

Szerkesztőség:

F. S. A. T. A. Ollap-főle hős.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Kiadóhivatal:

Városháza-épület; Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyszer 12 korona (6 frt — kr.)
Féléves 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedéves 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan mértékelt.

Nyiteltér példosra 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsa- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. A „nagy-kanizsai malatagyár és serfőzde r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

Anarchia.

Nagy-Kanizsa, június 27-én.

(—) Ez a szó, melynek hallatára a jámbor, csöndes polgárt, ki keveset törődik a magas politikával, hanem úgy, a hogy megfelel polgári kötelességének, s lemorzsolja napjait, óráit, mint a vén szerzetes olvasóját, egy kis borzongatás fogja el, — ezentul, a mint a jelek mutatják, állandó tárgyát fogja képezni a sajtónak, melynek kénytelen-kelletlen okvetlenül foglalkoznia kell vele.

Az az őrületes gonosz tett, melynek áldozata a francia köztársaság elnöke volt, minden commentárnál jobban megvilágosítja azt a gondolatmenetet, mely az anarchisták agyában megleszkelte magát, s mely iszonyatos kegyetlenséggel és hidegvérrel keresi fel áldozatait, s vélt sérelmek megbotlására a legdurvább tettekre is képes.

Már többször csodálkozásunknak adtuk kifejezést a fölött, hogy az európai hatalmak nem tanácskoznak oly módok fölött, melyekkel a társadalomnak e borzasztó metelyét megsemmisíteni lehetne. Tulságosan engedekenyek a hatalmak a gazemberekkel szemben, kiknek rideg önzése ép oly nagy, mint a gonoszságuk, — kiknek sem hitük sem vallásuk, sem lelkiismeretük, sem ha-

zák, s kiknek egyedüli céljuk az, hogy a társadalom nemesebben érző elemeit felrázzák, megrendítsék, s oda mutassanak arra az örvényre, mely felé századunk fel-tartózatlanul halad, s ha egydites erővel nem iparkodnak meggátolni, okvetlenül belemerül.

Hiszen szépek azok a theoritkai okoskodások melyeket egy-egy pszichiater az anarkizmusról összeír, a melyekkel a lélek ellajulását kutatja, — s az örülés mértékét iparkodik megállapítani egy-egy esetben. Nagyon érdekesek azok az adatok, melyek bennünket az anarhista gonosztevők típusával, sűrű szemöldökeivel, — kiálló fofancsojaival, egyéb testi és lelki fogyatkozásaival megismertelnek. Ezek az állítások lehetnek tapasztalaton alapulók, de a baj-leküdésére mit sem nyújtanak.

Ha az anarchismus elmélete veszedelmes, ezt az elméletet ki kell irtani; ha őrülte az anarchisták, veszélyesek a közbiztonságra, az őrülte házába kell őket zárni, még akkor is, ha még semmit sem követek el, ha pedig gonosz tetten kaptatnak fel kell akasztani, meg kell kegyetlenül büntetni. A legkevesebb, a mit a békés társadalom megkívánhat az államoktól, hogy a elemeket megfékezze, a közbiztonságra nézve veszélytelenekké tegye. Mert a gonosz-

ságnak is megvan a vonzó ereje, nagyobb mint a jónak, s tudjuk, mert évszázadok tanulsága bizonyosságot tesz róla, — hogy a szellemi betegségek ép oly ragadó-sak, mint a testi járvány; s ha némelyik nagyobb intelligenciájánál, vagy melyebb erkölcsi érzésénél fogva nem tör ki teljes vehementiával, másoknál a hol sem elég intelligencia, sem elég erkölcsi érzék sincs, annál veszedelmesebb módon tör ki, és hat rombolólag, s megmetyezi mindazokat, kik azt hiszik, hogy nekik valami követelni valójuk van a társadalomtól, hogy ők, azok közé tartoznak, — kik ki vannak fosztva, s a jobb állapotban levők ezt csak bitorollják.

Ettől a metelytől kell megóvni a világot, a társadalmat. Az anarchistákat rendszeresen üldözni kell, nem szabad időt engedni, hogy gonosz céljaikról titkos ülésekben tanácskozzanak, hogy minden akadály nélkül kiszemelhessék áldozataikat. — Ha ők harcol folytatnak a társadalom ellen, — az állam harcoljon ellenük a társadalom helyett és nevében. Az egyéni szabadság nem terjedhet annyira, hogy nyiltan lázithassanak a társadalmi rend ellen — a legocsmányabb eszközökkel. Ki kell őket kutatni a buvó helyeiken, számon kell tartani őket, tevékenységüket, és bármily elégedetlenek

A „ZALA“ tárcája.

A kísértet.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Csanády Gizella szegény, árva lány volt és szép. A lehető legalkalmasabb medium az őrdög kísértéséből.

Apja tisztartói volt Mágoosy grófnál. Harminc évi szolgálat után meghalt szegényen. Családjára nem hagyott más csak szepőlóten becsületes nevet. Ebből a mai világban kiséssé bajos dolgot megléni.

A gróf méltányolta tisztjének puritán becsületességét és övegye részére kegydíjat utalt ki. Övegye Csanádyé ebből a kegydíjből egyetlen lányával: Gizellával szépen cselédegédit néhány esztendőig. Azután elment ő is férje után abba a csendes világba, hol kegydíj nélkül is szépen megvannak az övegyek.

Gizella egyedül maradt, mint tízennyolc éves leány. Most már övé volt az örökség: a szepőlóten becsületes nő, minden kegydíj nélkül.

A kis vidéki városban, hol atyja halála után megvonnult, nagyon jószívű asszonyoságok laktak. Olyan megindítóan tudtak együtt sírni a teljesen árva, elhagyottan maradt lányral az édes-anya ravatala mellett. Olyan szépen tudták vigasztalni is a kezét földelős kétségbeesett leányt, hogy ne sírjon, ne bánjon, jó az Isten, majd megsegíti őt is. Aztán 3 nap múlva megmortalították neki azt is, hogy a jó Isten hogyan segíti a szegény

árva maradt lányokat. Hoztak a számára munkát, hogy dolgozzék, iparkodjék, maradjon jóhírűvé, becsületes leány; megkeresheti munkájával a mindennapi kenyerét. Azután majd talán szerencsése is akad.

Csanády Gizella, a szepőlóten, becsületes nővé örökségét pedig szépen megköszönte figyelmüket és dolgozott nagy szorgalommal, erőmegfeszítéssel, hogy megkereshesse napi kenyerét. Dolgozott kora reggeltől késő estig.

Mikor egy-egy elkészült munkát haza vitt, rendszeren az esti órákban, hogy senkivel se találkozzék: a fiatal gavallérok mégis észrevették a korszórl a tova surranó leányt és szellemes megjegyzéseket tettek a kis apácára, aki — ugy látszik — kolostori fogadalmat tett a varrógép mellé.

Tarcsay Pista mosolygva legyintett ezüstgombós botjával a surranó leány felé.

— Sohae bántások! Mese a varrógépéről. Majd fölnyílik a kicsike szeme. Ártatlanság és varrógép. Ez csak a poeták meseje.

A társaságnak nagyon tetszett a megjegyzés és mulatott a varrógép kis szentjén, míg egy új alak nem thnt föl a korzói szemhatáron.

A sétáló szépek sorai már megriktultak, mert a nyári meleg elől legtöbbször fűrdőre mentek.

Övegye Bárdosyra is megjelent a korzón. A társaság valami sajtáságos eleganciával üdvözölte a majestetikus asszonyoságot. Volt abban valami gyanús bizalmaság is.

Tarcsay Pista öve a terjedelmes asszonyoságra is tudott kacagni.

— A fűrdő-szezon még nem nyilt meg valóban. Ithon van még a szezon-mama.

A derék asszonyoság mosolygva fogadta a kiséssé gyanús eleganciával tett üdvözléseket és tipegve ment tovább.

A tulso soron meglátta a surranó kis Gizellát. Utána sietett.

Mire közelébe ért, csakugy libegett a fardtságtól és hápogó hangon szólt a siető leány után:

— Gizikém! — állj meg már. Kiszakad a lelkem.

A leány megfordult s tisztelőteljesen sietett vissza és kezét csokolt az övegynek, ki évek előtt többször megfordult házukban. Bárdosy né férje is gazdatiszt volt a szomszédos uradalomban. Nagylábon éltek. Az asszony és férfi egyaránt nagy fényűzést fejtett ki.

Egyszer aztán Bárdosy halva találták a kertj lugasban. Agyonlőtte magát. Tetteinek okát csak a számadások vizsgálatakor tudták meg. Nagy öszszeg hiányzott az uradalmi pénztárból.

Bárdosynóra a semmin kívül ez a gyalázat maradt örökségül.

Bejött a városba s ha nem is fényűzőssel, de elég kényelmesen-élt. Varrógép azonban nem volt lakásában.

Ez a jó asszonyoság átölelte, megerögátta Gizellát.

— Milyen halavány vagy kicsikém! (A régi ismerettség alapján most is csak tegezte.) Sokat dolgozol, sokat éjszakkal ugy-e? Szegény kis Gizikém! Ha jó édes anyád látná!

legyenek is, a fennálló a szerintök rossz állami és társadalmi szervezettel, rá kell szorítani őket, hogy a mindenkit kötelező törvényeket respectálják. A szabadságnak nem szabad szabadosággá fajulnia, a kik a közzabadság ellen vétének, — azokat meg kell büntetni.

De az európai parlamentek is a meddő politikai vitatkozások helyett iparkodának már egyszer oly intézmények létrehozására, melyek a közgazdasági fejlesztési vannak hivatalva, az általános műveltséget mindenkinek könnyen és nagyobb áldozatok nélkül hozzáférhetővé tegyék, az általános jólét előmozdítani iparkodjanak.

Rendezni mindenütt a szegény ügyet, jó és célszerű közgazdasági politika által egészséges viszonyt teremtani a tőke és a munka között; az igazságszolgáltatást valóban a jog és igazság palladiumává tenni, a mely előtt mindenki tisztelttel meghajol; oly alapon rendezni és szervezni a népoktatást, mely valóban a nép igényeinek megfelel stb. ezekre kell az eu ópai államoknak gondot fordítani, ha majd sikerül megfékezniök az anarchiát, mely a század végét vérbe akarja fullasztani.

A helyzethez.

A bécsi francia nagykövetnek igen szomorú kötelessége kellett teljesítenie, midőn Kálnoky gróf külügyminiszterrel hivatalosan kelle tudatnia Sadi Carnot, a francia köztársaság elnökének meggyilkoltatását, akit egy észlelő fiatal olasz, minden észlelt szerinti megint a szörnyű anarchista szövetség egy holdkőroosa a nyitl utcán törrel leszurta. Az eset szörnyű voltát még emeli az a körülmény, hogy Carnot ur Lyonba, ahol életét oly váratlanul és meg nem érdemelten rabollák el, egy kiválóan békés tény miatt utazott, hogy t. i. az odaváló szépen sikerült kiállítás személyes megjelenése által egy vidám népünneppé tegye. Lozár ur köz-

lése, amint az másként nem is lehetett, a vezető politikai körökre és az egész lakóságra megrendítőleg hatott. Sadi Carnot iránt azelőttlen élete, valamint állambölcs mérséklete miatt, melyet magas és nehéz hivatalában folyton tanusított, itt mindig nagy volt a rokonszenv, amely tetemesen emelkedett a Ferenc József király ő felsége és Carnot közt történt sürgönyváltás folytán a királyi pár huzamosab tartózkodása alkalmával Cap Martinban. Ő felsége sietett is mindjárt a gyászshir vétele után első főhadsegédét a francia nagykövetség palotájába küldeni mélyen érzelt részvétének átadása végett. De a szomorú eseménynek nem csupán személyi mozzanata rendite megrendülő módon a vezető körök egykedvűségét; az anarchizmus mindegyre halmozódó gonosz tetleinek további következményei miatt is a legkomolyabb aggodással tekintenek a jövőbe. Nem egyedül Franciaország, hanem az egész európai művelt társadalom miatt a hatalmak, bármennyire ellenkeztek is eddig, kell hogy közös nemzetközi kiirtási eszközökhöz nyuljanak az emberi alakba bujt vészelt farkasok ellen. Hisz tisztán látható, hogy az egyes államok elszigetelt eljárásukkal mit sem képesek végezni; a nemzetközi veszedelmet hatékonyan csak nemzetközi uton lehet megelőzni.

Különbön bármily fordulatot vegyenek, bármint alakuljanak a politikai és társadalmi viszonyok a tulajdonképp való Európában, a mi külpolitikánk főtárgyát mindig a keleti ügyek képezik, főleg mióta Európa meghagyása folytán egyik lábunkat a Balkánra tettük. A Kelet hasonlít a jobban éjszagnak fekvő tavakhoz és tengeröblökhöz. Ott úgy mint itt folyton el kell készülnie lenni rá, hogy még az évad tepontján is, mikor az idillek lépnek jogaikba, a víz tisztá tükrét hirtelen tajtékzó hullámok korbácsolják fel és tépik darabokra, a napfényes parti sétat óráit egyszerre megszakítja az égzengés és villámás által kísért vihar, vagy pedig, ami még sokkal kellemetlenebb, valami gonosz szél elrontja levegőt egész ségtelen lehelletével. Szerencsére soha sem tartanak soká ezek a kellemetlen intermezzók.

Az, amit a politikában par excellence

Keletnek nevezünk, az ottomán birodalom, kevés okot ad az aggodalmakra. A kalifák trónján egy okos és becsületes férfi ül. Abdul Hamid szava férfiszó, mely mint a jó váltó mindig be lesz váltva; sőt ő még tovább megy, és a maga személyét illetőleg végkép hatályon kívül helyezte azt a keleti udvaroknál, különösen a divánokban megrögzött szokást, hogy a hitelenekkel kötött írásbeli megállapodásokat utólag a felismerhetlenségig ki- és félremagyarázzák, elcsavarintják. Ennek dacára bámulatos ügyességgel javiroz és balanzsroz az egyes nagyhatalmak közt, úgy hogy egy külföldi diplomata sem dicsekedhetik azzal, hogy versenytársai felett a Yildizkoskban csak félig-meddig is tartósan tulsulyra jutott. Es mily ügyesen vezeti a kis balkán-államokat hajlékony, de erős kezevel; Bulgária fejedelmét mily feloldhatlanul oda tudta fűteni forradalom segítségével keletkezett államának egykori országához; a fiatal szerb királyban mily jól fel tudta kelteni azt az érzelmet, hogy Szerbiára nézve nagyon jó és hasznos lesz, ha egykori szuverénjét személyesen meglátogatja Stambulban. Arról persze nem tehet a jó tanácsokkal ellátott fiatal király s nem tehetnek okos tanácsosai, ha az exkirály papa, ez a vén eger, kinek mindig el kell valamit rágnia, ahig hogy a fiatal macska elment huzról, röglön minden sarokban cincogni kezd. Ugy látszik, Milán ur unatkozik Belgrádban, különösen mióta az erősakaratu bátor Nikolájevics Sztetomir áll az ügyek élén; és mikor Milán ur unatkozott, mindig cselet szölt mióta csak él. De Nikolájevicsban, úgy látszik, emberére talált, aki folyton éber szemmel őzi a nagy művet, melynek létesítésére vállalkozott az exkirály azt is, úgy látszik, jókor belátta, hogy a mostani kormány irigyeivel és elleneseivel folytatott üzelmek által aláássza az Obrenovics-dinasztia jövőjét és fennállását. A mi József főhercegünknek véletlen, de Szerbiára nézve mégis mindenesetre örvendetes eseményt képező megjelenése Belgrádban alkalmasint lényegesen hozzájárult Obrenovics Milán kijózanításához és eszének helyes utra való tereféséhez.

A június 27-re Versaillesbe egybehívott francia nemzetgyűlés bizalma Casimir-Perriere

Nagyt sobajtott s magához ölelte a lányt, kinek anyja emlékére könyek szívárogtak szemébe. Aztán mentek Gizella lakása felé.

— Azért siettem ám egy utánad, Gizikém, hogy egy fűrdői öltözéket szeretnék veled csináltatni. És beérett ragyogó elokvenőival a fűrdői-élet gyönyörűről. A napilapok fűrdői levelezői megirigyelték volna azt a képekben, hasonlatokban gazdag leírást, ahogy Bardsosyné a fűrdői élet költészetét festette.

A kis Gizike csak ingatta szomorúan halvány fejcsökéjét.

— Bizony nagyon szép lehet az kedves néniék! — Ez még semmi a valósághoz képest. Bizony nagy mulasztást követett el szegény jó apád, hogy legalább egyszer meg nem mulatta nektek is azt a tündér-világot.

— Sohasem volt rá pénzünk. Az adósságtól meg nagyon iriztolt szegény apám.

— Hehehe! Szép, nagyon szép! Iszen nem is hagyott hátra még egy iller adósságot sem. — Hanem neked, kedvesem, mégis csak kellene valahol kis átülnöd. Megöl a munka, sorvadása esel. Kórházba jutsz. Tudod anygom, ezt én nem engedhetem. Elviszlek magammal fűrdőre.

Gizella tagadólag intett fejével.

— Nem lehet, nem lehet. Szegény vagyok.

— Ugyan hallgass azzal a szegénységgel! Ha azt mondom, hogy elviszlek, hát elviszlek. A pénz nem a te gondod. Ez nekem kötelességem, mert anyád jóbarátom volt. Ugy tekintelek, mintha édes lányom volnál. Értetted? — En holnap már utazom. Te majd két nap mulva utánam jössz.

Addigra a lakást berendezem. Ott azután a ruhát elkészítheted. Nem mondhatod azt sem, hogy kegyelomból vagy nálam.

Gizella nem térhetett ki a becsületes ajánlat elől. Bardsosynának mindenben igaza volt.

Megállapodtak, hogy néhány hetet a paradí fűrdőn töltenek a Kárpátok gyönyörű fenyvesei között.

Gizella lelkét teljesen elfoglalta ez a gondolat. Milyen jól fog az esni az ő kifáradt testének és örömtelen szívének, ha néhány hetet idegenek közt tölthet. Emberek közt, akik őt nem ismerik, akiket nem kell kerülnie, mert nem ismerik multját és nem tehetnek szellemes megjegyzéseket a szegény, becsületes leányra, ki verejtékes munkával őzi nevének szepőtlenségét. Hogy föl fog ő ott lélegzeni a nyomasztó egyedüllét, a lélekfokvó, sivar magányosság után!

Harmadnapra a megállapodás szerint vasutra ült és meőt Parádra Bardsosyné néni után.

Sötét este volt már, mikor Parádra megérkezett. Bardsosyné várt rá az állomásnál.

Kocsira szálltak a egy fényes lakáshoz hajtottak. A baizsamos légen át a fűrdői zene ábrándokba ringató hangjai rezegtek oda.

Mintha tündérország küszöbét ért volna a nagyvilág zaját nem ismerő ártatlan teremtés, úgy érezte.

Boldogságtól ragyogó, hálás tekintetű Bardsosyné a megtele. Megragadta kezét és csókokkal halmozta el. A hála-megható némaságával simult a jó néniéhez.

A nyeglelők néniéke fölvezette az emeletbe.

Amint a folyosó baladák, az egyik terem airta föltárlt s néhány kissé nagyon tündérisen öltözött leány futott oda és kiváncsian bambult az ártatlan kicsikéit.

Majd a teremben egy férfi hang hallatszott:

— Lányok, a mama meghozta a kis apácát.

Gizella a vártalan kiáltásra s az azt követő zajra megrázkódott. Valami különös borzadást érezett.

Bardsosyné oda sietett a nyitott ajtóhoz.

— Ugyan lányok, micsoda dolog ez? — szólt szemrehányó hangon és erőszakkal betette az ajtószárnyakat.

— Kik ezek néniék — kérdezte féltéken Casanád Gizella.

— Vendégeim és rokonlányok kicsikém — szólt Bardsosyné s a reszkető lányt átölelte, bevettette a számára berendezett szobába.

— Most szépen tektgyél le kicsikém és pihend ki az utazás fáradalmait. Ez lesz a te szabad.

— Hát én egyedül fogok lakni itt, is? — kérdezte szomorúan Gizika.

— Na csak még ma. Holnap talán már nem. Holnapután már semmiesetre! — felelte a jó néniéke és olyan szívvel megragadta nevetni ezt az elmes feleletet.

Gizike, mikor egyedül maradt, pihéző mellet, lázasan verő szívvvel roskadt le a pamagra és hallgatózott.

Milyen különös ez a fűrdői élet. Milyen furcsa társasolat élnek itt az emberek! Hogyan tud ő majd ebbe a társaságba beleszokni?

E közben a melletkérebelők valami rekedtes

volt miniszterelnököit, jelenlegi kamarai elnököt emelte a gyászos véget ért Carnot helyébe. Casimir-Perrier megválasztását a politikai és pénzügyi világ nyugodtan fogadhatja; higgadt és széles látókörű államfőt nyer benne Franciaország, aki erélyével léken tudja majd tartani a felszínre került különféle elemeket, míg viszont higgadságával és békészeretével csak azon politikusnak lehet ezután is bajnoka, amelynek célja a békés haladás.

H I R E K.

— Véglegesítés. A földmívelésügyi miniszter Nitsmann Jenőt, a keszthelyi gazdasági tanintézetét ideiglenes minőségben alkalmazottá, gazd. intézőségét, ezen állásában véglegesítette.

— A csendes város. Junius 29-én megcsendesült Nagy-Kanizsa is. A diáksereg, mely ucait a legnagyobb meglepésben is megelénkítette, szerteszórt a szélrózsa minden irányában. Péter Pál napja volt a kis apostolok oszlásának napja. A város ekkor megelénkült; piros-pozsgán, falusi papa- és mama-arok tüntek föl a szürke város emberek között. Mindgyökörül más-más érzelmek töltődötték le; valamint, hogy más-más érzellem haladtak mellettük a nagyráményi csemekék is. Itt-ott egy-egy kisrsemű nebuló szorongatta anyagion is kétes értékű bizonyítványi. Ilyenkor már nem lehet csak amugy könnyedén eldudolni, hogy „egy szekunda nem a világ”, mert biz egy szekunda megkeresri nagy a vacatit. Szerencsére azonban az ilyen vacatio-keresitő szekunda csak kevés volt s a legübb diák nyugodt szívvel és elmével távozott, hogy a falu házasmos levegőjében új életetör szerezzenek a jövő év munkájához. Tavoztukkal szinte üresre lett városunk. A furdőre azandékokok is sietnek itt hagyni bórperaszelő forráságunkat s így a máskor zajos városból olyan csendes város lett, mintha fájó szívvel gyászolná az elmenteket.

— A ker. négyzet nyári táncmulatásának. Tartását junius hó 28-án a „Polgári-Egyet” órasz helyiségeiben, Esti 10 órai, hogy a nyári jelleg megőve legyen, a kertben és

ezen időtől kezdve, hogy az egésség is megőve legyen, emelkedett hangulatban az egylet nagy és egyéb emeleti termekben. A kertben zöld-galnyakkal díszített hosszú sátorban volt a cukrászda, hol mindjárt a kezdet kezdetén a legpezsgőbb volt az élet és innét terjedt a jókedv fel fel a magasba. Ezen sator körül taborozott szüntelenül a tisztaker, mi nemcsak annak tudható be, hogy a jótékonyag itt szerepöl angyalainak egyik egy tart, főhadnagyának, a másik pedig egy t. hadnagyának a neje, hanem még inkább annak, hogy kedvességben és szépségben mindkettő egy rangfokozatban áll, még pedig oly magasban, hogy a legnagyobb sarzsi is kénytelen — salutálni. Ha véletlenül oly közelben van Uher, mint mindig közelben volt Franz: arra kértük volna, örökítse meg ezen satorbortól, melyet három szál milly gyertyán világít a bennszerepöl hölgyek villamos tekintetivel világítottak meg. Ezen utóbbi világítás mellett láttuk csak meg, hogy a pénztárnál ül Bogenrieder József és Wucics Jánosné, a szelvény pénztárnál pedig dr. Tripammer Rezsőné. A működési tér a mulatás felebb vitelével annyiban változott, hogy a pezsgő satorból sátrak lettek, hol hölgyeink legszebbjei szerepeltek felváltva. Történt pedig egyik pezsgő sátorban, hogy Györfy Jánosné a négyes alatt az üzet vezetését jogi képviselőjére bízta, ki nem lévén beavtva az üzet titkába, véletlenül francia pezsgőt bontatott ki. Nábrackzy L.-né a rendkívüli figyelmű és körültekintő helyettes elnököt a pezsgő durranása szíven találta; ott hagyta s francia négyest, sietett a francia pezsgő megmentésére, mi csakhamar sikerült is neki, kijelentvén, hogy „a francia pezsgőből” (mindig tekintettel a jótékony nőra) egy pohár egy forint. A másik, melyort sem fuvári, sem vaimot nem kell fizetni, természetesen sokkal ósőbb volt. A francia pezsgő iránti merényölt élnék részvétet kellett a jelenlevők körében és eredményezte, hogy csakhamar őszabarátkozott a magyar a franciával, hogy azonban ezen barátságából mi fejlődött ki, arról lapunk zartáig még nem kaptunk orvosi jelentést, feltételezzük tehát, hogy az így sima lelolyásu volt. A mi a látogatottságot illeti, elég szép számú község volt s ez a szokottal is kedélyesebben mulatott. Hogy kik voltak ott látható a jelenlevők névsorából melyet következőleg sikerült összeállítanunk: Aca Malvin, Bachunek B. né, Gygy Malcsi, Bogyay Odónné, dr. Bereoty Victorné, Bantay Amália, Czengerné, Demosy Laura Darasz Gusztávné, Darasz Vilma, Erdosy Bálintné, Farkas Vilma, Franz Lajosné, Gózonny Sándorné, Grunner Paula és Guszt, Grunner K. né, (Ung-Jakaba), Györfy Jánosné, Grünfeld azadassóné, Havas Ilona, Hildénérgi Hermányné, Dr. Hauser Jánosné, Heim Kristófné, Heim nővérek, Hild Sándorné, Kaan Irma, Kalivoda Jánosné, Kalivoda Katinka és Janka, Lenkey Károlyné, Lenkey Margit, Mantuano Józsefné, Mantuano nővérek, Manhart Malvin, Mikos Gézáné, Mikos nővérek, Nábrackzy Lajosné, Nyuly Gizella, Oblath Mórné, Pongrácz Adolfné, Pongrácz nővérek, Rajky Bella, Rozsavölgyi Paula, Schottné, Sümegi Kalmánné, Dr. Schreyer Lajosné, Sebestény Lajosné, Seidl Delphine, Szabó Juliska, Schlickné, Schlick Ilona, Török Szidi, dr. Tripammer Rezsőné, Török, Török Rozsa, Uher Odónné, Varga Lajosné, Varga Gizella, Wagner Mariaka, Wucics János stb. Az I. négyzet a Z. K. szerint 64 pár táncolta.

— A balatonparti zalai vasut. A balatonparti zalai vasut kiépítésére már 1870-ben Kerkapartyi Károly pénzügyminiszterség alatt megtörténék a kezdeményező lépések. Gr. Waldstein János már teljesen kidolgozott tervet mutatott be a keskeny vágányokká, amelyek a nyugati vasut varpalotái felőlásától indulnak volna a Balaton partjára. A második tervet Freisadtler, városnyi neybirtohos készítette 1891-ben Tolnai Lajos országgyűlési képviselő felügyelete alatt. E vasut Veszprémről indult volna ki s mindenütt a Balaton partján haladva, — Keszthelynél egyesült volna a déli vasutal. E vidék közüzárgatási bejárása is megtörtént, — de azóta nem történt semmi. Most tavaszon Zalamegye följuttotta a vasuti tervet s folyamodni fog az országgyűléshez ésa kereskedelmi miniszteriumhoz, hogy a Veszprém-, Balatonfüred-, Tapolca- s Keszthelyi tervezett vasut állami költségén építtessék ki. — E vasut kiépítése nemcsak a flókészera által sújtott vidék lakosságának életérdeke, hanem közlekedési és politikai tekintetből a gazdasági szempontból is igen fontos. — 18,00 holdra terjedő borvidék töltése ment. Fűrészt és Hévizet vasutal könnyen hozzáférhetővé kell tenni. E vidék

köbányát ki kell aknázni, értékesíteni. Ott vannak a kimeríthetlen murravalepek, — Ederics és Dörög közegék hátarában nagy kőszénlepek vannak, amelyeknek kivételése az alsóvezetőknél és kivantorlásnak vetne gátot. — A kőlétezés az újabb számítás szerint, — teljes felszereléssel együtt kiömőterekenkint elég volna 18000 forint. Szükséges volna, hogy az erdeket lakosság vezeti részvényesárságot alakítsanak az állam hathatos támogatása mellett, mely utóbbi bélyegilleték- és adómentességet, szűkebbes anyagszereket, különösen pedig vasuti sínket adna öorszárnyesekért. Így a környék földjeinek értéke is emelkednék; továbbá a személy- és áruforgalom a Balaton vidékén nagy mértékben föllendülne, mezőgazdasági és kereskedelmi közlekedés alakulnának s a kőszénkészlet s a kőbányák kiaknázása úgy a Veszprém, mint a Zalamegyére nézve igen meg volna könnyítve s a népek is igen jó jövödelmi forrást biztosítanának. Már az ősszel föllelítettük, hogy Balaton-Füreden báró Puthéay Géza vezetése alatt értékesítést tartott a vasut kiépítése ügyében, melynek eredménye a Freisadtler léle tervek megvárlásának kezdeményezése volt; kar azonban, hogy e vasut kiépítése még eddig biztató formát nem öthetett.

— Kereskedelmi tanácsok vizsgálja. A nagykanizsai Kereskedők társulata által fenntartott alsóköz kereskedelmi iskolában a zartvizsgák ma vasárnap délután 3 órakor tartottak. A vizsgák nyilvánosok.

— Túzóelőzötési ülése. A zalavármegyei túzóelőzötéségi választmányja Kohary József szövetségi alelnök elnöklata alatt Z. Egerszegben választmányi gyűlést tartott, amelyen hódoló tisztelettel veték tudomásul Jónel főhercegnék, mint az országos túzóelőzötéségi fővédnökének, közönsé választatát a megyei szövetség által 25 éves jubileuma alkalmából hozzáintézett dívozóló feliratra. — Az idei szövetségi közgyűlés napján augusztus 19-ike tartették ki; a közgyűlés helyétől még az 1892-iki közgyűlésen Szentgróth jelelteret ki. — A titkár által bemutatott jegyzék szerint a szövetségbe az ideig 34 egylet irakozott be. — A tagegyűlések — tett indívány alapján — felhívatnak, hogy a szövetség részéről hozzájuk küldendő statisztikai táblázatokat öölték be és azután a szövetséghez szolgáltatásuk be. A rovatok kitöltése által az egyes túzóelőzötésiek vagyonszói, szerződri, bevétele és kiadásáról, szóval az egylet egész szervezetről kellő áttekinthetőség szereshető és az esetleg tapasztalható hiányok orvoslása iránt a kellő intézkedés megtehető. — A szövetségi titkár jelentése szerint a túzrendészeti szabályrendelet módosítás értelmében a vármegye törvényhatóságához az előterjesztés megtétetett, továbbá a jóváhagyás végett felterjesztett túzrendészeti szabályrendelet a belügyminisztertel az országos túzóelőzötéségnek, onnan pedig a megyei szövetség elnökségének adatott ki véleményezés végett; a vármegyei szövetség felterjesztett véleményes jeleutében a közgyűlési határozatnak megfelelőleg kérte azon szakasok megváltoztatását, amelyek az önkéntes túzóelőzötésiek érdekeivel ellentétben állanak; és szabályrendelet pótlás végett a belügyminiszteriuml visszaküldöttet s így remelhető, hogy a vármegyei szövetség óhaja teljesedésbe megy. Az elnök uton tett intézkedéseket a választmány jóváhagyólag tudomásul vette.

— A zalamegyei aggharcsokk testületébe újabbn alapító tagul belépett Festech Tasalló gróf 26 fnt befizetéssel; pártoló tagokul Major István kir. közigygyzó és Reichl Vencel vendégelő Keszthelyen 3-8 forint tagdíjjal, továbbá özv. Somssich Lőrinczné 1 forinttal járult a testület alapítójéhez. A testület szives pártolóinak köszönetet mond az elnökség.

— A régi igazságszolgáltatás. A millénárius kiállítás egyik specialitása lesz a bíraskodás jelvényeinek, eszközöknek gyűjteményes kiállítása. Békés-Gyuláról azt jeleltek, hogy a régi igazságszolgáltatásnak több eredeti vallató eszközét fogják onnan felkutatni, állítólag azt a bizonyos bört is, mely olyan csalhatatlan eszköze volt a legmegalkodottabb rab megzabolatásának. Vajjon nem támad-e hasonló gondolatok a mi városunk somogy megyei szöbölirtokosainak is ?!

— Nyári mulatás Perlakon. A „DKE” perlaki kisedővódója javára 1894. évi július hó 8-án Perlakon a nagy szálloda kertj helyiségeiben nyári táncmulatást tartattk. Kezdeté 6 órakor. Személyeg 1 fnt. Chaladgy: 4 fnt.

hang nőtára gyujtott, minden csepp vért arca kergető kerialjai nőtára s két három nő hang is versenyzett vele.

Gizella valami pokoli kábulatot érzett. Oda rohan az ajtóhoz, hogy kimeneküljön. Az ajtó zárva volt.

Egyzserre világos lett előtte, hogy ő pokoli kelpőbe jutott.

Hallotta, hogy a folyosón párok surrannak tova. Hallatszott az szőzavárok csattanása.

Rettenetes helyzetében fölzakított az ablak-szárnyakat, hogy izzó agyát enyhítse a vidék iratos levegőjével.

A furdői telepről busuló magyar dal hangjait ringatta hozzá az éjjeli szellő.

Gizella úgy érezte magát, mint a kalitkába zárt madár.

Szabadság után vágyott. Lihégre hajolt ki az ablakon.

Mintha a négy fal pánédikarokkal szoritotta volna át mellét.

Egyzserre aijtájában férfigangot hallott s lassan fordult a zárar.

Ebben a pillanatban agyában megkuszálódott a gondolatok.

Felgrott az ablak párkányára s az emeletről leugrott.

Csodás véletlen volt csak, hogy öpen kelhető föl.

Futott, futott évszentsen és menekült az emberek elől az emberek közé.

A furdői korzón a közönség közé érve, eszmélet nélkül földre omlott.

Mánsnap az aranyfiatalasg tagjai vidáman beszéltek el, hogy a „szesz-mama” tegnap este gonosz pechben volt. Legfrissebb furdői kantrija kiröplött a kalitkából.

Jelkyek a meghívó előmutatása mellett Sipos Károly ur gyógyszeriarában és az estélyen a pénztárnál váltathatók. Felülírtatások hírlapilag nyugtáztatnak.

Művelődés. Szalkai tanügyigazgató a napokban Nagy Kanizsán járt tájékozódni végett, vajjon Siófokra utastában nem tarthatna-e városunkban 2-3 előadás, melyeken Fáy Sacerón a nemzeti színház elsőrendű művészeje vendég-s erepelt volna. Mielőtt a körülményeket, az illetékes tényezőket nem ajánlhatták Szalkainak az itteni vendégszerrelést és így sajnálatunkra es alkalommal nem üdvözölhetjük Fáy Sacerónat körünkben. — Közönségünk — mint látszik — most elég szórakozást talál a villamos fényben uszó csonon és minden más írást teljesen kö-zönyös.

Óvodai hírvizsgák. A nagykanizsai Kisdud neveű Egyesület négy óvodája közül három óvodának növendékei Péter és Pál napján bevo-nultak a Polgári-Egyet., kertjébe, hogy itt a szülők és számos gyermek jelentésében bemu-tassák mire tanították őket az „óvó néai”, kik-nek dicséretére legyen mondva, mindenki öröm-mel látta a kisdudok munkálkodását és tudását, mely általános előmérésrel találkozott. A VI. és VII. ker. óvodába iek a himnó-jarvány miatt nem vettek részt a zárónapelyen.

Lelelezott hírlapok. A P. L. június 26-iki száma ezen cím alatt újból vissza-tért a nálunk már rég elfelejtett rémhístó-riára. Az említett lap szelemes levelezője azzal végti tudósítását, hogy a kanizsaiakat most már az a kérdés foglalkoztatja, — hogy az öngyilkos-ku hazajáró lelkének meghekítése a teikész által e rendelt imának vagy pedig a rendőrség közben járásának köszönhető-e? A nagykanizsai kö-zönség érdekében kielentjük, hogy ezen kérdés itt nem foglalkoztatót senkit és a „P. L.” tudó-sítója alig lesz képes egyetlen egy embert is meggyőzni, a ki a szabadságvágyáról ismeretes lelkéről fel merné tenni, hogy hivat oly téve désekben erőlti meg, a melyek ellen eddigi mű-ködszében mindig férfiasan küzdött. Nem a ki-sérteteket kell lelelezni, hanem azon levelező-urakat, a kik hazug tudósításaikkal rászedik a hiszékenyeket.

Az államjegyek bevonása. Az Osztrák magyar bank július 6-ára hirta egybe rendkívüli közgyűlést, amely az államjegyek bevonása folytán szükségesé vált intézkedések iránt fog határozni. Ha ez a közgyűlés, amint nagyon valószínű, ha-tározalképtelen lesz, a vezértanács az alapza-bályokban gyökerező jogánál fogva július 16-ára új közgyűlést hív egybe, amely már a letelt részvények számától függetlenül fog határozhatni. — Az államjegyek bevonásáról szóló törvényhez kiadandó végrehajtási rendelet tárgyában a mag-yar és osztrák pénzügyminiszteriumok delegál-tjai Bécsben értekezletet tartottak, amelyen a ren-delet egyes intézkedései állapotittak meg. A ren-delet, amely a vonatkozó törvényssel egyidejűleg hog kihirdettetni, az egyforintosok elfogadási kötelezettségének határidejét 1895. decz. 31-ere állapítja meg.

CSARNOK

BYRON.

Irodalom történeli rajz.

— Jelesebb kuttók nyomán. —

Írta: Baboss László.

(3-dik: folytatás.)

Manfréd a kiábrándult festi az élet határán, aki nyugtot nem lelve bejárja az Alpesekeket s mindenütt csak a világfájdalmat érzi, még a természet ölé is, őt csak a lagyos szél éri, ő csak a lavinától kitért fenyekeket látja, meri rajta fekszik az árok, a helytől szabadulni nem bír, azért mondja: „Álmod ha szunyedok, nem való álom, semmi, csak a gondolatok folytonos csereje; szivemben az álmatlanság virraszt és mégis élek, hordozom az éő emberek ábrázatját, a bölcsnek mestere csak lü lehet, a fájdalom maga a meg-ismerés, aki legtöbbet tud, legmélyebben érzi e borzasztó igazságot. Csak az átkot érzem, hogy a félelmet nem ismerem, sem az ingert, mintha óhajának, remélnek valamin, vagy kedvem volna valamire — a földön” ez a gondolat, hogy nincs miért élni, hevílni, nincs mit szeretni — volt

a gonosz szelleme Manfréd Byronnak, azért ke-reste a nyugtot, latent és boldogságot a termé-szet ölé, a midőn már sem itt, sem a tudomány-ból azt meg nem nyerhette, s látta, hogy nincs a világon senkije, semmije még hitese sincs, kívül érezzen, szenvedjen, kihűlt kobela, kihűlt benne minden ézés s az a mi megmaradt nem más: világfájdalom.

Gothe-Fausst, midőn nem talalt boldogságot a földön, kereste a gonosz szövetségét, az érteki-séget stb. de utóljára is a munka adott neki megnyugást, beáll nála az öljavulás, feladja az önszeretetet, nemes erejét más javának előmoz-dítására fordítja, ami neki kibékülési megnyug-vást, tiszties öregkört s halála után az Ur kegye-lmét s az örökké való boldogságot szerzi meg.

Manfréd is meghal s lelke átszáll a másvilágba, de nem békül ki sem önmagával, sem az Isten szolgájával, sem a világgal — ő elűzi őket és szembe száll velük és nem fel semmitől, mert nem vesztet semmit, nincs semmije, csak kinjai, amelyet nem tokozhat már a pokol sem, amely pokol maga az emberi sziv, mint ősfészke minden lónak, minden rossznak, az öntudat tesz benne in-kezt boldoggá, boldo-talanná, azért mondja: „vissza tölem megc alt ördög, én magam vagyok a magam gyilkosa, a halál rám tellet a kezét, de te nem.” A lelőcöl és magát meg, nem adó Prometheus vergődése ez, aki nem fél az Istenek haragjától, szenved, míg a sziklával együtt a tengerbe nem esik — de meg nem adja magát. „Prometheus”-ában is magát festi Byron, mi-dőn mondja:

„Titán! megküzdve szenvedésed A karral, mely gyötörtetett, De meg nem törhetett- S a melyért lühöddél, mi volt a tévedés? Hogy jó valál; az ember nyomorát Tanoddal enyhítgetni akarad: Tudjuk legyőzni az ész feyverével. De bár kudarc a részed: Csodás erő, csodás türe-ed Kivártó és jarmatlan szellemed, A melylyel nem bírt eliened, Hábár az ég s föld s övetkezők, Nagy lecke volt nekünk, Te min erőnk jelképe-éd Jelképezéd min végzetünk!”

Ő jelekezi a tükörrel vissza Kainja is — aki elégtelenség, kétkedve nyugtalanon törve előre, a haladás sokféle akadályába ütközött, majd a bűbe esik, melybe szenvedélye hajítja. Kain gyilkol — a az isteni törvényen „ne ölj” tul-mén, tehát az emberi korlátot; Byron is az elke-zeredés és düh, mely állapota és tudása közt támadt ellentétből eredt, vitte tragicumába. Kaint inkább az élet, mint ennek f-rása ellen!

„Minden de minden a bűn s a kín hosszú esztendein át a nem ismeri halál rejtelmeihez vezet bennünke:” A dacos Kaint egyként kínozza az élet sulya — s a halál gondolata! A titán ez aki végül küzdi az életet — szen-vedve érve minden kint és fájdalmat s nem találva megnyugást sem itt sem a másvilágon! Manfréd maga Byron s Byron maga Manfréd. Nem Don Juan tehát Byron igazi saját magát visszaadó fenyekeje, — a kinek nincs szive — hanem Manfréd, aki a természetből fenyea lelket, érzékeny szivet nyert.

Maculay maga is elismeri, hogy ő magát min-dig olyannak festé, minők kedvence költőink a'kjai valának, olyannak, akinek szive megtört, képes-sége a boldogságra nincs, s többé meg se szerez-heti, de kinek legyőzhetlen szelleme dacol a leg-rosszabbal. — Ezt a szellemet találjuk az álom című költeményében ahol mondja: „A vándor egymagában állt Miként előbb, mi környezé vagy eltűnt Vagy harcban állt véle. Végzete a fájdalomra szánta, Küzdelemre, gyűlölködszre volt hivatva. Minden, mi ajka ére, mérget nyujta neki, De yegre már miként kelet kiralya Kiről regélnék, mérgen élt az ifju, De mérgezek hatalma rajta nem volt S ami szag halálalól ölte mást, az ő! Nem ölte meg s így élt.” Ezt találjuk „Párisná”-ban ahol mondja: „De soha könny nem jó szemébe Nem vonult el mo-olyra képe, És nincs egyfűl szép széles homlokán A bűtől vésett mély redők csupán S barázdák miket a fekete gond Mélysu beégető ekeje vont: Höl sebhelyet a kedély harca vagy

A tépett szív kinos küzdelme hagy. Nincs neki öröm sem, se bánat, Egyébb a földön nem maradt vele: Űres napja, álmatlan éjele S melynek mindgy: dies vagy gyalázat; Egy szív, mely magát tépte, de A bánatnak nem engedte, Bár midőn kívül fel nem olvad, Benr annál jobban érzi a tájdalma; Mint bármi vntag len a jég, Soha nem lagy a vízfenék, Él a folyam jéglepel alatt S megfapyni nem bír, csak szalad, szalad...”

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertettét mű-velk, lapunk kiadója: Fischer Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

— „A polgári házasság és a papok.” A manapság legelkeseredettebb módon folyó harcaba, mely a liberális és ultramontán felek közt megy végre, belszől egy rópirat is és pedig a fején találya a szeged. Ennek a rópiratnak a címe: „A polgári házasság és a papok” írta Cerberus. Oko-san és higgadtan szól a reformokról, bizonyítja ezek szűke-gességét régiebb és újabb példák, valamint a megdönthet-ten igazság alapján, Helyenkint élen, de mindig igazságos, kritikát mod a papok magatartásáról, álláspontjáról és mind-ozek után konkluzióképpen lándzát tör a polgári házasság érdekében. A cimlap frappans egy illusztráció, mely már maga is kapósak fogja tenni a művészkét. A 85 oldalas füze, Pécsett, Engel Lajosnál jelent meg és 1 frt 15 kr. előlege, beküldése ellenében a mű korszakítás alatt ajánlottan kü-detik meg a megrendelőknék.

— „A Regény Szalon”-ból Zempléni P. Gyula ki-lündön szerkesztett szepirodalmi, félhavi folyóiratból, pon-tosan megjelent a tizenkettedik szám is, mely az első félhavi kötetben az utolsó előtti. A ki a világ legjelesebb szep-irodalmi termékeit olvasni és valóságga élvezni akarja, ana-k nem ajánlhatunk szebb és tartalmasabb folyóiratot a „Regény Szalon”-nál. — A „Regény Szalon” előfizetési ára negyedévenként 2 frt. Az eddig megjelent számok folyton kaphatók. A kiadóhivatal (Budapest, VIII., Népszínház-u. 26.) szivesen küld bárhová mutatványszámokat.

— Kossuth szobrára. A meglicsült Kossuth Lajos életrajzát írta meg a magyar nép és ifjuság számára a Kor-társak ex. új vállalat épen most megjelent 3. és 4. füzetébe, Kőrösi László dr. tanár, ki műve tisztá jóvedelmét Kossuth szobrára szenteli. A 11 ívre terjedő és Kossuth Lajos utolsó arcképevel díszített terjedelmes életrajz ára 60 kr. kr. Az életrajz nemcsak Kossuth Lajos korszakal-kotó életének történetét, de a székesfehérváros mag-gasztos elhatározásából a század legnagyobb magyarjának titthon való diadalmos temetését is megörökíti s így a meg-dicsőültet már történeti alak gyanánt melltatja. A ki őt elő-fizetést gyűjt, az egy forintot, a ki tiszet, gyűjt, az két forint káldhet saját neve alatt (vállalatunk megemlékezésé) bár-bármely napilap gyűjtéséhez. Két forintért tehát három fo-rintnyi és 4 forint 8 forint értékű füzetet küldünk azonnal a t. gyűjtők címére. A ki meg nem adakozott, szedje össze a hazafiság állírelét s tegye oda az ország kegyelmeinek oltárára Gyűjtővel szivesen szolgál a Kortársak szerkesztősége Budapest, Andrássy-ut, 26.

— Vasárnapi Újság június 17-iki száma 19 kép-pel, jelent meg. A most a lefolyt kormányválasz alkalma-ból közli a miniszterium tagjainak arcképeit (3 arcképet) s hosszabb jellemrajzot a két új miniszterről, báró Eötvös Lőréndről és gróf Andrássy Gyuláról. Egy másik külsá-ménye a kormányválaszról a polatáról szól. — A Vasárnapi Újság előfizetési ára negydedre 2 frt, egyes szám ára 20 kr. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4.)

— A nyári hónapok pihenése közben, a nyara'ók magányában, a falusi élet csendjében a gyógyfürdőhelyek arnyas parkjaiban a jó olvasmány, az érdekes regény min-dig szivesen látott szórakoztató. — A „Regény Szalon” az egyetlen folyóirat, mely a hivatását legteljesebb és leg-szebben töltés be, miután magyar nyelvön megjelenő összes lapjaink közt egyetlen egy sincs, mely füzetről füzetre oly-ször, élvezetes és eljótöltő végig érdekesített olvasmányt nyujtana. Zempléni P. Gyula, a szerkesztő neve elég his-tositótt arra, hogy a „Regény Szalonban” megjelenő művek irodalmi színvonalon állók és semmi tekintetben sem es-hetnek alá. — A kiadóhivatal (Budapest, VIII., Né-p-színház-utca 26.) szivesen küld bárhová mutatványszámo-kat és negyedévi 2 forintért jobb és szebb lapot igazán senkinek szerezhet magának.

— Kiss József hetilapja. A HET-ről évek óta a leg-nagyobb előmérésrel nyilatkozik a sajtó és a közönség egy-aránt. Am.óta a politikát is felvette körébe, a politikusok ép-ugy foglalkoznak vele, mint foglalkoztak azelőtt a nők és az irodalom. Annyi ötletet egyik lap sem produkál, mint A HET és tételben egyik lap sem oly független, mérsékelt és mélyreható, mint ez. Egyes szikkei olykor letekig forrongás-ban tartják az emléket és az olvasók hónapok multával sem tudnak szabadulni egy-egy találó fejtegetés, kép vagy ötlet emléktől, melyet A HET-ben olvastak. Ide s tova öt év óta áll fenn A HET, egész írói generációt nevelt, új formá-kat teremtett, új olvasókört nevelt magának, folyton halad és folyton emelkedik. Pedig A HET-nek sem azok az anyá-gi eszközök rem állanak rendelkezésére, melylyel a nagy iro-dalmi részvénytársaságok rendelkeznek és közönség dolgában is csak a legintelligenszobek kicsi számere támaszkodhatik, aki megérti, élvezi és akiben megvan a tudásnak és a művel-t-nek az a fokozottsága, melyet A HET olvasóinál fűtölten. De az a kis közönség azután állhatatosan ki is tart mellette és urbi et orbi hirdeti e lap dicsőretét, melyhez mi a magunk részről még csak annyit tesszünk hozzá, hogy vajha es a

Kis körűl jobban kitárgyina, nagyobbodnak mert ez a magyar műveltség terjedését az értelmi néven emelkedését jelenti. Figyelmeztetjük olvasóinkat A HET-mel szememben foglalt hirdetőre és meloen ajánljuk rokonszenve ezt a páratlan lapot.

Közgazdaság.

— Hungaria országos magyar vajkivitteli részvénytársaság a címe annak a vállalatnak, mely Budapestén a magy. kir. földmívelésügyi miniszterium támogatásával egy millió korona alaptőkével lejjában megalakult. Lapunk mai számában közöljük ez új, a közgazdaság terén valóban korszakot alkotó vállalatnak a gazdaközönséghez intézett felhívását, mely tudja, hogy őrületi működését már megkezdte és hogy vajtermelésre vonatkozólag bejelentéseket elfogad, valamint hogy tejjgazdaságok berendezésére készségesen nyújt segítséget a termelő gazdának. Ha más államok tejjgazdasági eredményét tekintjük, szinte csodálatos, hogy nálunk a gazdaság ezen előkelő ága, mely egy állandó tekintély és jövedelmi forrás nyújt, az állattenyésztést bizo irányba tereli és e mellett nemcsak hogy nem szorít ki más gazdasági árat, sőt ellenkezőleg, a nagyobb és jobb trágyatermelés folytán az egész termelést még tetemesen fokozni tudja.

Különösen az előrehaladottabb nyugati államok gazdái már réz felismerik az okszerű tejjgazdaság és ezzel karöltve a jobb és nemesebb állattenyésztés előnyeit, oit már tejjgazdaság nélkül mezőgazdaság nem is képzelhető. Bamulatos is azok termelőképesége, Igy pl. csak néhány országot említve: Franciaországban vajkivitele a múlt évben 140.000.000 frank értéket képviselt, Scheswig-Holstein 56.000.000 márka értékű vajot exportált, sőt a ki-Dánia múlt évi vajkivitele is 23.000.000 forintra rugott. Ha még tekintetbe vesszük, hogy ezen országoknak óriási a belfogyasztása, mert mindent vajjal főznek és minden eléhez vajot fogyasztanak, elképzelhetjük, hogy a tejjgazdaság mily hatalmas tényező.

Reméljük, hogy a magyar gazda sem zárkózik el saját érdeke elől, hanem különösen most, amidőn a folyton hanyatló gabonáarak, a már nevetézésen alacsony gyapjuarak, az őrű kivitel szűnedeése, a gazdasági szeszgyarak pangása, a megdrágult munkások, megintatnak az eddig biztosnak vélt gazdasági alapokat, erélyesen megragadják a „Hungaria” országos magyar vajkivitteli részvénytársaság által nyújtott alkalmat és nemsokára nálunk is meghonosul a vajtermelés és vele kapcsolatosan állattenyésztésünk is. Ezt annál is inkább reméljük, mert a „Hungaria” országos magyar vajkivitteli részvénytársaság régi kipróbált és általán ismert gazdák és kitűnő hírnevű kereskedők kezében van, kik minden tekintetben biztosítékot képeznek, hogy a működő-ökhöz közt várakozásnak meg is fognak felelni.

Előre tehát, okszerű tejjgazdaság és okszerű állattenyésztés legyen jelszavunk!

— „Törvénytörési Csarnok” rovatunk a helyszűke miatt kiszorult!

Felelős szerkesztő:
Dr. LÓKE EMIL
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

NYILTÉR *)
Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 8 ft 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemzövetek 45 krtól 11 ft 65 krig szállít — sima, kockás, csíkos, virágos, damasztolt minőségben (mintegy 240 félé dispositio és 2000 különböző szín és arnyalatban) szállít postabér- és vámtmentesen a privát-megrendelők lakására **Hennberg G.** (cs. kir. ndvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. — Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (2)

*) Az e rovatban közöltétekért nem vállal felelősséget a szerk.

Nyilvános köszönet.
Felejthetetlen emlékeztető kedves nőm, szül. Szanopek Julia elhunytá alkalmából bármi irányban és módon nyilvánított részvéteért ez uton mondok hálás köszönetet.
Fülöp Károly,
m. kir. honvéd-főhadnagy.

HIRDETESEK.

3109.—1894. szám. Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött lir. végrehajtó az 1881. é. LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a nagykanizsai kir. járásbírószág 12058. és 12059—892. számú végzése által Szukits Zsigmond nagy-kanizsai lakos javára, Blumenschein gnácz irarany lakos ellen 1600 lrt és 1000 lrt 5ke, ennek 1892. év november hó 10. napjától számítandó 6 százalé kamatai és eddig összeen 147 lrt 47 kr. perköltés követelés erejéig írendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1400 lrt-ra becsült lokomobil és malomszerkezetnek Blumensch-in Ignácot illető egyharmad része nyilvános árverésen úján eladának.

Mely árverésnek a 3109—1894. sz. kiküldési rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zala-Sat-Balazson, alperes malmánál leendő eszköz-lésére

1894-ik évi július hó 21-ik napjának délelött 9 órája

határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingó-árok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, — a legutóbbi ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1894. évi június hó 20 ik napján.

BARTS GYÖRGY,
(136) kir. bírósági végrehajtó

Fényképészeti műterem megnyitás!

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben a nagy-kanizsai takarékpénztár udvarában egy a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezett

fényképészeti műtermet

nyitottam.

Több évi helybeli működésem azon kellemes helyzetbe hozott, hogy ismerve a n. é. közönség igényeit, azokat mindentekintetben kielégíthetem.

Legtöbb örekvésem az leend, hogy a képek hű és izléses kiállítása által a n. é. közönség pártfogását és megelégedését kiérdemeljem.

Magamat a n. é. közönség jóindulatába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelttel
Farkas István, fényképész.

„HUNGARIA”
országos magyar vajkivitteli részvénytársaság-értéstit
a t. gazdaközönséget,
hogy irodáját
Budapestén, Dalszínház-utca 10-ik szám alatt megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállításai szerződéseket köt; a vajkivittelt azonban csak f. é. október hó 1-én kezdi meg. 190. 4—1
Ezenlé fogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejjgazdaság felszerelése tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre legalább is 8 hetet vesz igénybe.
Részletes, az egész okszerű vajtermelés röviden tárgyaló szó- vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.
A „Hungaria” országos magyar vajkivitteli részvénytársaság igazgatósága:
Báró Josika Gábor s. k., Kunkel Imre a k.,
elnök. vezérigazgató.

!! URÁKNAK !!
Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadosmester „galea-villan-készülék” önh-számlára orvosok által egész Európában melegen ajánlva.
Ez a tanár módszere.
Leírás boríték alatt 10 kr. levéljegyz beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elektrotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál
76 — BÉCS, I.,
Schulerstrasse 18 sz. a.

Dr. Dreiszker József.
**HIDEGVIZ-
GYÖGYINTÉZETE**
a szép és kies fekvésű **Mószeg** városában — Vas megye — háromnegyed óra vasutal Szombathelytől. — Rendszer a **Primitiv és Kneipp**. — Nyitva egész éven át.
Teljes ellátás,
Inkán vizkurával egyített
helenként 25 ft.
Prospectust ingyen és barmintve küld
az igazgatóknak.

Hirdetések felvé-
tetnek
Fischel Fülöp könyvkeres-
kedésében
Nagy-Kanizsán.

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.
Horgony-Pain-Expeller
elnevezés alatt igen jó hírnevűk örvend.
Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi közvény, csúsz és tagsaggyulladás szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztető hova. Ezeg tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb házi szer általánosan közevelt és ezenlé fogva már további ajánlásra nem szorul.
Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagonfalonoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő házi szernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utózatot adjanak mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerárúhoz: Richter gyógyszerára „az arany orozslánbox” Prágában vagy Török József gyógyszerárúhoz Budapestén.

V-ik ÉVFOLYAM.

A HÉT

V-ik ÉVFOLYAM.

* POLITIKAI ÉS IRODALMI KÖLLÖNY. *

Szerkesztő és kiadja: Kiss József.

Azok a gyönyörűen nyomtatott kötetek, melyek a HÉT-ből eddig megjelentek szám szerint IX-en, fényes tanúságot tehetnek a magyar irodáról és magyar szellemről. Ha nyugateurópai ember, angol vagy francia olvashatna, meglepetten kiáltana fel: Hisz ezek is ott vannak már, ahol mi; hiszen külföldös okunk a mi esprítünkkel kerkedünk. Lám Tiszánok országában nemcsak hegedűn tudnak muzsikálni, de egybeközül értenek. Fájdalom, az angolok és franciák, akik nagyon sokan vannak, nem olvassák a mi lapunkat. Annál inkább kötelessége szűkebb körű intelligenciáinknak, hogy tudomást vegyenek a HÉT-ről, mely évek óta a maga előkelő művészi formájában, a pártok fölött álló objectivitással hozzászól közeleink minden kérdéséhez és a változó idők és áramlatok hangulatainak hűséges visszatükrözője.

144 2-

Politikai és irodalmi problémák és jelenségek, irodalmi kritika, színház, művészet, szépirodalom és minden, a mi a modern ember szellemé betölti és idegeit izgatja, érdekes foglalatját képezi ezen lapoknak; írói a régibb és legnatalebb generáció zsinéivából valók és actualitias tekintetében a HÉT a maga nemében párhuzamul áll a "continentens" és "ze" betilapjai között.

A HÉT-hetente egyszer vasárnap jelenik meg díszes borítékban, borítékban fényes kivitelű arcképekkel, leginkább olyanokkal, melyeket a het eseményei fölszínre vetettek.

A HÉT előfizetési ára egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutatványokat legyen és bérmentve küld.

A HÉT

szerkesztősége és kiadóhivatala, Budapest, VII. Erzsébet-körut 6. sz.

!!! HONI IPAR !!!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint helyben

Attilla-utca, 310. szám alatt levő sajtó házamban — egy a mai kor kivánalmainak minden tekintetben megfelelő

műszövő-műhelyt

nyitottam, melyben mind a szakmába vágó munkákat, u. m.: damaszok, asztal-terítők, asztalkendők, törülközők, arabi dyghuzatokat stb. stb. mind a legfinomabb hóféhér lenn minőségűből készítek.

Mindenféle kész áru nagy mennyiségben raktáron van és a nagy érdemű közönség szives választására áll.

Házi kender- és lenn-fonalat kisebb vagy nagyobb mintázásra a legjutányosabb árak mellett elvállalok.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek és kívánatra mintákkal is szolgálom.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök!

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kivaló tisztelettel

Polák Ferencz műszövősz

Nagy-Kanizsán, Attilla-utca 310. sz. alatt

MAYFARTH PH. és Tsa.

cs. és kir. kizár. szab.

Gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor

Bécs, II/1, Taborstrasse 76. szám.

Alapítottatott 1872. Kifüzetve több mint 370 arany-, ezüst és bronzéremmel minden nagyobb kiállításon. 600 murkás. A gyárakban készülnék a legjobb

CSEPLŐGÉPEK

kézi-, járgány- és gőzhajtásra.

JÁRGÁNYMŰVEK

1-5 vontatást befogadására. Legujabb gabonatorsták, triturok, kukorica-morzsolók, széna- és szalma-sajtók. Készítésre, állók és szállító készletekkel.

Árjegyzékek és díszes bizonyítványok ingyen. — Képviselet felvételnek.

Boronák és hengerek

Szecekvágók, darálók, répavágók. Blau-féle szabdalmasztó zalditakarmány-sajtók.

Szállítható takarékhűtők mint takarmány-állások és ipar-mező készületek

Sajtók minden csésra, valamint bor- és gyümölcs-sajtólásra.

Gyümölcs- és szőlőszűzők.

Aszalókészületek gyümölcs és vetemény számára és mindenféle ipari csatlakra.

Önműködő szabad. „SYPHONIA”

szőlővessző- és növénypermetőnek.

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.

kőszvény, csúsz és ideghajok ellen

Kwizda-féle kőszvényfolyadék. 1/2 palack 1 frt o. á.

Kwizda-féle kőszvényfolyadék. 1/2 palack 60 kr.

Kapható minden gyógyszerertárban. G. Főletét: kerül. gyógyszerertár Korneuburgban.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy helyben, a Csengery-utcában ujonnan épült gépgyárunk üzemét megkezdjük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gépjépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Sivatnyok és fecskendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspiratív készülék,
Előmelegítők,
Külműveket (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tüpeztisztító készülék,
Vízartányok,
Fűskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcseplőgépek,
Cseplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott „Tütra” sorvétel-gépek (leg-
ujabb szerkezetű),

Darálók, morzsolók,
Szeceka- és répvágó-gépek,
Ékek, Extirpátorok,
Lőkapok, halmozók,
Hengerek és Boronák, valamint minden-
féle gazdasági gépek és esz-
közök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

nak, hogy a villamvilágítási szerződés 35 §-ában meghatározott ellenőrző bizottság kiküldését elmulasztotta, illetve ezen bizottságot a szerződésnek törvényhatósági jóváhagyása után nem azonnal, hanem több mint egy évre azután, csak a legközelebb mult napok valamelyikén alakította meg.

Ha ugyan ezen bizottságnak hatáskör volt kontemplálva, akkor az üdvös működést leginkább csak a berendezési építkezések tartama alatt teljesíthetett volna. Igen szép és elismerésre méltó a bizottsági tagoknak azon buzgólkodása, hogy csöndes éjjelenként a város utcáin még a legsötétebben is kedélyes koczikázásokat rögtönöznek, de nem hisszük, hogy a főkapitány által kiküldött rendőrök legalább is oly pontosan nem tudnák konstataálni, — valjon a lámpák égnek-e? Ezt a bizottságot mi csak *pictus masculus*-nak tartjuk, mely csak azért alakított, hogy *vészárnyai alatt az érdekleltet szabáton működhesse*.

Határozatlan törvénytelen volt a városi tanács eljárása akkor, midőn a vállalkozó által a szerződésszerű faragott oszlopok helyett alkalmazott gömbölyű oszlopok rekompensációja fejében 2 egész vagy 3 fél éjjeli ingyen világítandó ivlámpa felállítását elfogadta. Az 1886. évi XXII. trvcz. 24. §-ának b) pontja a községi vagyon szerzésére vonatkozó határozatokat törvényhatósági jóváhagyástól teszi függővé. Vagy tán a villamvilágítási berendezés nem képez községi vagyont? Vagy ha oly jelentéktelennek tartja ezt a városi tanács, hogy annak csereberéléséhez törvényhatósági jóváhagyást szükségesnek nem tart, *mi alapon vélte elmulasztottnak a képviselőtestület megkérdetetését a községi vagyona feletti em. rendelkezésre nézve?*

Hasonló törvénytelenséget követelt el a városi tanács akkor, midőn a világítás megkezdésére kikötött határidő elmulasztása folytán járó szerződésszerű pénzbírság fejében a vállalkozóval egy darab ingyen világítandó ivlámpa felállításában ki-gyezett. Vajjon miért állapította meg a szerződést a közgyűlés, miért terjesztetett az jóváhagyás végett a törvényhatóság elé, ha azon a tanács brevi manu oly lényeges módosításokat tehet.

Tudju, hogy fognak akadni, akik problematikus jogi érvekké a tanács eljárásának

törvényességét vitatni megkísérlendik s hisszük azt is, hogy az ismert fajta rabuliztika működtető közre arra is, hogy a tanács a fönti, nyilván törvényellenes intézkedés megtételére magát elhatározta. Nem is vádoljuk Babóchay György polgármestert rosszhiszeműséggel, de *igenis vádoljuk indolenciával; vádoljuk azzal, hogy nagyrészt oly elemekre támaszkodik s viszont ezektől befolyásoltatja magát, kik a közügyért semmit, hanem mindent csak jól felfogott saját érdekeiknek cselekesznek.* Vádoljuk különösen Babóchay György polgármestert azért, mert egy kissé kevesebb indolenciával s egy kissé nagyobb körültekintéssel s a város önzetlenebb elemeire és támaszkodhatnék s nemcsak önmagát óvna meg a fent vázolt s hasonló szabálytalanságok elkövetésétől, de eloszlatná azt a bizalmatlanságot, melylyel a közönség minden városi ügy iránt viséletik, *eloszlatná annak a panamai ködnek az árnyékát, mely a mi fényes városunk fülkében is sötétséget áraszt.*

Dr. Lőke Emil.

A közönség köréből.

A kóborló koldusok.

Megbotránkozva szemléli az ember, midőn karavánok alakjában vándorolnak egyik megye széléből a másikig, a gyékényes kocsikban puffedező kóborló koldusok.

Egy-egy szövethetett ily fajta banda amint megérkezik kitöltött helyére: egyik része alamizsna után jár, a másik fát hord a főzéshez; a harmadik része pedig barmaiknak lop élelmiszert. Mikor már minden szakasz a maga teendőit végezte, és az ebéd is készen vankezdődik a lakmározás.

Ennek végeztével kiadatik a paranca az ugynevezett „kódisbíró”, által, hogy mi lesz a napi teendő: és kiki hol fogja posztját állni, vagy túlni.

Most következik a keservesebbnél keservesebb dallamok zengedezése és fülethasító hangokon a közönséghez intézett könyörgés.

Néha néha duettben is fújják, hogy szívhez szólóbb legyen. Alkonyat felé a vásárosok oszlanak, a kérégetők is szedik sátorfájukat a tanyára sietnek.

Következik a beszámolás.

Mindegyik külön-külön beszámol a gazdának (k. bíró.)

Nincs uvetni valója annak, ki keveset tudott hozni!

Készüldés a tovább utazásra.

Alig várják, hogy az első csárdát elérjék!

Egy része bemegy a csárdába, a másik részére az állatokra felügyelni, künn marad. A mankós most már eldobja mankóját, a falábos, a falábot (a mely meghajtott térdéhez volt csatolva) s kezdődik a hadd el hadd.

A legtrágárabb ocsmány dalokat zengedezve (illetőleg ordítva) förtelmes káromkodások és gyalázatok, az emberi méltóságot lealázó, undorgerjesztő viselkedés mellett folyik a dinom-dánom! Mig végre mind annyira lerészegszik, hogy alig tud kocsijára felmászni.

Mennek tovább egy másik helyre.

Midőn Tolnát, Baranyát bejárták s a pénzszacskó is telve: hazameennek illetőségük helyére. Néhány napot itthon töltve és újabb tervet kijelölve s a zsarolt pénzösszeget falujukban csupa hálából, busás kamatra kiadva: ismét utnak indul a gonoszok karaványa.

A békés adozó polgárok nevében kérjük a megyei hatóságokat, mielőbb szigorúan intézkedjenek, hogy e botránkozató és minden rosszra képes bandától szegény munkáa falusi népünk megszabaduljon.

Ez a gaznép az, a mely a gyermekeket is ellopja, és koldussá téve őket, vagy kezét vagy lábát kitekerve, szóval tehetsége szerint minél rutább teszi a szerencsétlen teremtést, hogy annál jobb üzletet csináljon vele...!!

De nem elég még az elsorolt bűncselekedetekből, a a miket mind oly időben és oly helyen végeznek hogy napfényre csak nagy ritkán, — vagy soha sem jön.

Utón-utf-len lop, amit megfoghat.

Betör a csendes falvak lakóinak szobái-és-kamráiba.

A szegény földmives nép este haza jövén a munkáról, mindenét feldulva s sok esetben nagyon megkarosítva, könyes szemekkel és a legnagyobb buskomorsággal kénytelen a reá következő kínos éjt eltölteni.

Ugybizem a felhozott szomorú példák elfognak enyészni, a mélyen tisztelt megyei és országos hatóságok gyors és üdvös intézkedése folytán.

Megvan hozzá a megyei reudszabály, hogy minden község tartsa el a maga szegényeit; de

azon a ponton, amelyen minden éj-zaka megszokott pihenni, leszokott térdelni, kezét imára kulcsolva.

Ez a hely pedig szemben van a kórház egyik magános ablakával, amelyet a hold most is kísérteties fénynyel világít meg.

Ott azon ablak mögött sorvadott, mint feregárga hatalmas tölgy az ő egyedül csak ő érette hervult és szeretett kedves Sándorja, a mivel oly édesen, oly boldogan, mint szerelmes gerle pár töltötték napjait, migem az irigy sors meg sokalva a szerető két szív szerelmi mámorát, elszakította őket egymástól.

Vajha egyszerre zuzta volna szét az egymás nélkül élni nem tudó két szívet.

Vajha egyszerre csendült volna meg (rettik a minden balandót a halálra emlékeztető lélekharang.

Mily édes lett volna ott a temetőben a sírban is egymás karjában megpihenni és aludni a boldogok álmát.

De nem, ő nem könyörült a kegyetlen sors, kéjes ölömmel és kedvtellessel gyönyörködve a kiesvedeltnek-örökre lecsukódó szemjélein és a boldogtalan szenvedőnek kínos yergődsén.

Sándor ott nyugszik már a temetőben egy hamva kereszt alatt, mely mint mutatja ujja, hogy a test itt lent porlad, de a lélek ott fű honol az igazak országában.

Oda térdel most is arra a szokott helyre, és imára kulcsolva fonnyadó kezét, szeméit mereven szegezi ama magános ablak felé.

Imádkozni akar, de elakad szava elmúlt boldogságának a visszaemlékezés által felújított égető fájdalomtól és csak némán me even néz azon ablakra, amelyen a hold halvány fénye egy a sírjából kikelt alakot ábrázol.

Néz-néz, egyszerre csak a hűvös éji szellő mint jégheg kéz érinti homlokát, megrezzen, mint fészkeről felzavart madárka és még mohóbb tekintettel figyel oda az ablakra, ahol azt a sáppadt, esontvázát aszott alakot megjelenni látja, ki őt a szokott nyájassággal szokta üdvözölni, kezeivel intgetve számtalanszor csókot töle távol levő Laurájának.

Majd látja mint intetet, mint hívja őt közelébe, mire ő mint sürge özike iramodik azon kedves alak felé.

De elhomályosodik szeme és leroskad ismét mint a gyilkos golyótól talált gim szarvas, fejecskéjét a végső kínoktól magasan emelve azon helyre, ahol őt látni vélte.

Majd hallani véli, amint suttog valami édes boldogító szavakat, azon a gyengéd hangon amelyen oly számos esteken elsuttogtak egymással szerelemről, boldogságról, fényes jövőről.

Mind közelebb látja jönni, sőt már ott áll előtte.

Látja aranyos azöke hajzatát, amelyet oly

édes érzéstől áthatva szokott babrálgatni, simogatni; látja azt a két égő fekete szemet, melyből az igaz, tiszta szerelem lángja sugárzott ki.

Es kitarva forrón ölelő karjait, érezni véli a viszont szeretettel ölelő karok delejes hatását, és mohónszívja magába a rőzsésajkakról azokat a mámorító parázscsókokat, amelyek egymás fájdalomát, keserűségét oly boldogan szokták megédesíteni, — mignem kitaró karjai a göresős szoritástól, gyengeségtől és kimerüléstől lebanyatlaknak egész testével együtt a porba, és zokoz, fuldoklik szívzaggatón, sorvasztó kiunktól gyötörve, eszméletlen állapotban.

Végre is a könyörtelen hűvös szellő megzánja és körülcsokolva izzó alabastrom homlokát, felébreszti és kiszakítja vísioinak gyötörő kiujai közül.

— — — — —

Kimerültebben mint valaha, áll ismét remegő lábaira és vándorog vissza oda abba a kis magános síralomházba és sorvad, hervad tovább, mint a tikkasztó forósgától sárguló fűszál a sivatár pusztában, mig végre megkönyörül a kegyetlen sors és örök pihenőre, nyugalomra hagyja szállni a temetőbe, oda, hova mint csendes toba alkotnyatkar a fardát hattyu; pihenőre száll minden elköltözött s kiujaitól megszabadult halandó.

mi haszna, ha nem néz senki utána, hogy valjon végrehajlatik-e az vagy nem?

Országuton falun, nem győzi a szegény nép a sok vadorló iparost, és másfalvakból jövő sok esetben fiatal erőben levő dologtalan kéregetőket.

Például hozok fel szomszédságunkban egy községet, ha kell meg is nevezem, ahol egész egy ily karaván fészkel. Ha egyik vagy másiknak névpapja vagy más eféle ünnepélyt rendeznek: 3-4 akó bort, bust, kalácsot stb. fogyasztanak (fogyasztásiadó nélkül) vig zeneszó mellett, két-három napig nyújtva a dombórozást!!

Ugy hiszem minden jóindulatú és rendszerető adózópolgár forró óhaját teljesítjük akkor, midőn a tekintetes alispán ur nagybecsű figyelmét kikérve kérjük, hogy a fentjelzett egyéneket kőborlásuktól és a népek zaklatásától eltiltva: illetőségi helyükre utasítani sziveskedjék.

Szóval kegyeskedjék szerettét alispán urnak megyéje népét e veszedelmes és kőborló bandáktól sürögősen megszabadítani.

A jó ügy nevében
Türje, 1894. júli 2.

Hock Pál,
községi képviselő.

Tollfuttában.

A kanikulai meleg közeledtével szívesen átalszusa az ember nemcsak a fényes, a nagyon is verőfényes napot, hanem még az ugynevezett kimagasló eseményeket és mozzanatokot is.

E kimagasló mozzanatok alatt azonban nem kell minden áron valami jubileumfélért érteni; mert hisz a jubileumok ma már nagyon mindennapi és meglehetősen közönséges események.

Ugy hallom: a letenye-bóbitai filloxera-klub a napokban szándékozik tíz évi fenállása után a józanság tizedik estéjének jubilálni. E a „napokban“ azonban a lehető legbizonytalanabb terminus, mivel nagyon könnyen megeshetik, hogy a józanság tizedik estéje csak tíz év múltán fog bekövetkezni, ha ugyan egyáltalán bekövetkezik.

Ellenben a csernec-szeményei peronospora körégy évi fenállása után szintén a napokban szándékozik megünnepelni a józantalanság 730-ik állapotát, amiből Módnick segélyével könnyen ki lehet számítani, hogy az érdemes kör minden napnak kétszer szakítja le virágát s a kétes jövőendő sivatag homályát naponként kétszer nezte rózsaszeművegen át. Tehát ez a „napokban“ már annyival bizonyosabb terminus, amennyiben minden esetre előbb következik be, mint utóbb.

Hát a jubileumok immár — amint méltóztatnak látni — roppant devalváción mentek keresztül.

A Sanyaró Vendelek és 300 frt minimumos néptanítók sem vonják ki magukat a modern áramlatból. Minden esztendő utolsó napján jubilálnak a 265-ik koplálás örmére és a magyar nemzet elévülhetetlen dicsőségére.

De hát ezek mind megannyi megszokott közönséges jubileumok. Az ilyenek nem igen ébresztik föl az emberfiát a kanikulai lethargiából.

Volt azonban itt a mi szomszédságunkban, Csáktornyan egy olyan jubileum, ami kiközöskentett egykedvűségemből. Valami szokatlan fény rebbent meg lelkem előtt; valami véletlenül felítódott bolygófény a rég elavult, megodvasult szerénységből.

A „Muraköz“ hírvivatában fődöztem fel a szerényen meghúzódó közleményt, mely fakó betűkkel tudatja, hogy Jenei Gusztáv, a csáktornyai népiiskola igazgató-tanítója jun. 28-án nem ülte meg 25 éves jubileumát. És pedig nem ülte meg azért, mert a közlemény szerint csak az évzáró ebéden mondott beszédében említette meg, hogy ezzel az évvel végződött ottani működésének 25-ik éve, melynek emlékét azután a muzeumba való sze-

rény ember azzal örököltette meg, hogy saját költségén elkészíttette Molnár Eleknek, a 25 év előtti iskolaszéki elnöknek és Ziegler Kálmának, a mostani iskolaszéki elnöknek arcképét, a községi iskola számára.

Hát ilyen formán akart nem-jubilálni Jenei Gusztáv, ez a tetőtől talpig őszinte, igaz, tehetős munkása huszonötéven át a magyar tanítványok és soha semmi sarlatanériát nem tűrő munkás apostola a magyarosításnak, aki a tanítóit gyűléseken tollal és szóval, az iskola termeiben pedig tettel jelölte meg a magyarosítás valódi módját és helyes irányát; de aki soha dobra nem ütötte a magyar egység eszméje érdekében végzett apostolkodását.

Hát ez a szerénység nagyon szép és tiszteltetreméltó; de az az arckép megörökítési mód, mely lyel magától minden érdemet elakart háritani: a szerénységnek már olyan foka, mely a mai kor fogalmai szerint vagy gombostűre vagy spiritusba juttatja az embert, hogy azután a ritkaságok muzeumába helyeztessék el. . . .

De Jenei hiába akart elrejtőzni az ünnepltetés és megérdemelt méltatás elől! Ugy halljuk, hogy megyénk tanfelügyelője, ki mint a muraközi magyarosításnak vezérbajnoka, Jenei érdemeit legjobban ismeri, — már legfelsőbb helyen lépéseket tett az iránt, hogy Jenei érdemeit megérdemelt méltatásban és elismerésben részesüljenek.

Nem lehetetlen tehát, hogy ez évi augsztusban, mikor megyénk buzgó tanfelügyelőjének tízéves működését fogja a megyei tanítószög ünnepelni, éppen Csáktornyan: a vezér fényes jubileumából jut egy sugárka a köztítézek is.

H I R E K.

— **Kinevezés.** Berger Mór és Horváth János m. kir. posta- és távirada-nyakornokok Nagy-Kanizsán számszékkel bevezetvén ki, előbbi Budapestre, utóbbi Kolozsvárra helyeztetett át.

— **Dr. Feuer Náthán** egyetemi magántanár, közegészségügyi felügyelő a trachoma-járvány megvizsgálására a múlt héten a Muraközben időzött, honét vasárnap Nagy-Kanizsára is ellátogatott. Itten megvizsgálta a közkórházakat és a temetőt. A felügyelő — értesülésünk szerint — inspectiója alkalmával nem a legjobb benyomást nyerte és több azonnali intézkedésre bírta fel az illető községek figyelmét. A polgármester előtt csodálkozásának adott kifejezést, — hogy a lakosság megülri még a fúticákban is a csatornák feletti rácszatot, melyen csak ugy ömlik ki a bűz. Ezek eltávolítását mulhatlan szükségességnek jelentvén ki, a siphonszerrel levezetést ajánlotta. Ezen készüléken át a víz szintén befolyhat a csatornába, de a bűz nem ömlik ki. A polgármester ezen változást legközelebb eszközöltetni határozottan megígérte.

— **Uj ptebános.** A Gündöcs Imre halálával megüresedett szabari ptebániát Humor János menyeyei káplán nyerte el.

— **Jubileum.** A „Muraköz“ írja: Junius 28-án ünnepelte Jenei Gusztáv, a csáktornyai városi népiiskolák érdemeiben gazdag igazgatója ezen intézetnél való működésének 25-ik évfordulóját. A bizalmas körben megtartott ünnepély minden tekintetben sikerült és lélekemelő volt. A jubileum megünnepeléséről senkinek sem volt tudomása, tehát előkészületet senki sem tett, csak a midőn a népiiskola elsőosztályában terített fehér asztalnál a tanév bezárása alkalmából meghívottak előtt felemeltette az ünnepélyt, hogy a jelen tanévben fejezte be a csáktornyai népiiskolánál 25-ik tanévét, tört ki a felkészés a megjelent kártársak, ismerősök és jóbarátok részéről. Megjelentek a rögzöntött mulatságon, — mely ünnepélyre ölte ki magát mintegy ötvenen — a községre minden osztályából. Felköszöntöttek az ünnepeltet Palya Mihály, Felméri Albert, Molnár Elek, Margitai József, Vrancsits Karoly, Pruzsac Alajos, Szeibert Antal s még számosan. Óvációnban részesítették ugyanezen alkalommal Molnár Elek-et, az iskolaszéknek első, ezelőtt 25 évvel volt elnökét s Ziegler Kálmánt a je'negyi iskolaszéki elnököt, kiknek szép kivitelű mellképét 25

éves működésének emléke alkalmából a községi iskola részére Jenei Gusztáv igazgató készítette el. A társaság késő estig együtt maradt éltelve a jubiliánst.

— **Halálozás.** Komenesaljai Lőke Kálmán, tapolecai-uradalmi ispán, meghalt 40 éves korában.

— **Záróünnepély.** A helybeli polgári iskola záróünnepélye tedenummal vette kezdetét a Ferenciek templomában. 9 órákor gyűlekezett az ifjuság a polgári-iskolai rajzterembe, hol az ünnepély a következő módon folyt le: A program első pontja gyanant a polg. iskolai énekkar a „Szózatot“ énekelte, Saueremann Mihály énektanár vezetésével. Azután Dr. Bartha Gyula szívhez szóló megnyitó beszédet tartott, a melyben visszapillantást vetett az elmúlt évre, s áldóván a szót Nacsecz József iskolaszéki alelnök urnak; a jutalmak kiosztása előtt szintén néhány meleg szót intézett az ifjusághoz s a tanítületnek köszönetet mondott társadozásáért. A Tallian-téle 30-30 forintos ösztöndíjat Mácsek Nándor 6-ik és Kümmel Frigyes 5-ik osztályu tanulóknak nyerték. Seregély Dezső ref. lelkész 4 korona adományát Böhm Lajos, mint legjobb tornász kapta. — Három jhalomkönyvet, Dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos és megyei tanfelügyelő adományára, 3 első osztályu tanuló nyerte, azután kiosztattak a dícsérő okleveleket a tornavereny alkalmával kitüntettek közt. — Mácsek Nándor 6. osztályu tanuló Arany Jánosnak „A velszi bárdok“ című balladáját; Oroszi István 6. osztályu tanuló ugyanevű Arany János „Fülemléjét“ szavalta. Közben egy muzart énekelte az énekkar. Még az igazgató tartotta meg záró beszédét, s az ifjuság az „Éj őseink hazája“ dalt énekelvén, az iskolai záróünnepély véget ért.

— **Az iparos ifjuság mulatsága.** Ami az Ipartesületnek nem sikerült, az fényesen sikerült az iparos ifjuságnak. Nyári mulatsága, melyet a Polgári-Egyetel kertjében e hó 1-én tartott, rendkívül látogatott volt és a jelenlétűeknek nemcsak egy felelőbb kedélyes estélyt, hanem a betegség-álapnak több mint 100 frt tiszta jövedelmet is szerzett és ez leginkább annak volt köszönhető, hogy az iparos-ifjuság egy tömör csoportot képez, mely szereplésével a nagyközönség körében minden alkalommal érdekességet bir kelteni. Ezen mulatságon tán éppen akkor volt a pártoló, mint a mulatságos actív részvett publikum és ebből leginkább kiűnik, hogy az iparos ifjusággal rokonszenvez a község és szívesen áldoz egyetűk humanus céljaira. A négyeseket 88-94 pár táncolta. Ifjusági mulatság lévén, tudósítónk a jelenlétű hölgyek között csak a táncban résztvett leányok neveit jegyezte fel. A jelenlétű szép menyecskéktől bocsánatot kérve ígérjük, hogy legközelebb kizárólagosan velük fogunk foglalkozni, a mamák pedig bizonyosan megelégszenek azzal, ha ezáltal csak leányaik neveit örököltük meg a következőkben: Boros nővérek, Briller Riki, Bau nővérek, Cvetko nővérek, Dvorzsaák Mariska, Danis Amalia, Egyed Emma, Fridrich Katka, Farkas nővérek, Gradicski nővérek, Guttentag nővérek, Glesinger Iona, Haffer Mari, Horváth Mari, Hergovics Terka, Hofner Terka, Hardios Terka, Heckenberger nővérek, Kovács Mari, Kollároci nővérek, Knauz Terka, Kovács Mariska, Kelemen nővérek, Korongi nővérek, Liebecsai nővérek, Lirheim nővérek, Mautner nővérek, Mitzky Róza, Nagy Mariska, Nyakas Mariska, Nyakas Mariska, Rosnővérek, Rosenkranc Amalia, Riebner Róza, Rosenstock Aranka, Rotmann Terka, Rasztovics Gizike, Szabó Malvin, Szélig Szidonia, Stern Karolin, Stein Lotti, Sommer Berta, Sneider nővérek, Skergula nővérek, Spitzkopfi nővérek, Weisz Szidonia stb.

— **A zalaegerszegi főgy. muzeum ügye.** A vármegye múlt évi december 12-én tartott törvényhatósági közgyűlésének azon határozatát, hogy 25 éven keresztül az összes állami adókra 1/2%-os kulturadót vet ki s ebből egy alapot létesít, melynek kamatai megyei kulturális célokra fordíthatnak s ezen kamatokból első-sorban a Zala-Egerszegen létesítendő főgy. muzeum fenntartási céljaira 1894-ig kezdve évi 5000 forintot hoztát a közoktatásügyi miniszter rendelkezésére, a határozat ellen benyújtott felelkezés elutasítással a belügyminiszter jóváhagyta. S minthogy ezen vármegyei határozat jóváhagyásával a vall. és közoktatásügyi miniszteriannak a Zala-Egerszegen létesítendő állami főgy. muzeum felállítására tárgyában múlt évi 50.381. sz. a. kelt rendelet-

ben foglal feltételek mind jogkötelezőleg biztosítottak: a vármegye alispáni hivatala feliraltlag megkeresés a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot, hogy a hivatkozott rendeletben foglalt ígérethez képest Zala-Egyszerben állami fogymnasium felállítására tárgyában a szükséges lépéseket olyképp megtenni kegyeskedjék, hogy az már az 1894/95. tanévben megnyitható legyen. A héten volt ott Májor A., a szombathelyi megyés püspöki uradalom kormányzója s a városi pénzügyi és gazdasági bizottságot együtt hosszasan tárgyalt a felállítandó állami fogymnasium épületének telke ügyében. A végmegállapodás abban történt, hogy az ugynevezett püspöki kertből szükséges egy katasztrális hold teléket a város a nekeresdi major alatt levő városi fegyelőből ellenértékű tíz katasztrális holdat ad annak kikötésével, hogy a város főbb legelőjéhez való hozzáférhetőséget marhahajót ut hasznitrik ki. A jelen volt kormányzóknak íly irányú ungfállapodásra meghatalmazása nem lévén, a jegyzőkönyvbe foglalt ezen ajánlatát a városi bizottságnak elfogadás végett a megyés püspök elé terjeszti.

— **A villamos világítás ügye.** A múlt héten tartott képviselő testületi üléseken tárgyalott a villamos világítás ellenőrzéséről szóló szabályrendelet és az e célból kiküldött bizottság javaslata Fischl Pál és dr. Schwarz Adolf irányai értelmében történt módosításokkal elfogadott. Az ellenőrzésre egy tíkos szavazat után választott 15 tagú bizottság hivatott, mely bizottságnak ezen kívül hivatalból tagjai a városi mérnök és főkapitány. A bizottság tagjai a választottak: Bogenreider József, Deutsch Kálmán-Epenspanger Lipót, ifj. Fesselhofer József, Fischl Pál, Györfly János, öreg Hegedűs Ferenc, Knorcer György, Miltenyi Sándor, Rothschild Albert Pihál Ferenc, dr. Schwarz Adolf, Sallér Lajos, Sebestyén Lajos, és Unger Ullmann Elek. — A bizottság f. hó 2-án tartotta első alakuló ülését, mely alkalommal elnökép Epenspanger Lipót, másodelnökép Unger Ullmann Elek választottak meg. Ez után városi mérnök jelentette, hogy a vállalkozó bejelentette, miszerint a villamvezeték teljesen elkészült és a világítás megkezdődött, a város azonban mindaddig, míg az átvétel meg nem történik, az eddigi világítást szintén eszközözi. A bizottság erre elhatározta, hogy július 2-án este fél 10 órakor a világítást a város egész területén megvizsgálja, annak megállapítása végett, hogy a petroleum világítással most már tel lehet-e hagyni, az átvétel eszközzése előtt azonban vállalkozót a városi tanács utján fel szólítandónak tartja arra, hogy úgy az oszlopokat, mint a lámpákat számokkal lássa el, mert csak ennek megtörténte után eszközölhető az egész világítási hálózatnak leltár melletti átvétele.

— **Tornaverseny.** A kezshelyi fogymnasium tanuló ifjúságának 1893/4. tanévi tornaversenye június hó 25-én d. n. tartott meg az imézet nyári tornahelyiségében. A tornaversenyen dr. Burányi Gergely igazgató és a tanuló karon kívül jelen volt Festetics György gróf, Parkányi József nevelőjével és szülők. A tornaverseny d. n. 5 órakor kezdődött, először a tanuló osztályonkint dobzsára szabad és rendgyakorlatokat végeztek, melyet versenyházas követett. Azután szerek tornáztak, majd játszottak, versenyt ugráltak magasra és távolra, végül versenyt futottak a tanulók. A tornaverseny fél 8 órakor ért véget.

— **Egy város a tanítókért.** Körműzbánya város sem maradt el a tanítói fizetés rendezés kérdésében a székesfővárostól. Es ez ott is a tanárok és tanítóok öröme történt, mert az új fizetések a következők: Az elemi iskolai tanítók 700 frt törzsfizetés, 120 frt lakbért és 50 frt ötdéves pótlékot kapnak, a tanítóok törzsfizetése 1000 frtól kevesebb. A polgári iskolai tanárok 1000 frt, 200 frt lakbér és 50 frt ötdéves pótlékan részeülnek. Azonkívül minden tanító és tanár 28 köbméter tűzfát kap. — Szinte barmuljuk ezt a szép fizetést, mely sokat csökkentett önértékünkön. Mi azt hitük, hogy a vidéki városok közt Nagy-Kanizsa első helyen áll a tanítóok dotációját illetőleg.

— **Megmérgezett nyul.** Somogy-Aládon történt, hogy egy földmives ember az erdőn át haladva egy véres nyulat talált. Fölvette. hazavitte s átadta telebének, hogy készítse el. Az elkészíteti nyulat azután jó étvágygyal elfogyasztották. Nemsokára az asszony rosszul lett. Az orvos megjelent ugyan, de nem merde megmondani, hogy nyulat ettek, mivel félt, hogy fér-

jelek valami baja lesz a haza hozott nyul miatt. Iszonyú kínlás után meghalt. Kevéssel utána rosszul lettek a gyermekek is, meg a földmives is. A földmives papot hivatott s annak elmondia az egész nyul-történet. De már késő volt. Mind elpusztultak. Ekkor megvizsgálták a dolgot s kitűnt, hogy az a nyul meg volt mérgezve s a nagy mértékben elszaporodott rákák vesztré tették oda. A furcsa rákapszatiási módnak a földmives, felesége és két gyermeke lettek — áldozataivá.

— **A nagykanizsai Polgári Egylet** f. é. július hó 7-én, szombaton, saját kerti helyiségében, kedvezőten idő esetén a nagyteremben családiasjellegű táncestélyt rendez. Belépti-dij (urak részére) 1 korona. — Kezdeté 9 órakor.

— **Az új Heim.** Megnyílt az új Heim kávéháza a főtéren és dícsérletre legyen mondva, kávéháza oly pazar fényvel és kényelemmel van berendezve, hogy a városnak díszere válik. Száz meg száz villamos láng világítja meg a gyönyörű kávéházat, melynek nem kis előnye, hogy igen kellemes kertihelyisége is van. A közönség méltányolni is látszik a Heim által hozott nagy áldozatot és a megnyílt óta sürdün látogatja a kávéházi helyiségeket.

— **Amerikai kedélyeskedés.** Egy amerikai ezt a hirdetést tette közzé: Szenzáció! Csudálatos és hihetetlen, de való!

Főtalálton egy pört, melyből elég egy fel kilöt hinteni a fa gyökere és utól a fa nyolc nap alatt kivirágzik és gyümölcsöt hoz. Mindegy akár tél van, akár nyár. A siker biztos.

Egy másik amerikai rögtön levelet irt és megrendelte azt a csuda-pört. Erre a megrendelő levélre következő választ kapta:

Dear Sir!
Fogadtam egy barátommal öt ezer dollárba, hogy nincs az a butaság, a minék az emberek tel ne ülnének. Köszönöm, hogy ön is felült, ön épen a százhetvenötödik.

— **A Tarnóczy tüzoltószázad és gépjáró részvénytársaság** igazgatósága ma tartott ülésében az alírt részvények felosztása iránt határozott. Tekintettel a gazdaközönségnek több vidékről beérkezett azon óhajára, hogy aratás után jegyezhesse, e célra az igazgatóság bizonyos számú részvényeket fentartott.

CSARNOK

BYRON.

Irodalomtörténeti rajz.

— Jelesebb kutlók nyomán. —

Irta: Baboss László.

(4-dik: folytatás.)

Est a Chiiloni fogolyban:

Mi ért aztán mit érezek
Nem tudom, akkor sem tudám
Eltűnt a föld, a feny, a lég . . .
A setéség is azután . . .
Nem érezek, nem gondolék . . .
A kövek között kő valék . . .
Agyamban nem volt semmi eszme
Sivar szirt voltam: küdbe veszve
Őszelolyt színek... árny a fényvel
Fehér, fekete... sem nappal, sem éjjel

Egy lomba tenger öntudatlan
Vak, néma, télen mozdulatlan . . .

Ebből folyik az a költői irány tehát, melyet előbb már érintettem, a világ-fájdalom-költészet nem pessimistikusé, mint jeles bölcsészeink ki fejtettek, — mert a kettő különbözők és pedig olyaténkép, mint a hogy ész és szív különbözőnek egyenlő. A világ-fájdalmat száll a szív, a pessimismust száll az ész. A világ-fájdalom a nemes kedély tragikum, mely csalódott a világ és emberhez kötött várakozásaiban, többet várt tőlük, mint nyerhetett. Talaia az érzékeny szív, kikeltője pedig a világ, képzelt vagy megismert rosszasága s az a tapasztalat, hogy az emberek erkölcsi élete sem egyéb, mint harc a létért az életravaló folytonos győzelme a nem életré való fölött.

Byronnak is sajtáságát képezte a megvetés, az ember és világyűlölet, a kétségbeesés, motója: „nyon or mindnyájunk sorsa, hogy kiűnően nyomorultnak lenni, a kitűnő sorsa, hogy minden vagyunk, melylyel megvagyunk áldva, egyen-

lően a nyomorhoz vezet, ha nincs kielégítve: a csalódás, ha ki van elégítve: az etelés nyomorához.”

A pessimismus, — a józan okosság világnézete szerint az ember jól érezheti magát, keble óriása nem zavarja, a pessimista meggyőződése szerint: mivel a világ semmit sem ér, föltre kell venni, s e szerint is éljünk, ez tehát sok fájdalommat nem okoz.

Taine angol irodalom történetében az éghajlatnak az éghajlat sok kényelmetlenségének az angol vérmérséknek tudja be a buskomolyságot, amely szerint az ember harcnak képzeli az életet s igen gyakran gondol a fekete halálra, mely véget vet a gyilkos pompának, azért hiu ez az egész látható világ s nincs más igaz, mint az ember erőnye a nagylelkű erő, mely mások szolgálására szenteli magát. — Byronban, Schakspearben a skandináv harcos dühét is látja, mely az erőfeszítésig, a makacosságig fokozódik.

Byront azonban kora, társadalmi tettek világ-fájdalmassa, ő ugyanis oly korban szüle'tt, — a melyet a felvilágosultság korának neveznek, amelyet Spinoza, Leibnitz, Newton, Locke tettek hatalomra. A kedély világát, — amely a keresztény világban uralkodott felváltotta az önálló kutatás, a gondolkodás, a kétely; feltűntek a szabad gondolkodás szellemei: Voltaire, Rousseau. „Bosszulón tört elő század és rombolva az egyeni gondolkodás — sajátzerűsége; új újai eredeieség daros önértéssel lépett fel, — nyugalom és mérték és tisztaság megtörtek a kedőknél, — mond Carrière, s a századok sorompónál, azok jelző oszlopai között találjuk Byront. Jellemző e kora, hogy a polgári, társadalmi és erkölcsi állapotok kétségbeesés jeleget öltöttek, s a költők a szerint oszoltak meg amint — ki meghalni, vagy megélni nem tudott s Byronra e kor ranyomta képét, s ő a tekintetben teljes hű képmása hazájának, s a mint látjuk az ellentéteket s vegleteket Anglia történetében, a puritanismust alszenteskedést Boling-brookot s az udvari feslettséget, látjuk Cromwellt, Miltont is és a lajtalanúságot s a szabad szellemet, ugy Byronban is látjuk korát, korának minden törekvését, látjuk a világot, aki kéjkebe merül, a lángesz, ki szellemével az eget verdesi, kikacagja az ortodox protestansokat, de lelkesül a bibliáért az őszívetségért, a hitért, utálja az absolutismust, barátja a szabadságnak! Egyik oldalról áll a 18 század romboló költészete, a kedély megsemitését idézve elő tanuaival, s betesőve azt a francia forradalommal, s a nemzetiségi eszmével, a mely a világpolgárságot eredeti medrébe terelte a középkori regényes hajlamokat ébresztett. Ezeknek az eszméknek hatása alatt született Byron, s azok alul magát sem teljesen emancipálni, sem pedig azokat érvényre emelni nem tudva, mint peer, vérenél és ranjánál fogva arisztokrata lévén, másrésztől, mint szabad szellemű egyén látva a szentszövetség, szabadságpusztító törekvéseit; így történhetett, hogy az a kitűnő lángelme, akit már születése, végzete és társadalm, vér, faj, környezet, talaj blazirtá tett, még kora viszonyai által is arra volt kárhoztatva, hogy szenvedjen és haljon meg, mint egy lelancolt Prometheus végzetének sulya alatt, vagy hallgasson és dubitaljon s várjon a halálára egy kinnal s egy titokkal, mint Hamlet; ki hirta az lstennek minden adományát, de tragikum volt a kételkedés mint Byronnak a fájdalom.

Nem pessimismus ez tehát hanem tán a skepticismus világ-fájdalma, mely nem az élet és világ embergyűlöletből pusztá blazirtságból, az elétéségből származik, hanem az a kétely, melylyel az igazságot keresi, s hogy azt megtalálja s érvényesítheti-e: kétti s azért esik kétségbe, mert szereti azt, szereti az emberiséget, s nem hiszi, hogy megtalálja a boldogság kulcsát, ezért veti fel nagy problémát az emberiségnek, korának, s ezért küzd, lángol, emésztí magát, azt gondolva, hogy győz szelleme, — ez a küzdés azonban életet lehel Byron költészetébe erőt ad neki, s alakjai is átveszik tőle e varázs s fő-mély élelunaknak látszanak is, a szellem föl-emeli őket a küzdés, a harc, a törekvés megnevesíti őket.

[Folytatás következik.]

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHL FÜLÖP.

Vasuti menetrend

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás				Erkezés			
	Kanizsáról				Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	sz. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u.
	gy. v.	12	20	éjjel	sz. v.	11	22	éjjel
Bécs	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	34	d. u.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
Szt. Iván	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10	15	este
	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10	15	este
	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10	15	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	50	regg.
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	44	este
Barcs	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	sz. v.	4	57	regg.	v. v.	9	40	regg.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	34	éjjel

NYILTÉR.*)

— **Fogfájás.** Mindenféle fogfájdalom még ha lyukas vagy ha tömött fog is — az **indiai kivonat** használatával által egy pillanat alatt elmúlik. E gyógyszernek kitűnősége miatt egyetlen családnak sem szabadna hiányozni. — **Valódi úvegekben 35 kr.** Kapható: Nagy-Kanizsán, egyedüli eláruló helyen **Rosenfeld Adolf és fia cégnél.**

Követlen beszerzési forrás a legelőnyösebb

reichenbergi öltöny-szövetekből.

Tiszta gyapjú cheviot és kangarn.
Egy teljes urali öltöny 6 frt 70 kr.

Franz Rehwald Sohné, posztó gyári raktár.
Reichenberg, Csehország.

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

592. sz./tk. 1894.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírre tétetik, hogy Dr. Bentzik Ferenc árvaszéki ügyész, mint kiskoru Mátyás Kati, Teréz, Jozsef, Juli, Lajos és Janos részére kirendelt jogi gondnok, nagykanizsai lakos vhajtatonak, Mátyás Janos, Mátyás Mari, Mátyás István egy özv. Mátyás Pálné által képviselt kiskoru Mátyás József, Lajos, Teréz és Gyula vhajtást-szenvedő nkanizsai lakosok elleni 112 forint tőke, ennek 1891. december 17-én járó 6 százalékos kamatai, 14 frt per, 12 frt 65 kr. ingóvégre-hajtási, 8 frt 10 kr. ingatlan vhajtáskérelmi, — hirdetési díj nélkül 8 frt 55 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti vhajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a nagykanizsai 3237 sz. tkben + 476 hrsz. alatti Mátyás Anna, Mátyás Janos, Mátyás Mari szül. Peszavecz Janosné, Mátyás István egy kisk. Mátyás József, Lajos, Teréz, és Gyula tulajdonául felvett s 470 forintra becsült egész ingatlan az 1881. évi 60 t.-c. 156. §. c.) pontja alapján, — továbbá a nkanizsai 3524. sz. tkben + 3461.—b. hrsz. ugyanazok, egy özv. Mátyás Pálné születeit Takács Terézia tulajdonául felvett s 171 ltrra. — mégis a nkanizsai 1799 sz. tkben + 3174.—a. hrsz. a. előnevezettek tulajdonául s 154 frtra, — ugyanazon tkben + 3179.—b. hrsz. a. felvett s 160 forintra becsült egész ingatlanok az 1891. évi 60 t.-c. 156. §. a.) pontja alapján, — még pedig a n. kanizsai 3237. sz. tkben + 476 hrsz., s a n. kanizsai 3524. sz. tkben + 3401.—b. hrsz. ingatlanok oly fenntartással, hogy a mennyiben ezen ingatlanok öszvételára fejében az előző jelzálogos követelés és a társtulajdonosok illetőségének kielégítésére szükségesnek mutatkozó 700 frt. beigérik, az esetben ezen ingatlanokra özv. Mátyás Pálné szül. Takács Terézia javára bekeblezve levő özvegyi jog épségben hagyatik ellenkező esetben pedig a szolgálmi-jogra való tekintet nélkül ugyanazon határnapon, vagyis

1894. évi július hó 30-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében Dr. Bentzik Ferenc telperei ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiálási ár a fennebb kitett becár.

Arverezni kívánók tartoznak a becár 10% -át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi április hó 29-ik napján.

MIKOS,
előadó.

1.—1.

Hirdetmény!

Nagy-Kanizsai Fürdő Részvénytársaság

1893. március 11-iki közgyűlésének azon határozata, mely szerint 62 darab társulati részvény **10 frtjával** visszavásároltatik — a f. évi március 11-iki közgyűlésében megújított.

Felhivatnak tehát azon részvényesek, kik a fenti ár mellett részvényeiket visszadni hajlandók — azokat átvétel, — illetve visszaváltás végett Plosszer Ignác társ. pénztárnok urnál mielőbb — annyival inkább beadják; mivel a meghatározott számu, vagyis a még visszaváltatlan 40 darabon tul beváltásra ezuttal több el nem fogadtatván — a később jelentkezőknek e részbeni kívánsága figyelembe nem fog vétethetni.

Egyben tudatja az alulírott igazgatóság, hogy a társulat tulajdonát képező fürdőbérleti szerződése **f. évi október hó 31-én lejárni fogván, ennek újabb bérbeadása elhatározottatott**, mis is oly hozzáadással adatik köztudomásra, — hogy a haszonbérletre vállalkozni szándékozók a bérleti feltételeket a társulat igazgatóságánál bármikor betekintheik.

Nagy-Kanizsán, 1894. ápril hó 9 én.

A „Nagykanizsai Fürdő-Részvény-Társaság” igazgatósága.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtuk. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyúk és fecskendők.
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató készülék,
Előmelegítők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tűpviztisztító készülék,
Viztartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtású,
Járgányok,
Szabadalmazott „Táttra” sorvető-gépek (legújabb szerkezetű),

Darálóok, morzsolók,
Szeccsa- és répadagó-gépek,
Ékek, Ezüstpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és Borondák, valamint mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítettnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr szépítésére és finomítására.
 legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó hajpor,
 — fehér, rózsaszín. és sárga —
 — vegyileg analizált és ajánlva Dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben. —

325

Elismerő levelek következő urnóktól:

- Wolter Sarolta, cs. kir. udv. színésznő Bécs.
- Reeth Lola, cs. kir. udv. opera énekesnő Bécs.
- Schlager Antonia, cs. kir. opera énekesnő Bécs.
- Pálmay Ilka, színésznő a cs. kir. szab. színháznál Bécsben.
- Odilon Helena, színésznő a német népszínháznál Bécsben.
- van Dyck Erné cs. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára 1 forint 20 krajczár.

— Utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —

Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszerárban.

Taussig Gottlieb

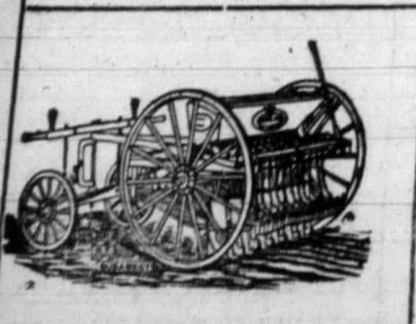
Magyar öltözéki szappan és illatszer-árvesztő.
 Főraktár:
 BÉCS, I. Wollzeile 3.

Schlick

-féle vasöntőde és gépgyár
 részvénytársaság
 BUDAPESTEN

Gyár és irodák VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI UT,
 Városi iroda és raktár: POZMANICZKY-UTCA 14. — Főraktár:
 KEREPENI-UT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett
 szab. Schlick-féle 2 és 3 vasú ekék
 mélyítő- és egytetemes acél-ekék
 eredeti SCHLICK, és VIDATS-féle
 egyvasú ekék, talajmivelő-eszközök,
 valamint Schlick-féle szab. Haladás sorbavetőgépek

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindenféle gazdasági gépek. Eredeti amerikai képekötő és marokrakó aratógépek és fűkaszálo gépek szállítható mező vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —

!!HONI IPAR!!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint helyben

Attilla-utca, 310. szám alatt

levő saját házamban — egy a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő

műszövő-műhelyt

nyitottam, melyben mind e szakmába vágó munkákat, u. m.: damaszok, asztal-terítők, asztalkendők, törülközők, arabi dgyhuzatokat stb. stb. mind a legfinomabb hőkéhez lemm minőségből készítek.

Mindenféle kész áru nagy mennyiségben raktáron van és a nagy érdemű közönség szives választására áll.

Házi kender- és lenn-fonalat kisebb vagy nagyobb mintázásra a legjutányosabb árak mellett elvállalok.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöketnek és kívánatra mintákkal is szolgállok.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök!

A n. é. közönség szives párfogását kérve, maradtan kiváló tisztelettel

Polák Ferencz
 műszövősz

Nagy-Kanizsán, Attilla-utca 310. sz. alatt.

Hirdetések felvetetnek
 Fischel Fülöp könyvkereskedésében
 Nagy-Kanizsán.

Világi czikk. — Minden országban fényesen meghonosítva.

KALODONT

Elismert nélkülözhetlen fogtisztítószer

(Az egészségügyi hatóság által megvizsgálva.)

Igen praktikus utazások alkalmával. — Aromatikusan üdítő. — Mindenütt kapható.

Hogy egészségünkre és jólétünkre nézve a legfontosabb tényező a jó emésztés, azt mindenki tudja, de még kevesen veszik észre, hogy ehhez az elmaradhatlan előfeltétel jó fogak birtoka. A régi német közmondás: „Gut gekaut ist halb verdaut” többször s többször ajánlható.

E. M. Thomas bécsi udvari fogorvos és cs. tanácsos, Dr. Koch tanár és egyéb tekintélyes tudósok és legutóbb Dr. W. D. Miller a berlini egyetem fogászati gyógyintézetének tanára: „Die Mikroorganismen der Mundhöhle” cz. Leipzig 1892. munkájában, meggyőzően bebizonyították, hogy a nedves meleg szájüregben folyton és hihetetlen mértékben mérgező anyagok képződnek, és hogy az ebből származó betegségeknek csakis a száj szabályos és lelkiismeretes tisztántartása veheti elejét. A benső összefüggés „elrontott száj” és „elrontott gyomor” közt csakis ezen új, beható vizsgálat által lön megállapítva.

A víz egyedül azonban nem távolítja el ezen mérgező anyagokat. Teljesen eléretik egy antiszeptikus módon ható, gondosan elkészített és jónak elismert fogtisztítószernek — reggel és este — használata által, a mint a Sarg-féle Kalodont el van készítve, melynek értékét, a naponként növekedő kelendősége több millió fogyasztása fényesen bizonyítja.

Rousseau azt mondá: „Egy asszony szép fogakkal sohasem csunya”. De nem csupán a szépség és a mosolygó ajk bája éretik el a fogak gondos ápolása által, hanem az állandó egészség és jólét a legkésőbb korig lesz biztosítva.

Az itt elmondottak igazolása a legmagasabb körökből érkező elismerő és megrendelő levelek minden darabhoz van csatolva.

Óvakodjunk a csomagolásoknál hasonló csalásokra számító, értéktelen utánzatoktól!

Szerkesztőség:

F. S. T. S. A. Ollopfőle ház.

Ide intézendő a lap szemléli részére vonatkozó minden közlemény.

Börmentéslen levelek csak ismeri keznek.

böl fogadlatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület. Fischei Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes évre 12 korona (6 forint — kr.)
Félévre 6 korona (3 forint — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 forint 50 krajcár.)

Hirdetések juttatásának módjától.

Nyitólár pótlósa 10 kr.

Előfizetésnek, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischei Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Szünet a parlamentben.

(—) A savanyu-uborka évadjában, a hogyan ezt a két hónapot, júliust és augusztust elnevezni szokták, szünetel az iskola, szünetel a politika, s a ki teheti nyaralni megy, valami úde, friss helyre, — otthon hagyja gondjait (ha lehet) s csöndes nyugalomban (ha nem szereti az ördög bibliáját) hűsöl valahol, a hol szebb a rózsza, — tisztább a patak s zengőbbek a dalok, — mint odahaza.

Jól teszi, ha teszi, — s bizonyára jól is esik neki, a mint jól esnek sok embernek még, a ki nem teheti, mert az embereknek nagyon csekély százaléka az, aki még eddigéig vagy elég nagy gazdagsággal, vagy ha ez nincs, elég nagy könnyelműséggel bír, hogy a maga részére, személyére költsön egy pár száz forintot, ha erre okvetlenül szüksége nincs. De most má: sokkal könnyebben megy az, mint csak még egy negyedszázaddal előbb; a forgalmi eszközök hatalmas fejlődése; távolabbi nyaraló helyeket is közelebb hozott, s az emberi élelmesség új nyaraló helyeket teremtett közel is, a melyek kevés költséggel elérhetőek s legalább a nyaralásnak látszatát mentik meg, ha kényelem tekintetében nagyon is primitívek még. Válgják egészségükre mindazoknak, a kik felhasználják.

A magyar parlament is befejezte működését s a honatyák szünetre mentek haza, egy nagy fontosságú, következményeiben meg nem mérhető ülészak után. Mióta újabb

alkotmányos aeránk felvirradt ilyen hatalmas alkotások még nem létesültek a magyar parlamentben, oly alkotások, melyek Magyarország állami életben korszakot alkotni hivatják; s a honatyák büszkén mutathatnak az ez évben, az ülészakban kifejtett tevékenységükre, s maguk is megelégedhetnek vele. Az ország pedig, s a nemzet e tevékenység áldásos hatásait csak később fogják érezni, mikor majd az elfogadott javaslatok szentesítést nyernek, és azok törvényerőre emelkednek. Ép azért, habár nem szabad az oly mozgalmat kicsinyelnünk, s csak sajnálnunk lehet, — a szellemek ily megtévesztését, a katolikus gyűlésektől, melyek elejét ismét nemrég rendezték az ismeretes két főri rendező, — nem kell tartani. Az imént lefolyt pozsonyi kath. nagygyűlést talán maguknak a főri rendezőknek is kinyitotta ismét a szemét, s megmutatta, hogy oly tüzzel játszanak, mely esetleg egészen másult emészthet, — mint a hol az céloztatik. Nagy eclatval történik mindig, sokan jönnek össze, a mint a lapok írják Pozsonyban 10000 ember volt együtt, de furcsa világot vet a gyűlésre magára, hogy a legnagyobb része az összegyűlteknél tót és német volt, a kik azokat a dolgokat, melyeket ott a gyűlésen megbeszéltek, s melyekről szónokoltak, — nem is igen értik. S mi célja van tulajdonképpen e gyűléseknek, mikor eltekintve a képviselőház imposables majoritásától, a főrendiház is elfogadta a házassági törvényjavaslatot. A magyar állami egység

szemponijából is minden magyar embernek örülnie kellene az alkotásnak, ha némileg ellenkezik is személyes hajlamaival és meggyőződésével. — S nem figyelemreméltó dolog-e, hogy ezeket a gyűléseket többnyire oly vidékeken tartják, — a hol nemzetiségek laknak; nem hisszük, hogy tisztá magyar vidéken, a hol a reformjavaslatokat más szempontból fogják fel, — ilyen tüntetéseket rendezhetnének az említett főriak, mert a vallásos magyar ember tudja jól, hogy megrégen ezek a javaslatok a dogma mellett is, s hogy vallásos kölcsi hátránnyal nem fog járn az életbeléptetése.

A gyűlést rendező főriak tehát igen helyesen cselekednének, hogyha a föld népét éppen ebben a reája nézve szorgos munkaidőben hagyának békében, s ne agítálnak oly javaslat ellen, melyet képviselő-és főrendiház elfogadtak s mely bizonyára törvényt fog válni. Nincs könnyebb, mint az amugy is (majdnem minden ok nélkül) elégedetlen nemzetiségeket a magyar állam ellen felizgatni, előttük a magyar állam eszmét discreditálni, s oly törekvéseknek megnyerni, melyeknek rosszul vagy egyoldalulag elfogott dogmatikus szempontból egyenesen károsak, veszedelmesek.

Örülünk szívvel, hogy a magyar parlament ez utolsó ülészakban ily nagyszabású tevékenységet fejthetett ki, mely méltán felkeltette az európai kontinens bámulatát, s mely a világ liberális elemeit örömmel töltötte el. Tehát örülünk a kivított

A „ZALA” tárcája.

Az első ébredés.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Ebergényi Eszti két haza hozták a zárdából. Istenfielő lányka volt. Nagyon szeretett imádkozni.

A kedves nővérek szívbe vésték, hogy óvatos legyen az életben, őrizkedjék a kísértésektől s mindenkor csak istenes könyveket olvasson.

Hogy pedig biztos tájékozottsága legyen, föl is írták neki egy kis könyvecskébe azokat az istentelen könyveket, amikről a jöveveletű lánykának mindenek fölött tartózkodniok kell.

Esztiék nagyon szeretett olvasni s kíváncsian ment anyja olvasóasztalához, hogy kiválasszon egy könyvet.

Elbáványult és megrázkodott, mintha az embermártaléka leső, láthatatlan ördög érintését érezte volna. Azok a könyvek mind benne voltak az istentelen könyvek lajstromában.

Keresztet vetett magára s borzadva menekült a kísértetek elől. Megkényyebbult lenékelte, mikor künn volt a kertben az ártatlanul mosolygó virágok, a vidáman csicsergő madarak társaságában. Ott megbuzódott a lugsában és átlátzó hóteher kezét imára kulcsolva, úgy állt, mint egy imádkozás közben szoborra merevült madonna.

Valami kimondhatatlan édes-kinos vágy szállta meg: elronnani a világtól, az emberektől és visszamenni abba a csendes kolostori életbe, honnan

szármúve van minden rossz, hol az Istenhöz szálló imádságon kívül soha semmi vágy el nem ragadja a lelkét. . . .

Ebergényi Aladár gazdag kereskedő volt, aki idejének legnagyobb részét otthonától távol töltötte. Lányát azért neveltette zárdában, hogy vallásos, engedelmes, mintaszony legyen belőle. Eszti egyetlen gyermeke volt és azt akarta, hogy az az ideál, mit ő ábrándosabb fiatal korában alkotott magának, ebben az egyetlen leányban testesüljön meg.

Ebergényiné nem volt ugyan egészen egy véleményen férjével (mert hát akkor nem is volt volna asszony) hanem azért a zárdai nevelést ő is helyeselte.

Arra az eredményre azonban egyik sem számított, hogy majd az ő kis bakfának lelkét anyyra megragadja a zárdai élet.

Azért mindakettő nagy megdöbbenéssel álltak lányukkal szemben, mikor ez kijelentette, hogy ő visszakiváncsodik a zárdai életbe; mert az ő lelkét ez a fény, ez a ragyogás, ez a zaj, ez a sok-sok bresség itt künn nagyon bántja. Erőszakkal csak vissza az ő kedves, megszeretett kolostori eszendiébe, ha azt nem akarják, hogy nagyon boldogtalan legyen.

Ebergényiné magánkiült volt.

— Micsoda? — apáca akarsz lenni Esztiém? Itt hagynál bennünket, apádat és engem, hogy többé soha lás bennünket?

A leány szomorúan mosolygott.

— Mért ne látnál benneteket? Inkább éppen

azért akarok visszamenni a szent falak közé, hogy egészen az Istené és tiétek maradjak halálomig.

Ebergényi homloka redőkre buzódott össze. Mélyen szemébe nézett az ártatlan teremtetésnek. Honnan tudja ez az ártatlan, himporos lélek, hogy akkor marad igazán csak a miénk, ha zárdába megy és apáca lesz? Kimondta ennek? — a tapasztalásnak melyik fekete könyvből olvasta ki, hogy a leány igazi rendeltetésének bódol meg, nem maradhat szüleié?!

Azok az ártatlan áhitatos szemek nem árultak el semmit.

Ebergényi gondolkodott sokáig, szután így szólt:

— Legyen a te akaratod szerint lányom. Én beleegyezem, hogy apáca légy. Előbb azonban a próbát ki kell töltened.

A leány örömmel ragadta meg apja kezét, csókoka! halmozta el.

— Jól van apám! Köszönöm, köszönöm. Mindjárt megkezdhetem a próbát, csak vigy vissza a kolostorba!

Ebergényiné közbelépett.

— Mit akarsz az istenért? Vissza akarod vinni egyetlen lányunkat a kolostorba?

— Nem. Mindketten csalódiok, ha azt hiszitek, hogy én a próbát egy gondoltam. Esztiém a próbát itt kell kitölteni köztünk. Ha egy év múlva is az lesz az akartja, hogy apáca lesz, akkor én nem fogok utábjába állani. Ez az én akaratom.

Ez pedig Ebergényi olyan határozott hangon mondta, amely nem tűrt ellenmondást.

sikernek, de örömnök ne legyen káröröm, mert e hazában, minden honfiúnak buzgó tevékenységére van szükség. A hónapok pedig a jól kiérdemelt pihenés idejében gyűjtsenek új erőt az ősi ülésszakra, — melyre újabb munka várja őket, — a haza üdvét, jólétét előmozdító munka.

Balaton.

Ileine Henriknek szűk lett a német mellénye, mikor a magyar nevet hallotta. Hát még akkor mit érzett volna a lányszű német költő, ha személyesen ismerte volna azt az ezerszer szép országot, — melyet a neki oly rokonszenves magyar Európa szívében meghódított s melynek örökké bájós királynője őt kedvenc költőjének választotta: ha ismerte volna a Tára magasait a tengerszemekkel; az erdélyi havasokat, melyek mint valami évilágból nyulnak az új korba; a magyar alföldet, egyhangus mégis oly romantikus és csodásan vonzó pompájával és különösen a »magyar tenger« legendákkal körülszőtt hegyek által koszorúzott partjaival. Kétségkívül épp oly szépen és gazdagon, érzelmesen és szívemelőn megénekelte volna a Balatont, mint a szép zöld Rajnát romantikus partjaival és mondákban gazdag bájjaival.

Az idén korábban leereszkedett a tavaszi pompa, erre az áldott vizre mint mások és elbájolóvá tette a környéket; már május elején zöldült, hajtott, virágozott minden erdő, minden mező, a földek tarkán kicicomázta magukat, mint különben csak júniusban. Balaton-Füreden az okos papi vezetés tökéletesen befejezte a sokféle, — igen csinosan végzett helyreállítási és nagyobbitási építkezést, — melyet az utolsó évad végén kezdett; egy nagy szálloda építését azonban, mely már a pince magasságán túl van, azonnal beszüntette, mert már várta az első vendégeket, — kiket a pompás idő ellenállhatatlan kicsalt a legvonzóbb üdülőhelyekre. Es jól számított se-regesen zarándokoltak a fűszeres levegő után epedő nagyvárosiak a Balaton gyönyéghé. — Sifók is, pompás korszerű és angolos kényelemmel berendezett telepeivel, erősen körülrajongott vonzópontot ké-

pezelt a szépet és a jót a természetben keresők számára. — Ezt a második drága gyöngyét is a Balatonnak szorgalmasan csiszolták és köszörülték az utolsó évad vége óta szakavatott ékszművészek, hogy új fázisokban, ragyogtassák, csillogtassák. A kisebb nyaraló és üdülőhelyek is, — melyek a tó partjain lassan, de folyton virágznak és bizalommal tekintenek egy szép jövő elé, szintén sokat tettek a múlt őszszel és az idei tavasszal, hogy több és kényelmesebb lakást nyújthassanak a vendégeknek az eddiginél.

Sajnos, — az egész májusi varázs csak egy rövid tavaszi álom volt. A június vihartzivatart hozott, zuhogott a hideg eső és ismételtlen ropogott a römbölő jég, elpusztítva, helyenkint végkép megsemmisítve a gyöngye hajtásokat, sőt az erősebb kalászt is, melyeket a nap kicsalt a földből. Ily körülmények közt többé nem lehetett szó a sok vendég állandó maradásáról, megint visszahúzódtak a városba, hogy az idén is majd csak a rendes évadra térjenek vissza.

Most már itt van ez az évad és valóban pompás idővel köszöntött be. — A júniusi pusztítást mintha csak feltörölték volna, — a legcsekélyebb nyomot nem hagyta maga után, amely emlékeztetne őrrült garázdálkodására. A földeken hatalmas kékvekben, sorba rakva fekszik az arany kalászos termés és a fűszeres vágott rendek — gyógyító illattal töltik el a levegőt. A mezők virágokkal vannak ékesítve szépen és gazdagon, színesen, — mint a legművészebbesen készített keleti szőnyeg. A ligetekben a tolas énekesek tartják gyüleéseiket, a fák sűrű lombjai hűs árnyéket adnak a balatonfüredi kis fenyes erdő duzzad az üde gyantaillattól. Szállodák, vendéglők teljez hadikészenlében állanak, a vezérkar mindenütt éber, körültekintő, a szolgásemélyzet fűrge, ügyes és alázatos.

A magyar tenger fürdőiben, gyógy- és üdülőhelyein jó kezekben van az ember; a tavat a Balaton-tavi gőzhajózási társulat csinos gőzsei jól kiszámított menetrendekkel kereszttül-kasul, szálléban-hosszában, minden fontosabb pontot összekötvén mindez kikötővel és a déli vasut nagy előzé-

kenysége folytán mindig pontos csatlakozást tartanak fenn e vasút minden ide érkező és tovább menő számos vonatával. A fürdőközönség szép számmal jön az üdülésnek és gyógyulásnak ezekhez a forrásokhoz, de még mindig nem elég nagy számban. A vagonos magyar világ, sajnos, még nem tudja eléggé, mily balneológiai kincset bír a magyar tengerben. Még mindig ezerek hordják a drága pénzüket külföldi fürdőkre, dacára annak, hogy a Balaton vize és gyógyerővel bíró fenékiszapja, valamint a balatonfüredi ásványvízfürdők épp annyit, vagy többet használnának nekik, mint a külföldi divatfürdők. Az olasz tavak, melyek pedig csak a szépség varázsával bírnak, de gyógyerővel nem, a nyaraló villák majdnem magzakisítás nélkül kötött koszorújával vannak körülölvén; fél Európá oda vandorol nyaralni. Mért nem jön, egy negyed, nem, csak egy tized, egy század része a Balatonhoz, melynek már kiparológiai is üdítene és ifjítana, melynek vízmedenceje pedig valóságos és igazi gyógykut százféle betegség és kóroság, de különösen a modern főbetegség: az idegesség ellen?!

Bécsbe? Nem.

A szép császárváros a felső Duna mellett még mindig ezer bájjal bír az idegenre nézve, aki izlette már kedélyes élvezeteit, melyeket felhalmozott műkincseiben tanult meg ismeri. Csak hogy ennek az idegének nem szabad magyarnak lennie, zsidó vallásu magyarok meg éppen nem; mert ezzel szemben a mai Bécsben vége a kedélyességnek és érvényesül a külvárosi minden nyersesség és aljassága, melyet a Taaffe-kormány oktalansága nevelt magyra, a koalíciós kormány pedig nem képes kiirtani, de még csak gyengíteni sem, amely mob az űszes külvárosi kertleletek tehát az egész osztrák székvarosnak negyötöd részét terrorista uralma alatt tartja is a legkevésbé sem irizók fitykőket a legelőkelőbb belvárosi monumentális épületekbe és behajitai, ahol annak előtte a legmagasabb kultúra és a legfinomabb életművészet őrtornyai álltak. A budapesti gabonakereskedők elhatározták, és határozatukhoz lassanként egész Magyarország földirtokossága és kereskedelmi csatlakozik, hogy többé nem látogatták meg a bécsi magyarságot. Tökéletes igazuk van Senki sem kívánhatja, hogy űntudatos férfiak pusztá udvariaságból egy haszontalanáig végezt idegen városba hordják a jó pénzüket, ahol

Anyá és leány néma tisztelettel hajoltak meg előtte.

Még nem telt egy év, mikor Ebergényi Eszti kisirt szemekkel bucsuzott szülőitől.

A terrasz előtt állott a gyönyörű fogat, a toborzókól fekete ménekek.

Olyan kínos volt a bucsuzás. Még a magán uralkodni tudó apa szemébe is könyek szivárogtak.

Eszti halvány volt s merengő szeméivel mintha egyre a jövőnd rejtelmébe akart volna tekinteni.

Ebergényinek magának is terhére volt már ez a túlságosan érzékeny bucsuzás.

— Vessetek már véget a hosszas bucsuzásnak! Pár hét múlva ugy is viszontlátjuk egymást. Isten veled lányom a viszontlátásig!

Vidám arcot tetetve, még egyszer megcsókolta leányát.

A fogat elrobogott s a szülőök a terraszról némán kísérték tekintetükkel, míg el nem fordta a távol.

Ebergényiné nagyot sobajtott.

— Még ez a bucsuzás is olyan kínos volt. Hátha apácának ment volna. . . .

Bizonyára te is megkönnyebbültél kedves olvasóm, hogy Ebergényiné mama szavaiból megtudtad, hogy Eszti nem apácának ment.

Hogy teljesen megnyugodjál, azt is megmondom tehát, hogy násztanzásra ment férjével: Csendes Jenővel.

Életének ezzel a fejezetével aztán végeztünk volna is, ha asszonyok nem volnának a világon,

akkitől jaj be sok és fura áldást kapnék én, ha el nem mondanám, hogy hogyan szövdött ez a parti? Hogyan juthatott a szívébe férfi ennek a kis ártatlan szentnek, a ki a jó Istenen kívül semmiféle ismeretlen nem akart megbárakozni? Na és az első és legfontosabb asszonyi kérdés hogy a parti alapon megbíráható legyen, az hogy ki volt az a Csendes Jenő?

Most következnek az elmaradhatatlan ajkbigyeszések. . . .

Csendes Jenő az Ebergényiház tiszteletzője volt. Rendkívül szorgalmas, tehetséges és becsületes fiatalember, aki pedig pár évi működése alatt már szép kis összeget takarított meg a maga számára is.

Ebergényi papa ennek a fiatal tehetséges embernek szanta az ő egyetlen leányát s úgy gondolkodott, hogy az a bizonyos próba-estendő éppen elég idő lesz arra, hogy a nap-nap után találkozó fiatal szívek a szerelem »készerkötője« szerint elmaradhatatlanul föllángoljanak.

A dolog azonban kissé bajosan ment, mert az apácának készült Esztké a az üzleti könyvek mellett a fagyásig hideg lett Csendes Jenő között nagy differencia volt.

Ebergényi azonban nem azért volt nagy tüzetember, hogy a differenciákkal ne tudott volna számolni.

Fél évi eredménytelenség után egyszer így szólt feleségéhez:

— Te mama! — már egyszer mondtam neked, hogy Esztkét Csendesnek szántam. Neked se volt ellene kifogásod.

— Nem. Most sincs.

— De lásd, ez a dolog kissé nagyon vontatottan megy. A próbavé letelik és megérjük, hogy ez a leány apácának megy.

— Isten őrizze!

— Igen. De ha ezt nem akarjuk, akkor valahogy sietetni kell ezt a dolgot. Talán nagyon is hideg. Emiért lehet Eastike. . . . Te okos asszony vagy; már magad is tulesél az ilyen dolgokon; ébreszd föl okos módon ezt a mi kis szentünket!

Ebergényi mama mindjárt fölkereste Eastikét.

— Mivel mulatsz aranyos leányom? Ugy-e sokszor unatkozol? Hjah, bizony én is csak így voltam lánykoromban. En is egyetlen lány voltam. Sokszor ugy elnéztem a papát, meg a mamát, hogy milyen szépen, boldogan elbeszélgettek egymással. Aztán ugy el-gondoltam, hogy csak nekem is akadné egy beszélgető pajtásom. Akadt is. A jó Isten hozzánk hozta atyádat, megszerettük egymást. Es most te is láthatod, hogy milyen boldogok vagyunk. Milyen ünnepek az nekem, ha egy-egy hosszabb utazásból hazajön atyád!

— Az igaz, hogy mikor apád nincs itthon, ugy élek, mint valami apaca; de hát az az apacaság még is jobb, mintha valami kolostorban kellene apácánakodnom. Nem vágyódom te is ilyen apacaságot tenni?

— Ugyan mama, iszen-én igazi apaca akarok lenni, kolostorba akarok menni.

— Na bizony édes lányom, azt kár volna tenned. Olyan apaca lehetés te itt a mi házukban is, mint a kívánat, csak menj férjhez.

— Én? — férjhez? Iszen senki se kért.

a legdurvább sértések ellen nincsenek megvédve s ugyis ólván a börtök sem biztos. Mert ne ámituk magunkat: a magvasárok kezdettől fogva nélkülöztek a képességet feladatuk teljesítéséhez és hogy mint intézmény melyből gyökereit verjenek a kereskedővilág szokásai, és ma már határozottan túlélték magukat. Néhány napnál hosszabb időre, vagyis a meddig az illető kereskedelmi központban a gabona-eladók és vevők nagy össesereglegése tartott, soha sem volt képes egy magvasár a gabonárákat megszabni. Ezeket kizárólag a viláfgazalmi kínálat és kereslet közt létező viszony szabályozza, és pedig napról-napra, hogy ne mondjuk: óráról-órára, amint ez különben a villamos sodrony és kábeltelegráf korában egészen természetes.

Beszélték és jól értesültek tartott helyről írták is, hogy Wurmbrand graf osztrák kereskedelmi miniszter igen megaragadott a magyar földbirtokok és gabonakereskedők strike-ja miatt s épp ezért mindent elkövetett, hogy lehetőleg megakadályozza, vagy legalább késleltesse a korona előleges beleegyezését a Lukács Béla kereskedelmi miniszter által eléje terjesztett érvényjavaslatot illetőleg a magyar folyók és tengerhajózási társaság tárgyában. Az osztrák sajtótiroda eafelő áprátusa igen lármás kelepelési iparkodott lezavarni ezt a feltevést, de a nélkül, hogy sikerült volna neki azt teljesen elhalgattatni. Legyen azonban bármint, egy bizonyos és kétségtelen: az a zajtalanul, de annál intenzívebben termékenyebben és eredményesebben működő nagy talentum, amely mindig éber szemmel őri, ápolja és fejleszti Magyarország közgazdasági érdekeit, soha sem lépte át felőlő állásának jog- és hatáskörét, hazája részére soha sem igényelt mást, mint ami joggal megilleti.

A nagyszabású magyar gőzhajózási megalapításával Lukács Béla sem követ más célt, mint azt hogy a magyar állam tarifafensőségét ne csak szárazon, hanem vizen is, különösen a Dunán, azon a hatalmas vízi úton, melyet Magyarország folyton nagy költséggel tart fenn, tisztogat, melytől és szabályoz, — érvényesít, hogy a magyar forgalmi ügy szervezésében ne maradjon nyitva egy tántogó úr, melyen át az oly kitűnően fogalmazott tarifapolitika előnyeinek tetemes része változással a vízbe folyne.

Lám a Vaakapu felrobbanásával Magyarország az egész világ versenyé előtt megnyitja hatalmas Dunáját. Nem lenne retentenes igazságtalanság és örültség azt követelni, hogy még ebből a versenyből is kizárja magát és ezzel kiszámíthatlan értékű közgazdasági érdekeket adjon fel. Lukács kereskedelmi miniszter és azok az előkelő magyar bankok, melyek éme hazafis vállalat finanszírozására vállalkoztak, talv vannak attól, hogy ellenséges érzelmek által vezetessék magukat a Magyarországtól ennek legcsekélyebb hibája nélkül elidegenedett Dunagőzhajózási társaság ellen: itt nem akarnak mást, mint Magyarországnak használni és senki sem gondol arra, hogy másnak kárt okozzon. Különösen Magyarország soha sem

felelheti, hogy a legnagyobb magyar volt a Dunagőzhajózási társ. alapítója és ha a társaság azóta messze eltért a Széchényi István eredeti koncepciójától, a kegyelet alapítójának és első szervezőjének felelhetlen neve iránt soha sem fog elmúlni. Persze, ha Bécsből Canossát akarnak számunkra csinálni, akkor Bécsbe ugyan nem megyünk, hanem berendezkedünk itthon, saját szükségletünk és erőnk szerint. — Ami pedig a gabonavásárt illeti, hogy visszatérjünk rá, hogy ha ott, ne adja Isten! járvány uralkodnék, kiváhnának-e, hogy elmenjünk oda a vásárra? Bizony nem. Nos hát, a nyitlan és szemtelent Magyarországot ellen tájékozó pórnarok, mely Bécsben jelenleg terrorizálja, kevésbé borzasztó, mint a kolera és pestis? A koliciós kormány, melyyel szemben ama cselekedéptart határozatlan ellenséges, a legelkeseredettebb oppozícióban áll, csináljon rendet, akkor aztán idegenek is mehetnek oda, a mostani viszonyok közt nem.

H I R E K.

— **Kossuth orvosa Nagy-Kanizsán.** Dr. Basso Arnauz, Kossuth egykori orvosa Brivio Pietro jelenleg Nagy-Kanizsán tartózkodó olasz nyelvemesterek leveleit írt, melyben tudatja, hogy nemskára Kanizsára jön, hogy közelebből megismerkedhessék azon város lakosságával, mely a nagy hazafi iránti oly kiváló módon nyilvánította kegyeletét. A levélhez, melyet *Ambrozosics* Lajos Kossuth unokaöccsére kézbesített Brivio-nak mellékelve volt dr. Basso arcképe is.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Pápay József adóhivatali ellenőrt a tapolcai adóhivatalhoz adópenztárosra nevezte ki.

— **Vízvezeték Sümegben.** Sümeg város életében messze kiható terv áll a megvalósulás stádiumában. — Mint levelezőnk jelenti, — a város már régebben elhatározta a vízvezeték létesítését. Az előmunkálatok befejezése után most a vízvezeték elkészítésére kiirja pályázatot.

— **Törzstiszti tanfolyamokat** szándékozik a hadügyi kormány öt hadtest székhelyén felállítani. E tanfolyamok félre terjednek és az a céljuk, hogy a kapitányok magasabb képzetében részesülve, törzstiszti jelöltségre aspirálhassanak. De nemcsak kapitányok, hanem idősebb főhadnagyk is részt vehetnének a tanfolyamban, melyek vizsgáit egyuttal kapitányi vizsgálatok lennének. A magasabb cél az, hogy már századparancsnoknak is olyanokat nevezzenek ki, akik alkalmasak a zászlóalj vezetésére. A tanfolyam tanárai lesznek: minden fegyvernemből egy-egy törzstiszti, azonkívül egy törzstiszti a vezérkarból. A tanfolyam hallgatói minden szolgálatról mentesek lesznek; de a tanfolyam végzése semmi befolyással sem lesz a hallgatók jövőendő előléptetésére nézve. Még nincs megállapítva, hogy hánny hallgatója legyen egy hadtest tanfolyamának hanem, — a mint a Reichswehr esetében, a kapitányok és főhadnagyk egyenlő számban fognak fölvevteni.

— **Buttkayné Kossuth Lujza** e hó 5-én városunkba érkezett és szombat reggelig vendége volt Bochayay polgármesternek, kinek nevével rokonságban áll. Pénteken a polgármester és ennek családja kíséretében a városban hosszabb sétát tett. A közönség azonban nem ismerte fel Kossuth Lajos önelhaldozóan Apoló nővérét, mert különben a derek matrona nem szabadult volna meg a lelkes óvatók egész halmozatától.

— **Gróf Csokonics Endre** az országos vörös kereszt-egylet elnöke e hó 13-án délután városunkba érkezik és részt vesz a vöröskereszt egylet főlkja által ez alkalomból tartandó választmányi ülésén.

— **Tízötödik jubileum Légradon.** Légradói levelezőnk írja: E hó elsajén fényes sikerrel ünnepelelték meg a légradói önk. (szülő) egylet 10 évi jubileuma óriási közönség részvételével. Az impozáns és megható szép ünnepély reggel 6 órakor a légradói önk. (szülő) egylet zenekarának ébresztőjével és tarack lövésekkel vette kezdetét, amelyet 9 órakor ünnepi nagy mise követett a légradói rk. templomban ahova a városháza udvaráról vonult az ünnepi díszmenet élén Draskovics Margit, Hirschl Paula Andrasék Mariska, Koproniak Josefa, Goldschmidt Gizella, Hercencsics Mariska, Friedfeld Clementina, Draskovitch Jolan, Wortmann Ilona, Kuzmics Etel, Amtmann Irén, Hirschl Olga, Spitzér Róza, Miszner Clementina, Friedfeld Ervin, Grünfeld Irén, Kuzmics Vilma, Szilvágyi Mária, Herczer Josefa, Grünfeld Rosa, Neusinger Hermin és Breuer Malvin légradói hölgyek mint koszorús leányokkal s meglelőnt vidéki egyletek képviselőivel. Tízegy órakor a díszgyűlés fél 12 órakor pedig a 10 évet szolgált (szülő) önk. a 10 éves éremmel való felidézése következett a szentháromság téren felállított oszton tribúnán ahol Ist. Gadó Mátyás plebános egy. elnök és Kováts Gyula krjzó egyleti főparancsnok beszédet intéztek a kitűnőteltekhez elismerésüket fejezve ki, a már kitöltött 10 évi buzgó működésükért s lelkesítették a jövőendő 10 évi szolgálatra. Kitűnőteltek lettek: Friedfeld Henrik alparancsnok, Markovics Ferenc zászó parancsnok, Goldschmidt József szivattys parancsnok, Ficsitó József, Krampecz József szivattys alisztek, Ferenczy Kazimer s. tiszt, Schwarz Ádám dobos Oomic Mihály kürtös, Puklavics Ferenc, Dinhoff Ferenc. Sznzi György és Tassy Balint tüzöltök és Goldschmidt Fülöp egyleti pénztáros. A délelőtti ünnapság a nagyvendéglőben megtartott társasébbéddel végződött, délutáni program pedig a légradói önk. (szülő)egyletnek a főtéren megtartott nagyszabású díszgyakorlata ujtotta meg; amely a lehető legjobbban sikerült s a jelenlotti szomszéd egyletek képviselői siettek is teljes melegegedésüket és dicsőretüket kifejezni a látottak és tapasztaltak lelett. — Legimpozánsabb, de legutolsó része volt a jubileumnak az este 6 órakor kezdődő táncmulatság a felső révi ligetben, az igazán gyönyörűen elkészített és díszített mulató helyen. Daczára a tér óriási nagyságának zsutofalás volt közönséggel és hogy jól is mulatott, bizonyossá volt a hétfői bajnai pir.

— **Galambblövőverseny.** Balaton-Füreden — mint levelezőnk írja — e hó 11-től 15-éig nagy galambblövő-verseny lesz. Díjak lesznek: megnyitódíj 800 korona, Erdődy-díj 1500 korona, úhanyi handicap 600 korona, nagy handicap 1500 korona. Ugyanekkor tartják a Stefánia Yacht-Egyesület közgyűlést is.

— **Ostálymérnökég megszűntetése.** A Magyar Államvasutak dunajobbparti üzletvezetősége — mint levelezőnk írja, — e hónap 1-jevel a sümegi osztálymérnökéget megszüntette s az eddigi hataköre alatt volt vonalakat a zalaezerségi osztálymérnökéghoz osztotta be.

— **Kereskedelmi tanoncok vizsgálja.** A nagy-kanizsai Kereskedők társulata által tartott két-ötzalyú alsófoku kereskedelmi iskolában, mely Ben-Samu igazgató tanár és Krámer Lajos tanár vezetése alatt áll vasárnap voltak a zárvizsgák. A növendékek főleg a számtanban és könyvvitelben tanusítottak szép előmenetelt. Szorgalom és jó magaviseletért egy-egy arany jutalomban részesültek Horváth István, Gínszer Jenő, Kapperl Zsigmond II. oszt., Frank Lajos, Rosenfeld Miksa és Donázy László 1-ös osztályi tanulók.

— **Nyári tánevigalom.** A nagykanizsai katonai hadastydn-egylet 1894. évi július hó 15-én saját árva és segélyalapja javára a Polgári Egylet kerthelyiségében (kedvezőtlen idő esetén a

— Nem! — persze hogy nem! De hát próbáld meg csak: moad úgy félig tréfából, félig igazán Csendes urnak, hogy lemondást szándékozol, nem lesz apaca. Majd meglátod: mi lesz akkor!

Aznap este beszélgetés után, mikor Csendes távozni akart, Eszti ke megállította s mosolyogva így szolt:

— Igaz ni, valami újságot elfeledtem megmondani. Nem leszek ám apaca.

Csendes a meglepetés és öröm némaságával állott meg Eszti előtt, majd megragadt a kezét.

— Igaz ez Eszti kisasszony? Vagy csak tréfál?

— Igaz, igaz.

— Mi indította rá, hogy lemond szándékáról?

— Mama azt mondja, hogy ebben a házban, itthon is lehetek én apaca; ha férjhez megyek, itt is csendben át lehet beszélgetni az életet valakivel.

— Es Eszti kisasszony kivel fogja átbeszélgetni az életet?

— Kivel? Isten tudja. Szeret ön velem beszélgetni?

— En? — én? — én? Eszti kisasszony? Utolsó lehetetelig.

— Lásna, én önnel szintén beszélgetek.

Csendes újra megragadta Eszti kezét és megcsókolta olyan drámai hűvvel, ahogy csak egy üzletvezetőtől telett.

— Köszönöm, köszönöm, köszönöm! Aztán rohant egyenesen a bűróba Ebergényihez. Egy hét múlva már megtörtént az eljegyzés. Egy hónap múlva az esküvő is tullestek. . . . Most nászutazáson vannak.

Egy hónap múlva megérkeztek a nászutazásból. Ebergényi Eszti ke halvány arcát átvérte a pir. Szemei ragyogtak. Az égbe vágyó áhítat sugarát valami mindennapibb fény váltotta föl; valami álomra hívó alkonyi sugár az ezeregyéjszaka tündérvilágából.

Boldogan röpült apja és anyja karjai közé, mintha csak az égből szállott volna le: lelke, szíve tele volt még a földet menyrcsággá varázsoló gyönyörűségek emlékével.

Apja átkarolta leányát és csendes suttogó hangon kérdezte:

— No kis apácám, mikor menjünk kolostorba?

— Soha apám, soha! Mikor azt mondtam, előttem csak álom volt az élet, nem ismertem. Fölébredtem: Ah ébren sokkal szebb az élet.

Ezt csak ugy suttogta, hogy meg ne hallja az, aki ott állt mögötte, aki őt előöbben fölébreztette.

Túl volt az első, boldog ébredésen.

nagyteremben) Horváth Laczi jeles zenekara közreműködése mellett jótékonyul zártkörnyári táncigalmat rendez. Kezdete este 8 órakor. Belepti díj személyenként 50 kr. Csafádjegy (3 személyre) 1 frt 20 kr. Felülfizetések közönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Belepti jegyek a pénztárnál válthatók. A meghívó másra át nem ruházható és kívánatra előmutatandó.

Athelyezés. Dr. Gallia Béla nagykanizsai kir. törvényszéki aljegyző a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszékhez helyeztetett át. A távozó kir. t. aljegyző rövid időre alatt intelligenciájával és szerezett felépésével általános rokonszenvre tett szert. Távozását körünkből ószintén sajnáljuk.

Nyilvános kimutatás. A jun. hó 24-én tartott műkedvelői előadásán felülfizettek: Magyarfalvi Gyula 1 frt, Prezmayer N. 60 kr., Lorai Károly Hafner Teréz 50-50 kr., Tersztenyák Bódog 20 kr., Nagy Károly 10 kr. Összesen 2 frt 90 kr. — Positiv eredmény: 30 frt deficit.

Apolónók vizsgája. A vörös-kereszi egyetel apolónok tanulónak vizsgájt megartotta Budapesten az arra hivatott bizottság. Bischoff Dávidné és Lintner Imre igazgató elnökele alatt Vizsgázott 11 világi és 2 szerzetes tanuló, kik közül 4 igen jó, 6 jó és 3 kielégítő eredményt utatott fel. Így mindezeket kineveztek próba apolónoknak s az Egzsbet kórházba osztották be őket. Ugyanez alkalommal tárgyalta a bizottság a most kezdődő betegapolónói tanulmányra beérkezett folyamódásokat. Tizenkétből közül a bizottság csak ötöt talált alkalmasnak, így tehát hat hely üresen maradt, a melyek elnyeréséért a vörös kereszi-egyetel igazgatóságához (IV., koronaherceg utca 2.) jul. hó végeig lehet folyamodni.

Felülfizetések kimutatása. A nagykanizsai iparos újság folyó hó 1-én tartott mulatsága alkalmával felülfizetni sziveskedtek: Kaszner János 2 forint, Szépe Boldizsár 1 frt 50 kr. Merkly János, Sável János, Oláh István, Vetyes Mihály, Sölétormos Géza, Dr. Mayer Ferencz, Belus Lajos, Halvax Frigyes, Hell János Ifj. Samu József, Tivolt János, Ifj. Wajdits József és Halász Elek 1-1 forint. Focht Jakab 1 frt 20 kr. — Boros Imre Prezmayer N. Özv. Hafner, 80-80 kr. Kovács Mihály vasúti kaulauz Kutis N. mozdonyvezető, Weitmann N. Milényi Sándor, Nagy Mária, Rosenihal Jakab, Zakal Mihály, Blau Samu Fehér Pál, Stocker Antal, dr. Szűcs Miklós Strém Pál, Unger Ullmann Elek, N. N., Fagyas Lajos, Viola Kálmán, Sölétormos György, Klemmer János, Ifj. Gertner Vilmos, Novák Frigyes Knausz Ferencz, Focht József, Harkányi József, Raczka Lajos, Schapringler Izsó 50-50 kr. Hergovics Ferencz, 40 kr. Ofenbeck Károly Morvay János Turek Géza, Korongy Pál, Nagy József, Humbert Gusztáv, 30-30 kr., Temko János, Hefler József, Szabó Alajos Mirczky Samu, Pilsner Albert, Ifj. Milényi Sándor, Moger Ignác, Tersztenyák Bódog 20-20 kr. Weiler Albert, Klenner János, Ifj. Topolics József 10-10 kr. Nemes celunk szives partfogónak hálás köszönetét nyilvánítja a rendező bizottság.

Nemen est omen. A derengő hajnal felhomályban vonult hazafelé egy kis csapat, vidáman tárgyalva az épen befejezett pompás mulatság részleteit. Egy fiatal házaspár lakása esett legelőbb az utba és az urnó, a háziaszony egész sziveségével invitálta be a többieket egy kis konyakra, amit nagy örömmel el is fogadtak Hanem volt a társaságban egy idegen fiatal ember, akinek hogy nem, nem került. eddig alkalmá bemutatni magát a vendéghívó urhölgynek. Hogy a lehető legrövidebben tudassék e kötelességtelenség, hirtelen odalép és meghajítja magát:

Nagysád kérem — bocsáson meg — én Boros vagyok.

— Ah Istenem, felölt a kis menyecske elneveté magát — hiszen nem tesz az semmit, ilyen jó mulatság után el lehet nézni!

Orosz tea kivitteli társulat. A Budapesten és Bécsben is képviselt Karaván című, legelőbb helyen engedélyezett orosz tea-kivitteli társulat Moszkvában, mely Bécsben a néptáplálás és hadseregellátás köréből rendezett nemzetközi kiállításban szép sikerrel részt vett, a jury hangu határozata alapján a nagy arany-tremmel lett kitüntetve.

— A búzós lehellettől bizonyára mindenik undorodik s mindazonáltal nem ritkán fordul elő

kiváltképen a szép nemnél. Hány jó házasság dönt már e csekély baj miatt tökéletesen romba! S mindannak daczára a száj és fogak ápolása, melyek elhanyagolása e baj alapját képezi, oly gyakran szorítottat háttérbe. Nem mulaszthatjuk tehát el Dr. Popp cs. és kir. udvari főorvos (Bécs) anatherin-szájvizere ismételtén felhívni a figyelmet. Kellennel szagu lehellet, rossz fogak, gyenge gyomor, hiányos emésztés — amh ember bajok, melyek fölött naponként hallunk panaszt; egyetlen orvos sem tud egyelőre segíteni! A fogaknak rendes időben teljesített ápolása mindezen bajokat és még más ezereit nem enged létesülni. Az anatherin-szájvizere gyakori és rendes használat, melynek előállításí módját egyetlen tudományos tekintély sem támadta még meg, (melyet azonban hamis gyári jegy alatt gyakran utanoznak), eddigelé a legjobb, legcélszerűbb és — alkalmazásának hasznossága folytán — legelőbb szer a fogak ély egészségben való tartására s minden, bennök mélyen gyökeredző betegségre, a lehetőség határain belül való elenyésztetésére. Azonban nem egyedül fogainkat tartjuk meg azoknak szabályszerű tisztogatása által az anatherin-szájvizellel: az egész emberi szervezet, melynek egyes részei legszorgosabb összeköttetésben állanak egymással, szintén ifjabbodni fog, ha e viz használatát nem hagyjuk abban s ezt valódi étrenddel egyesítve a testbe újabb erőt vezetünk, ami csak akkor lehetséges, ha az étkek jól megválogva kerülnek a gyomorba. Mindezt biztosan elérjük, ha dr. Popp anatherin-szájvizet, melynek egy ur- és női toilletben sem kellene hiányoznia, szabályszerűen és ideje korán használjuk, azért is lapunk olvasóinak ezuttal újból ajánljuk.

CSARNOK

BYRON.

Irodalom történeli rajz.

— Jelesebb kutatók nyomán —

Irta: Babóss László.

(5-dik folytatás.)

Byron erkölcsi a szerint nem szabadna szenvedni senkinek e világban, mert az lét ő neki; nem szabadna fájdalomnak lenni, — mert azt semmi öröm el nem oszthatja; nem szabad elmulni semminek, különösen a jónak, mert az szenvedést okoz; nem szabadna erős érzelmekkel bírni, mert aki nagy érzéseket visz, az nagy fájdalmat is fog érezni, s boldogtalanságot hordoz, erkölcsitana tehát érzés, szeretet, szerelem, testvériség, humanismus kifolyása, — mely a világban nem lát mást, mint harcot a a létért s neki ösztönt, szeretmet! Ezért mondjuk mi azt, hogy ez nem pessimismus — mert ez érzésen alapszik, de világbanat!

Ily kedélyt azonban nem szülhetek egyedül a korzelem, ehcz hozzájárult maga a társadalom. A társadalom tette Byront önhitté, elbizakodottá, elkapottá, midőn első költemény füzéret kiadta s ez égig emelte, örüllté, majdnem bujdosóvá, midőn annak kritikája megjeleni; bujdosóvá, világ és embergyűllővé, midőn családi s erkölcsi élete miatt elítélte, s örüllté, midőn a Harold megjelenése után személyiségét istenítette élete igy folytonos találkozás a végletekné; a korzelem már végletek közé dobtá, hogy elnyelje; habzó hullámai közé; a társadalom pedig bimbálta, mintegy örvény, a buvart és így tett vele édes anyja is; ha a géniusról azt mondaték, hogy ott áll, s minden áldásba, mit a tündérek adtak, átkosat vegyített, — édes anyja is azok közé s tündérek közé tartozott. Néha majd megfojtá nyájaskodásaival, máskor meg nyomórékságával sértegette. Ez tette Byront a kedélyt olyanná amelyben megérett, lelkesülés, büszkeség, és zsarnokság fogamzottak meg; kora ifjúságában már ellofta a bánat, mely az örüllésig volt képes fellokozni szenvedélyes lelkét, de azért vallási keltelyei dacára is érzé a hit szükségességét s bár megveté az embert, — szeretete az emberiséget, igy foglalta jelleme magában a legellentétebb érzéseket és indulatokat: s ilyen költeményeinek alaphangja is, telve gyűlölettel, sőtésséggel s fényvel, örömmel és buval, a rózsák közt tövisekkel, bánattal és szerelemmel. Igé fejthető meg az a csudálatos talány is, hogy Byron lélig az ó-, lélig az új iskolához tartozik, s ha a költészet régi nagy mesterei iránt nem is érzett valami nagy tiszteletet,

mint Homérhez. Schakespere-hex az ó-iskolának se volt ő nagy követője, Dante, Milton, Tasso voltak a nagy költők előtte, sőt Moore-t, Rogert, Scott, Waltert, Campelt is inkább szerette, mint a lákeistákat; Wodsvorht-t s bit; amit különben megmagyaráz az ő merész, eredetisége, genialisága, tökélye a formában — s azok pongyolasága; ő egy irodalmi átalakulás befejezője, hárkőve, amely a súlygyárt kort, a hágyadt módot, a költészet gépiességét, a rideg irályt, érdes verselési, mesterkéltséget a modern költészetel helyettesítette:

Macaulay szerint Byron alapította a to-iskolát s hivatkozók Childe, Harold két utolsó énekére s Manfredre, azok azonban nézetünk szerint, mint romantikus, naturalistikus irányok követői a 18 ik század korrekt költőivel merőben ellentétben állottak, ép úgy mint amily ellentétben állottak ezek a galileusokkal Dryden-nel, Popeés Johnsonnal, akik 3-an jelölik a francia merevséget, amelyet Jonug, Thomson Smollet, Sterne, Goldschmidt, Glycer, Gray, Chatterton és Cowper döntöttek meg Schakespeare Ossian az angol haltadák fölélesztése által.

Ezek befejezését utolsó láncszemét képezi Byron, s alapította egy új iskolának.

Byron költészete azonban átsap a modern költészetbe, abba a modern költészetbe, mely az eszményit egyesíti a valóval, mely anyagot merít mindenből, legyen az tudomány, társaság, hit, mindenből amit a 19-ik század felmutatni képes, a mely nem imádja csupán a klasszikus világ eszményiségét, sem a romanticus élet képelem- és ábrándvilágát, hanem lezáll a magából, a mindennapi élet körébe is s falkeresi a nagyot, a szépet, s lelkesítőt, a becaeset.

A magára támaszkodó független szellem, a lelke ennek amodern költészetnek, anyaga pedig a természet és világ összes tüneménye és eszménye.

Nincs ezélt elzárva sem a mult, sem a jelen, sem a jövő, sem égi, sem földi, kieszedi belőle tárgyat s elveti azt ami nem költészetre való s igy újra szüli a multat, megjeleníti s élénk varázssal az ismeretlent, s azt a mi általános emberi, megmagyarázza.

Ezen modern költészet, a romanticismus által megőrt hagyományt a classicismus ismét feléleszti, de át is alakítja s népiessé teszi. Es ez az ismertető jele a modern költészetnek, átragyog Byron költészetén is.

(Folytatás következik.)

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Felsőbb bíróságoktól leérkeztek.

Lopás büntette miatt vádolt Tóth Miklós és súlyos testi sértés vétségével vádolt Balassa János elleni bűnügy a Curiától részben megváltoztató ítélettel.

Sikkasztással vádolt Horváth (Kaszár) László st. elleni bűnügy a Curiától helybenhagyó ítélettel.

Zalamegye árvatárának — Özv. Horváth Mihályné st. elleni pere a Curiától helybenhagyó ítélettel.

Ij. Fuchs György és nejeének — Pánder János elleni pere a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Borstani Annának — Szabó (birkás) József elleni pere a kir. táblától helybenhagyó végzésessel.

Mihalovics Istvánának — a Déli vasúttársaság elleni pere a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Sebestyén Ferencnek — Szarecz József s neje elleni pere a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Vinkó Imre stnak — Kerznicus Antal elleni pere a kir. táblától részben megváltoztató ítélettel.

Kreisler Miksának — Varga József elleni váltó pere a kir. táblától megváltoztató végzésel.

Giergl Leopoldinának — Tiry Géza st. elleni pere kir. a táblától helybenhagyó ítélettel.

Kozján György és nejeének — Babér János elleni pere a táblától részben megváltoztató ítélettel.

Németh József Rapos felperesnek — Kis Szalai József alperes elleni dere a táblától helybenhagyó ítélettel.

Járásbírósághoz leérkezett ítéletek.

Özv. Steffánovics Jánosénak — Nagy József elleni pere a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Hlatkó Jánosnak — Buzás Lajos elleni ügyben beadott igény pere a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Kovács Poterpács Ferencnek — Vajda csika Antal elleni ügyben beadott igény pere a pécsi kir. ítélő táblától feloldva.

Sulyos testi sértéssel vádolt Kelemen Ferenc és társai elleni ügyben az első bírósági ítélet a pécsi kir. ítélő táblától részben megváltoztatva.

Sulyos testi sértéssel vádolt Takács György elleni bűnügyben az első bíróság ítélete a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Közbiztonság elleni kihágással vádolt Krem-sir Miksa elleni bűnügyben az első bíróság ítélete a pécsi kir. Curiatól helybenhagyva.

Jogtalan elcsúsztatás miatt vádolt Schmiéd János elleni bűnügyben az első bíróság ítélete a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Vallás és közbiztonság miatt vádolt Süköd András elleni bűnügyben az első bíróság ítélete a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Lopás vétségével vádolt Kollárczik Anna és társai elleni bűnügyben az első bíróság ítélete a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Könnyű testi sértéssel vádolt Pádl Rozi elleni ügyben az első bíróság ítélete a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Becsületsértéssel vádolt Pollák Sándorné elleni bűnügyben az első bíróság ítélete a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Vasuti menetrend

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u.
	gy. v.	12	20	éjjel	sz. v.	11	22	éjjel
	y. v.	6	50	este	v. v.	7	59	reg.
Bécs	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	34	d. u.
Szt. Iván	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
Bécs	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	10	15	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	50	regg.
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	44	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	v. v.	9	40	regg.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	1	26	d. u.
					sz. v.	11	34	éjjel

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR.*)

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér színes selyemszöveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svajczban címzett levelekre 10 kros a levelezőlapokra 6 kros bélyeg ragasztandó. (1)

*) Az a rovatban közöltéért nem vállal felelősséget szerk.

HIRDETÉSEK.

A
„HUNGARIA“
országos magyar vajkiviteli részvénytársaság értesíti
a t. gazdaközönséget,
hogy irodáját
Budapesten, Dalszínház-utca 10-ik szám alatt megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállításai szerződéseket köt; a vajkivételt azonban csak f. 6. október-hó 1-én kezd meg. 150. 4-1

Ezenfelül felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejjáadásig felszerelés tekintetével a már is beállított tömeges megrendelésekre legalább is 8 hetet vesz igénybe.
Részletes, az egész okoszerű vajtermelést röviden tárgyaló és- vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgátunk.

A „Hungaria” országos magyar vajkiviteli részvénytársaság igazgatósága:
Báró Jósika Gábor s. k., Kunkel Imre s. k.,
elnök. vezérigazgató.

Ház-oladás.

Ujváry Jozefa és Ujváry Aladár tulajdonát képező a n. kanizsai 2068. sz. tkvben + 302 b. hrsz. alatt felvett ingatlan Nagy-Kanizsán a fő-utcára néző emeletes, — és a Kölcsey utcára néző földszintes házzal az 1894. évi augusztus hó 2. napján d. e. 10 órakor a nagy-kanizsai kir. törvénytörvények telekkönyvi helyiségében önkényes árverés útján eladatik. Árverezni kívánók tartoznak 1600 forint. o. é. bálnapénzt a kiküldött kezehez készpénzben vagy óvadékképes papírral letenni.
Bővebb felvilágosítással szolgál az eladók megbizottja: **Dr. Hauser János** ügyvéd.

1482.—1894. szám.

Árverési hirdetmény.

Aufirt kiküldött kir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a nagykanizsai kir. járásbíróság 1006. és 1007—894. számú végzése által Goldschmid Miksa szombathelyi lakos javára Ruff János kor-pavári lakos ellen 162 trt 75 kr. tőke, ennek 1893. év október hó 1. napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 48 trt 40 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 450 frtra becsült lovak, ökör, sertések és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladának.
Mely árverésnek a 1482—1894. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kor-paváron alperes lakásán leendő eszközösére **1894-ik évi július hó 10-ik napjának délután 4 órája** határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, — a legtöbbet ígérnek becsáron alul is el fognak adni.
Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Nagy-Kanizsán, 1894. évi június hó 20 ik napján.
BARTS GYÖRGY,
kir. bírósági végrehajtó.

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.
Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévre értend.
Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi közsvény, csúsz és tagzsugátásban szenvedő egyéneknek és uton legyen ajánlólóg emlékeztető horva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmeghírhátóbb háziázer általában kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.
Csakely ára, füvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő háziázernek beszerzését. Berásárisi alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonyval ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerháza: Richter gyógyszerháza „az arany oroszlánhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhöz Budapestban.

7212.
894.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy mindazon adózók, kiknek évnegyedi adójuk 3 frtnál nem több, — s így írásbeli felhívást nem kapnak — adótartozásaikat a folyó évi II-ik negyedre esedékes részlettel együtt, ha még ez ideig be nem fizették, folyó hó 10-ig annálkább fizessék be, mert a határidő lejártá után ellenük a II. foku végrehajtás fog foganatosíttatni.

Nagy-Kanizsán, 1894. július 2.

A városi tanács.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengeri-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdjük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szárazgőz és jackszélők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató-készülék,
Előmelegítők,
Közlelművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tápeztisztító készülék,
Vízartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Céplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott „Táttra” sorvető-gépek (legújabb szerkezetű),

Darálók, morzsolók,
Szecska- és répadagó-gépek,
Ékek, Extirpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és Boronák, valamint mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítetnek.

Kiváló tisztelettel

-36

Hirschel Ede és Bachrach.

Dr. Dreiszker József.
**HIDEGVIZ-
GYÓGYINTÉZETE**
a szép és kies fekvésű **Kőszeg** városában — Vas megye — háromnegyed óra vasuttal Szombathelytől. — Rendszer a **Prinitz és Kneipp**. — Nyitva egész éven át.
**Teljes ellátás,
lakás vizkurával együtt**
- hetenkint 25 frt.
Prospectust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Szekeres József hagyatékához tartozó s a Bajza-utczában levő földszinti
HÁZ készpénz-fizetés mellett eladó! 153 1
Feltételek megtudhatók Dr. Szigethy Elemér, zala-egerszegi ügyvédnél.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hivatkozással f. é. március havában közzétett nyilatkozatomra; van szerencsém tudomásul hozni, miszerint folyó évi július hó 1-vel

Gottschlig Ágoston
keres. 10rv. bejegyzett saját cégem alatt
Budapest, IV. ker. Váci-utca 4. szám
tea-, rum- és cognacnagykereskedést
alapítottam, melyről összeköttetésben f. é. július 12-án IV., Váci-utca 6. sz. alatt „A Mandarinhoz” és f. é. augusztus havában IV., Andrássy-ut 23. sz. „Hong-Cong városához” ugyanezen cég alatt **főkraktárakat** létesíték.

Midőn az alkalmossal megjegyezni bátorodom, miszerint közvetlen a termelési helyekkel s a külföld legelőkelőbb cégeivel folytatott összeköttetésem azon kellemes helyettesítetnek, hogy igen tisztelt vevőimnek folyton eredeti a legsjobb minőségű árukkal szolgálhassak, a legjutányosabb áruk mellett, kérem azon megtisztelő bizalmat, melyre azem eddig is méltattattott — és melyre magam érdemesei lenni mindenkor főtőrekívásem less, — tovább bira is fenntartani és vállalatomat szíves pártfogásban részesíteni.

Kiváló tisztelettel
GOTTSCHLIG ÁGOSTON
Központi Iroda: Váci-utca 4. sz.
185-1-1

Hirdetések felvé-
tetnek
Fischel Fülöp könyvkeres-
kedésében
Nagy-Kanizsán.

2 arany,
13 szűz
érem.

9 díz- és
elismérő
okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.
lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 85 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánytól, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tejjavítása s a tejelőképesség fokozása céljából.

Fő letét:
Kwizda Ferencz-János osztrák cs. és kir. és román kir. udvari szállító kerületi gyógyszerárban.
Korneuburghan Bécs mellett.
Valódi minőségben gyógyszerárban és drogistáknál kapható.

Eisele József

RÉZ-, ÉRCZMŰ- ÉS GŐZKAZÁNGYÁR

BUDAPEST, V., Külső Váci-út 138.

Ajánlja modern és a mai követelményeknek megfelelő szerzsámek, készülékek, valamint
hydraulikus szögecselő gépekkel
kitűnően berendezett gyárat, bármely szerkezetű és nagyságú gőzkazánok szállítására, szitugy minden másnemű kazánkorvos-munkák, mint tartályok, vasszerkezetek, kémények stb. készítésére.

Különlegességek:
Steinmüller-féle szab. vízcsöves gőzkazánok
20 légköri használati fesznyomásig.

FELSZERELÉSEK

gőzkazánfelek, gépek, gőz- és vízvezetékek számára pontosan készíttetnek s azokból nagy rakitár tartatik. Teljes szesz-, cukor- és vegyészeti gyárberendezések elvállalatnak s legszakszerűbben készíttetnek.

Szerkesztőség:

F. u t c s a Ollopféle ház.

Ide intéendő a lap szemleli részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmegtelen levelek csak ismert kezé-
ből fogadottnak al.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankgyeget, az Ipar- és kereske-
delmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenei takarékpénztár,
a „nagy-kanizsai malátagyár és söröződe r. t.” hivatalos közlönye.Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Pálp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 80 kr.)

Hirdetések jutányosan számítottnak.

Nyiltár pottóra 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre
vonatkozó Fischel Pálp könyv-
kereskedésbe intéendő.

Városunk s az egészségügy.

(?) Nagyon elfogultan kellene annak gondolkodni és itélni, ki városunk haladását be nem látta.

Csak két évtized alatt is rendkívül sokat haladtunk nemcsak kulturális tekintetben, hanem a város külső csinosodását illetőleg is. Ha pedig a mostani állapotokat az ötven év előttiékel összehasonlítjuk, — szinte bámulatosnak tetszenék e haladás, ha kisebb időtartam alatt történik vala.

Az utóbbi évtizedekben Nagy Kanizsán mindenki érezte, hogy okvetlenül módok-ról, eszközökről kell gondoskodni, melyek itt az állandó fokozatos emelkedésnek biz-
tos alapját vessék meg. Bizonyos lézas erő-
vel nyult a város minden után, ami e tekintetben kedvező kilátásokat ígért. — De más városoknak előnye, talán szerencsésebb körülményei Nagy-Kanizsa elvtől elvittek mind azokat a dolgokat, — mikől mi határozottabb föllendülést reméltünk.

Végre azután nálunk is megtalálták a haladás legbiztosabb módját: a városban meglevő tőke-erőnek a város fejlesztésére való felhasználásában. A tőke-erő megmozdult s néhány év alatt, ime: hatalmas gyárak emelkedtek, hogy a várost az öné-
rőkifejtés útján vigyék folyton nagyobb dimenziókban a haladottabb vidéki városok színvonalára.

Ezen az uton néhány évtized alatt N. Kanizsa kétségtelenül olyan színvonalra

emelkedik, amiről ötven év előtt a mi jó öregeink aligha mertek volna álmodni.

A város polgárainak eme haladást biztosító vállalkozásával szemben azonban folyton újabb és újabb igények merülnek föl, olyan igények, miknek kielégítését már a várostól, mint erkölcsi testületől lehet és kell várni.

Igy, — hogy cikkünk tulajdonképeni tárgyára térjünk. — az egészségügyi viszonyokat illetőleg még sok tenni való van Nagy-Kanizsán. Mert a gyárak folyton be-
álló népesedéssel szemben nem maradhatunk meg az eddigi állapotok mellett. — N. Kanizsa levegőjének tisztítását nem bízhatjuk ezental is — mint eddig — arra a jövőre légáramlatra, — mely Nagy- és Kis Kanizsa között állandó egészségügyi motorként volt s megmentett bennünket az epidemiák befészkelődésétől. Most már a természet intézkedésén kívül hatóságai intézkedésre is lesz szükségünk.

Azokról a dolgokról nem is akarunk szólni, amiket már fáradságig sürgettünk éveken át, amik után eleget sóhajtozott a város közönsége is. A sétatér, a nyári fürdő létesítése végre is olyan dolgok, amiket óhajtani lehet és kell is; de azért ha nincsenek, hát nem hal bele senki.

Most csak azokat az egészségügyi bajokat, hiányokat említjük föl, amik már — szinte türelhetetlenek s a mikből már közvetlen bajok, megbetegedések is származhatnak vagy beállott baj esetén a gyors in-

tézkedést, a hatóság közbelépést lehetlenné teszik.

Dr. Mangin Károly, megyénk főorvosa a megyei közigazgatási bizottság június havi ülésén referálván a Kis-Kanizsán (városunk VI. és VII. kerületében) uralkodott himlőjárványról, fölemlítette, hogy a járvány megszüntetését nagyon gátolta az a körülmény, hogy Nagy-Kanizsának még most sincs gőzfertőtlenítője.

Legutóbb meg dr. Feuer Nánán a miniszteriumtól kiküldött egészségügyi felügyelő, bejárván az utcákat, megbotránkozva nézte a csatornák rostélyzatos nyílásait, miken át ugyancsak hanyattverő bűz üti meg az utcán haladók orrát. Együttal bámulatát fejezte ki a fölött, hogy Nagy-Kanizsán, hol két újság lap is van, a közönség a sajtó után nem sürgeti az eféle csatorna-nyílások megszüntetését, mikor most már nagyon csekély költséggel olyan siphonszerkezettű nyílásokat lehet beilleszteni a csatornába, amik a vizet leveztetik, de ki soha legcsekélyebb bízt sem bocsátanak.

Hogy dr. Feuernek igaza volt, azt legjobban megérthetik azok, kik a Polgári Egylet kerje mellett egy kis esti zene hallgatására egybegyűlnek. Nincs az az erős ylang-ylang-illat, amit az utcai csatornák nyílásain föl-fölcspó bűz meg nem ölné. Polgármesterünk a miniszteri megbízott sürgetésére megígérte ugyan, hogy ezen a bajon haladéktalanul segíteni fog; de

A „ZALA” tárcája.

A második ébredés.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Ebergényi Esztikét már egyszer fölébresztettük. Apácának készült a jámbor lélek, mi férjhez adtuk.

Ez talán nem is valami kellemetlen ébredés. Mikor egy szép, fiatal leányteremtés lelkét megfekszi a féle kolostori állomkép; jár-kél a kolostor minden lépést kísértetiesen visszhangzó kriptái csendjében; ismeretlen szentek szellemáryai subannak el mellette; ágyánál halálra emlékeztető csontvázak zörrennek meg vérborzongató rémes-séggel és szután egész váratlanul, valami ismeretlen fizikai hatásra fölébredve, maga előtt lát egy mosolygó férfi-arcot, lángoló, üdvösséget kérő szemekkel, csókoszomjain ajakkal: hát ez bizony nem lehet valami kellemetlen ébredés még talán akkor se, ha véletlenül egy apácával történik.

Ebergényi Esztike pedig még nem volt apáca, csak annak készült. A kedves ingadozásnak abban a himporos korszakában, mikor még Éva nem harapott az almába.

Esztikének az alma édes volt.

Legalább abból a kijelentéséből, amit a nászutazás után kedves papájának tett, ezt lehet következtetni minden kétséget kizárólag. Kijelentette, hogy nem megy apácának soha, mert ő eddig csak álmodott, de fölébrett s oly édes volt az ébredés.

Pedig hát mindazok, kik izlették a „mézeshetek” mesét, tudni fogják, hogy az a néhány hét sem más, mint az édes almadások korszaka, egy szépséges szép álom a mennyországi üdvösségről. És mint minden álomnak, — ennek is a vége: ébredés.

Elröplött, szinte észrevétlenül, az a nyolc hét, mely alatt a legridegebb természetű férfiből is poéta lesz; szokatlanul lángol, ég; ábrándokat szó; szóval: teljesen részeg a méztől; nagy elszántsággal kapaszkodik egy fix-ponthoz, mint általában a részegek szokták; nem gondolt felebarátjának se ökrére, se szamarára, se egyéb-neml jószágára. Ha a mézesbetek ez a pompás mámore sűrű tartana, akkor a tiz parancsolatból a IX-iket babozás nélkül ki lehetne túrtalni.

De hát ez sem tart a sűrű.

Sőt a legjobb esetben csak félszázadeig tart. Azután a férfiakat megszállja a hajnalka-természet.

Am ha megakarunk erről győződni, tegyünk egy udvarias látogatást csendes Jenőné urnónél, született: Ebergényi Esztinél.

Ott hever kerevetén igéző nyugatias pongyolában.

A kedves szép asszonyka, ki apáca-kolostor helyett a házasélet kolostorába lépett, Zola legújabb regényével ülti a fiatal asszonyok egyedülletének csendes meditációját.

Férje az ültében van és írja azokat a jól szerkesztett üzleti leveleket, amik nagyon derék

és praktikus fogalmazványok, de a postikus érzelmeket és ábrándokat úgy szétkergetik, mint valami pajkos gyermek a pillangókat, ha szilaj kézzel közéjük vág.

A szép asszonyka mohón olvas, közben-közben nagyokat sóhajt s türelmetlen mozdulattal néz az ajtó felé; hallgatódik.

Minden csendes.

Máskor az ő aranyos Jenője ilyenkor egy-egy rövidke látogatást azoktól nála tenni. Ott szokta hagyni a búró prózai levegőjét, — hogy egy-egy édes öleléssel édesítse életét.

Most nem jön.

Hát most már vége lesz ennek is?! Ebergényi Eszti türelmetlenül ugrik föl a kerevetről; a malibatetés gondolata arcába kergeti a vért.

Haragját nem töltheti máson; földhöz vágja Zolát, a legdiszesebben kitétt példányt a jó mama bibliotékájából.

A férfi csak dében mutatkozik, az ébédnél. Udvarias nyájassága csak fokozza a fiatal asszonyka haragját.

Ugy szeretné neki megmondani:

— Képmutató vagy, farizeus vagy. El akarod hitetni, hogy minden gondolatod az enyém, hogy nem élbetaz nélkülem, hogy én vagyok minden. Pedig nem igaz. Hazugság, képmutatás minden szavad, minden mozdulatod. A búró, az ültet szentebb nekem, mint feleséged; másképp ott hagytad volna egy pillanatra, hogy egyedülletemet megédesítsd. Eddig szeretettel csungélt rajtam, imádtál; elhittetted velem, hogy egyedül

azért — mivel a miniszteri biztos a süjtőt is aposztrófálta — megesszük felszólalásunkat, hogy azután e tekintetben mulasztással bennünket senki ne vádolhasson.

Ra kell ezen kívül mutatnunk a nyílt csatornás utcákra. Nagyobb esőzés után a nyílt csatornában szépen megáll, megposhad a víz s a házakból kifolyó piszkos vízzel egyesülve, olyan pompás büzös pocsolyákat képez, hogy azok legkitűnőbb béka-tanyák volnának, ha az okos békákat az egészségügyi szempontok távol nem arlanák ezektől a csodálatos mixtum compositumoktól.

Mit szólunk azután az utcák öntözéséről a folytonos vízhiányról, az egymást szöcsöveken kiabáló közkutat használatlanságáról? Vagy minő rigmusokban zengjünk szép éneket a Király-utca csatornának rostélyzatlan üregeiről és az azokon át ki és beszaladgáló kedélyes patkányokról?

Hisz mindezek nem egyszer, de százszor elmondott dolgok, amiket azonban (hogy tisztelt öreg-laptársunkkal a Zalai Közlönyvel szóljunk) a közügyféle köpönyeg forgatói vagy nem látnak, vagy nem akarnak tudomásul venni.

Pedig ha már e városnak lakói fizetik a tekintélyes pótdát, bizonyára jogosan követelhetik, hogy legprimitívebb egészségügyi igényeik kielégítést nyerjenek. És ha kielégítést nem nyernek, akkor ne csodálkozzék senki, hogy városi hatóságunk himnuszok édes hangjai mellett nem szendreghet egyik kánikulától a másikig.

Egy nyílt levél.

A görgegyi ev. ref. egyházmegye az erdélyi ev. ref. egyházkerület összes lelkészeihez a következő nyílt levelet intézte:

Tiszteletes lelkész ur!

Szól e nyílt levelünk, mindazon lelkész, gondnok és tanító atyáinkatokat, kik a nemzetiség békés együttélését és a barátságos érintkezésüket szívőkön hordják és azoknak, kik a hívek közgazdasági előmenetelét előmozdítani szokták.

A görgegyi ev. ref. egyházmegye 1890. óta

foglalkozik a közégi hitelszövetkezetek alapításával, megősmertetőével és azok terjesztésével. Megbiznáunk folytán Dr. Gidófalvy István, kir. közjegyző, közzétette volt egy pár évvel ezelőtt azon irányelveket, melyek figyelmébe vételével a szövetkezetek létesítését, fennállását biztosítva láttuk.

Egyházmegyénk kísérletet tett ilyen szövetkezetek alapításával Marostordamegyében: Gyeryeszegen, Sárpatakon, Póka-Keresztúron, Pókán, Magyar Péterlakon, Feltalun és Vajdaszentiványon a pest-pilis-solt-kiakun-megyei központi hitelszövetkezeti támogatásával.

Emlékeznék még arra, hogy pár év előtt a fővárosi hírlapok törvényezési rovatai majdnem minden nap szövetkezeti ügyekkel voltak tele. Akkor tanultmányoztuk a kérdést és láttuk, hogy a szövetkezeti törvényt nem azért hozták, hogy olyan szébbájos célokat szolgáljon. Láttuk, hogy Marostordamegyében e törvénnyel nem foglalkozik senki: foglalkozunk mi akkor, mikor a szövetkezeti eszme a törvény teljes felfogásával diszcreditálva volt.

Az ország több vidékén hasonlóan akadtak, kik részint még már előttünk a közégi hitelszövetkezetek eszméjét tanulmányozták, megősmertették, fejleszítették és vezették.

Vezér volt a szövetkezetek alapításában Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-megye, mely egy megyei központi létesített nagy áldozattal, melyet a vidék kérésére kibővített úgy, hogy az ország bármely részén keletkező közégi hitelszövetkezetek támogatását eszközölhetette.

Mi is vedzárnyai alá vonultunk: és fennállásunkat és gyarapodásunkat neki köszönjük.

Annyira kiterjedt e hálózat, hogy az idén már a hazai szövetkezetek központi hitelintézetét, mint szövetkezeti meg kellett alapítani, mely szövetkezeti hálózatba ma már több mint 200 közégi hitelszövetkezet lépett és több mint 30,000 tag alkotja a szövetkezeti érdeklőzöt.

Ezen szövetkezetek 1893. évig jegyeztek több mint 55,000 üzletrezt, több mint 1,500,000 frt értékben és eddig erre heti hatos befizetésekkel több mint 800,000 forint tőkét gyűjtöttek, együtt majdnem három millió forint hitelt élveztek és több mint 700,000 frt takaréket betétet gyűmölcsösztettek.

A nép munkán szerzett filléreiből rakta össze az összeget: hetenkint 650,000 krt vagyis egymillió százszázézer fillért.

Ez a fillérek vagy hatalma. Óriási számok. Látszólag óriási eredmény, de tényleg mégsem az.

Kevesen vagyunk még. Azt akarjuk, hogy minden közégi létesítésen közégi hitelszövetkezetet.

A számokkal többet nem foglalkozunk. A közégi hitelszövetkezeteknek célja: tag-

jaiknak erkölcsi és anyagi jólétét, a takarékosági hajlam emelése, hitelük szervezése, a takarékosdás, rend- és munkaszeretet általánosítása és hiteligényük kielégítése utján fejleszteni.

Közégenként külön-külön alapítjuk a közégi hitelszövetkezeteket, melyek azonban egymással szerves összefüggésben állanak. Szövetkezeti tag lehet: minden a szövetkezet területén lakó egyén. Vallás- és nemzeti-égi különbözőség nélkül minden becsületes ember. A ki uszoráskodást folytat, vagy a felkezetek és nemzetiégek közötti a hékés egyetértést felbontani törekszik, azt be sem veszik, ha már bevették, kizárják.

Minden szövetkezet ügyeit függetlenül, önállólag intézi. A szerves összefüggés csak annyi, hogy a felügyeletet gyakorolja a központ és ugyan-osa a központ szerzi meg a hiteligények kielégítésére a fedezetet. Az egész szövetkezeti üzletvezetést, könyvvitelt, pénztárkezelést egyöntetűleg eszközölik. Ez már annyira egyszerűsítve van, hogy legtöbb szövetkezetünkben az általunk nyújtott utmutatás szerint egyszerű földmives emberek is azonnal pontosan tudják vezetni.

Eltelintve a vagyoni előnytől, a közégi hitelszövetkezetek a szabadság, és testvériség és egyenlőség eszméjét is szolgálják, mert a közégi hitelszövetkezetek a tagok között a szabadság érzetét erőltik, ugyanis a falu, mint ilyen szabaddá lesz és saját gazdasági és hitel ügyeit otthon vasárasponkiat a vecsernye után maga igazítja el szabadon.

Testvérivé is válik a falu népe, mert érzi, hogy együtt, egymásra támaszkodva, maga képes minót jó testvér közös vagyont, közös jóra hasznosnak kezelni.

Egyenlővé is válik a falu népe, mert ha hetenkint egyszer — az üzletrészek befizetése napján — ügyeit együtt intézi, egy egymástól — mindig az értelmesebektől — tanul és önművelődés utján egyenlőbbé válik; úgy, hogy közégi hitelszövetkezetek utján hisszük és reméljük: meg fog szülni a falukból a városokba vonuló, a socialis és anarichus tévtonok befogadására alkalmas anyag termelése.

Egyik célja az is közégi hitelszövetkezeteknek, hogy a társadalom különböző osztályait egymáshoz közelebb hozva, a barátságos érintkezést lehetővé tegye.

Közégi hitelszövetkezeteknél a nyeresékedés vagy uszoráskodás teljesen ki van zárva, mert többet mint 2% -ot alapszabályaink szerint nyereségtől nem vehet és az osztalék maximuma meg van állapítva; a tartalék tőke pedig mint közös közgazdasági célra szolgáló vagyon felhasználás esetében sem osztható a tagok között fel. Az rendszerint a falu közös céljára: iskola, kisdudoroda stb. fordítandó.

Közégi hitelszövetkezetek hitele a haza szövetkezetek központi hitelintézete, mint szöveti

üdvösséged vagyok; most tudom csak, — hogy ámitottál.

Ugy szerette volna mindent megmondani férjének a szép asszonyka; de női büszkesége nem engedte meg.

A büszkeség szava így szólt:

— Mutass jókedvet! Ne tudja meg egy pillanatra sem, hogy epedtel utánna. Ha el tudott lenni nélküled, mutasd meg, hogy te is el tudsz lenni nélküle. Bárhogy fáj a szived: ne tudja meg, hogy éte fáj.

Pedig csak egy gyöngéd szemrehányást kellene tennie, s férje megnyugtathatná; megmondná, neki, hogy milyen roppant fontos üzleti ügyet kellett elintézni haladéktalanul, ahol ezerek forogtak kérdésben.

De a szép asszonyka talán ezt is hazugságnak venné. Mert az asszony tud szeretni, bizni, vakon hinni, míg hűsége meg nincs sértve. Mikor hűségét megsértették: utat nyitottal, szívébe az ördögnek.

Estének női hűsége volt megsértve; mert azt tapasztalta, hogy férje nélküle is eltölthet egy félnapot.

Még akkor azt hitte, hogy csak egy félnapot s már ez is elkészírtette. Később az egyedüllet egész napra, majd napokra terjedt. Sőt megtörtént az a retentées dolog is, hogy az utazásból hazatért kedves Jenőke nem az ő karjaiba, hanem a bűróda mellett egyenesen s miután ott körül-belül két óráig el leveleket írt, utasításokat adott, akkor ment csak neje üdvözlésére.

De ez az üdvözlés is olyan komoly, olyan hideg volt. A fiatal férjnek meglátszott, hogy csupán csak a férji üdváriságnak tesz eleget: redőzött homloka, révedező szemei elárulják, hogy

lelke most is az üzleti dolgok zűrzavarában kalandoz.

A szép asszonykának ez mélységesen a szívébe nyílt.

— Mikor férje eltávozott, kerevetére dobta magát és sirt, sirt-keservesen.

Jgy találta őt Ebergényi mama.

— Mi bajod aranyos leányom?

A zokogó asszonyka aig birt szóhoz jutni.

— Anyám most bánom csak, hogy apáca nem lettem.

— Miért? bántott valaki?

— Jenő engem nem szeret.

— Na, na, édes lányom. Ez nagyon komoly vád. Az fölthetetlen.

— Ő csak féltégy szeretett engem. Most már rám unt. Csak nagy ritkán látom egy-egy pillanatra. Akkor is isen tudja: hol jár az esze?

Ebergényi mama mosolygra cirógatta meg leányát.

— Ah te kis ártatlan bobó te, iszen te apáca akartál lenni. Ha ez a magány is terhedre van, mit csináltál volna a kolostorban, a cellai magányban?

— Ott nem ismertem volna férfit soha. Nem esküdtem volna hűségét senkinek. És nem család-battam volna senkiben, aki nekem sirtig tartó hűséget esküdött.

— Hija édesem, ez már az asszonyi hűséggel jár.

— Hát mond csak mama: így éltél te is?

— Hm. Egy kicsit így, egy kicsit másképp is.

— Mond hát kérlek, hogyan? Tanítsa egy kicsit engem is!

— Hogyan? Hát legelőször is kiolvastam az

egész bibliotékámat. Igen kedves tanulásog olvasmányok vannak benne. Azokból megtanultam,

hogy a férjhez ment asszonyok három osztályba sorozhatók. Az első osztályba tartoznak a buták,

akik férjökért epvede, átkeserik az életet; a második osztályba az együgyűek, akik szórakozást keresve, elbuktak és a harmadik osztályba: a szellemes asszonyok, kik mindig mulatnak, de soha el nem bukznak. Kivételképen akadnak olyanok is, akik szellemesek, de azért — ha alkalom kínálkozik szivesen osztognak az együgyűek sorsában.

— Oh mama, te nagyon okos asszony vagy! Mond meg kérlek: melyik osztályba tartoztál te?

— Én leányom, egy ideig az elsőbe, azután a harmadikba.

— Köszönöm anyuskám, köszönöm. Most már talán én is átélhetek a harmadik osztályba.

— Eszt, a szép asszonyka kitörtülte szemeit és megkönyebbült szívvél ölelte meg anyját.

A sirtó asszonykából kacagó asszonyka lett.

Estenkint s a déli órákban a korzó nyüzsgő népe zájából ki kicseodult egy-egy vidám kacaj, mint valami kedves fuvola-futam.

A kacagó szép asszonyt kísérte ott a gárda.

Második ébredése korát élte.

Néha ott volt a férj is; s boldog mosolylyal mondta olyankor anyósának:

— Milyen aranyos teremtes! Sohasse hittem, hogy ilyen szellemes, szereplő asszonyka valjék belőle!

kezelésközvetítésével ma 5 1/2 % és a hitel mérve a szövetségi tagok által alírt minden 25 frtos üzlet után, mely 31 év alatt hatosonként hiteket lesz törlesztve, átlag mintegy 75 frt. úgy hogy ha például 100 üzlet lesz jegyezve és hetenkint 100 hatos befizetésre történik ígéret, ugy a szövetségetnek már az első üzleti nap 7500 frt. hitelt lehet.

Ezen összeg rendszerint elég arra, hogy egy kis község a terhes adósságok alól teljesen felszabaduljon.

Községi hitelszövetkezetek, vagy korlátlan felelősséggel alakulnak, vagy pedig — és ez gyakoribb — a jegyzett üzlet után még annak kétszereséig vállalnak felelősséget.

Akkor fognak e szövetkezetek-igazán áldásosan működni, ha már a falunépet a nyomasztó adósságok alól felmentették; ezt pedig elégik 31 év alatt, mert félénként mindenki tartozik 100%-ot adóssága tőkéből is törleszteni. Akkor fog beállni az együttes vásárlás és eladás nyújtotta előnyök élvezete és akkor fogják majd a szövetségi tisztelet részek hasznai a községek egy részét az egyes polgárok helyett viselni.

Tehát röviden összefoglalva az elmondottakat, miért is alapítunk községi hitelszövetkezeteket: azért, hogy a ki velünk szövetkezik, az érze, hogy Magyarországon legyen valaki szász, román, zsidó, magyar vagy tót és imádjá az Istent bármely nyelven, az: ha becsületes — ha faluja népe ilyenek itél — közöttünk vagyoniilag is saját erején boldogul.

Hogy érze a ki közénk belép, hogy ő egy társadalmi tényező, aki a heti hatos befizetésekkel egy önálló pénzintézetet képes fenntartani.

Hogy érze és élvezze a függetlenséget és a szabadmozgás örömeit a legkevesebé képzett polgártársunk is, hogy tudja, hogy a kölcsönvett összeggel magának, illetve társainak tartozik és ne kelljen minden eszedékeségi napon vagyona elkobzásától tartania.

Hogy érze és élvezze a mivelődés gyönyöreit az is, a ki hétköznapon erős napszám munkával keresi kenyerét.

Hogy érze azt is, hogy a becsület egy nagyon, melyre a községi hitelszövetkezet meg akar is, ha más vagyona nincsen, hiteltelni fog. Hogy lássa, hogy az elesett becsületes emberek újból talpra állanak.

Hogy érze végre azt, hogy hazánkban nem a felekezeti és nemzetiségi izoláltság azon ut melyen haladni kell, hanem az is: ha minden nemzetiség egyetértéssel, közös jóllét fokozásával a hazának, egyházának és nemzetiségének derek polgárokat nevel, kik vállalva működjenek egymás javára, boldogulására és hogy a közöttünk rossz indulattal támasztott félreértésekből eredt ellenségeskedésnek csitáját is kioldhassuk.

Ezeket várjuk mi a községi hitelszövetkezetektől, azért akarjuk ezeket mindenkiel megkedveltetni.

Nem szépitünk e képen semmit, az a teljes valóságunk felel meg.

Azért mutatjuk meg e képet mindazoknak, kiket illet, hogy azt megszívlelve a községi hitelszövetkezeti eszme zászlaja alá minél számszerűbben csatlakozzanak.

A görényi ev. ref. egyházmegye 1894. június hó 13-án Száz-Régenben tartott közgyűlésen nyert megbízás folytán.

Tavaszi József, s. k. Léndárt József, s. k. jegyző. esperos

Csekme Ferencz, s. k. Dr. Gidófalvi István, s. k. aljegyző. gondnok.

Tollfuttában.

Dr. Szűts Miklósnak örökké kutató, nyughatatlan szelleme nemcsak Ebenpanger Leot fődözte föl, hanem azt is, hogy ennek nagyon közeli összeköttetése van azzal a legmagasabb bölcsességgel, melynek két oldaláról (ha a próféta-nak igazuk van) mi egykor nagyszerűen fogunk egymással koketizálni: Csesznák Miklós meg én. A felföldözők nem mindig szerencsés emberek a reményeikben, föltevéseikben éppen oly mértékben csalódhatnak, mint a próféta-k, akiknek előrelátó bölcseségük — amint tudni méltóztatnak — akárhányszor csütörtököt mondott.

De dr. Szűts Miklós szerencsés felföldöző, mert ő kitűnően választotta meg, hogy kit fődözzön föl. Felföldözte Ebenpanger Leot, s ha most már

tovább akar menni kutatásában, hát ő benne azt találja meg, amit akar. Mert ebbe a világűrbe a világon mindent bele lehet sugerálni az őszinte barátság hipnozáló erejével, még azt is, ami sohasem volt benne.

Igy azután dr. Szűts Miklósnak se kellett egyéb, mikor Újnépen szállott a kocsirol, csak oda ugrott a feléje siető Leo barátjához, megcirógatta szépe jobbról, balról az ő mézédés szeretetével, azután azt mondta neki:

— Köszönjük Leocskám, hogy olyan jól megöntöztetted előttem az utat.

Ebenpanger Leo nagyot nézett.

— Nem én; az eső öntözte meg.

— Ugyan ne köpéskodjál! Iszen tudjuk, hogy te rendelted meg legmagasabb helyen. Kívántad és meglett.

— A biz igaz, hogy kívántam.

— No lásd: milyen magas összeköttetéseid vannak neked és te tudni sem akaraz rólok.

A július 8-iki unjépi lakoma azután még lényesebben igazat adott dr. Szűtsnek. Bebizonyult, hogy Ebenpanger Leo az isteni nektárok pincemesterével föltétlenül rendelkezik.

A villa árnyában, a szabad ég alatt estére kelve, már mire a lámpák kigyultak, étek a szemek, lángoltak a szívek is.

Hangossá lett a puszta, s a ligetek dalosai

kíváncsian röpöködtek körül a villát, mikor Varga Lajos a „vén diákkal" vándorolt „tovább, tovább..."

A dal szárnyalt és megdelejezte az idegeket.

Csak Ollop Ernő és Fesselhoffer ültek néma tündöccéssel, mintha csak azon a jeleneten akadt volna meg lelkök, vágyat ébresztő emlékezetrel, amelyet mindjárt a megérkezés után az unjépi park egy lucanus cervus-parja-inscenirozott az az egyik almafa gyönyörű törzsén.

Dr. Szigethy Károly is sokáig engsz az általa tudományosan konstataált szerelmi idillek hatásainak átlott s csak akkor ébredt föl tudományos megerengéséből, mikor az első erős „halljuk!" az első töstöt jelezte.

Mindenki kíváncsian kereste a szonokot. De azt bizony nem lehetett látni, hanem csak hallani. T. i. maga a házigazda Ebenpanger Leo emelt poharat vendégeire.

Megtörténik az, ha embernek mindene kicsiny csak a feje tekintélyes de annál szebb azután ha valakinek a feje tekintélyes és mégis a szívével magasztal ki.

Igy állott ott őszintén, a szereteten kívül semmi fényt sugárzni nem akaró és semmi vízontit fényt nem is váró alakjával a házigazda, szivből fakadó szavaival minden kétséget kizárólag demonstrálva, hogy ő vendégeinek jó barátja, és hűséges asztaltársa dr. Szűts Miklósnak, de nem tanítványa.

Szűts Miklós nem is hagyta el az Leocskáját; (hű asztaltársát a Hungáriában) szárnyaira vette és meg sem állott vele a magas menyországig. Ott azután azt mondta neki:

— Eredj be Leocskám! Ha előbb olyan szép esőt tudtal megrendelni vendégeid ujára, eszközzöl ki az én névemben Lipót testvéred, sógorod, kis-öccséd és a lapad számára hosszú, boldog életet.

Semmi kétségünk sincs az iránt, hogy Ebenpanger Leo a küldetésben hűségesen eljár; sőt még valami kis sugárkát is hozott le magával a családtagok számára ott készletben tartott legelsőbb malasztból, mert csakhamar megszólalt a fiatal Ebenpanger Ernő, a tiszteletreméltóan törekvő gyümölcs, ki — úgy látszik — mentül közelebb akar jutni fájához...

A töstök egymásután jöttek: fölérészve magasan, mint a rakéták vagy csak lent röptelve, mint az úgynevezett tűzbekát szokták.

Varga Lajos kezdte felső b-én és végezte a

polgármesteren, akit vele együtt a vendégsereg megéjlesztett.

Kovács Károly, az új főványzéki bíró, a kiről a szombathelyi lapok azt írták, hogy az ottani társasélet egy rendkívül tevékeny tagot vesztett benne, — szintén szárnyakra bocsátotta egy lendületes lösziban az ő reményeit. (Isten óvja őt a csalódástól!) Azon kívül mint a városnak újdonsült polgára, üdvözölte Nagy-Kanizsa polgármesterét.

Remete Gézában incselkedett a parlamenti rhetor. Ha már Varga is, meg Kovács (az új polgár) is faklyát gyújtott a polgármesternek: akkor már ő is csak megreszkíroz egy szál gyertyát.

Kovács és Remete löszjai alatt a polgármester valami paragrafus fölét emlegetett. Gondolom a harmadik paragrafust. Igen sokan kereshették volna ezt a paragrafust a közigazgatási törvényírásban: nem találta volna meg. Én azonban, mihelyt hazs értem, fölütöttem Sasukat Megtaláltam ott, amit a polgármester ajkai közt morzsolgattott: „Fehér asztalból zöldet ne csinálj!"...

De hát a nagy vendégszeretet könnyen tévedésbe ejti az embert; sokszor zöldnek nézi a fehéret is.

Mindenki nem ragaszkodhatik öcsink virtusához olyan szívós erővel, mint Csesznák Miklós, aki Koppány vezér elszántaágával száll szembe minden újítással, aminek nem az a jelszava hogy „viribus unitis: poculo charitatis."

Az unjépi lakomában részivettek örömeire s a házigazda gyönyörűségére ott akkor ez a jelszó jutott érvényre...

A bocsikai cigányok húztak a szívkerítő nő-táki valóságos cigány virtuozitással csapkodva ki a legmerészebb futamokat is. Én azonban nem bamultam annyira kezök gyors mozgás at miat inkább fölül rendkívül szívósságát, mikor a csapongó kedvű vendégek egyike, — másika egy-egy bús magyart intonált.

Annyi bizonyos, hogy Új-népen a jókedv tünderei azon az éjszakán egytől-egyig ébren voltak, de valahol a göcseji hegyek között kerestek menedéket a gyöngé szívű és érzékeny tüdő fölemlék, míg szállott a dal merészen és magasan.

H I R E K.

— **Ellenőrzési vizsgálat.** Nagy Ödön igazságügyminiszter szemellenőr július 1—9-ig bezárólag megvizsgálta Nagy-Kanizsán a kir. ügyesség irodái-és bűnvádi atalany számadásait, a pénzbüntetések nyilvántartási lajstromát, a fogháznál a letartóztatottak pénzének kezelési módját, a rabmunka kereseményi számadásokat, fogházi felszereléseket anyag beszerzési számadásokat stb. A miniszteri ellenőr mindezeket a legnagyobb rendben találta.

— **Családias jellegű táncestély.** A nagykanizsai „Polgári Egylet" f. hó 7-én tartott táncestélyén szépszámu közönség vett részt. A látogatottság és az ott uralgó kitűnő hangulat folytán a mulatságot teljesen sikerülnek mondhatjuk. Az első négyest 38 pár táncolta. Ott voltak: Bartos Béláné, Bartos Irén, Bogay Odónné, Brandlhofer Antalné, Brandlhofer Avecker Gizella és Anna (Sopron), Darás Guztávné, Darás Vilma, Dobrovicsné dr. Engel Nándorné, Fábiansi Lajosné, Fasciaticó Gózon Sándorné, özv. Grunnerné, Grunner Augustas, Halvax Gyuláné, Heimler Mórné, Heimler Adel, Hermányi Ferenczné, Dr. Hauser Jánosné, Hild Ferenczné, Hoffer Ferenczné, Hoffer Rufina Humor Mariska, Kalivoda Jánosné, Kalivoda Magda, Katiuka és Aranka, Knáusz Lászlóné, Lázár Józsefné, Lázár Izabella, Maschanzker Mórné, Maschanzker Laura, Merky Antalné, Manhart Malvin, Nagyné (Budapest) Neufeld Sandófné, dr. Piovitz Ervinné (Bécs) és leánya Ládia, Poredus Antalné, Rata Antalné, Rata nővérek, Sável Jánosné, Sável nővérek, Sebestyén Lajosné, dr. Schwarz Adolfné, dr. Tripam-

már Rezsóné, Török Ambrusné, Török Szidónia, Veber Pálné, dr. Villányi Henrikné, Vörös Józsefné s a t.

Lakoma Ujnépés. Julius 8-án vidám lakoma volt Ebenspangerek ujnepi birtokán, mely alkalommal a háziuri szerepet Ebenspanger Leo vitte, adatlusa pedig az Ebenspangerek voltak. A társaság a bocskai banda búsmagyarjai mellett hajnalig együtt mulatott a feztelenül lefolyt, rendkívül kedélyes lakomáról az őszinte vendégszeretet kedves emlékével távozott. A meghívottak közül ott voltak: Babóchay György, Bogyar Odón, Cseuzsnák Miklós, Faics Lajos, ifj. Fesselhoffer József, dr. Fried Odón, dr. Gallia Béla, Gózonny Sándor, Kovács Károly, dr. Lóke Emil, Lengyel Lajos, Löwenstein Emil [P. Sz. Péter], Merkl Antal, Nagy Odón, (Budapest) Nabráczy Lajos, dr. Neusteller Antal, ifj. Oszterhuber László, Ollop Ernő, Remete Gyula, dr. Rothschild Samu, Scherz Richard, dr. Schwarz Adolf, Szalay Sándor, dr. Saigaly Károly, dr. Satisz Miklós, Tóth László, dr. Tripammer Rezső, Tripammer Gyula, Unger Ullmann Elek, Varga Lajos, Vécsey Zsigmond, Weiser József.

A villamos világítás. Egy iskola utcai lakóktól kaptuk a következő sorokat: „Egy tudom, hogy a villamos világítás drétele hivatalosan már eszközöltetett. — Reményem, — hogy a bizottság a Csengery utcában a Bachrach- és Rapoch-féle házak közti térdámpa elhelyezését kifogásolta és intézkedni fog, hogy ez midőbb úgy helyettesítse el, — hogy nemcsak az emittelt két épület balkonos szobái, hanem az iskola utca is megvilágítva legyen. Ha már kaptunk lámpát, kapjunk világosságot is.”

— Más helyről ezirja valaki: Tekintetes Szerkesztőség! Kérem becses lapjába a következő pár sor kinyomatni: Folyó évi jun. hó 6-án a Kistaludy-utczában a pénzügyi szakasz előtti izólámpa nem égett. Nagyon üdvös lenne, ha a megalkult ellenőrző bizottság figyelmét ide is kiterjesztené és ez állapotot javítana. Teljes tisztelettel: egy adófizelő polgár. — A villamos világítás ügyében pedig a városi tanács a következő hirdetményt tette közzé: „Nagy-Kanizsa városi rendeseti tanácsa által az 1894-ik évi június 27-én tartott képviselői közgyűlés alkalmával és pedig: 1) a villamos világítás ellenőrzésére a kiküldöttség által kidolgozott szabályrendelet, 2) a villam-világítás ellenőrző bizottság megválasztása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatok az 1896. évi XXII. törv. c. 27. §-ra való hivatkozással az al birtettetik ki, hogy a közgyűlési határozatok a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt betekintethők.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Szasits Zoltán letenyei ügyvédet a tapolcai járásbíróshoz jegyzőnek kinevezte.

Előmunkálattal engedély. A kereskedelmi miniszter Dubach István és dr. Neumann Rásfelnek Váradiól — Kapronczij vezető helyterdekü vasut előmunkálattal eszközésére az engedélyt megadta.

Trachoma Muraközben Zalavár megye délnyugoti részét veszály fenyegeti. A szép muraközi vidék lakói a trachoma sanyarganyatja. Évről-évre terjed és ragályos szembetegség, különösen a szegényebb répositályánál. Alig van e vidéknek egy faluja, hol 2-3 ily szembetegségben szenvedő ne szynyenék. Zalamegye aispánjának végre sikerült odaig vinnie, hogy a kormány is figyelmet fordított az átokkai sujtott vidékre. Junius hó végén leküldte Dr. Feuer Náthán királyi országos közegészségügyi felügyelőt a minisztériumból, a ki a megye főorvosának kíséretében hozzá is fogott a veszálysujtott vidék meglátogatásához, mindenütt oktatva, a kezelő orvosok intézkedéseit felülvizsgálva és vigasztalva a szegény betegeket. A periahi, csaktornyai és alsó-lendvai járás az, hol legelőképp uralkodik a baj. Itt közel ezer olyan beteg talált a felügyelő, a ki elveszti szemévilágát, mind olyanokat, a kik évek óta szenvednek, a kik gyógyulni nem tudnak. Sok újszülött is van közöttük, mert hát elragad a szoptató anyától reá a baj. Alig van falu, hol ne a legszigorubb óvintézkedésekre lenne a szükség. Legnagyobb búsaság azért terjed, mert az egy háznál levő betegek nem vigyaznak, egy táiban mosdának, egy kendővel törököznek. Hogy tehát a bajnak eleje vetésék, vagy a már megievrő lokalizáltasék szükséges volt egy újabb járványkórhatának Periacon, a most üresen álló iskolapépületekben, továbbá Kotor közsegbe egy másikkal a létesítés. Mindegyik

kórhas orvossal, apolonókkal lesz ellátva a július 5-én már át is adattak a falukról ez időre behozott betegeknek. Van a betegek közt huszolyan, a kin műtétet kell végezni, ennek teljesítését a kiküldött miniszteri biztos megígérte. A közegészi elöljárókat utasították, hogy az egyiptomi szembetegséggel foglalkozó könyveket terjesszák.

Haldiosás Weiss Dávid ca. és kir. szabódeli vasut felügyelőjét és családját súlyos csapás érte. — Száptelhetőség 23 éves, jogot végzett egyetelen fia Lajos e hó 9-én éjjel 4 havi súlyos betegség után elhunyt Budapesten. Temetése e hó 11-én ugyanott általános részlet mellett ment végbe. — Az elhunyt Koch Ede déli vasuti osztálymérnök Nagy-Kanizsán sógorát gyászolja.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Stegmüller János n.-kanizsai kir. törvényeszéki díjnotát a letenyei, Vadla István telekötönyvi betétszerkesztő-szakdíjnotát a periahi kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

A rendőr-főkapitány figyelmébe. Vécsey főkapitány — tudomásunk szerint, meghagyta közgeinek, hogy szigoruan ügyöljenek arra, hogy a szegény állatok túlterhelésével vagy egyébként ne kínozassanak. Minthogy sok olyan emberelen munkaadó van, ki tanoncait barmoknak nézi, jó lesz, ha a rendőr-főkapitány utasítja közgeit, hogy ezen szegény párákra is terjeszessék figyelmüket és vegyék ezeket is oltalmukba. Csak a minapában okozott közbotrányt egy jármű, mely egy óriási halmaz ládával volt megrakva, befogva pedig egy gyenge gyerekek volt, ki majd megszakadt a nagy terhe alatt. A kocsi hátulról szintén egy keilábu tola libegve. De nemcsak iparosoknak, hanem a fűszerkereskedők némelyikéül is igen divatoznak az ilyenű lovak. Elvárjuk főkapitányunk ismert erélyétől, hogy ezen emberelen bánsmódnak véget fog vetni azszal, hogy a rendőröket utasítani fogja, miszerint hasonló esetekben a további szállítást egész egyszerűen tiltsák meg vagy pedig a szállítmányt az illető munkaadó terheire fuvarosokkal továbbítsák.

Megvadult lovak. Zerkovits Zsigmond és tsa. cégnek f. hó 10-én üres hordókkal megrakott kocsija állt az iskola-utczában, midőn egy polgár szekere elhaladván mellette, az elődeszkájának végével, amelyből egy hosszú szög állott ki mintegy 25. cm. hosszú véres vágást ejtett az egyik lovon, mire azok neki vadulva rohantak végig az utcán. — Szerencsére Nagy Mihály kocsi a Csengery-utca sarkán — életét kockáztatva, elfogta s szilajul vágatott lovakat, és így elejét vette a nagyobb katasztrófának amely ellenkező esetben előre látható volt, mert igen sok kocsi közlekedett akkor azon utcákban. —

Tűz. Birk Oszkár bérli Nagy-Kanizsa szomszédságában tekvő horvát-iz-miklósi majorjában gyújtogatás folytán 10-én délután kigyúladt egy búkkönyvka kazal, honnét a tűz csakhamar átcsapott a többi kazalokra. Víz hiányában mentésről nem igen lehetett szó, ugyanezen okból a segítségre kivonult kanizsai tűzoltóság csakhamar visszatért. Két óriási kazal különféle takarmány lett a lángok martaleka. Szerdán delben midőn e sorokat írjuk, a kazalok még mindig égnék, de a tűz lokalizáltnak mondható. A kár néhány ezer forintra rug, mely biztosítás útján megtérül.

Elfogott sikkasztó. A m. kir. állami rendőrség főkapitányi hivatala e hó 10-én táviratilag tudatta a nagykanizsai rendőrfőkapitányi hivattal, hogy Klein Arthur 15 éves mechanikus, 300 irt elcsikkasztása után Budapestről megszökött és útját Nagy-Kanizsának vette. — A körülményesen leiri sikkasztó tényleg meg ugyanazon éjjel a Weiss-féle. — Hunyady-utczában levő kávéháznak felismertetvén a rendőrség által letartóztatott. Az elfogott sikkasztónál 246 irt készpénz találtott.

Öngyilkosság. Novotny József 73 éves szabó, ki utóbbi időben a nagykanizsai iparos ifjúság betegesgelyző egyleténél volt alkalmazva e hó 11-én hajnalban lakásának padlásán felakasztotta magát. — Tettének oka gyógyíthatlan betegség volt. A jóvávaló öreg általánosán ismert alakja volt városunknak.

A nőipar iskoláktól. A budapesti állami nőipariskolákban (VIII. Szentkirályi utca 7. sz.) amelyeket Lukács Béla kereskedelmi miniszter ur újja szerveztet s gyakorlati ipariskolákká alakított, a beiratás a jövőtenévre szeptember hó 1 napja

tól 4. napjáig tart. Az állami nőipariskolák célja és feladata, hogy a női munkák rendszeres gyakorlati tanításával és az ahhoz, továbbá a kisebb női munkafüzletek vezetésehez szükséges elméleti szakismeretek tanításával fiatal nőket a női munkák készítésével foglalkozó füzleteknek hasznos segédmunkáissával képezzen olyan módon, hogy az ilyen nők közül azok, kik később is önérejükre lesznek utalva, gyakorlati képzettségük tovább fejlesztése, illetve kiegészítése után önálló gyakorlati működésre, női munkafüzletek vezetésére is képesek legyenek; család körében foglalkozó nőknek a különböző női munkák készítésében alapos képzést nyújtva. Az állami nőipariskoláknak ez idő szerint négy szakosztálya van u. m. a fehérnemű-varró, a fehér-, szines és műszines, végre a felsőruha-varró és a divatáru-cikkeket készítő osztály. A tanítás a fehérnemű-varró és a divatáru-cikkeket készítő osztályban egy-, a felsőruha-varró és a fehér-, szines és műszines osztályban két évig tart. Az intézetbe rendez tanulókkal sikerrel elvégezték. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság.

„Tatár”-rituále.

A „Zala”-y-ja már megírta valamikor, hogy a város hátsóan egyik omeleti fülkájében kutatás közben egy barátjára akadt, ki a levéltár rendezése közben mumivá aszmit.

Igaz, hogy „y”-unk ezt álmokig gyanánt írta le, de meg is közel járt a valósághoz, ami leginkább akkor tűnik ki, mikor az illető jó barát, kőz néven „Tatár-bácsi”, „mumus” képet ölt.

A szigor „mumus”-kép alól kimosolyog a kedélyes „mumus” és mosolyra kényszerít azokat is, — kiket megfenyíteni vél. —

Annyi azonban bizonyos, hogy „Tatár bácsi” nem szivesen bíltok mumus-í kothurnusba, inkább gombostűre szurkalgatja nagyon tisztelt idősből lapátáruknak az általa szorgalmasan gyűjtött bogarakat, melyek abban különböznek más természetűdekek által praeparált hasonlóvű állatkáktól, hogy a csodabogarak egyik legkiválóbb speciest képezik.

Nagy csodának kell történni, mely „Tatár bácsi” az ő mumusért álmadozásából, — melyek közt, (hogy saját szavait idézzem), „klinikai fényárban hallgatja a szeszlet” — kiragadja.

Csak egy eseménynek van ily rettenetű hatása alvó idegeire. Ez az esemény feléleszt, magadlózza őt. De ezen se ki se csodálkozzék, mert ez az esemény az ő hit ellen irányul, s hitét minden igaki mumusban — még ha mumia is — romlás pengéjét kiratja helyülyből, a léletét se m kímélve, vakon rohan a veszedelembe.

Pedig Tatár bácsi, — mint a hogy egy valódi mumihöz illik, legigazibb hitű muzulmán.

Az igazhitűek azt vallják, hogy egy az Isten és Muhammed annak első prófétája! — Tatár bácsi legigazibb hitje is csak egy dogmát ismer: egy a drópi polgármester és annak nevéi tolladra ne vedd! !

Igazán megható az a hamisítatlan keleti fanatizmus, mely egy — nevet fiuoman elkülönítve a viselőjével — ily keledő tiszteletben részesít.

A ki aztán ezen dogma ellen véteti merész, az sacrilegiumot követ el és egyelőre a nagyon tisztelt idősből collega állal exkommunikáltatik.

Ne tessék azonban kinni, hogy ez a exkommunikatio csak egy breviter megeshetik. — Mert Tatár bácsi megmumósításához nem elég a paszta hit, ha még oly erős is; kell oda felsőbb inspiracio és mulhatatlanul szükségesek a szertartások.

A felsőbb inspirációhoz nem szükséges felbő, vagy csipke bokor, mert „Tatár” bácsi hitűsége megadja neki a közvetlen meggyűlést a „movenza expereilion”-nak; ellenben a szertartások is egyetlen egy, de többször ismételt tényre szorítottak: a legigazhitűebbeknek nyelven „trinkingyores” v. „trinkingyores” arab erede tő szóval nevezettek.

A szertartások eszközöltésére Tatár bácsi, mint a hogy illik, külön szertartálytal rendelkezik. Annyi bizonyos, hogy ezt a „szertályt”, mely patak mosta, laukis hegy-oldalban épült, töle még a táltosok is megirigylhetnék. A szertartások nincsenek ugyan a helysz kötve s azok másutt is eredményel fogantozhatók, de e helysz még is különbe fokra emelkedik az áhítat és el-fívimi az áldozat Arabia balzsamos állatú, okkal kővel, hol zsebben mocog a föld s „jő-pöngy” nélkül vetél a ködögy.

Éz még kell adni „Tatár” bácsinak, hogy az áhítat őt természetellenen nem teszi, még a legihitetlenebb gyakorlati kőz befogadni szertályába is részesül a szertartás felsőbb málásájában.

Aki már a Balazsban részeseit, annak az igen tisztelt „idősebb collega” akkommunikációját türelmemmel kell elviselnie. Meg kell hajolnia a hit ereje előtt, s „Tatár” bácsi megnyugtására el kell mondania, hogy a dogma szerint kijelentéi tölös a igen szép hangzású név használatával senki sem volt soha szándékában az ő legismertebb muszlimán hitte ellen vétetni, hanem az csak egyéb profán világi vonatkozásokban használtatott, melyeknek „Tatár bácsi” eseme kére nagyon is felette áll, a melyek köze a hit világából neki lezárdnia nem lehet.

Maradjon meg Tatár bácsi továbbra is savartalannul szent hitében, saurja gombostűre csodabogarait, s hangzásoknak a szeszély falai közt a szeretés szelét: „Isztinyórossz”! „Trinkingyórossz”!!!

Piprifer.

CSARNOK

BYRON.

Irodalomtörténeti rajz.

— Jelesebb kuttók nyomán. —

Irta: Baboss László.

(6-dik folytatás.)

1790 körül történt, hogy Byron anyja visszavonult Aberdeen-be, hogy egészen fia nevelésének áldozza napjait. Byron itt egy intézetet látogatott, majd a magasabb iskolákra volt menendő; legnagyobb büszkesége azonban a testi gyakorlat volt már akkor is, s örült, ha társait ezekben tulszárnyalta.

1791-ben anyjával Burns hazájába, a magas Skotia-be kellett elmennie, mert egészsége volt megtámadva; az a benyomás, amelyet Skotia a gyermek érző és fogékony lelkére gyakorolt — eltörölhetlen jellegzet nyomot lelkébe s ettől az időtől számítható feltétlen szeretete a természet iránt. A természet szeretete, a természet szépsége iránti érzék, nem sajátja minden költőnek, s a természet bája, idylljei, a vadregényes tájak, a rónaság, a delibáb nem bájolja, nem lelkesíti egyformán a költőket.

Byron költészete: természet költészet is egy szerszám, — mert sem Shakespeare, sem Góthené, sem más természetfestőnél nem találjuk meg azt a varázst, azt a borongós magasztosat, s aranyos tündér ragyogást, a hangulatnak azt a melódiját, mit Byronnal.

Gyönyörű a Childe Haroldban: „Egeria” s a folyam festészete, a mely még Bickersteth rossz fordításában is elragadón bájós...

Barlangörzött erédnek

Abrája, mit kor nem redöz, lelestei

A táj szelid nézésű szellemét...

Minek vadzöld határa nincs takarva,

Mert művészet munkái által: a lágy

Víz nem szendereg márványba zárva; tört

Szobor talpáról forrva, halk szökéssel

Foly a patak... másznak körökörül

Órdögbordák, repkényes és virágok,

Furcsán vegyülve; gyöngé virág borítja

A zöld hegyet; gyorszemű gyík

Simul a fűben; nyári madarak

Énekei köszöntenek, mint haladaz:

Különnemű és friss színű virágok

Kérő lépések esznek, — színeik

Tancolnak, a szelőn tündér-csoportban...

Az ibolya sötét-kékes szemének

Édessége, az ég lehetétől

Csókolva, a menyőtől lelesve látszik...

Igy fest Byron rossz fordításában, de minő az eredetiben!

Szép és fontos az „Oceán” leírása is a Childe Harold 4. ének 179—184. versében:

„Zug, háborogj mély sötétkékü tenger...

Hajók rajtad nem hagynak nyomokat,

A földön mindent romba dönt az ember,

De partoddal hatalma megszakad.

Itt minden rossz tied, jít nem marad

Emberi romlás árnya... egyedül

Önmagáé, ha elnyeli a hab,

S mint esősepp a mélybe elvegyül

Sírdomb, koporsó nélkül — ismeretlenül.

Ezek a leírások mint telve vannak érzelmekkel, nem a fantázia pusztá működése az, hanem ott van ben az érzés az érzés elvegyülve. Az „Egeria” nymla szerelimes egy halandóba, megnyit mond el ebből a költő a szereléről, az érzéki, pusztító szereléről, melybe az ifjuság tüze visz, s a fellángoló némes szereléről.

Aki a „Sötétség”-et, Byron e fontos költő ményét ismeri, s hol leírja, hogy aludt ki minden: a nap, hold, csillagok, s — hogy perzseltek fel az emberek: trónt, királyi palotát, viskót, hogy lassanak; s mit tett a sötétben az ember, az orvadar, a mérges kigyók, s mint jött el a hold; s mint vezetett el az ember éhen, az borzánzóan nyugszert!

Érdekes kérdés az életükre valóban, hogy ez a kitűnő érzék a természetetés iránt, a norman vér kifolyása-e, amely a ködös Angliában sem tagadta meg magát, vagy velük születési érzék, a mely nincs kötve vérhez, fajhoz, éghajláthoz.

Tény az, hogy alig volt angol költő, aki kevésbé lett volna angol költő, mégis az, mint Byron. Mennyiben járul még ezekhez is a szép Italia, a hol a norman világ legszebb virágjai hajlotta s a hol Byron derűsebb színezetű költészete is kivirágzott, nehéző volna eldönteni. Én „Természet és költészet” cím alatt külön cikkben tettem kísérletet kimutatni, hogy Caledonia köde és erdei közt is kifejlődhetik a költői kedély és képzelem ép úgy mint Jonia langyos szellőiben és átjárzó ege alatt. Byron — szerintem — példa rá! De szerintem a helyrajzi viszonyok lényegtelen és csekély befolyással vannak, ugy a történelem, mint a költészet fejlődésére.

(Folytatása következik.)

— „Törvényszéki Csarnok” rovatunk a helyszűke miatt kiszorult!

Szerkesztői üzenet.

Györfly János urnak Nagy-Kanizsán.

Ön cikkünket nagyon jól érti, sőt egyik munkatársunk előtt tett nyilatkozata szerint azzal nagyjában egyetért. Mi oka van, hogy most oly értelmet akar belemagyarázni, mely annak tartalmával teljesen ellenkezik? Tán csak nem pártolja azok intencióit, kik magukról az odiumot akként iparkodnak elhárítani, hogy a cikket mások ellen irányítottak magyarázzák? A cikk élénk irányt józan észszel félre magyarázni nem lehet. Amennyiben még is magyarázatot vagy adatokat kiedonna, naponta 5—6 óra között szerkesztőségünkben szívesen szolgálatára állunk sőt a kérdészeteken kívül még a vonatkozatos megyei közgyűlésről meglevő adatunkat is szívesen tudomására bocsátjuk.

Feloldó szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL

Laptulajdonos és kiadó:

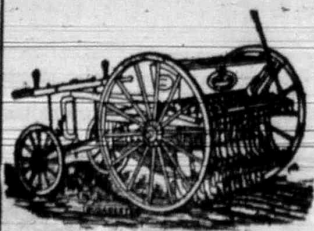
FISCHEL FÜLÖP.

HIRDETÉSEK:

Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCI UT., Városi iroda és raktár: PODMANICZKY-UTCA 14. — Fiókraktár: KEREPENI-UT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —

számos első díjakkal kitüntetett szab. Schlick-féle 2 és 3 vasú ekék mélyítő- és egytetemes acél-ekék eredeti SCHLICK, és VIDATS-féle egyvasú ekék, talajmivelő-eszközök, valamint Schlick-féle szab. Haladás sorbavetőgépek

Takarmánykészítő gépek, daráló, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kézikötő és marelakró aratógépek és fűkasáló gépek szállítató mezél vasutak stb.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

Taussig Gottlieb

finom öltözéki szappan és illatszer-gyáros. Főraktár: BÉCS, I. Wollkella u.

a bőr szépítésére és finomítására, legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó hajpor, — fehér, rózsaszín, és sárga — vegyileg analizált és ajánlva Dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben. —

325

Elismerő levelek következő urnóktól:

- Walter Sarolta, cs. kir. udv. színházi Bécs.
- Beeth Lola, cs. kir. udv. opera énekesné Bécs.
- Schlager Antonia, cs. kir. opera énekesné Bécs.
- Pálmay Ilka, színházi a cs. kir. szab. színháznál Bécsben.
- Odilon Helena, színházi a német népszínháznál Bécsben.
- van Dyck Ernő cs. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára I. fri 20 kr.,

— Utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —

Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a Csengery-utczában ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bálorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Kereserű stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Seivattyúk és fecskendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató-készülék,
Előmelegítők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tüpeztisztító készülék,
Vízirtányok,
Vaskemények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott „Tütra” sorvető-gépek (leg-
újabb szerkezettel),

Darálók, morzsolók,
Szecska- és repavágó-gépek,
Ekkék, Extirpátorok,
Lékpárok, halmozók,
Hengerek és Boronák, valamint minden-
féle gazdasági gépek és esz-
közök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

—86

2680. sz./tk. 1894.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy öv. Schwarz Zsigmondné orosztonyi lakos végrehajtatónak Hege János és neje Németh Mária végrehajtatás szennvedő kerecsényi lakos elleni 32 forint tőke, ennek 1892. évi november hó 11-től járó 6 százalékkamatai, 10 frt per, 4 frt 70 kr. végrehajtatáskérelmi, 7 frt 45 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtatási ügyében a fentvezetett kir. törvényszék területéhez tartozó a kerecsényi 496. számú tjkvben + 17. b. irasám alatt jelenleg Kis József és neje Gáspár Teréz tulajdonánál felvett s 714 forintra becsült ingatlan

1894. évi augusztus hó 7-ik napján
d. e. 10 órakor

Kerecsény község háznál Dr. Schwarz Zsigmond felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kiküldési ár a fennebbi kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszvék mint telek-könyvi hatóságánál 1894. évi április hó 13-ik napján.

MIKOS,
elgádó.

1.-1.

Közvetlen beszerzési forrás a legolgaszabb
reichenbergi öltöny-szövetekből.

Tiszta gyapjú cheviot és kangaró.

Egy teljes mértékű 6 frt 70 kr.

Franz Rehwald Sohne, posztó gyári raktár.

Reichenberg, Csehország.

H I R D E T É S E K

felvételnek Fischel Fülöp könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

MAYFARTH PH. és Tsa.

os. és kir. kizár. szab.

Gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor
Bécs, II./1, Taborstrasse 76. szám.

Alapított 1872.

Kitüntetve több mint 370 arany, ezüst és bronzéremmel minden nagyobb kiállításon. **600 munkás.**

A gyárakban készülnek a legjobb

CSÉPLŐGÉPEK

kézi-, járgány-
és gőzhajtásra.

1, 2, 3, és 4 vasal.

Boronák és hengerek

Szecska- és repavágók, darálók, repavágók.

Bronz- és szabadalmazott szoldtakarmány-sajtók.

Szállítható takarékos-üstök mint takarmány-tillosítók és ipar-mező készülékek.

Sajtók minden csépra, valamint bor- és gyümölcs-sajtóikára.

Gyümölcs- és szőlőszűzők.

Aszalókészülékek

gyümölcs és vetemény számára és mindenféle ipari üstök.

Önműködő szabad.

„SYMPHONIA”

szőlőszűző- és növénypermetesők.

Arjegyzékek és elismerő bizonyítványok ingyen. — Képviselek felvételnek. 146.

JÁRGÁNYMŰVEK

1-6 vonóállat befogadására.

Legújabb gabonareszták, traktorok,

kukoricsa-morzsolók, széna- és szalma-

sajtók

kínhajtásra, állók és szállító készülékekkel.

Arjegyzékek és elismerő bizonyítványok ingyen. — Képviselek felvételnek. 146.

SARG F. A. FIA és TARSÁ. Elő és legrégebb Stearin-gyertya-gyár Ausztria-Magyarországban. Alapított Ad. de Milly által 1837.

Cs. és kir. udvari
szállítók. 117

Bevezetése a Glycerin-gyertya-gyártmány-nak Ausztria-Magyarországban.
Feltalálása a glicerinszappannak SARG F. A. által 1858.
Feltalálása és bevezetése a KALODONT-nak 1887-ben.
Harminez első érem és oklevél 1894-ig.

Iroda: DECS,
IV. Schwindg. 7.

Sarg-féle

GYERTYÁK

Milly-, asztal-, templom-, barock-, renaissance-, conus- és ürgyertyák, milly-éjjeli gyertyák és viasz karácsonyi-gyertyácskák. Mindenütt kapható! Határozottan SARG-féle milly-gyertya kérendő! Mindenütt kapható!

Hírek:

F. J. a. a. Ollopp-féle ház.

Ide intéendő a lap szemléi részére vonatkozó minden közlemény.

Bírságtalan levelek csak ismeri kerekből fogadtatnak el.

Készítések nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bank egyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-Kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőző r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-utca: Fichel Páló
Könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számíttatnak:

Nyitlító példány 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fichel Páló könyvkereskedésbe intéendő.

Városunk népiszkolái.

Tulajdonképpen az államilag segélyezett községi népiszkoláról. T. i. a polgári fiu- és leányiskoláról és a közs. elemi-iskoláról akarunk szólni.

Idő- és alkalmosságuk tartjuk e városi népiszkolákkal foglalkozni azért, mert az előttünk fekvő értesítők módot nyújtanak azok viszonyainak, körülményeinek mérlegelésére.

A polgári fiu-iskolában az 1893/94. tanévben 170 tanuló volt. Ez mindenestre elég tekintélyes létszám, különösen, ha figyelembe vesszük azt, hogy városunkban gimnázium is van. E létszámból, mely évről évre nagyobbodik, látható, hogy a szülők egyre jobban megbarátkoznak az intézménnyel; megértik annak missióját, s belátják létjogát.

Az intézeti közszellem megerősítése, helyes alapokra helyezése kétségkívül nagy mértékben annak a tiszteletreméltó kötelezettség tudásnak és odaadó ügyszeretnek köszönhető, melyvel dr. Bartha Gyula polg. iskolai igazgató, ezt az intézetet igazgatja.

A tanári testületben évek előtt kissé meglazult közszellemet mondhatni: teljesen újja teremtette s ezzel az iskola iránti bizalmat — mely erősen megingott volt — megszilárdítván, az intézményt valódi rendeltetésének színvonalára emelte.

Az iskola felszerelése körül sem forog fenn semmi kívánni való.

S ha az igazgató és tanári testület ne-

mes törekvését az arra hivatott tényezők hasonló odaadással, erkölcsi és anyagi áldozatkészséggel kísérik: az iskola mihamarabb igen szép hírnévnek és népszerűségnek fog örüdeni.

A polgári-leányiskola, mely szintén dr. Bartha Gyula igazgatása alatt áll, — még sokkal rövidebb életű és még mindig a kiforrás stadiumában van, de eddigi élete — eltekintve a tanerők gyors változásától — elég simán folyt. A tanerők változása folytán az egyes tanfolygok előadásában bizonyos szaggatottság állott ugyan be időnkint s a tantestületnek küzdenie kellett a helyettesítés nehézségeivel: mind a mellett a tanítás általános eredményét semmi belső vagy külső körülmény kockára nem tette.

Egyik igen súlyos körülménye a polgári leányiskolának az, hogy nincsenek alkalmas tantermei; nincsen külön fizikai laboratoriuma. Az pedig szinte lehetetlen, hogy ugyanazon laboratoriumban két tanár felősség mellett experimentálhasson. A felősség csak egygyé lehet; mert ilyen dologban a tanerőktől nem lehet kívánni, hogy egyetemleges felősséget vállaljanak el.

De hát melyik lesz az jámborabb, aki ilyen körülmények között a felősséget elvállalja?

Ezeket a hiányokat Nagy Kanizsa városa bizonyára mielőbb segíteni iparkodik. Legalább ezt következtethetjük abból, hogy a polgári leányiskolának kiépítését már egy év előtt tervezték és elhatározták. Hogy az akkor kimondott ige eddig testté nem váltott, bizonyára nem az iskolaszék jóakarátán, hanem

egyéb nehézségeken és akadályokon mulott. Hisszük, hogy városunk, mely a tanügyi célokra hozott áldozatokban eddig sem fukarkodott, mielőbb segíteni fog e bajon; mert hogy a mostani helyiségekben, a mostani viszonyok között 174 tanuló a pedagógiai szempontoknak teljesen megfelelő módon oktathatni nem lehet, — azt minden laikus be fogja látni.

Az építést mielőbb foganatosítani kell azért is, mert az elemi-iskola egyes osztályai annyira túltömöltek, hogy itt már a tanítás sikerét is határozatlan kockára teszi a tanulók szertelen nagy létszáma vagy az iskolai helyiség szűk volta.

Az előttünk fekvő értesítőkben látjuk, hogy voltak osztályok 116, — 95, — 85, — 92, — 110, — 97 tanulóval. — Ezen a bajon okvetlenül segíteni kell párhuzamos osztályok föllállításával.

Azon kívül tudomásunk van olyan osztályokról, mikben 70—80 tanuló van, holott a tanterem 50—60 tanuló befogadására is alig alkalmas.

Az elemi iskolai tanulók létszáma: 3057 volt. Ebből átlagosan egy-egy tanteremre 70 tanuló esett; pedig a tantermek legnagyobb része legfeljebb 60 tanuló fogadhat be. A miniszteri tanterv egy-egy osztály létszámának maximumát ugyan 80 tanulóban állapítja meg, de akkor e létszámnak megfelelő nagyságú tantermet is kellene állítani.

Ami az elemi-iskolának taneszközökkel való felszerelését illeti, e tekintetben is szembeeső hiányok tapasztalhatók. Egy-két

A „ZALA” tárcája.

A vadászó gyermeke.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

— Engedjen meg esperes ur — mond a szorgalmas Borca, néhány pólyát s gyermekin-gecskét szappanozván, mi közben a lelkész pálcája végével a kandalló tűzét felszítja; — engedjen meg, hogy jelenlétében dolgozom; azonban jól tudja, hogy hozzánk hasonló szegény ember nem kenyélhet, és e mellett már alkonyodik is; pedig holnap gyermekem pólyájának fehérségben vetélkedni kell önek misemondó ingével. Nem akarom, hogy keresztapjának — kit szerzeni szives volt — szegényére váljak fiam. Igaz, egy ideig senki sem akart kománk lenni; mindenki azt mondta: ez emberek igen szegények, s ha gyermeküket keresztváltá tartanók, végre még táplálni is kellene; de főtisztelendő ur mindig atyailag gondoskodik rólunk. Ön azt mondá: „Borcának kell kapni komát” — s im, egy forrágot szeretett, a kastélybeli főtiszt.

— No, no — szólt külsőbe a lelkész — tettem, mit tehettem.
— Ah, főtisztelendő ur — válaszolt Borca — én még mindig azon félek, hogy nem köszöntem meg eléggé önek sziveséget. Ila tudna, mint szeretem magzatomat, megbocsátáná aggodalmamat: de én még nem is látta a kisedet, nem tudja: mily nyájasan musolyog rám az angyal-

arcu gyermek. És így beszélgetve, keszéri a szappanhabot letörli, kezét megzárítja, a kisedet a bölcsebből — hol szendergett, — kiemelve, csoközönnel borítja el. — „Lássa csak főtisztelendő ur — mondá a gyengéd anya búzán, s örömtől szájkraó szemekkel a karján ringatótt csecsemőt elébe tartva — lássa csak, mily izmos! pedig még nem idősebb három naponál; nem, — ily szép gyermek nincs több a nap alatt.” És a kis szerény hajlék ismét csokosattanásokat visszhangzott.

Middn-végre s csöktől kifáradva ismét munkájához fogott, így folytatá beszédét: „Gyerme-
künknek jó nevelést kell kapni, isteni tiszteletet tanulni, magát erőnyben és szorgalomban gyakorolni, és ha leten Jakobot s engem egészséggel megáld, örömmel dolgozunk, hogy gyermekünk számára valamiesekét takaríthassunk; s ne szenvedjen szükségét, mint szülői.”

— S te még is megelégedtetnek látasz leányom!

— Ej no! én, ha gyermekemet látom, boldog vagyok, és ha a livry-i vadászkapitányság, robot, adó s különösen a sóadó nem volna, sohasem panaszkodnám: ha ezek az adószedők nem gyöbörnének, már rég zsugorgattam volna gyermekem részére legalább három tallért, de most még tizenkét font sőt tolnak nyakunkra a már ránk vetett mérték felett.

— Ne panaszkodjál, Borca! — sóhajtá a lelkész — az adók fájdalemakhoz hasonlítanak, már szülétségükkel örökölték őket. Mindenkinek meg van a maga keresztje, mindenki szenved,

izzad és fárad; mert a fa, mely gyümölcsöt nem terem, el van átkozva, kiszárad és kivágatik. De a holnapi nap rád nézre öröm napja legyen. Monnin kiasszony gondoskodott róla, hogy szomszédaitok s barátaitokat megrendelgeshesdtek s megkért, hogy e csekélységet adjam át nektek.”

„Husznónegy livre! est mind nekünk? — azót az örömitás Borca szökeve, — ah, mily szép főkötőt veszek gyermekemnek! Az a kegyes hölgy, mint iparkodik kilesül sz alkalmat, hol segíthet a szegényen; leten árasza rá legjobb áldását!

E pillanatban felpattant a kunyhó ajtaja, és György, az uradalmi főerdész lépett be, miután Borcának jócskát kívánt, a lelkész illendiesen üdvözle, paszományos kalapját szorgosan szegre függeszve, alkalmatlankodásáért engedelmet kért.

— „Ennek azonban — mondá mintha magában beszélne a — vadászok, azok a semmirekellők okai, kiket ma egész este tildöztem; e gazemberek, míg én a nagy erdő mellett felkerültem, szemem láttára merészkedtek menyéjükkel ayulakra vadászni. Azonban én anna megköszönlöttem őket, hogy hálójak elvitelére sem maradt idejük. Azt kell hinnem, hogy a sáttánál cimborálnak; külőben nem volnának ily vakmerők; mert a vadászkapitány éppen nem kimélti őket. Még nincsen két hónapja, hogy egyet gályára küldött és vannak esetek, melyekben ily naplőbe a vadászorászt bitófürás is került. Ezt azonban ők lássák; elég átkos sors reájok nézre, ha őket elcsipem; ez oly igaz, minthogy engem Györgynek neveznek. Látván, hogy az erdőből eljöttem

Bach-korszakbeli rongyos térképen, néhány csoportosított szemlélet-képen, néhány megváltott fali-olvasótlán és megrongált orosz-számológépen kívül semmiféle taneszköz nem áll a tanítók rendelkezésére s talán ez az oka, hogy az irva-olvasási, — számtani és szemléletű oktatás terén a tanterők őszinte buzgalma mellett sem érhető el fényesebb eredmény.

A város iskolaszéke — mely a tanügy terén nagyobb anyagi áldozatokra is hajlandó volt eddig — lehetetlen, hogy éppen a taneszközök megszerzésében kicsinykednek.

Azt sem akarjuk föltenni, hogy az intézet élén álló igazgató: Németh Ignác, — kit bizonyára kiváló szakképzettségével és tudásánál fogva állítottak egy ily számban tekintélyes tantestület élére, — ne ügykezett volna e külső hiányokon a tanítási siker extensív tényezőinek megszerzésével segíteni.

Hogy tehát a dolgozó tulajdonképpen hol akad fenn, alig tudjuk elképzelni.

Épen úgy nem tudjuk okát annak sem, hogy az elemi-iskolai tanítás terén mért nincs erősebb közszellem, egyöntetűbb haladás?

A szülők, kik lakásváltoztatás folytán gyes meköket kénytelenek egyik párhuzamos osztályból a másikba adni: folyton panaszkodnak, hogy a tananyag beosztásában nem levén egyöntetűség: ha gyermekeknek az ismeretszerzés hézagosságával nehézségeket okozni nem akarnak, — kénytelenek bármily messziről is abba az osztályba járni, ahol az iskolai évet megkezdte.

Talán Németh Ignác igazgató, kinek szakértelmével és tekintélyével bizonyára alkalmasnak kell lennie a tanítási közszellem, az az egyöntetűség megteremtésére, — volna hivata ezen segíteni a tanítás intenzív tényezőinek biztosításával; mert ha már az intézetnek élén áll, föl kell tennünk, hogy szakértői intézkedése és véleménye előtt kartársai azzal a tisztelettel hajolnak meg, mely a vezérő egyéniségeknek kellő erkölcsi színvonalán biztosra vehető, sőt elmaradhatatlan.

Az elmondott bajokon és hiányokon —

mindsegíteni — belőlük — momentán nem lehet, de tudással, folytonos tanulmányozással, odaadó ügyzetettel, a tanítási közszellemnek megteremtésével és ébrentartásával Németh Ignácnak annál hamarabb sikerülhet, mivel ő az aktív tanítói működésből — igen helyesen — fölmentve lévén, — összes szaktudását, kartársai között már eddig csak biztosított szaktekintélyét, tehetségét, minden erejét és buzgalmát a fényesebb eredményt ígérő iskolai közszellem megteremtésére szentelheti.

Akkor azután községi népiskoláink: a polgári fiu- és leány-, valamint az elemi-népiszkola mihamarabb egy színvonalon haladhatnak magasztos missziójok felé.

Politikai szemle.

Nagy-Kanizsa, júl. 13-án.

(—) Csunya évad mégis ez a kánikua. Vallami kimondhatatlan szabadadás nehezedik az egész világra, legalább arról, mely a politikai életben is számot tesz, pihenésre vagyódik, s pihenvén, a politikai szemleiről (alias: szemléz) tanúsítására bízza, hogy mivel töltsi be a hátsókat, a melyeket a szerkesztőség senki más tagja helyette be nem töltsen. Könyvi ilyenkor mindenféle dologról a vonal fölött és vonal alatt írni; az olvasóközönség nagy tömege csak féltálmosan megy végig rajta, s nem ér rá, vagy nincs kedve hozzá kritikai szemmel vizsgálni, hogy mi mindent ír össze az illető innen-onnan — városi dolgot, szerelmi historiat. Még az életkebb polemikus hang sem ingerül ilyenkor idejeit, mikor minden mozdulatából, arca minden izmából, szemnek minden pillantásából, csak annak a notának reirainje szól ki: telen igen hideg van, nyáron igen meleg van. Bizony nagyon meleg van!

Dacára ennek a nagy melegnek, igen érdekes volt Apponyi felszólalása, ki bámulatos elokvenciával tudja az ő álláspontjának helyességét bizonyítani, mely azonban még sem heves. Minő kár ezért a nagy szónoki tehetségért, hogy egy meddő politikai álláspontnak adozza fel szívet és eszét, folyton variálja azt az ugynevezett nemzeti politikát, melyet a nemzeti párt olyannyira inagurálni szeretne, s melyet csak azért nem kezdeményezhet, mert már a Wekerle kormány igen szépen csinálja meg azt. Az az elégikus hang,

mely Apponyi szép körmondatain végig vonul, megindíthatják az embert, de meggyőzni soha nem fogják. Rossz ügyet véd Apponyi Albert gróf, mikor a maga politikáját védi. Az ő nagyszabású képviselőházi beszéde után, melynek az egész nemzet megörült, mert azt hitte, hogy Apponyi gróf a polgári házasságnak híve, s egyáltalán az egyházpolitikaireform munkának, sokkal nagyobb: volt a visszacsésés, mint hogy az olvasó azt ne mondja minden újabb felszólalása után Faustial: Én hallom az igét; de hinni nem tudok.

Az a nagy forróság azonban, melyről, mert mindenütt panaszkodnak, ugylátszik a nékedves bolgár szomszédainknak artott meg, kik most már Stambulowból megszabadulva, ezzel nem akarnak megelégedni, hanem Bulgária regenerátorát meg akarják alázni, ott akarják látni a vádlottak padján amaz állítólagos visszaélések miatt, melyeket kormányzása idejében elkövetett volna.

Mily hamar felejtjenek, mily háladatlanok a népek. Ez a kis bolgár nép, mely alig szabadult ki a muszka jókarat körmei közül, mely háladásának alapfeteleit, önállóságot, szabad-agat, fejedelmet, consolidációját Stambulownak köszöni, ezt az embert halálra keresi, tel akarja aldozni, s minden áron hűnbakká akarja tenni. Ott zavarog, zajong minden alkalommal lovas rendőrök által védett háza előtt, s míg Ferdinand fejedelmet zajosan élteti, hűsége esküszik neki, addig Stambulowot, kinek köszönheti, a mi: átkozza és szidja. Hogy abból a históriából nem akarnak sohasem tanulni a népek. Mindig ugyanazt a hibát követik el, éretlen észszel, belátás nélkül, mely rendszeren csak akkor jön meg, mikor már késő. Minő botorság a bolgárak részéről. Ha történetek is visszacsésések, rendeltenségek Stambulow miniszterelnöksége miatt, annak a bolgár népnek mégsem szabadna elfelednie, hogy mennyivel tartozik ennek az embernek. Talán észre ternek még.

Az anarkista terrorismus megfektetésére Páriban meg fogják hozni a rendszabályokat. A képviselőház már meg is választotta az anarkisták ellen irányuló javaslat tárgyalására kiküldendő bizottságot. A radikálisok és socialisták ellenezni fogják ugyan, de hihető, hogy a franciaia képviselőház elfogja azt fogadni, mert habár megszorítja is egy kevésbé a sajo-szabadságot, a közírtaság igazi barátainak be kell látniuk, hogy ez a törvény szükséges, s hogy minden gyengeség az anarkizmus-sal szemben végzetes lehet.

azt hiszik, hogy nem térek vissza; azért a pagony szélén most nyugodtan várják meyejeiket, Én azalatt házagytatóm a maréchausse-kort körülről állok az erdőt s ha így is megmenekülnek, szerencsésekké válhatnak magukat."

György kárörömmel dörzsöli kezét s hadiesele sikertülésén már eleve kacagott.

— "Istenem! — jajzatott Borecs haloványan s remegve — azt nem teszi György ur, mert szegény embereket boldogtalanokká teszi nem kívánja. Képzeld csak, mi rettenetes dolog egy gyermeket atyjától megfosztani. Nem, nem, ön nem lehet oly kőszívű!"

Borecs tekintete agodalommal függött majd gyermeke bölcsőjén, majd az atján. E tekintetből a legtapasztalatlanabb is ezt olvasta volna ki: ah, bár houn volna férjem, — s nyelve csak azt rebegte: "Egy gyermeket atyjától megfosztani — nem György ur! ön azt nem tehetné!"

— "És miért nem?" — válaszolt kacagva az erdők durva fia.

"Ki erdőket pusztítja, nem érdemes számlomra; tulajdon édes apámat sem kímélném, ha vadorzáson kapnám."

Borecs látván, hogy a kéréshetlen Györgyöt szavakkal irgalomra nem bírhatja, más-más módhoz folyamodott, hogy őt tartózhathassa.

— "Varakozzék meg György ur — esengett az agzdó, — hisz ön ugys értekezni eskart Jakubbal a keresztifának adandó név felől."

— "Mint vadász — lön György válasza — szent Hubert s Borbála oltalmába ajánlani kívánom. Jakubbal kívánom is e dolog felől értekezni:

da arra holnap, a keresztiség előtt is rá érünk Isten áldja meg Borecs asszonyt!" — s kalapja után nyúlt.

— "De nézzük csak György ur, mindjárt esni fog. Látja miként totyognak a fellegek; ha most elindul, házagí facsaró vizé azik, s holnapra ugy bereked, hogy a paszitában hangot sem fog énekelni tudni. No, az olyan komaságot ugyan meg nem köszönöm. Újjon le, s ha már éppen menni akar, igyék legalább egy pohár bort az utazásnak árthatmas behatásai ellen."

Ez ajánlat ellen nem volt az erdésznek kifogása és leült. Egy kacsó bort már kiirtett, és a másik is szintén fogytán járt, midőn Jakab belépett.

Vállai erősen görbedtek meg a galylyal lömött zsáknak terne alatt, melyet, midőn Györgyöt megpillantá, oly hevesen vetett az ágyra, hogy azonnal kioldódott; a zsákból valami sárgás szökött ki, melyet ha az erdész meglát, Jakabnak sok bajt okozott volna; mert azt egy nyulvadászatra tanított menyét volt, mely az ágy függőyei közül kigyóként tekintte ki.

A kerti bor, minden gyöngösége mellett is fejébe szállott Györgynek; az erdész még egyszer oly lecséggő lön, mint különben volt, és kedvenc tárgyára, az uradalmi pagonyban elesipett vadorzók büntetésére, minduntalan visszatért. Jakab pártolta a vadorzókat, és a két férfi gyakran oly heves szóvitába keveredett, hogy a lelkesnek több ízben közbe kellett szólni.

György megtámadta Jakabot, mert védelmezi a vadorzókat; s midőn azt válaszoló, hogy a

vadászati törvények embertelenek s csak a szegények gyöttrésére alkottattak. György hevében őt is vadorzóknak nevezte s azt mondta: nem kell messze mennie, hogy állítását be is bizonyítsa.

Ezzel az ágy felé közeledett s már kiugyítja karját, hogy a zsák tartalmát megvizsgálja, midőn Jakab hirtelen megváltoztatta hangját, azt erősítvén, hogy ő ellensége a vadorzóknak s ezen állítását igazolandó, megesküdött, minden szentekre, lelke üdvére, gyermeke boldogságára.

Azon pillanatban, midőn Jakab gyermeke boldogságára esküvék, hogy ő ellensége a vadorzóknak, a gyermek felsikoltott s néhányszor hangosan sobajta.

Borecs elápadt.

Mennyei szentatyám — riadta a rémült nő, magára keresztet vetve, — miért esküszöl oly vakmerően? ez szerencsétlenséget hozand lakunkra! Borecs a lépcsőhöz lépett, néhány pillanatilag gondosan ringatá s a gyermek elcsendesedett.

A lelkes Jakabot szelid szavakkal megfodá s a szentírás szavaira emlékeztette, mely a vakmerő eskült tiltja.

E közben késő este lett. S a lelkes azon igérete mellett, hogy másnap reggel a keresztelésre a harangokat meghuzatja, lámpát gyújtott s távozék. György sem késött; puskáját a vállára veté, s a várba sietett.

Allig távoztak el a vendégek, Jakab a galyat s a burjant kirázva zsákjából, néhány nyulat vont elő.

Nesze — mond Borecsnak, de zárd el jól, mert menyétem, mely még ma nem evett, megmarca-

Erre mutat az északamerikai egyesült államok elnökének eljárása a chicagói strájkolókkal szemben. De Amerikában egy strájk oly óriási arányu, hogy az európai fogalmak szerint már zenedülésnek, sőt többnek is mondható. Cleveland ennék kénytelen volt az ostromállapotot kihirdetni a léktelenkedő, lázongó tömegre nézve a törvények érvényét felüggeszteni. Mert nem egy pár ezer ember az, ki ott a töke ellen garázdalkodik, hanem sok sok ezer munkás, kik szervezve kedve s a parancsotól vakon követve, egymással teljes szolidaritásban kezdték meg a rombolás munkáját és akarnak érvényt szerezni szocialistikus és anarkikus elméletüknek. Nehéz dolog az ilyen szervezett lázongást Amerikában elfojtani, mert kevés a katonaság, s mivel a lázadás miképp a futóúz terjed, nem lehet egyszerre mindenhol katonaságot küldeni annak elfojtására. Pedig ez az amerikai lázadás is ugy keletkezett, hogy egy világhírű chicagói kocsiyar nem akarta munkáit egy részének lédét kívánásuk szerint felemleni. Ebből támadt az egész, s most már egy millió munkás strájkol; ezzel szemben az olyan európai strájk ugyazólván eltörpül. Nem is akarják a strájkot abba hagyni, míg az említett kocsiyáros, Pullmann munkái követeléseinek eleget nem tesz.

Nagy kérdés előtt áll Európa is, Amerika is; azon kérdés előtt, vajjon lehet-e majd az anarkisták garázdalkodásának véget venni, vagy legalább határ szabni. Érdekes problema, melylyel méltán foglalkozhatnak az államférfiak.

Iskolai értesítők.

Az iskolai értesítők minden esztendőben hű képét tükröztetik vissza egy-egy iskola adatainak, a tanulók erkölcsi és tanulmánybeli előhaladásának. Indokoltnak tartjuk tehát, hogyha rövid, vázlatos kivonatban ezeket minden évben ismertetjük. Első sorban itt a kanizsai értesítővel foglalkozunk, melyek egybeolvasva vizsszátükröztetik tanügyi állapotainkat. Nézünk sorba ezeket a kanizsai iskolákról szóló értesítőket.

1. Értesítő a kegyes tanítórendiek vezetése alatt álló nagykanizsai kath. főgymnasiumról az 1893/94. tanévben, közlésesi Sárgay Antal, igazgató. E 84 nagy 8-rét oldalra terjedő értesítő *Obélex József* tanárnak. „Az ideidők és igemódok a latin nyelvben” című érdekes dolgozata nyílt meg. — A tanári testület a felekezeti hittanárak

golja. Azonban egy veszem észre: az is előtűnt, s nem tudom hová. Egyébiránt — folytatá szavait a szobában körüljárva, — holnap valamelyik zugban majd rátalálunk.

Borcsa azon éjszaka többször fölébredt és lábujjhegyen a bölcsőhöz ment, gyermeke álmát megfigyelendő.

Ez mozdulatlan fektűt egész óráig takarójába burkolva.

Mily eszedesen nyugszik — mond a szorgos anya magában, — mily pompás pillanat leend őt fehér ingecskéjében látni.

Reggel Borcsa már a hajnalnál-kelt, hogy gyermekét a keresztégre csinosan felöltöztesse.

Midőn a takarót felemelé, s menyét gyermeke mellén rágódott; a vánkoston s a csecsemő nyakendőjén pedig néhány cepp vér ragyogott.

Römtulve emel fel a boldogtalan anya gyermekét; de az már hideg s halvány volt. Elő fogakkal eltépett nyakereiből még kevés vér ömlött ki, melyet a menyét kiszopni nem tudott.

A kunyhót jaggatás, nyűgés s kétségbeesés hangjai tölték el; Bórcsát megnyugtanni senki sem tudta.

A keresztelés óráját nem hirdeté vidám harangozás, csak a halálharang tompa hangja zúgott koronként és gyászadalok zengtek az egyház boltzatai közt.

(Németből)

Huganyf. éde.

és a rendkívüli tantárgyak (anártaival együtt 23 tagból állott. Azután közli az előadott tananyagot a 8 osztály korosztál, a felső 4 osztály írásbeli feladatait s az érettségi tételeket. Adatok a főgymnasium történetéhez, a gyakorló iskola s az ifjúsági segélyező egyesület működését felülvizsgáló, valamint a játékosnagyság, jutalmak, ösztöndíjakra vonatkozó adatokat a könyv- és szertárak gyarapodását. Következnek a tanulók előmenetelét felülvizsgáló táblázatok, ugy a rendszer, mint a nem kötelezett tantárgyakban; végül statisztikai adatok és értesítés a jövőtanév megnyitásáról. Minden tantárgyból jeles volt az első osztályban: *Zimmermann Gusztáv*, és (a tornát kivéve) *Szudnik Sándor*; a második osztályban (a tornát kivéve) *Kertész Pál* és *Schwarz Gyula*; a 3-ik osztályban: *Mandl József*, *Neufeld Adolf*, *Pechler Gyula*, (mindahárom a torna kivételével); a 4. oszt. *Altenthaler Ferenc*, *Bagyári Béla* és *Weiser János*; 5. oszt. *Váda Tamás*; a 6. oszt. *Bán Jenő*.

2. A nagykanizsai állami segélyezett községi polgári fiú- és leányiskola huszoneketedik értesítője az 1893/94. tanévről. Szerkesztette *dr. Bartha Gyula*, igazgató.

Ez értesítő a rendszer rovatókat tartalmazza. Az első fejezetben visszapiantástvet az 1893/94. tanévre, melyben az igazgató az utolsó iskolaév történetéről számol be. A többi rovatók tartalmazzák az iskolai felügyelet, az iskolaszék tagjainak névsorát; a tanári testület és foglalkozása ugy a fiú, mint a leányiskolában; az elévzött tananyagot, használt tankönyveket; a tanszergyűjtemények gyarapodását; a tanulók érdemsorozatait; s a szokásos statisztikai adatokat. A polgári fiúiskolában, 170 növendék volt beírva; a leányiskolában: 174. Jelesek voltak a fiúiskolában: *Moravec Imre*, *Lohr Dénes*, *Veszely Gyula*; — *Moravec István*, *Nagy Jenő*, *Szabó József*, *Kümmel Frigyes*, *Nyakas József*, *Mácsék Nándor*.

3. A nagy-kanizsai isr. hitközség által fenntartott elemi, polgári és középkereskedelmi iskola értesítője az 1893/94. tanévről szerkesztette: *Bán Samu* igazgató. Ez értesítő a következő rovatókat tartalmazza: 1] Iskolaszék, 2] Jelentés az 1893/94 tanévről. 3] Tanintézet jövődei. 4] Az ösztöndíjas tanulók kimutatása. 5] Tanszerek kimutatása. 6] Ifjúsági és tanári könyvtár gyarapodása. — Az egyes iskolák érdemsorozata: tanintézetek; az előadott tananyag, jelentés az érettségi vizsgálatról a középső iskolaiban; statisztikai adatok stb. Jeles tanulók a polgári és kereskedelmi iskolában: *Dreiszigler Iszó*, *Récesei Samu*, *Morgenstein Zeigmond*, *Hoch Imre*; *Krausz Zeigmond*; — *Bán József*; *Schwarz Pál*; *Kaufmann Károly*; *Maschankor Bódog*; *Morvai Iszó*; *Müller Jenő*; *Schwarz Alfréd*. — A kereskedelmi középiskolai záróvizsgálaton ez utóbbi öt növendék jeles érettségét tett. Tanulók száma a 3 iskolában: 625.

4] A nagykanizsai községi népiszkola növendékeinek név és érdemsorozata az 1893/94. tanévről. Közli *Németh Ignác* igazgató. A tanítótestület a szaktanítók és tanítónőkkel 36 tagból állott. A tanulók száma: fiúk 1080 leányok 997; összesen: 2057. —

Nyilatkozat.

A „Zala” 58-ik számának „A vörösháza” című vezércikkében foglaltakra nézve *Györffy János* a „Zalai Közöny” 29-ik számában egy általa a „Zala” szerkesztőségéhez intézett levelet, az erre kapott szerkesztői üzenetet s egy a városi tanácsához általa benyújtott folyamodványt tesz közzé.

Ambátor azok előtt, kik cikkemet elolvasták, fölösleges, mégis kénytelen vagyok kijelenteni, hogy cikkemnek *Györffy János* beadványában található reprodukciója a cikk tartalmának nem

felel meg, egyébként vele szemben eljárásom más útra tartozik.

Kijelentem egyúttal azt is, hogy cikkemet a legjobb meggyőződéssel írtam s azt teljes egészben fenn is tartom. Es amint a *Györffy János* által közölt üzenetemben neki adataim közzétételét felajánlottam, kötelességemnek tartom és kész vagyok mindenkinek, ki cikkem által magát érintve hiszi, adatokkal vagy elégtétellel szolgálni, valamint kész vagyok ezen adatokat és a vonatkozó bizonyítékokat illetékes hatóság előtt előterjeszteni s a cikk megírásának jogosultságát annak elbírálására bízni.

Dr. Lőke Emil.

Nyilatkozat.

A „Zala” 58. számában *Györffy János* urhoz intézett szerkesztői üzenetben a következők is foglaltaknak: „On cikkünket nagyon jól érti, sőt egyik munkatársunk előtt tett nyilatkozata szerint azzal nagyjában egyetért.” Erre vonatkozólag *Györffy János* ügyvéd ur a „Zalai Közöny” 29. számában a következőket mondja: „... En az 53. számban megjelent „Panamáról” a Zala szerkesztőségének soha egyetlen tagjával sem beszéltem.”

Indítatva érzem magamat kijelenteni, hogy *Györffy* ügyvéd urnak abban igaza van, — hogy a Zala szerkesztőségének tagjával a „Panamáról” tudommal, tényleg nem beszéltem, mert én ez idő szerint nem vagyok a Zala szerkesztőségének tagja, hanem csak munkatárs. Velem pedig *Györffy* ügyvéd ur Siofokon a „Fogas” vendéglőben e hó 8-án este beszéltem, nem ugyan a „Panamáról”, hanem a Zala 53. számában megjelent vezércikkéről, melyet kérdésre én ismerttettem vele, a mennyiben ő a kérdésben forogó cikkelyt akkoriban még nem olvasta.

Anélkül, hogy bővebb részletekbe bocsátkoztam volna, azon körülményt említém fel első sorban is, mely felfogásom szerint az egész cikknek alapját s magyát képezte, i. e. azt, hogy ugyanazok, kik mint a város közönségének bizalmasai, a bizottságokban működtek: szerepeltek egyúttal a vállalkozó megbízottjaként, és hogy *Lőke* ezeket hevesen megtámadja. *Györffy* ur erre megjegyezte: „Ebben igazam *Lőkének*.” Ez alapon mondtam én is nézetem szerint joggal, *dr. Lőke* szerkesztőnek, hogy *Györffy* a kérdéses cikkei „nagyjában” egyetért.

Rosenfeld Lajos,
a „Zala” munkatársa.

H I R E K.

— **Kossuth Ferenc** írtában. **Kossuth** Ferenc július 17-én véglegesen búcsút mond Olaszországnak és visszatért Magyarországra. Édes apja bútorait, amelyeket már becsomagoltak, a jövő héten indítja utnak hazafelé s azután ő maga is visszatér. Először **Pellérdre** megy **Baranyamegyébe**, onnan négy heti pihenő után hosszabb körutat tesz az országban és szeptember közepén a fővárosba érkezik s itt allandóan letelepedik.

— **Kinevezés.** **Dr. Fischer József** nagykanizsai kir. törvényeségi joggyakornokot, az igazságügyminiszter az ugyanittani kir. törvényesékhöz jelöltévé nevezte ki.

— **Gondnokválasztás az iskolaszékben.** **Knáusz Boldizsár** halálával megürült a gondnoki állás a helybeli iskolaszékben. Ez állás betöltése végett tartott az iskolaszék ülést e hó 12-én **Babóchay György** polgármester, iskolaszéki elnök elnökléte alatt, mely alkalommal az elnök-megválasztás emlékeztet meg az előtűnt gondnok buzgó tevékenységéről. A választás ezáltal megtörténvén, tiúkos szavazással **Lengyel Lajos** városi főjegyző választott meg egyhangulag gondnokul, ki is a tisztet magára vállaltan, köszönetet szavazott az iskolaszéknek a feleje irányult bizalomért, hűbistován az iskolaszékkel, hogy a bizalommal megfélemleni iparkodik. Ezzel a gyűlés véget ért.

— **Gróf Csokonits Endre Nagy-Mánusán.** A magyar korona országi vörös kereszt-egyletének elnöke gróf **Csokonits Endre**, **Argay János** irodafőnök kíséretében e hó 13-án déltűn feltekőtűkor érkezett Szombahelyről városunkba, hogy a helybeli vöröskereszt-egylet választmányával megismerkedjék s ugy a fiók-egylet jelenlegi állása, valamint a háború esetére tett előintézkedésekről magának személyes informá-

tiót szerezzen. A pályaudvaron a választmány tagjai közül megjelentek: Babochay György polgármester, elnök, Lengyel Lajos, Unger Ullmann Elek, Hoffmann Mór, Grünhut Henrik, Eberspanger Leo, ifj. Fesselhofer József, Tripammer Gyula. Mikor ő nagyméltósága a perourra lépett polgármester ur nevében a választmány elnöke felváltva a választmányi ülés a városbáz tanácsstermébe. A választmány tagjai közül sokan nincsenek itthon s így a helyeik közül csak a következők jelentek meg: Fesselhofer József, Babochay György, Rosenberg Izrael, Rosenfeld Adolfiné, Székely Lajosné, Kürschner Ignác. A választmány férfi tagjai közül 12-en voltak jelen. Röviddel fél négy után lépett a tanácsstermbe a nagyméltósága a polgármester kíséretében, a választmány tagjai éljenzással fogadták. A bemutatás után gróf Csekonics Eödre melegen üdvözli a választmány tagjait, s azt mondja: mikor a látogatás megkezdődött benne, egy régi érzett óhajnak kívánt megfelelni, s a választmánnyal személyesen megismerkedve, a köteleket annál szorosabbá fűzni; elismerését fejezi ki a választmánynak s a város lakosságának az ügybuzgó tevékenységért s Aldozatkeségért; kéri, hogy a kijelentését őszinte értelemben vegyék; köszönetet mond a megjelölésért s kéri tovább a választmány támogatását. Tripammer Gyula titkár referál most a fiókgyűlés addigi tevékenységéről, a tett intézkedésekről s a pénztár jelenlegi állapotáról. — Négy óra után a vendégek a választmány tagjainak kíséretében kihajtották a vasúthoz, hol ő nagyméltósága a háború esetére rendelkezésre álló s a sebesült katonák részére kijelölt helyiséget tekintette meg. Azután a körbázt nézte meg, hol a rend és tisztaság a legkellendőbb lepte meg őt, s Szekeres József orvos e őtt megjelölésének kifejezést adta. Gróf Csekonics Eödre iratfőnöke kíséretében 14-én reggel utazott tovább Pécsre.

— **Eljegyzés.** Olló Lajos Nagy-Kanizsán eljegyzte Mayer Józsa kisasszonyt Bécsben.

— **Haldékos.** Godina János elismert kitűnő gazdák a flandriai gróf nyugalmazott uradalmi számtartója e hó 7-én 74 éves korában elhunyt. A családi gyászjelentés-így szól: Godina Izabella és férje Horváth Árpád, Godina Gizella és férje Zathureczky Zsigmond, Fáy Adolf mint elhunyt Godina Rozsa férje, Godina Vilma és férje Clement Lipót, Godina Angyalka és férje Riedl Károly és ezek gyermekei fájdalommal szívevel jelenlik édes atyjuk, apjuk és nagyatyjuk Godina János flandriai gróf ő fensége nyugalmazott számtartójának a halotti szentégek ajtatók levétele után tolvó évi július 7-én reggeli 5 órakor életének 74 évében történt gyász elhunyt. — A körbáztatásban álló lértel e hó 8-án általános részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Koronája leve volt a szeretet- és tisztelt illő virágnival. Fogadja a nagy tiszteltül gyászoló család őszinte részvételük kifejezését.

— **Uj városi tisztviselők.** Keszthelyről írják, hogy az üresedésre jött adópenztárnoki állásra Buchberger Fülöpöt, a tanácsosi állásra pedig Braun Rudolfot egyhangulag megválasztották.

— **Veszélyes csónakázás.** A rendkívül gyors folyón Dráva folyón evezési ügyességét akarta produkálni Vérth József légrádi segédsegédjegyző s e célból — mint levelezőnk írja — harmad magával csónakba ülve, Légrad mellett bevezeték a sikvizre. A három csónakozó közül egyik sem volt valami kiváló evezős s a főszerepet a segédjegyző vette át. Evezés közben azonban a sebesen rohán ár elragadta a csónakot, az evező hirtelen a csónak alá fordult s Vérthet a vizbe rántotta. Szerencsére a másik két úri ember minden rémülete dacára nem veszítette el lélekfelelőtlét s az első ijedségből felfocsuva, a habok között elmerült fiatal ember mentéséhez láttak s az utolsó pillanatban, mikor már feladkoztak, sikerült kimenteniük. Azonban a segédjegyző esés közben oly súlyos sérüléseket szenvedett a mellére, nehezedő csónaktól, hogy csak a rögtön alkalmazott orvosi segítségnek lesz köszönhető, ha nehez sebeiből, mint remélni lehet, felgyógyul.

— **Szélvihar, jégverés.** Jul. 11-én délután 5 óra tájban óriási fellegkorcsosultak a nyugati égboltszaton. Egyzserre iszonyú szélvihar keletkezett, mely majdnem cikloni erővel

süvöltött át városunkon, tisztára söpörve az utcákat. Az óriási fellegkörből Nagy-Kanizsán csak futó zápor hullott, de a felénk szomszédos Nagy-Récsa község határában hőszerűen nagy sárga joggal nagy zápor esett, mely a kukoricákat erősen megvervén, sok kárt tett. Városunk határában csak a szélvihar okozott kárt, amennyiben a kepeket a mezőn több helyen szétszórta.

— **Garabonci levelezőnk** szintén nagy viharról értesít bennünket. Azt írja hogy jul. 10-én iszonyú vihar volt, mely a terményekben sok kárt tett, különösen a gyümölcsökben. A Garabonca szomszédos Karos községben egy 14 éves örsz fiú egy fa tövében, társai szemelátára csapott agyon a villám.

— **Irodalmi pályázat eredménye.** A „Magyar Turista-Egyesület” „Tunitó osztiája” által hazánk valamely a Turistaság szempontjából nevezetes vidékének leírására kitűzött 50 koronás pályadíjat lapunk munkatársa Békési Elek, zala-koppányi áll. seg. közs. igazgató nyerte el ily özmű munkájával: „Séta a magyar Tempevölgybe. Új vázatok a Biaton vidékéről.”

— **Tíz. Julius 12-én** — mint levelezőnk írja. — Kis Rada községben tűz ütött ki, mely több melieképléteket és nagymennyiségű takarmányt elpusztított. Néhány állat is a tűz martaléka lett. Szerencsére a nép nagy része déli ebédnél ült s így a gyorsan alkalmazott segítséggel a tűz terjedésének gátat vetettek.

— **Lelelezott siketnémák.** E napokban három ember járt be városunkat, kik a kolozsvári országos siketnémák intézeti belyegzőjével ellátott gyűjtőben a nyomorban levő siketnéma árva részére könyöradományokat gyűjtöttek. A három jó madar, hogy egy városban nem kelljen soká maradniok, tervszerűleg beosztotta a város területét és bizonyára meg is csinálják üzleiket, ha a viszonyok nem ismeréséből, túlságos magas adományokat nem jegyeznek a gyűjtővekre. Ez által gyanút kellették és a közönség helyett ők mentek lépse. A rendőrség kettőt közülök névleg Meler Mózes David és Spiegel Jakabot állítólag budapesti lakosokat kézre kerített a harmadik megugrott. Az elfogott két siketnéma, ugyan elég jól hall és teljesen érthetően beszél, mindamellett nem akarják megérteni, hogy miért avatkozott a rendőrség az ő dolgukba, de ezt csakhamar meg fogják érteni, mert semminemű igazolványuk nincs és a beszédet adományok összegét majd mindenütt magasabba emelték, természetesen nem azért, hogy a többieit saját zsebjökből fizessék rá a szegény siketnéma árva javára.

— **Állat-és terménykiállítás.** A zalamegyei gazdasági egyesület Nagy-Lengyel vidéki köre — mint levelezőnk írja — augusztusban állat-és terménykiállítást rendez. A kiállítás tárgyában Farkas József felsőbogi földbirtokos, a gazdákör elnövének vezetése alatt Nagy-Lengyelen értekezlet volt, amelyen a kiállítás programját megállapították, a földművelési miniszteriumhoz felirat kíséretében felterjesztik, hogy a gazdákört a kiállítás sikerének biztosítása céljából jutalmak kiűzésével támogassa.

— **Gazdasági hírek.** Csáktornyai tudósítók írja: Időjárásunk e hónapban állandóan száraz, forró. A repce cséplése folyamatban van, a termés eredménye nem a legjobb, mert holdankint alig három métermázs. A roza cséplését már megkezdék, egy kereszt 36 kilogrammot ad, 1 hectoliter roza sulya 12 kilogramm. A búzát már levágták, de még nem esepelik. Az árpa is oly szépen érik, hogy maholnap vágni fogják. A zab mostanában felszedte vedt magát a elég jól mutatkozik. A kukorica már esőt kívánna, mert a szárazságtól már eddig is sokat szenvedett. A krumpliban kárt tesz több helyen a peronoszpora és így a termés eredményére nézve most már nincs oly kecsesítő kiállítás, mint előbb. A takarmányrepa szépen áll, kerti veteményeink megkehetős karban vannak. A gyümölcs-termelés elég jól mutatna a sálva kivételével, de a nagy szárazság miatt minden gyümölcs hullani kezdett. A szőlő virágzása nem sikerült a legjobban. Kis Komáromból írják: A roza aralása megkezdődött, holdankint 5-7 métermázsra termés várható. A buza a lapályos földeken rozadás, az árpa és zab alacsony, részben pedig ritka. A repcét most kezdik esepelni, a termés aligba fogja meghaladni holdankint a négy métermázsát. A len, kender, burgonya és tengeri jól áll.

— **Filloxera.** Zala-szent-balázi levelezőnk írja, hogy az aligvári és berzenzei szőlőhegyekben a filloxera töltépte hivataloslag megállapította.

— **Tanulók mulatása.** Lukay József ih.berényi nagybirtokos az iháros-berényi elemi iskola növendékei részére nagy erdei mulatást rendezett, melyen számos meghívott vendég vett részt. A mulatás, melyen a vendégeket az apró-művészek dalokkal és szavaltattal mulatták, igen jól sikerült. Az Lukay család lakomát rendezett a mulatáson részt vevő vendégek és iskolás fiúk részére.

— **Arva fiúk ügyen főtvétele.** A balatoufűrdői „Erzsébet” szeretőházba az évi augusztus hónapban miniegy 20 árva fog felvétele; a pályázatnál a következők tartatnak szem előtt: Növendékül a teljesen árva és vagyontalan árva vételek föl első sorban s csak ezek hiányában vételnek föl másod-sorban fel-árva. A kérvények az igazgató tanácsböz intézőndök s vagy a tanács elnökéhez, főtisztelendő Kovács Ábel urhoz, vagy az int. igazgatóhoz küldendök augusztus 10-ig. — A kérvényekhez következő okmányok mellékelendök: A családi értesítő (nem pedig keresztlevél) b) szegénységi bizonyítvány; c) orvosi bizonyítvány a fia testi és szellemi épességéről s az újraoltató; d) netáni iskolai bizonyítvány. A kérvények s mellékletek helyteltenek, amennyiben szegény árva iránt félték a kérvényezés. Csak oly fiúvákat vételnek föl, kik hatvénekek emutak, de 10-dik életévüket még nem töltötték be és magyar honosak.

— **Idegen kereskedelmi utazók megadózatása.** A pénzügyminiszter rendeletet intézett az összes pénzügyigazgatózókhöz, melyben elrendeli, hogy mindazon osztrák és külföldi kereskedelmi utazók, akik nem kizárólag mintaszerinti megrendeléseket gyűjtöttek, hanem kész árukat hordva magukkal, azokat a szállodákban, vagy házról-házra járva, árusítják, 11. oszt. kereseti adóval rovidok meg. Az adó kivételése és beszerzése akként történik, hogy a pénzügyigazgatóság adójavaslatat készít az utazónak azzal, hogy a javaslata hozott adóösszeget az állami vagy városi adópenztárba rendes lakóhelyének bejelentése mellett fizesse be, hol annak idején a végleg megállapított adóösszeget közlik vele. Ha a biztosítékot le nem teszi, az illető utazó árukeszletének megfelelő részét zár alá veszik, a kivetendő adó biztosítására.

— **Marharakodó állomás.** A Magyar Államvasutak vonalán Zalavármegye területén levő Ukk állomás marharakodó állomásul engedélyeztetvén, a marharakodó állomások közé felveendő.

— **Sajtóhírek.** Lapunk legutóbbi számában néhány értelemzavaró sajtóhiba maradt. Az „Elmunkálattal engedély” című hírből „Várad” helyett „Várad” volt. A horvát-szent-miklósi újról szóló hírből „Hét óridi kaza” helyett két óridi kaza szedtetett. Az öngyilkos Novotny János neve „József”-lé lett. A „Tatár”-rituale című közlemény 62 ik sorában „befogadni” helyett „befogadni” szó került ki a nyomás alól. Mindezekért szives elnézést kér a szedő és korrektúraolvasó.

A közönség köréből.

Kedves szerkesztő barátom!

Mondják rólad, — de magam is tudom, hogy idő is alkalomadtán szivesen vedt oda széles válladat, hogy közállapotaink kátyuba rekedt Ulászló-szekerét, legalább egyelőre, tovább zökögésre segítsed, ép ezért fordulok exultat hozzád hogy kitanítást kapjak tőled oly jelenséggel szemben, amelyet az én rusticus agyam épen nem tud capiscálni.

Te tudod ugyanis velem együtt, — hogy a nyári időszak beálltával még egy egészséges ö-zónnef-bíró komondor is védekez a rekkeső hőség ellen, s a civilizált világ Bugától fel, egész Budapestig ismételt öntözésekkel iparkodik az utak tudt és lelet-ölő miazmáit lekötai és lehetlenné tenni.

Valami halvány törekvést ebben az irányban ítt Kanizsán is tapasztaltam, amennyiben napról-napra látok három szegény páriát a közös kútak taposó malomszerű kerekain kűzködni, de az ő munkájuk eredménye, csak egy csépp a tengerben, alig egy parányi óz a homok-sivatagban.

amely utcáinkat ellepi. — E mellett, tekintettel a város területére, s a ki nem következett utók talajviszonyaira, nem is állítom, hogy az utók sűrűségénél a lakosság nagyobb mérvű megterhelése nélkül fokozottabb tevékenységet lehetne kifejteni, de hogy ezt a csekélységet a város bütes (?) tanácsa azzal nem iparkodik célirányossá és ádóssá fokozni, hogy kötelezzen minden háztulajdonost szigorú pénzbüntetés terhe mellett járdájának naponta kétszer leendő felöntésére, — ezt lehetetlen másnak tulajdonítani, mint a közjólét előmozdítására irányuló érzék teljes hiányának!

Ezt csak úgy lehet meg nem látni, e feletl a közönbőség felett csak úgy lehet meg nem botránkozni, ha az ember a világ folyását délelőtti a hálósobájának és délután az ebédjének ablakából nézi s szórakozását abban találja, hogy az így nyert közvetlenségből alkossa meg nagyratörő terveit.

Ugyan tisztelek meg nekem kedves szerkesztő-barátom: minő uton lehetne a városi hatóságot arra bírni, hogy legalább az ilyen téren, mely a lakosság megterhelésével nem jár, ne várja, hogy a legprimitívabb dolgokban is a laicus elemek figyelmeztessék!

Cactus.

Fájdalom: én erre már nem tudok új nótát. Magam is csak úgy vagyok, mint a vén cigány: fujom, húzom lelkiismeretesen a régi örök nótát, habár látom, tudom, hogy a kinek szól, éppen olyan lelkiismeretesen aluszik mellette.

Szerk.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Járásbírószákhöz leérkezett ítéletek.

Geiszl Victorának — Szeidner Sándor elleni pere a pécsi ít. táblától feloldva.

Körner Andornak — Hirschl Ede és Bachrach ell. ni pere a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Becsületsértéssel vádolt Szilvás Lajos elleni bűnügyben az első bíróság ítéle a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Beületsértéssel vádolt Simon Lipót és neje elleni bűnügyben az I. bíróság ítélete a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Könnvü testi sértéssel vádolt Lórái Ferencz elleni bűnügyben az I. bíróság ítélete a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Becsületsértéssel vádolt Polai Borbála elleni bűnügyben az I. bíróság ítélete a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Pétek Sándornak — Dóra Anna elleni perében az első bírósági ítélet a kir. Curiatól megváltoztatva.

Dervarics Teréznek — Dervarics Anna és József elleni perében az első bíróság ítélete a kir. Curiatól megváltoztatva.

Lopás vétségével vádolt Kelemen Ferencz és társai elleni bűnügyben az első bíróság ítélete a kir. Curiatól részben megváltoztatva.

CSARNOK

BYRON.

Irodalom történelmi rajz.

— Jelesebb kuttók nyomán. —

Írta: Babóss László.

(7-dik folytatás.)

Taine visszavezeti ezt a faji környezetre, vérmérsékletre sőt a germán szellemet az észre, a francia szellemet a szívre, a kedélyre fekteti.

Ez a költészet azonban nem a lokeisták költésze, mely Németországtól kapta gerjesztő anyagát, s paróka helyett az úde paraszt leányi vezette a költészebe, s a német természet-ből-cselelet felemeli költészetre s az élet költői motívumait akarja étvényre emelni: s később Southeynél vallásos szemléletessé, Wordsworthnál pedig politikai radicalismussá fajult, kicsepva vagy a fantasztikus terére, vagy a képleti világ romantikus mondavilágára. Byron költészetét e föli tavol áll.

Mi a német szellem hódításait nem ismerjük fel sem Scott, se u Moore romantikájában, sem

a Lokeisták természetbölcséletében, sem Byron skepticismusában, valamint hogy nem Schelley, Carlyle, és Tennyson humanismusában. — Ez a természet iránti lelkesedés, ez a hangulatköltészet, nem az a tájfestészet, amely test csak úgy hogy részleteket részletekhez tegyen, mint Jósika, ez a képelettel párosult tapasztalat, mely varázsszáll tölle el lelkünköt, érzéseket, gondolatokat költ. amelyben visszazugárzik ránk a nagy költő szelleme. Ezek azok a hatalmas rugók Byronnal, amelyek bevillágoznak a sötétbe, s megélelnek, s nagygya halhatatlanná teszik költészetét. Byron azért nem is küll, de figyelt és leir, nem a képeletből ír, hanem misol, másolja bajait, utazásait, érzelmeit, de mindig tapasztalás természet után.

Byronnak azonban születni kellett nagy költővé; ez volt végezete; minden nagy idő és esemény megszüli a maga nagy embereit s megajánlja őket a saját nyelvére, a melyen hirdessék a szívek igazait. Olaszországban a polgárság megerősödése szülte Dantét, a német császárság Eschenbachot, Erzsébet kora Shakespeare t Cromwellé. Milfont a Drang és Sturm időszaka; Göthet, a tancia forradalom; Berangert, a magyar Petőfit, s a felvilágosodás szülte Byront. Ezen általános vonások után-lássuk azonban életrajzát?

II.

Byron régi némes angolcsalád sarjadéka, mert a Byronok norman törzsből származottak magukat, s törzstájkukat felvittek Hodió Vilmosig, őök Radulfus de Brufon, aki a ootingsham-híre t és derby-i grófságban nyert nagy hűbéri birtokokat, de hogy a család már Normandiában pirdgő család volt az kétségtelen elismerésre talál. A Byronok egyáltalában vitéz harcokelő lovagok voltak, akik a dicsőséget szomjazva, bizonyos idealizmussal léptek tel és lovagerények mellett, nemesebb érzelmeiktől ösztönözve, hősi tetteket vittek végtbe. III. Eduárd alatt, midőn Byronok, Horestan-Castlé-ban laktak, nevük még fényesebbé s híresebbőlön a Calais-i creasy-i, bosworthi ütközetekben VIII. Henrik alatt birtokait még inkább megszerezték, — mert a család akkori feje Byron János Newsteadet kapta hű b e r ü l, ennek a Byron Jánosnak az unokéja I. Jakab alatt kapta a Bathrendjseit, dedunokája I-ső Károlyhoz hűségéért nyerte az örökös báróságot és a Rochdale címet. A mi Byronunk öregapja a viágót körülhazó admirális volt, aki utjat Amerikába ezen a címen: „Voyage round the world” le is írta, s ki is ünt a franciák elleni csatákban. Ennek legidősebb fia gárdakapitány volt és életmódja miatt bolondos Jack néven volt ismeretes. — és apja volt Byronunknak — ő az aki először D. Arcy Amanát bírta feleségül, akit Carmarthen marquistól szöktetett meg, később pedig Gordon Katalint, és Gordon György leányát vette nőül, amely házasságok közül az elsőből Augusta, a másodikból a költő Byron született Gordon Katalin, Byron edes anyja, aki után Byron magát Byron Gordon Györgynek írta nem hiába egyetlen leánya volt Gighi-i, Gordon Györgynek, de egyike is volt a skoriai legelőkelőbb és leggazdagabb örökösöknek, sőt rokonságot tartottak a Huntley grófok révén, magával a skót királyi családdal. A gárdakapitány házassága azonban nem ütött ki jól, „a bolondos Jack” tökeletesen tönkre verte felesége vagyonát, minek következése volt, hogy elváltak s Franciaországba, hol 1787 ben laktak, a nő visszajött Angliába, itt szülte 1788. január 22-én a mi költőnköt, akinek keresztatyja volt Gordon herceg, s Duff ezredes.

(Folytatása következik.)

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál: Fischel Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

— A „Hasánk” ex. társadalmi, közigazgatási és politikai napilap az egyetlen a magyar sajtóban, a mely nem képes magánulajdon, s így nem szolgál magánérdekeket, hanem mint egy kiterjedt és a legnagyobb nyilvánosság ellenőrzése alatt álló térszavénnyárság lapja, teljes függetlenséget biztosított magának. A lap ezen sajátos helyzete tette azt is lehetővé, hogy a „Hasánk” legyen ma az egyetlen közjogi alapon álló ellenzéki organum. Alapításába és fenntartásába hatalmi és pénzérdekak be nem folytak be nem folynak, s nem akadályozzák meg abban, hogy az igazság és tisztesség érdekében minden oldal felé képviselve, a magát a fennálló pártok egyikével sem azonosítva, önálló ideálok megvalósításáért folytonosan küzdjelmet.

Eszenai csájait a „Hasánk” szemléltet terjesztésével kívánja elérni, s azért változatos és bő tartalma rovatában tiéneken tárgyalja a politika és társadalmi élet eseményeit, s kimerítő, élvezetes, de mindenekelőtt pontos és a valóságok megfelelő értékelésekkel szolgál olvasóközönségének. Előfizetési ára: egy évre 14 frt. félre 7 frt. nagydávra 8 frt. 50 kr., egy óra 1 frt. 20 kr.

— A Magyar büntető törvénykönyv bírálata erkölcsi szempontból. Ezen 12 és fél ívre terjedő művét Egy Endre szatmári k. törvénzi bíró szerkesztette, s budapesti kir. magyar tudományos egyetem hittani kara által készelt Horváth-féle alapból pályadíjra beadott művek közül a bíráló bizottság kiváló dicsőrelettel jutalmazta, és azt mint nagy figyelemre méltó művet, mely hatást a gondolkozást kelens minden esetre — és, erőlyesen felhívva államterünk és szakembereink figyelmét büntető Codexainknak lagadhatatlan hibáira — „hasánk” szempontból is sajtó utján közsé tesdönékek” ítélte. — Ezen hasánk kötelezőnek kívánja a szerző eleget tenni, midőn a terjedelmével és a reá fordított tanulmányi gőjtészekkel arányban nem álló „egy forint” csekély megörzési árban nyújt a m. tisztelt közönség elé hozza. Annál is inkább időseirenek mutatkozik ezen mű közre hozásán, mert az egyrészt bírálata alapjál mind a keresztényen morálból és onatlan hasznátságból indult ki, másrészt kimutatja azon irányt, amelyen nemzetünknek haladni és a magyar büntető törvénykönyvnek terve veti javítása módosítása — és pótlásait az ügyeembe venni nagyon is kívánatos. E mű ridegnek látszó czime dacára nem csán szakmunka; hanem egyszerűen tanulmányos, hasznos és élvezetes olvasmány nemcsak a szakirodalommal foglalkozó jogász közönségnek, hanem általában a művelt osztálynak rend és rangkülönbség nélkül, mivel az egyház, egy magánjogi, valamint társadalmi szempontból az élet minden viszonyaira kiterjeszkedik és tétellenek igazságát a gyakorlati életből meríti. Különösen tüzetes bírálat tárgyat képezik abban büntető törvénykönyvünknek mindazon szakaszai, melyek erkölcsi, mint hazánk szempontból a megkívántató védelmet nem nyújtják és amelyek ezen törvénykönyvnek — a véle szembe állított 9 — renddel — különösen az öszirák és német bírodalmi, polgári és katonai, az olasz, a belga és a francia, ültözött törvénykönyvből idézett rendelkezéseit szerint, elvitatlanul hátrányt képezik. Megjelent Reiser János könyvkereskedő bizonyánál Szatmáron és minden könyvkereskedésben kapható, ára 1 frt.

Vasuti menetrend

Kanizsa állomás.

Table with columns for direction (Irány), departure (Indulás), and arrival (Erkezés) for various stations including Kanizsa, Pécs, and Budapest.

Felolós szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL

Láptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTER. *)

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) helymegyára Zürichben, privátmegrendeléseknek is kására közvetlenül szállít. Feketefehér színű sefyasúvátokat méterenként 45 kól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikok, kockázott és mintázottak, damasztó stb. (mintegy 340 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalat. Minták postafordulóval küldetnek. Svajzban címzett levelekre 10 kros s levelezőlapokra 5 kros böttyeg ragasztandó. (1)

*) Az e rovatban közöltöket nem vállal felelősséget a szerk.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyrődemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jóállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gépezetek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyúk és fecskendők.
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató készülék,
Előmelegítők,
Közlélművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tüpviztisztító készülék,
Vízartányok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott "Tütra" sorvető-gépek (legújabb szerkezetű),

Daráló, morzsolók,
Szecská- és rőpadógó-gépek,
Ékek, Extirpátorok,
Lőkapák, halmozók,
Hengerek és Boronák, valamint mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítetnek.

Kiváló tisztelettel

-36

Hirschel Ede és Bachrach.

Dr. Dreiszker József.

HIDEGVIZ- GYÓGYINTÉZETE

a szép és kies fekvésű **Köszeg** városában
— Vas megye — háromnegyed óra vasutattal
Szombathelytől. — Rendszer a **Prismits** és
Kneipp. — Nyitva egész éven át.

Teljes ellátás,

lakás vizkurával együtt

hatenkint 25 frt.

Prospectust ingyen és bérmentve küld

az igazgatóság.

1405/894. lkv. május.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a letenyei takarékpénztárnak Könyg Borbálya sz. Sialér Vincéné tótszerdahelyi lakos elleni 16 frt 85 kr. perbeli, 5 frt 85 kr. végrehajláskérelmi, 11 frt 75 kr. ingó végrehajlási foganatosítási a 7 frt 80 kr. ezuttali költségek iránti végrehajlási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. járásbíróóság) területén fekvő tótszerdahelyi 405 sz. jkben A + I. sorsz. alatti ingatlanok Könyg Borbályát illető 14 frt, — 2. sorsz. a ugyanazt illető 128 frt, — 3. sorsz. a ugyanazt illető 37 frt, — 4. sorsz. a ugyanazt illető 56 forint, — 8. sorsz. alatt ugyanazt illető 68 frt és 6-ik sorsz. a ugyan Könyg Borbályát illető 79 frtra becsült egyharmad része öz. Kuzman Apollonia javára bekeblezett öz. haszonélvezeti szolgalmijog épségben hagyásával a tótszerdahelyi község bíró házában

**1894. évi augusztus hó 13-ik napján
d. e. 10 órakor**

Dr. C s e m p e x K á l m á n felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjűttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltást kezéhez letenni.

Veső köteles a vételért három egyenlő részlet-

ben, még pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni.

Kelt Letenyén, a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságánál 1894. évi május hó 9. napján.

NUNKOVICS

kir. aljársbíró.

161 I-1

„HUNGARIA“

országos magyar vajkivitel részvénytársaság értesíti
a t. gazdaközönséget,

hogy iródját

Budapestén, Dalaútház-utca 10-ik szám alatt megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt; a vajvételt azonban csak f. é. október hó 1-én kezd meg. 180. 4-1

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejszárító üzemelésének tekintetével a már is beállott tömeges megrendelésekre legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okmány vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria“ országos magyar vajkivitel részvénytársaság igazgatósága:

Bárá József Gábor s. k., Kunkel Imre s. k.,
elnök. vezérigazgató.

!! URAKNAK !!

Gyengült férfernőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott „galvan-villam-készülék“ önhasználatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leírás boríték alatt 10 kr. levéljegyre beküldése ellen. Kapható: **Augenföld J.** elektrotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál

76 — B E C S I.,

Schulerstrasse 18. sz. a.

A Richter-féle Tinct. Capici comp. Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi közhírnév, csúsz és tagozatában szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztetve hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb hálszer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 L. 30 kr. vagyontalannak is lehetővé teszi, ezen kitűnő hálszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, nehogy utángaztát adjanak, mert csak a vörös Horgonyval ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerháza: Richter gyógyszerháza „az arany oroszlánhoz“ Prágában vagy Török József gyógyszerháza Budapestben.

Hirdetések felvé- tetnek

Fischel Fülöp könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

2 arany,
13 ezüst-
érem.
9 dísz- és
elismerő
okmány.

Kwizda Ferenc János

Kwizda-féle

RESTITUTIONSFLUID

cs. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palackkal frt 1.40 o. é.

30 év óta udv. istállóban valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is használatban nagyobb erőfejlesztés előtt és után erősítendő; továbbá a szőkecsőrök, rándulások, az ing. mervevények más ily alkalmaknál; létsémi a lovat kiváló teljesítményekre idecsatánál.

Országos magyar cs. és k. kir. udv. szállítás.

Tessék a fő-
nobbí véd-
jegyre figyelni
a vételnél
hátárosított
kifejezést:
"Kwizda-féle
Restitutionsfluid"

(64) Fő letés:
ker. gyógyszer-
tárban.
Korneuburgban.

Védjegy.

Védjegy.

Röviden kir. udv. szállítás.

Kapható a
gyógyszer-
tárban.
és
drogistaéknál

Bzerkonosság:

F. A. S. T. A. Ollap-főh. h. h.

Ida intáandó a lap szellemi részére

vonatkand minden külsőmény.

Bármentellen levelek csak ismert kerek

böl fogadlatnak el.

Kéiratok nem küldetnek vissza.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serföződe r. l.” hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:

Város-ház-épület: Fischei Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 12 korona (6 frt — kr.)

Félévre 6 korona (3 frt — kr.)

Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyiltérre pótlásra 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischei Fülöp könyvkereskedésbe intáandók.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Előítélet és haladás.

(—) Azt hiszik legtöbben, hogy csak a vallás terén van előítélet; hogy csak a felekezeti életben mutatkozik az elfogultság. Pedig nagy tévedés ez, s éppen jelenkorunk bizonyítja, hogy előítélet és elfogultság épügy feltalálható a közgazdasági, a politikai, a társadalmi és a tudományos téren is.

Bajt okoz és gátolja az emberiség haladását mindegyik előítélet, de a legnagyobb bajok forrását a közgazdasági előítéletekben és hibákban találhatjuk fel.

Az a rövidlátó egoizmus, mely az ember szerencsét, becsét és értékét, vagyoni állása, birtokának nagysága után méri; az az állatias lomhaság, — mely csak akkor jön mozgásba, mikor az éhség kergeti; — az az élvsóvár epikureizmus, mely a pillanat anyagi élvezetét a lelki örömeinek egy örökkévalóságáért sem cserélné fel, nem engedik meg, hogy a társadalmi öntudatára ébredjen s hogy az elzúllott existenciájú egyének, kik veszedelmét képezik a társadalomnak, száma kevesbedjék.

A társadalom nem akarja belátni, hogy protectio és céhszellem, melyek nem engedik meg, hogy mindenki arra a helyre jusson, melyet munkaereje és képessége folytán megérdemel, s a melyen számot lehetne; növelik azt az elégedetlen elemet, mely munkásságának kellő tért nem találva, lelkének egyensúlyát hamar elveszti. Azért nem áll nálunk a munka valami nagy

becsben, pedig a nemzet vagyinosodása, gazdasági fejlődése is megkövetelné az egyén mennél fokozottabb tevékenységét. Mert a munkás, — tevékeny ember gyarapítja a nemzet vagyonát, midőn egyszer-mind saját lételet, megélhetését biztosítja. — Hogy nálunk sem a munka, sem a munkás nem részesül abban a becsültetésben, melyet értéke, illetőleg tevékenysége arányában megérdemelne, ennek oka a közgazdasági előítéleteken kívül — az a bürokratikus irány, mely társadalmunkat jellemzi s melynél fogva tulajdonképen csak a hivatalnokkarnak van tekintélyt, itt még az esetben is, ha anyagi gazdagságot nem is ad neki.

Azután még tekintélyt ad a sok pénz!

Tudás, ész és jellem a mai társadalomban, éppen az elharapódzó egoizmus folytán kevesebbet nyomonk. Nehéz és lassu tehát az aristokratikus felfogás biúncseiből való szabadulás s a beleélődés abba a demokratikus felfogásba, hogy mindenki annyit ér, a mennyit tesz, s hogy a munka adja meg becsét a z embernek.

Kézműiparunk azért emelkedik oly lassan, mert az iparos nem emelkedik. Ennek a közgazdasági előítéletnek köszönheti keletkezését a munkás-kérdés jelenlegi nehéz problémája. Melynek megoldását valószínűleg hiába várják egy szociális forradalomtól, vag a jelenlegi viszonyok gyökeres megváltozásától, — az államok is csak preventív rendszabályokat hozhatnak, —

melyek talán ideig óráig segítenek a bajon, de azt megszüntetni nem képesek.

Magának az emberi társadalomnak kell a javulás útjára térni, s levette a rideg egoizmus bilincseit, az általa nossemeber szövetet alapjára kell állania. Az előítéleteket kell megszüntetni, csak akkor lehet a jövő társadalmat felépíteni.

A privilegizált osztályok teremtése, a hol erre éppen szükség nincs, azt a helytelenséget szűli, hogy: olyan ember, ki pályáján nem boldogul, nem léphet más pályára, el van zárva előle az út, hogy tehetségét, munkaerejét hajlama szerint érvényesítse; emitt a vallási elfogultság az, mely gátat emel előtte, amott a társadalmi előítélet, másutt ismét a céhszellem, mely egyenesen lehetetlenné teszi neki a becsületlen megélhetést; az ilyenek élete azután nem küzdes, hanem tengés, nyomorgás.

Innen azután az a sok önhibáján kívül elzúllott, önmagával meghasonlott elégedetlen existencia, mely helyes ösvényre vezetve, hajlamának megfelelő téren foglalkoztatva, legtöbbször hasznos tagjává lehetne a társadalomnak.

Ez nagy mértékben hátráltatja a haladást is, növeli a tevédeket; mert előtérbe tolván a gyengébb tehetséget, a csekélyebb munkaerőt, talán épen a hanyagabbat, kevésbé lelkiismereteset; nem engedi, hogy ugyanazon a téren érvényre jusson az a duzzadó erő, mely inkább helyén volna, mint az, melyet talán a protectio emelt oda.

A „ZALA” tárcája.

A halál révében.

— A „ZALA” eredeti-tárcája. —

•Eltemelkeztem. Magam ástam meg síromat. Előttem volt a választás. Maradhattam volna szegényül, ismeretlenül, de boldogul is. Én a fényt, a tündöklést választottam, hogy lelkem eikáthozék a neki nem való körben. Hídeg van itt nagyon, nagyon. Fázom, reszketek, didergek. Nemcsak az a pokol, ami éget, hanem az is, ami fagyaszt.

Ezt írta Oroszy Bertalanról a naplójába. Azután ledobta a tollat; felszárította a még nedves sírokat; betette naplóját a homlokát kezére hajtra, gondolkodott.

Visszament képzeletében abba a csendes kis hajlékba, hol hajdanon éveinek egy részét mint tanítónő töltötte. Havas Vilma, az egyszerű falusi tanítónő nem emlegették messze vidéken. Hirneve nem igen ment túl a kis falu határára. De az a jó, romlatlan szívű falusi nép szerette igazán; mert látta, hogy egész lelkével a gyermekek nevelésén csüng. Hogy megsírátták, mikor ott hagyta azt a kedves csendes kis tanyát. Hogy csókolgatták kezét, ruháját, zokogó fájdalommal a bucsu pillanatában. Mintha mindannyian édes testvérjüket veszítették volna el benne. Hát azok az ártatlan lelki gyermekek, kiknek szeretetét sovárgó szíve olyan biztosan megérte; hogy honnan, kitől árad színté, igaz szeretet, —

hogy marasztalták, hogy kérétek zokogva, rimánkodva, hogy ne menjen el, maradjon köztük mindig, örökké.

De már akkor el volt vetve életének kockája. Egy nyári mulatságon meglátta Oroszy Bertalan, gazdag földesúr és néhány hét múlva már megkérte kezét.

Ő nem akart hozzá menni, de közbe lépett a rokonság. Ilyen szerencsés nem lehet, nem szabad elszalasztani. Gazdag szép leányok is örömet futnának az ilyen kínálkozó szerencsekarjaiba. Mit akar? kire vár? Csak nem akarja egész életét az iskola-falai között tölteni? Szíve, keze szabad; itt nem kell sokat gondolkozni, hanem meg kell ragadni két kézzel a mesés szerencsét.

Havas Vilma nem akarta megmondani, hogy tulajdonképpen bizony az ő szíve már nem az övé. Aki elvitte, egy fiatal tanárjelölt: Fenyő Gyula. Akkor külföldön utazott kormányköltségen. Elhalgattá ezt azért, mert tudta, hogy minden rokon tudna az ellen valami erős, megdönthetetlen argumentumot mondani. Minek tegye ki szegényt az eféle rettenetesen jóakaratu kritikának? Így aztán a temeték sok fontoskodó rokoni konziliumot végre megugna, kimondta, hogy Oroszy Bertalan felesége lesz.

Eppen hét év óta éltek együtt.

A hetedik nyár küszöbére értek.

A házassáletek időjárását figyelő, valami agyonutakozott böcs kitalálta, hogy a házassáletek arra nézve, hogy egymásnak valók é, hét tél, hét nyár próbálja ki.

Oroszy Bertalanról aligha volt szükség ilyen hosszú próbára. Az a meghatározó elegikus hang, melyen naplótöredéke szól, előggé megmutatja, hogy öt ez a kör nem boldogított.

A mézesetekkel ellátott örökre minden-minden — még az a halvány remény is, hogy férjét valaha igazán szerethesse.

Oroszy Bertalanból már néhány hét múlva kitört a rusztikus természet. A rendkívül finom lelkű nővel már akkor érezette, hogy magához emelte az egyszerűségből, a szegénységből. Minduntalan el-elrúndult hazuról, be a közeli városba, honnan rendszeren éjjel vagy kora hajnalban tért vissza mámorosan, magával hozva a durva szilajság minden fölötletét.

A szegény fiatal asszony sokat sirt titokban, de a világnak nem mutatta meg soha, hogy szenved.

Egy év múlva gyönyörű szép, egészleges leánykaja született. Ez rövid időre megazulidította a vad, szilaj, kicsapongó természetű Oroszyt. Mikor néje szerencsésen áfcsatt a válságos, oda-térdek ágyához, csókolgatták, bocsánatot kért tőle azokért a méltatlan börtésekért, amiket rajta elkövetett s amiket olyan mennyei beketérréssel szenvedett el; esküdözött, igérte most született gyermekük jövőjére, boldogságra, hogy soha egy szóval sem fogja bántani; becsületes, ragaszkodó, gyöngéd, hű férje lesz; ezennel, csak a multban elkövetett bűnökért bocsánosa meg neki.

A halvány, beteg, a haláltörkából csak imént kilépett asszonyka elkezdte simogatni a parnán

Mind ezek mellett még az is nagy baj, — hogy nálunk nagy a tudományos előítélet is. Nincsen szellemi szabadság, a mint erről valami hat esztendő előtt szenzációs nyilatkozatot tett az akkori tud. akad. elnöke és közoktatásügyi minster: Trefort Agost.

Sőt, de igaz vád volt az a mai kor szelleme ellen, mely a szabadság külső tényezőit képes volt megszerezni, de belső tényezőit (melyek egyszersmind haladásának biztosítéka) teljesen kívül hagyja.

Vád volt az a társadalom ellen, mely körülvéve az alkotmány sáncaitól,

buta korlátoltságban növeli szellemi rab-ságának tényezőit, hogy nagy tömegben önállóan gondolkodni képtelen, hogy jár-szalagra van szüksége, hogy a valódi szabadságra, mely első sorban az önálló felfogásban, a józan ítéletben, a "tisza" meggyőződésben, az előítéletől ment észjárásban nyilvánul, — érletlen. A szellemi lét betegségeinek nevezte ő ezeket. Mert valamin a testi bajok gátolják az ember phisikai fejlődését, mert a szerveket megbénítják, ugy ezek a szellemi bajok is gátolják a haladást.

Nálunk nincs szellemi szabadság, — azt mondja Trefort, — mert a magyar társadalom conventionális és confessionális fogalmak és felfogások keretében anynyira le van szegve, hogy magasabb állásponton emelkedni nem képes s kevesebb philoophiai szellemmel bír, mint e század első felében.

De már talán itt van a kibontakozás, hogyha a politikai előítélet gátot nem fog vetni a kormány további működésének az egységes magyar állam kiépítésében. Mert azok a reformjavaslatok, melyek örök dicsőségét fogják képezni a Wekerle kormánynak, csak az állami közigazgatás keretében lesznek végrehajthatók. Ez azután az állami kialakulásának jobb és biztosabb feltételeket fog nyújtani, s a haladást is elő fogja segíteni.

Nemzetközi iroda.

Az anarchizmus ellen való szolidaris nemzetközi védekezés nyilvános megvitatás alatt álló megoldást igénylő kérdésnek folyamán egy nemzetközi iroda

felállítására lett megpendítve, amelyben a megfigyelések, tapasztalatok és aktuális jelentések az anarchista tömegek tárgyalás-összeállításának — hogy aztán a központi állomáshól a legyorsabban az illető speciális állomáshoz juttassák őket.

Abban a nézetben vagyunk; hogy ezt az eszmét valóistani kellene: egy ily nemzetközi iroda nem lenne sok, de mégis valami, elég jó arra, hogy szolidaris rendszabályokkal egyáltalán meg-tettek a kezdetet. Ez iroda felállításához, hogy az félig meddig sikeresen működhessék, elengedhetetlen előfeltétel lenne az angol menedékjog megszüntetése a gyilkosokat illetőleg, — amit a Roseberry-kabinet belügyminisztere, Hargouri már meg is ígért.

Igaz, a menedékjog részletes megszüntetését nem lehet liberális rendszabálynak tekinteni, — amde lehet-e jogosan és okosan az ugynevezett politikai büntények mértékével mérni az anarchisták gonosz bűnét. Ha valótól, ugy itt lehet Karr Alfons cles mondatát alkalmazni: „a halálbüntetés megszüntetése ellen nincs kifogásom; de kezdjek a gyilkos urak.” A meddig az anarchizmus se hazát, se Istent i-merni nem akar és a gyilkosságot, minde létezőek megsemmisítését legfőbb dogmaként hirdeti, addig nem számíthat arra, hogy az általa folyton-hatálos veszedelemben tartott társadalom vele szemben a rendes védekező és büntető eszközökkel járjon el. A nemzetközi értekezlet, melynek előbb-utóbb székélegy-össze kell ülnie, mindenesetre kell, hogy szolidaris kivételes rendszabályokat alkosszon az emberi fokaóság-e rettenetes szellemnye ellen. Asziában persze és Amerikában, ahol az anarchizmus előjelenségei már évszázadokkal ez-eltől üzték borzasztó garázdalkodásaikat, a társadalom kevésbbé megfontolt, de annál drasztikusabb védelmi eszközökkel segített magán.

Asziában grasszált egy szekta, mely mint a modern anarchisták, — a gyilkolást legfőbb elvnek tartotta és abban találta lelki üdvösségét, ha mennél több embert leszur. — Ha a szekta valamelyik tagjára rájött a vallási furor, megszökött hazáról, ott hagyott nőt, gyermekeit, néha kelemes életét, tekintélyes állást, hogy embervadászatra adja magát. Ha vérszomját lecsillapította, megint haza szökött s úgy tett, mintha fontos titkos ügyben lett volna távol. Ha egy ilyen eszelőst tetten értek, vagy valamely véletlen elárulta ugyanazonosságát, az őszecsődült nép lebukozta őt, mint egy veszett kutyát. Sikertől is idővel majdnem az egész szektát kiirtani.

Az amerikai őserdők és prairik indiánjait szintén a modern anarchisták elődjeinek lehet tekinteni. Egész életük célja nem volt egyéb, mint mennél több szkaip szerzése. Az indián "hős" szkaikégből, becsvágyból vagy kapsziságból csak ritkán hadakozott, hanem majdnem mindig csak gyilkolási vágyból, hogy mennél több

embert öljön meg és vigye szok fejdíszét mint győzelmi jelvényt a wigwamjába. A praktikus yankee nem sokat okoskodott ezekkel a hősökkel, hanem neki gyűrközött és elkeseredett, irgalmat nem ismerő irtóháborút indított ellenük és katonák, fármerék, kereskedők versenyeztek egymással a puska, golyó és a pálika pótlásában mindaddig, míg végre csakugyan sikerült nekik csekély számon koldus-csapatra redukálni őket. A művelt Európában, hol a legjobb fejek épp most gyűtrik az agyvelejték azon, hogy mint lehetne az erdekes gonoztevő urak részére új büntetés-könyvitéseket és kedvezményeket alkotni, — ily felette drasztikus eljárásról persze nem lehet szó; de igen is lehet kitételes bíróságokról, a mi rögtönítelő bíróságaink mintájára, minők Magyarországon voltak a hála Istennek, már évszázadok óta nem kellene. Ha valamelyik vármegyében nagyon elharapóztak az utonállók garázdalkodásai, kihirdették a stá-táriumot.

A rögtönítelő bíróság gyorsan, szigoruan a megfellebbezhetlenül ítelt. Az utonállót, ha valami vérontás bizonyult rá, hamarosan felkötötték, cinkostársai pedig épp ily gyorsan a börtönök legmélyebb pincéjébe üttek. Azután egy időre megint nyngság volt. Nem gyalázatos ok-talanság, hogy a bebizonnyult anarchisták ellen oly mértéktelemlt elnyújtják a szereket. Ki lehetett venni Ravacholból vagy Henry-ből cinkostársaik megnevezését? vagy lehet józanon arra számítani, hogy Caserio a börtönben meg-puhul és telelepezéseket tesz az esküdtek előtt? Erre komolyan senki sem gondol. A semmitlenséghez és a köztársasági elnök kegyelméhez való folyamodás is csak a borzasztóan nevelés-gesen közlelő érintő komédia. Képzhető, hogy Carnot — gyilkosa kegyelmet kap? Az anarchista pereknek ez a groteszk kinyújtása mindig csak egy-ugyanazon eredménytel végződik: az érdekes deliquensek beteken-át kényelmes életet folytatnak és a börtönörök előtt gyakorolják be-jökédviten a hős és vértanu szerepét, melyet irtóztató hamis pathoszszaal fognak el játszani, legnagyobb gaudiájára a vén kommunardnak és petrolörnek, valamint a félig feicserepelt leendő anarchistának, a kinek a gyenge agyvelejt már félrecsavartotta a szennyes, filleres ponyva irodalom.

Tollfuttában.

Elszomorodtam, mikor meghallottam, hogy a letenyieket kellemetlenné tette az a hír, — hogy a „letenyé-bóbicai filoxera-club“ élete és működése nyilvánosságra került. Különösen pedig az sértette a letenyieiek reputációját, hogy ez a bizonyos klub Letenyén, józanságot akar jubilálni.

Letenyé és józansági jubileum! Mikor ott tu-

kínos vezekléssel vonagló, kuszált túrtu férfi-főt. Bágyadt arcán a boldogság mosolya, szemében az öröm könyve rezgett s alig hallható csendes suttogással mondotta:

— Mindent megbocátok. Csak szered gyermekünk.

De a vad lélek nem szelidült meg igazán. Különben a betedik nyár kűszében a szép asszonyka naplótüredékéből nem sötétlett volna ki a fájdalom, a keserű megbánás.

A szegény merengő asszony szemei megtelek könyekkel.

Megjelent előtte Fenyő Gyula alakja. Az a nemes lélek, akinek szelid kék szeméből őszinteség, valódi jellem sugárzott ki.

Zebkendőjei szemei elé tapasztotta, hogy ne lássa, hogy tűnjék el előle ez az örökké kísértő vizio.

Ebben a pillanatban fölpattant az ajtó. Vidáman futott anyjához a szőkefürtű kis Aranka. Mikor meglátta, hogy anyjának szemei könyveek, egyszerre elborult a szelid, ártatlan gyermek-arc. Félve simult anyjához és reszkető hangon kérdezte:

— Miért sírsz anyócskám? Megint bántott a papa?

Orosznye magához ültette a kis reszkető te-remtést.

— Nem aranyom, nem bántott. Apa nem szokott engem bántani; apa szeret minket.

A kis hat éves teremtes nagyon komoly okos képpel nézett anyjára.

— Szeret? Hát mért nem ölet meg akkor téged is, mint engem.

— Apának sok a dolga angyalom. Nem ér rá engem is megöletni.

Talán tovább gombolyított volna a kis Aranka az ő gyermeki okoskodásának fonalát, ha Oroszy éppen be nem lépett volna.

Komor, hideg arccal állt meg neje előtt.

— Készüljön! Mar intézkedtem, hogy a holnap reggeli gyorsvonattal Arankát fűrdőre vigye. Készthelyre mennek.

Orosznye meglepetten nézett férjére. Néma tekintetében ott volt a kérdés: „Es maga nem jön velünk?”

Amit az anya elhallgatott, kitalálta a gyermek romlatlan lelke.

— Hát te nem jössz velünk, apuskám? — kérdezte egész ártatlanul.

Oroszy megsimogatta leánya szőkefürtös fejét és rideg, kimért hangon adta meg a választ, ami inkább nejének szólt:

— Nem! En majd itthon mulatok.

* * *

„En majd itthon mulatok.”

Ez a kiméletlen, rideg kijelentés kísértte el Orosznye a balatoni fűrdőbe.

Valahányszor lement a Balaton partjára leányával s az eszplanád egyik padkájára ülve, a ringó hullámokon merengett, mindig maga előtt látta férje komor, szeretetlen alakját és megosondult emlékezetében a lesújtó szavak: „En majd itthon mulatok.”

A szenvedő szép asszony tudta, hogy ezek a lesújtó, elutasító, a közös boldogság paradicsom-kertjének kapuit taán örökre bezáró szavak neki szóltak.

Férje elküldte őket az utból, hogy otthon egészen axadálytalanul tartsassa orgiáit, amik tele vannak undorító jelenetekkel, a betegesen túlfeszített idegek örületes izgalmaival.

Kik topassák ott most a családi élet szanctuariumát? Kik tobzódnak ott most a családi szentély érintetlen szert ügyein?!

Valami kimondhatatlan nehéz, sötét érzés fe-küldt Orosznye szívére. Erezte, hogy ő, abba a megbeestelenített szentélybe nem léphet többé, hogy az ő tiszta keze nem érintheti többé azokat a tárgyakat, miket az orgiák undorító leve-gője megfertőztetett.

Egyik szomorú merengése közben megint megjelent előtte az az örökké kísértő vizio; Fenyő Gyula nemes térfi-alakja.

Már szemeit betapasztani kezdte megint ke-zeivel, mikor a látomány egyszerre testet öltött.

Ott állott előtte Fenyő Gyula testestül, lelkes-tül és meleg üdvözléssel nyujtotta feléje kezét.

Orosznye sokáig zavartan állott és zavarában ott feledte kezét Fenyő kezében.

— Nyolcz év után! — szót tompa hangon Fenyő.

Orosznye némán mutatott maga mellett helyet Fenyőnek.

— Hol volt ön nyolcz év óta? — kérdezte

lajdonképen a józanság már szinte betegséggé fokozódott!

A felháborodás jogosultságát szívesen elismerem s megvallo, hogy biz akkor veastag mulasztást követtem el, mikor a club tervezett józansági jubileumáról megemlékezve, mindjárt ki nem jelentettem, hogy ugy a letenye-bóhicai filloxera-club, valamint szeménye-csernei peronoszporakör tulajdonképen csak boszantásul vették föl az állandó józanság eme derék és tiszteltreméltóan csendes tanyáinak nevét bozantóan borszagú firmájokba.

Hogy tehát a letenyiek méltó boszankodásának s egyuttal az én elszomorodásomnak vége legyen, ki kell jelentenem, hogy a nevezett jubiláló köröknek sem Letenyéről, sem Szeményéről egyetlen alapító, rendez- vagy pártoló tagja nincs.

Ez föl sem tehető, mert aki a letenyieket egy ismeri, mint én, az tudai fogja, hogy ott a társadalom minden rétegében, fent és alant a vizivás járja. És pedig olyan mértékben, hogy ongem cseppet sem fog meglepni, — ha egy szép napon Letenyéről szép rigmusokban megírt tudósítást kapunk a kivándorló békák kongressusáról.

Csak is ezzel a — hogy ugy mondjam — szertelen józansággal magyarázható meg az is, hogy mért olyan kapós a letenyei választókerület s mért sietnek ezt a kedves bornemiszza kerületet az ország legnevesebb kapacitásai a maguk számára meghódítani.

Letenye azonban nem alkuszik; neki nem imponál semmiféle tizenhárompróbas hazafiság, ha csak maga Letenye nem nevelte nagygyá. — Azért választották meg Remete Gézát, mert ő is Letenye vizes tömlőből szívta az a hazafias lelkesedést, melylyel az exigenciák tudományának mezején olyan szeretetreméltóan eljárta a magyar verbunkot Irányítól Apponyi Albertig.

Ujabbban azonban a potitiikai szereplés mezejének letenyei jury-jébe keménynyakú, tölgyde-reku versenybíró került dr. Csémpesz Kali barátom személyében, aki nem enged a negyvenyoleból, sőt talán a negyvenkilencből sem, az ő magyar Gregorionumából a hatvanhetes numerus ki van törölve.

Az ő szelleme hatalmasan hódít Letenyén. Megmutatták az a letenyieiek a Kossuth-szobor ügyében is.

Már készen állott a halom, melyre a magyar haza- és szabadságszeretét egyik legeszményibb alakjának szobrát akarták elhelyezni, mikor — amint beszélük — Letenye nemes grófja ráncba szedte homlokát s visszállmodva a negyvenyole előtti plenipotencia „boldog” korszakát, azt hitte, hogy annak az összehordott halomnak szétszórására elég lesz egy haragos szemöldök-mozdulat; de Letenye alkut nem ismerő magyarja: Dr. Csémpesz Kali, kezének 5 ujjával végigszántotta néhányszor Kont-féle fűrjeit és azt mondta, hogy: „Vető!”

Es a szobordomb készült... A nagy ember alakja mihamarabb díszíti a várost s hirdetője lesz lakói szent kegyeletének, melylyel a hazaszeretet és elvzártság eszménye előtt meghajolnak.

Aki ezután Letenyén képviselő akar lenni, — azt dr. Csémpesz Kali elvezeti a szoborhoz s rámutatva, így fog szólaní jósdai hangon:

„Vizzel, de ezzel!”

H I R E K.

— **Esküvő** Breier Ignác nagykanizsai bórkereskedő e hó 17-én vezette oltárhoz Neufeld Tinka kisasszonyt, Neufeld Henrik alsó-dombornai kereskedő és birtokos leányát. A lakodalmi ünnepségen a rokonságon kívül számos jó barát vett részt. A kedélyes tarsaságot, Sárközy Horváth egyesült, nagykanizsai kiülő zenekara reggelig mulatatta. —

— **A csáktornyai állami tanítóképződéti.** A csáktornyai állami tanítóképződézet első évfolyamába felvételi oly ép testű és egészséges növendék, ki 15-ik életévét meghaladta és legalább 4 közép vagy polgári (esetleg 3 felsőnépiskolai) osztályt végzett. Ha a jelentkezők száma engedi, sikerrel kiállott felvételi vizsgálat alapján felvétnének olyanok is, akik kevesebb osztályt végeztek. A szegénysorsu jó magaviseletű és szorgalmas tanulók négy évig tartó kiképzetésük ideje alatt államszegélyben részesülnek. A segély minőségé lehet: 1) ingyen teljes ellátás, élelmezés, lakás, mosás stb.) 2.) a növendék által fizetendő havi 5 forint teljes ellátás. 3) havi tíz forintért teljes ellátás. 4.) az

intézet pénztárából havi 5, 4, 3, 2 frt pénzbeli segély — köztartási díjak havonként előre pontosan fizetendők. Beiratásokr tartozik minden növendék 1 frt betegpótlási, — a köztartásban részvevő növendék pedig még egy forintot evészközök kárpótlása czimén letételni, szükséges tankönyvekkel, ágyművel és ruhával magát ellátni! A lehnernübe vegyi tisztával beiradó a növendék neve! Más intézetből magasabb osztályba rendez elbocsaját mellett vétetik föl növendék. Az igazgatótanácshoz czimzett kérvények a képzőintézet igazgatóságához küldendők. A kérvényhez melléklendő: keresztelési (születési) iskolai és orvosi bizonyítvány. A segélyre igényt tartók, szegénységi bizonyítványt tartoznak kérvényükhöz mellékelni, mely esetben a kérvény bélyegmentes. A kérvények benyújtásának határideje aug. 15. Csáktornya, 1894. július hó 15-én. Margitai József igazgató.

— **A kisdédvása ügye vármegyében.** Dr. Ruzsicska Kálmán kir, tanácsos, tanfelügyelő a közigazgatási bizottság július havi ülésén terjesztette be a vármegye egész területén megnyitott nyári gyermek-menedékházakról a járási szolgabírókhoz utján beérkezett kimutatásokat, amelyek szerint — etekintve a még szervezés alatt álló s még e nyáron megnyitandó gyermek menedékházakról. — Zala-vármegyében ez idő szerint 28 nyári gyermek menedékház nyitattott meg. Ekkép a vármegyében ez időben 15 kisdédvása, 3 állandó és 28 nyári menedékház s így összesen 46 intézet szolgálja a kisdédvédelem magasatos ügyét. — A közigazgatási bizottság elismeréssel vette tudomásul ezen előterjesztést.

— **Kossuth-szobor Letenyén.** A letenyei közönség nemes lelkesedésének s hazafias kegyeletének szép tanusnyelét adta, midőn nagy házkülfának halála után nyomban mozgalmat indított egy szobor létesítéséiránt. A szobrot Letenyén az elhunyt nagy magyar nevelő nevezeti utcában állíjják föl. A szobor talpazata már elkészült. A szobor-bizottság élén dr. Csémpesz Kálmán, ottani ügyvéd áll.

— **Szerelmi tragédia.** Takács Kálmán (Gizi) kis-kanizsai 20 éves földmives, néhány heten át vendége volt a nagykanizsai tógházának. Vasárnap onné ki szabadulva, haza menőben megpillantá kedvesét, az igen csinos külsejű 16 éves Horvát (Bögöcs) Mari, midőn es éppen egy legénynyel incselkedett. Látszólag nyugodtan, de tenyleg már a féltékenységgel állít marva, elhalad a leány mellett, egy sóra sem méltatva. Deután azonban felkereste őt. Kiszélták a sörgyárba és az éjszakát is együtt töltötték. Ez alkalommal nagyra megvallootta a

olyan hangon, amiben volt egy kis megrezdülése a szemrehányásnak is.

— Egy évig külföldön. Azóta körmeobányai tanár vagyok.

- Hallott valamit felőlem?
- Mindent.
- Tehát tudja?
- Mindent tudok. Azt is, hogy boldogtalan.
- Ön előtt nincs okom tagadni.
- Mért nem vál el férjétől?
- Mért szeretem gyermekemet.

— A gyermeket kegyednek itélné a bíróság.
— De nem akarom, hogy ő valamikor mint egy elvált asszony leánya szerepeljen az életben. Inkább meghalok.

— Így került az arany piszkos durva kezekbe, — szolt halkan Fenyő, mintha csak magában beszélt volna.

Azután mindketten elhaltgattak és a hullámokra révedt szemekkel ültek együtt sokáig, mintha — a némaságban ölelkező gondolataikat figyelték volna ott a ringó hullámok fölött.

Néhány nap mulva új vendég érkezett a ftrdőre Oroszyék szomszédaságából, aki iszonyu híreket hozott arról, hogy miként mulat otthonában, hogyan éli világát szalma-öveztségében a ferj.

A szepvedő asszony sejtelméi tehát nem esáltak. Női szentélye meg van becsületelve, a tisztán örzített hitvesi nyoszolya meg van fertőztetve.

Minden csepp vére agyába toltut erre a gondolatra.

Egyik mellékszóba vonult s ott átadta magát teljesen sokáig fojtogatott, de most romboló

erővel kitérő fájdalomnak. Sirt, zokogott, megkuszálta fűrjeit, egész teste vonaglott, megtépett lelkével közel volt már az ördögöshöz.

Csak alkonyatkor hagyta el szobáját.

Kis lényekjárt százszor is megölelte, agyonmeg agyoncsókolta gyönyörű szőkefirtós fejcskéjét; azután azt mondta, hogy neki ma itthon kell maradni a nevelő kisasszonnyal.

— Hová méssz anyácskám, ahová nekem nem szabad veled mennem? — kérdezte ártatlanul a kis Aranka.

— Messze, nagyon messze angyalom, — szolt az anya, magához öleve még egyszer lényekjárt azután elaietett, hogy észre ne vegye az földökli zokogását.

Egyenesen a csónakázó pavilonhoz ment. Csónakot bérelt és egyedül evezett ki a nyílt vízre, melynek hullámaint erősen kezdte fodrozni a föltámadt szél.

Mikor jó messze volt a parttól, félbehagyta az evezést.

Már akkorra elbucszott az éettől Nem költő ahhoz semmi édes emlék a mulból, semmi boldogság a jelenből, semmi remény a jövőből. Kietlen sivatárság, szeretetlenség mindenütt. Csak azt a kedves aranyos gyermeket fájt itt hagynia. Nem lett volna-e jobb az: is magával hozni, hogy együtt temelkeztek volna el a hullámsírba. Mi történik szegénykével, ha ő már nem lesz? Ártatlan, himporos lelkét nem fogják-e megmérgezni az apai ház iszonyú förtelméi?

Ha most itt volna, szépen magához ölelné; segélykiáltásra nyíló szájakaját betapasztaná anyai szeretetének forró csókjával s ezzel az édes csókkal temelkezzenek el örökre.

De nem, erre még sem lett volna képes. Jobb

hogy magával nem hozta. Az élethöz ragaszkodó ártatlan gyermek egyetlen jászava megállította volna őt is a halál küszöbénél és visszafordult volna a gyötrelmes élethöz.

Igy majd szegényke szépen átalusza az éjszakát a holnap reggel ha fölédre és őt keresi, azt fogják neki mondani a jó emberek, hogy szegény mamócskáját elvitte a csunya víz s nem akarja visszahadni. Hadd bigye ő is, meg az emberek is, hogy ő egy vakmerő csónakázás áldozatává lett. Ne legyen semmi nyoma, hogy ő önként vált meg az élettől.

A fodros habok egyre erősebben kezdtek dobálni a csónakot s vitték ki a mély víz fölé. Csak egy erősebb hullámcsapás kellett, hogy a könnyű lélekvesztő felboruljon s a szenvedő asszonyt elaltassák meggyalázott női méltóságának minden fájdalomával... Örökre a hullámkarok.

Még egy tekintetet vetett a part felé a a halál torkában is egyetlen leánykája és egy nemes, szelid férjarc jelent meg előtte.

Majd egyszerre, mintha a hullámok kösöl hallatszott volna, elhaló kiáltás ütötte meg füleit:

— Anyácskám!... anyácskám!

Az anya megismerte gyermek kiáltását, amint a parttól elhozták a ringó hullámok.

— Leányom, egyetlen életem! — suttogetta szinte magán kívül.

Egyszerre megragadta a kettős evezőt és a fodros hullámokkal küzdve, egy hatalmas athleta erejével evezett a part felé.

lány Takácsnak, hogy hátlen lett hozzá; azója, bánya tetét és ha akarja gyilkolja meg érte. A legény gondolkodós eseti. A leányt örülség szerette, pedig rövid idő múlva hosszú hosszú időre el kell hagynia, mert besorozták katonának. E fogja a kétély. Há marad-e majd hozzá hosszas távollétében ez a leány, ki őt már egyszer megcsalta. Nem bízott benne és azt sem akarta, hogy másé legyen, tehát halljon meg. Hétfőn reggel 6 és 7 óra közt kísértáltak a kiskanizsai határban levő görbővanyi szőlő ültetvényhez és itt a legény egy forgópisztolyból három golyót röpített a leány testébe; ezek közül egy a leány mellébe egy a lábába, a harmadik pedig fejébe turdott. A gyilkosság elkövetése után Takács visszament a szülői háza, valószínű új töltésekért és 1/2 óra múlva ismét kiment a tett színhelyre és egy a szája alá irányított lövés által kiölti saját életét is. A holttesteket arra menő munkások közvetlenül, Takács öngyilkossága után megtalálták és jelentést tettek a rendőrségnek. Csakhamar megjelent a városi orvos is, ki azonban már csak a beállt halált konstatahatta.

— Rucnegately. Alsó Lendváról írják: A Lendva város és vidékének intelligenciája bucsu-estélyi rendezett a casinó helyiségében a távozó Szirmay Béna tisztelekre, ki a z. egzerszögíri kir. fővénysekhez bírva neveztetett ki. Jelen voltak az estélyen a járásbírósi bírói kara, az ügyvédek, az esperes-plébános, főszolgabíró, szolgabíró, az orvosok, az uradalmi tisztek, továbbá többi barátai és tisztelői mintegy 50—60-an. — Mindannyit egyféle cél hozta össze, ami pedig a közönség részéről legszebb jutalma lehet egy távozó bírónak, elismeréssel adózni Szirmaynak, ki lekötelező modora, puritán jellege és tántoríthatatlan igazságszerete által általános tisztelet, nagybecsülés tárgya volt 11 évi itteni működése alatt. S mindenkiben kétféle érzés küzdött egymással, a fájdalom érzése, körülölkélt való távozás a az öröm érzése kiérdemelt elöljártatása miatt. Nem is hiányoztak a szebbnél szebb felköszöntők, melyekben az ünnepléi érdemei soroltattak fel, fűszerezve a legjobb kívánatokkal. A felköszöntők sorát Isó Ferenc kezdte meg, ki többek között ezeket mondta Szirmay tulajdonságairól: *„fedhelten jellem, legszigorúbb igazságszeretét párosulva fél és ügyed iránt finom előzékenységgel, ezután szokott ékeszaváróival K. Hájós Mihály melláta érdemeit, továbbá dr. Király Mór, Kiss Pál, esp. plébános, Tomka Gy. köszöntötték fel az ünnepeket, mire Szirmay Béna meghatva mondott köszönetet a megítálatokról és jókívánatokról s érdemei felsorolására szerényen csak azt jegyzé meg, hogy ő mindig törekedett kötelességét hiven teljesíteni; feledhetetlen lesz előtte Alsó Lendva, hol 12 évet töltött, feledhetetlenek lesznek jó barátsági és ismerősei, kiktől nehezen valik meg a kéri, hogy ezután is tartásuk meg szives barátságukban. Felköszöntőt mondtak meg Szurdics Viktor Szirmayra K. Hájós Mihály: Karabélyos Elek, Szirmay: Karabélyos Elek járásbíró, ki szives és jóakaratu tanácsadójá vezette őt hivatalába s irányában mindig tanúsított jóindulattal meglehetősen közönetet mond; Szirmay az ügyvédi kara, kik a bírót segítik a praktikus kiéprében, dr. Király Mór Szurdics Viktora. Geyer L. (Rszuek) Szirmay, dr. Wolák Kiss Pál, Ióó F., Szirmay családja s kü önben jelenlevő ipjára: Cukics Adoltra, Kiss Pál dr. Király Móra és coléyáira, dr. Józsa és dr. Brünnerre, dr. Józsa Kiss Pálra, K. Hájós Mihály Fusz Nándorra, Hirschmann K. Hájós Mihályra, Patsky Kálmán Szirmay édes anyjára és Csutics Adoltra, végül Karaléy Elek Szirmayra. A felejtetetlen események a késő éjféli órák vetettek véget.*

— Hangverseny Letényén. Halmi Lajos és neje júli 8-án tartották hangversenyüket a letényi nagyvendéglő termében. A művészpár kitűnő hegedű- és citerajátékával ritka művészetben részesítette a közönséget, mely a terem minden zugát töltte és zajos tapsokkal ünnepte ki a művészpár precíz játékát Halmi megjelöen szép szavalattal.

— Csupa tréfából. Zaavári tudósítónk írja: Keglovics József századú jubász f. július 12-én reggeli 4 órakor beállított a zalavári csendőrséghez ama jelentéssel, hogy 10-11-11-11-11 virradóra ismeretlen tettes ládájából börtárcáját 177 írt, kézpénzrel együtt elvitte. — Az őrmester egy csendőrral azonnal a helyszínre sietett, hogy a nyomozást megkezdje. Mintán idegen behatolásról szó sem lehetett, a csend-

őrség a családban kereste a tettest, miért is Tungor István és Csizsár János ottani jubász börtárokat letartóztatta, utasítván őket, hogy rezszeire készen legyenek, mert holnap már a csendőrség vendégei lesznek. 12-én reggel, mikor a csendőrök indulni akartak a két gyanúsított egyénnel, legnagyobb bámulatra a tárczát egész tartalmával a számadó ablakában találták. Ekkor az őrmester újból vallatóra fogta a kis bojtárt, s kiderült hogy a pénzt, Tungor emelte el, míg Csizsár teljesen ártatlan. — Tungor azzal védekezik, hogy nem akarta a pénzt ellopni csak megakarta gazdáját tréfálni; azonban ez alkalommal kiderült az is, hogy Tungor már június 15-én Varga Sándor ládájából is kitérfalt 5 írt 70 kr., melyből 1 írt 70 kr. már el is költött. — Azért, hogy Tungor kedve elmenjen az ilyen tréfákról — megköltözve vitetett a 181 írttal együtt a nagy kanizsai kir. ügyészséghez hol — remélhetőleg — kifogják örökös tréfáiból gyógyítani.

— Posta és távirtdsegédizsai tanfolyam. Szeptember hó 1-én hat óra terjedő gyakorlati tanfolyam nyílik meg posta és távirtdsegédizsai kiképzésére az egyes posta és távirtdsegédizsai körületekben. A pécsi posta és távirtdsegédizsai körületekben Nagy-Kanizsán és Szegvárdon, a soproni igazgatóság körületekben Győrött és Szombathelyen lesznek ilyen tanfolyamok, amelyek első sorban kiébb hivatalnokai állásokra igazolvánnyal bíró al-tisztek, másodsorban postamesteri vagy kiadó minőségben szolgáló férfiak, végül oly 16-ik életévüket beöltött ifjak pályázhatnak, kik valamely középiskola vagy polgári iskola négy osztályát jó sikerrel elvégezték. Felvételre augusztus 10-ig lehet jelentkezni az illető posta- és távirtdsegédizsai-ágnál.

— Az állami ipariskolától. A budapesti állami ipariskolába — (VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) a beiratások szeptember hó 1. napjától 5-ig tartanak. Az intézetben rendszeres tanulók felvételnek azok a 15. évet beöltött ifjak: a kik a polgári iskola, gymnasium vagy real iskola négy első osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek azon tantárgyakból, a melyek az ipariskola első, évfolyamának fő tantárgyait képezik, ezek: a magyar nyelv, szántan és algebra, mértan és mértani rajz. I. Iparossegédek és mindazok, kik az előbbi pontban kívánt ismeretekben a felvételi vizsgálatnál kellő készütséget tanúsítanak. 2.) Rendkívüli tanulók felvételnek egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanulók számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték és legalább jó osztályzatú bizonyítványuk van, továbbá, kik a megkívánt ismereteket kellően igazolják. *Altdában szükséges, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, de legálább is azon két havi napra szánódó alatt, a mely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen. Az intézetnek öt szakosztálya van u. m. az építészeti, a vegyszeti, a fém-vasipari s a faipari szakosztály. A beiratási díj 2 írt, a tandíj févenként 10 írt. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgató.*

— Felhívás. A magyar tanfélék és tanítók ezredes Alhumat szerkesztő-bizottság felhívja az érdeklődő tanterveket és nőket, hogy az alumban való részvétel illetőleg jelentkezni sziveskedjenek. Mivel most már az arcképek és életrajzok beküldése folyamatban van: a szerkesztőség kijelenti, hogy azok beküldése az előfizetésre nem kötelez, mert a kiadónak csak azt tekintti, hogy a nyers kiadások biztosítva vannak és a szerkesztőség pedig a kiadástól függetlenül mindazon érdemes egyéneket betagolja, akiknek arcképeik és életrajzaikhoz hozzák juthat. Minden tartózkodás nélkül beküldhetik azonban ezeket maguk az érdekeltek is, mert az Album, célján nem az, hogy többé kevésbé érdemes egyének feldicsértesenek, hanem az hogy az ezredes ünnepen bizonyítéka legyen a magyar tanítóság intelligenciájának, erkölcsi és szellemi erejének, hazajási örökségének; maradandó emléke legyen a törökös korszaknak a végül adattár legyen a késő utódok előtt is, melyben a ma élő növendék színe javát fényképen és tárgyilagossá, hű életrajzban feltalálja. A fénynyomatokat Divald Károly fiait műintézete kéri az ezek havi kiadatokban fognak magy quart alakban finom kiállításban megjelenni a folyó és 1895 év folyamán. Előfizetés a jelentkezéskor 3 írt; jövő febr. 1-én ismét

3 írt, és 1895 szept. 1-én 3 írt. Bólti ára a műnek 12 írt lesz. A mielőbbi jelentkezés kéretik Békára a „Tanúgy” szerkesztőségbe intéteni.

— A Pesti Hírlap, mely immár a 32-ik félévére lépett át július 1-vel, valóban nem szorul arra, hogy különösen ajánlatni kelljen a magyar újság-olvasó-közönség figyelmébe. Mindenki tudja, hogy a megalkuvás-nélküli liberalizmus politikáját képviseli a évek óta folytatott küzdelmének nagy része van a szabadelvű egyházpolitikai reformok szövegére hozatalában. S ha ma a demokratikus irány hívei jegyezhetnek föl sikereket a reakció rovására a Pesti Hírlap kétségbevonhatlanul sokkal járult abhoz. Nem is azért szólnak most az első rangú és első tekintélyt napilapokról, hanem hogy felhívjuk az olvasóközönség figyelmét a Pesti Hírlap egy új nagy vívmányára. Ez a vívmány, a Pesti Hírlap pályája, mely ott emelkedik Budapest egyik leoszabb körútnak végén — vaczi-körút 78. szág-alatt. — Az új palotáról, mely a szép fővárm egyik újabb ékessége, annak idején részletes os írást fogunk közölni. Levelek és előfizetések le-új félévtől kezdve már ide lesznek címzand az Az új félévben a lap ismét több érdekes közök. ményt ígér fényes nevű munkatársai: Jókai Mikszáth tollából, továbbá érdekesített regények és végül — mint minden évben — az 1895. évet szóló nagy képes naptárt teljesen díjtalanul, mire karácsonyi ajándékok, valamint előfizetőinket. Az bizonyos, hogy a Pesti Hírlapnál többet egy más lap sem nyújt ma előfizetőinek s ezen by és változatos tartalma daczára — naponként 206 vasárnap 32 oldal — előfizetési ára egy hóra csak 1 írt 20 kr, negyedévre 3 írt 50 kr, mely a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, vaczi-körút 78. sz.) küldendő. Mutatványt kívánatra öt napig ingyen küld a kiadóhivatal.

CSARNOK BYRON.

Irodalom történeti rajz.

— Jelesebb kutók nyomán. —

Írta: Baboss László.

(8-dik folytatás.)

A házasságok a gyermek születése után még több ízben együtt átétek, míg a heves racionálisan lény végleg el nem idegenítette magától magát, de midőn a vagyonnak már csak romjai voltak meg, *„Nó ott hagyta örökre Jacket”* s visszavonult Valenciembe, hol 1791-ben halt meg.

Byron szenvedélyes és érzékeny lélek, mely magával mindig megvan hasonolva esél van dulva, családi örököseket nyerte, nagybátyja is a m b e r g y ú l l ó l ó volt, aki megölt párbajban rokonát: Chaworthot; anyja pedig elvahnász, aki megszállt Garmathen nejét, — aki örök ember módjára első feleségét üti, veri; anyja szintén nem különb, összetépi dühösségében ruháját, kaplajt; hogy mily ifjúsága lehetett! Ily családi viszonyok mellett Byronnak, képzeltetik, hisz anyja akárhányszor szánta kölyöknek nevezte, a túllapátot és csipetelt vágya utánna, de nemes lelkesége érintetlen maradt.

Macaulay híres Essay jében következőkben ismerteti Byron-t: „Természetül nagylelkű és érzékeny szívet nyert: de kedélye dacos és ingerlekeny volt. Kazének ereje a gyengesége által egyaránt kitűnően, jószívű, s romlott, szegény lord, s szép nyomorék lévén, egyik lábára béna volt, ha valakinek, úgy neki volt szüksége okos és szíriárd nevelésre. De ha a természet szépségesével volt megbizva, még szépségesebben. — Anyja a düh rohamából a szeretet rohamába esett, néha majd megfojtja nyajaskodásáival, — mások nyomorékságával sértette. Byron sokat szenvedett már gyermekéiben az anyai változó szépségy- és indulatkörösek miatt s nem csoda, ha szíve csakhamar kibűlt.” Byron Aberdeenhien először iskolába járt, majd házi tanítók fogták nevelés alá, hogy előkészíték a gymnasium tanulmányokra.

Don Juan. második énekében megemlékezik Byron a divó nevelési rendszeréről, bizonyára a saját magáéről is — midőn felhozza:

„A methodus Jánoson rajtaszavatt.
Növelte bár bölcs anyja és a sok
Híres tanár — mégis mi lett belőle?”

Annál letrögöb, vasottabb lett íle
 Járt volna csak iskolába,
 Kivált minálunk északon e mély
 Nem kapja meg; ott mindentéle kába,
 Ábrándozást gyökben kiirt a tétel;
 Lehet máskép van szép Hiipaniába,
 — De csak szabályt erősít a kivétel!

Egy más helyen is vonatkozást találunk any-
 jára és a tudományos neveltetésére s ez az első
 ének 37—38 verseiben van:

Mint asszonyok s özvegyek tökélye
 Minlát akar faragni a fiából,
 Hogy fényt derítsen ősi cimerére,
 S hogy kész lovagként a csatak terére
 Rothasson, majd ha sikra száll a tabor,
 Tanul lovagolni, vívni, állni vártát.
 Megmászni sáncot

Byronról is fel van jegyezve, hogy legfőbb am-
 bitióját a tornászás, a testi gyakorlatok: box,
 lövöldözés, uszás, lovaglás, csónakázás, s öltöz-
 ködé képezte.

1791-ben testi egészsége helyreállítása végett,
 hosszabb időre a skótiai magaslatoakra ment
 anyjával, — mint azt már fent is említettem, —
 amely mely és öröké őt benyomást gyakorolt
 költőnk lelkeletére. Pompatóri, Aranyról olvas-
 suk azok életrajzaiban, hogy mit tesz az ify
 gyermekori impressio, s érezzük is mindkető-
 nek orokbecsü köteményeiben, mit tesz a ter-
 meszet szeretete, költői kedélyeken. A Toldi:
 bája, üdésége, ennek köszöni homéri szépségeit.

Byron is a hegyek között növekedett; függet-
 len, rögös természet, ki felül érzi s képzeli ma-
 gát az egész világ fölött, kit nem hajt meg sem
 szokás, sem előítélet; Byron itt merítette hajla-
 mai a magánvessághoz, mely nem tud összeszokni
 a társasággal; s a szabadságszeretetet, mely nem
 tűr felegyelmet s üldözi a zsarnokságot; az ér-
 kenységet, mely mindent átél a lélekben, amit
 szemlél s történi; s azt a vallásos érületet,
 mely a természetnek öntudatlan imádása; a fo-
 gékonyaságot, mely a költő lelkeletét egyesíti a
 föld a mindenség szellemeivel, életével; s lehet,
 hogy e sajátága egyesíté lelkében az éjszák és
 dél, vagyis a sötétség: ég komorság, a ragyo-
 gás a fény, a csillagos, derűs költészetet; de ez
 szülte azt a jellemet is, a mely erőt kölcsönzött
 neki az élet, a társadalom, az emberek elleni,
 a szabadságérti, s a rossz miatti küzdelmeiben.

Skótiá azonban más tekintetben is hatással
 volt a költőre, itt étele le az első gyermekalmát,
 első szerelmét, melyet a kis Duff Mari fakasztott
 az ifju sziveben.

Szerelme azonban, mint az első szerelem, csaló-
 dásra vált; a kis Duff Mari férjhez ment, ami a
 költőt ideges rángatásokba ejtette.

(Folytatása következik.)

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett mű-
 vek, lapunk kiadójánál: **Fischer Fülöp**
 könyvkereskedésében megrendelhetők:

— Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből meg-
 jelent a 24-ik füzet. Ebben Angyal Dávid befejezi Kisfaludy
 Sándorról irt tartalmas cikkét, Négyszégy László Beresényi
 Daniellról, a Kaszthelyi Helikonról s az ekkori nőkötökről
 ir. végül Ballagi Géza a „Felvilágosodás Irodalma” cím
 alatt a múlt század végén keletkezett vallási és politikai
 röpiratokat ismerteti. érdekes képen mutatva be az akkori
 „aufklärerák” szellemi mozgalmait. Nem kevésbé becses a
 szövegben és mellékletekül közölt nagyszámú képek sora:
 Kisfaludy Sándornak régi és új szobra: Perszényinek a
 Kisfaludy-társ-ereklyetárából itt először közölt arcképe,
 helyei szülőháza, továbbá „A magyarokhoz” című híressé
 vált költeményének első verseskai. niklai síremléke és
 Festetics Györgynek arcképe, Ballagi cikkéhez; a Magyar
 Kurir címűké. Laekovics János és Martinovics Ignác
 arcképe, végül az öszeskötők fája. Külön mellékletekül:
 Kazinczy Ferenc arcképe (Krauszinger-től) és Kazinczy
 Kics Jánoshoz irt levelének hasonmása járulnak a füzetben.
 A legközelebbi füzet, a boríték jelentése szerint, szeptember
 elején fog megjelenni. A monumentális vállalatot melegen
 ajánljuk az olvasók figyelmébe. Egy-egy füzet ára 40 kr.,
 s bármely hazai könyvkereskedésben megrendelhető.

Szerkesztői üzenet.

Zal. aggharcos-egylet. Bármily felhívásuknak
 szivesen nyitunk tért lapunkban; de csak ha azok-
 ban valamely hasonló célokkal alakult és működő
 testvér-egyesület érdeke érintve nincs. Mi a hadas-
 tyán-egylet létjogát éppen úgy elismerjük és
 tiszteljük mint az önökét. Ennél fogva mindegyik-

nek érdekeit szivesen szolgáljuk és előmozdítjuk, de
 a jó ügy és nemes cél rovására eső versenység
 szűdsédtől teljesen távol akarunk állani.

Ország h István urnak. Mi az ön veteránszi
 nési érdemeit szivesen konstátáljuk, nemes in
 tencióit szivesen elismerjük; de ha ön más alka
 lommal ennél is többet óhajt, akkor ez iránti fel
 szólalásdát sziveskedjék egyenesen a szerkesztőségbe,
 ne pedig a nyomdába küldeni. Mert így mindig
 megtörténhetik — mint ahogy most megtörtént —
 hogy kéziratok hetek múlva s csak akkor kerül ke
 zünkbe, mikor már a felszólalás közzététele már
 idejét mulla. Belőle most már legfőbb annyit hoz
 halunk nyilvánosságra, hogy ön szertelenül meg
 volt elégedve tanítványával, a lelkes műkedvelőkkel.
 Ha ezt megtudják, bizonyára nyugodtabban alu-
 nak babéraikon.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR.

GRÜN WALD ABEL

Keszthely

HIRSCHLER MIKSA

Nyírád

Jegyesek.

1894. július 17.

HIRDETÉSEK.

WANNEK és RUSZ

Budapest, VI. Andrásy-ut 76. sz.

Ajánljak dusan felszerelt rakományt, u. m. szarut
 163 5—1 készítményű

férfi fehérneműket

divatos angol turista ingek

darabja 1.— 1.30. 1.80. tiszta és elleni alsó-
 lug Jäger-törte darabja 1 — 1.50; **angol háló-
 zott alsólug 40/65 kr., fegyházban köt-
 zött lábtűk 1/2 tuca 1.00; kesztyűk,
 zsebkendők, férfi nap- és esernyők**
 a legnagyobb választékban.

Női divatáru cikkek

valódi osmanosi mosó kretonok, divatos francia
 szatin és batizst. **Kész női pipere és fehér-
 neműek, legújabb divatos selyem batizst**
 és szatin blonsok. Francia derékfűzők, női
 és gyermek harisnyák, glacé selyem és fil de cos
 kesztyűk, fegyházban kötött női-haris-
 nyák 1/2 tuca 2 frt 60. kr.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöletnek.

Wannek és Rusz

Budapest, VI. Andrásy-ut 76. sz.

**Egyedül valódi angol
 csodabalsam
 THIERRY A. gyógyszerész-től
 PREGRADÁ-ban.**

Enyhíti a köhögést, gyógyítja
 a mell- és tüdőbajt, minden kőhög-
 és belső betegséget és csodaszert
 gyógyhatással bír. Mint első segély haszná-
 lására egyetlen egy családnál se
 hiányozzon. Csak akkor valódi és hamis
 utatlan és balsam, ha minden szeg-
 eszt kupakkal (Kapsel) van lezárva, s
 melyben egészen „Thierry Adolf
 gyógyszerész-től a Orangyalhos
 Pregradában” bélyegzve, s ha min-
 den ízben egy veres cimke, s ehhez pe-
 dig egy használati utasítás is melléke-
 van, mely ugyanezen védjegy és szöveg
 gal, mint itt van látható, van állítva.
 Minden más balsamnak, melyek most is
 a kúpanyamintákkal vannak beszer-
 lent vannak kiállítva, hamisítványok és
 szátlatok és tiltott, kiros hatású e-
 derűva anyag mint „Aloe” és „ebbet
 hasznolnak tartalmaznak. Minden ilyen balsam ne fogadtassék el.
 Balsamom hamisítói és utasítói a védjegytervény alapján törvény-
 sen, szigorúan büntöztetnek, ugyancsak és hamisítványok ismét el-
 árusítói is. A magas kormány 1882. B. 6108. sz. a kelt végrendelet,
 makérti bizonyítvány alapján igazolva van, hogy készítményem
 semminemű tiltott vagy az egészségre káros hatású anyagot nem
 tartalmaz. Oly helyről, hol balsamomból rakár nincs tesek meg-
 rendelést követelteti hozam: **Thierry A. Pregradában, Ro-
 hits-Sauerbrunn mellett**; Ausztria-Magyarország bármely
 postállomására bérmentve koldve 12 kis vagy 6 duplájára ára 4
 korona, 40 kis vagy 5 duplájára ára 12 korona, 60 kupa, Post-
 niába vagy Hercegovinába bérmentve: 12 kis vagy 6 duplájára
 ára 5 korona, 40 kis vagy 5 duplájára 15 korona. Megrendelések
 csak a pénz előleges beküldése, vagy utánvétel nélkül köthetnek.
 Thierry Adolf gyógyszerész Pregradában, Rohtits-Sauer-
 brunn mellett.

A legrégibb, legjob-
 nak bizonyult és va-
 lódi, mindamellett a
 legolcsóbb egyetemes,
 napazart házi gyógy-
 szer majdnem minden
 kóhög és belső beteg-
 ség ellen.

Thierry A. gyógyszerész az
 „Orangyal”-hoz Pregradában.

**A valódi angol
 csodakenőcs
 hatása és ereje.**

Az angol csodakenőcs, mely a legjobb
 eredményre vezet, használt a ser-
 vedő emberiségnek a legújabb és idült
 bajokban. A sebek gyógyítás, ugyancsak
 a fájdalom enyhítésére feltalálhatlan fi-
 sikátrészt a piros róma „rosa can-
 tharia”-ban létező csodaszert hatású gyógyanyag any-
 más kitalálások szigorúan tilosnak tartandók.
 Az angol csodakenőcs használati:
 A gyermekágyasok mellhajtás, tejgyártás, mellhámnyád-
 nés, Orvász (Hát-Antal) tiszta, mindennemű sebek, láh vagy egyéb
 sebek, sebek, gnyedtség, dagadt lábak, sőt csomagos elleni;
 tús, zsúros, 15, vágás-és szúrás sebek ellen. Használati min-
 den idegen részek, u. m.: szeg, faszálka, homok, szilánk és
 tücsök eltávolítására. Mindennemű dagadt, kintvén, pokolivar, ujja-
 képződés, sőt rákbetegség ellen; szemölcs, kőfogdagszat, hólyag és
 földszórt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek fu-
 gyott testrészek, betegeskedő hosszú fekély által támadt sebek,
 nyakdagadás, vértörődés, műfogás és a gyermeknekkel előforduló
 kősebedések ellen, stb. stb.
 Az angol csodakenőcs minél régibb, annál kitűnőbb
 hatásaiban.
 Igen ajánlatos ezen egyedül álló elővigyázatú szerből
 minden családnál készletben tartani.
 Két dobozsal kevesebb nem küldetik; a szállítás díjazás az
 összeg előleges beküldése vagy pedig utánvétel nélkül, s
 legelő csomagolás, szállítólérel és bérmentés megküldésével 3 korona
 és 40-é.
 Számos bizonyítványok rendelkezésre állnak.
 Figyelemre méltó mindenki hatástalan hamisítványok megvételé ellen,
 s kérem szigorúan arra figyelni, hogy minden létezően a fenti véd-
 jegy és szövegnek, **Thierry A. Orangyal gyógyszerész-től**
 Pregradában bélyegzve kell lenni és minden létezően a
 használati utasításban ugyanolyan védjeggyel mint itt látható kell
 becsomagolva lenni.
 Az egyedül és valódi angol csodakenőcsom hamisítói és utasítói
 a védjegytervény alapján szigorúan büntöztetnek, ugyancsak a hamis-
 itványok lemelárusítói.

Egyedül követveit hesszesszáll forrás
THIERRY A. Orangyal gyógyszerész-től
 Pregradában, Rohtits-Sauerbrunn mellett.
 Egyedül forráktár Budapest és környéke részre
TÖRÖK JÓSEF-nél
 Budapest, Király-utca 12. szám
 Oly helyről, hol rakár nincs, tesek a megrendelést követelteti:
 Thierry Adolf Orangyal gyógyszerész-től Pregradában,
 Rohtits-Sauerbrunn mellett követni.
 Az Ausztria-Magyarországi védjegy kijelenté száma 4584.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr szépitésére és finomítására,
 legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó hajpor,
 — fehér, rózsaszín, és sárga —
 — vegyileg analizált ső ajánlva Dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Nécsben. —

325
 Elismerő levelek következő urnóktól:
 Wolter Sarolta, cs. kir. udv. színésznő Bécs.
 Breth Lola, cs. kir. udv. opera énekesnő Bécs.
 Schlager Antonia, cs. kir. opera énekesnő Bécs.
 Pálmay Ilka, színésznő a cs. kir. szab. színháznál Bécsben.
 Odilon Helena, színésznő a német népszínháznál Bécsben.
 van Dyck Ernő cs. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.
 Egy doboz ára 1 frt 20 kr.,
 — Utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —
 Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer keres-
 kedésben és gyógyszerész-tárban.

Taussig Gottlieb
 főnem öltözéki
 szappan és illatszer-
 gyáros.
 Főraktár:
 Bécs, I. Wollzeile 3.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTŐDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengery-utczában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdjük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jóátállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korzerű stabil gégek, Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz, Szivattyúk és jecskendők. Sűrítő és sűrítő berendezések, Aspirató készülék, Előmelegítők, Közelművek (Transmissiók), Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,	Tápoztisztító készülék, Vízartányok, Vaskémények, Malomberendezések és malomrészek, Gőzcéplőgépek, Céplőgépek kézi és járgánybajtásra, Járgányok, Szabadal oazott „Táttra” sorvető-gépek. (leg- ujabb szerkezetű),	Dardók, morzsolók, Szecskák- és repavető-gépek, Ékek, Eztírpátorok, Lókapák, halmozók, Hengerek és Boronák, valamint minden- féle gazdasági gépek és esz- közök.
--	--	--

Mindep e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítettnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

-36

Követlen beszerzési forrás a legolagásabb

reichenbergi öltöny-szövetekből.

Tiszta gyanjn cheviot és kangarn.

Egy teljes ari öltöny 6 frt 70 kr.

Franz Rehwald Sohne, posztó gyári raktár.

Reichenberg, Csehország.

HIRDETÉSEK

felvételnek Fischel Fülöp könyvkereskedésben
Nagy-Kanizsán.

Kérjen csak „ZACHERLINT”

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban működő szer mindennemű férgek kipusztítására.

Semmi nem bizonyíthatja jobban elérhetlen erejét és jóságát, mint óriási elterjedésének sikere mely szerint nem létezik egy második szer, melynek forgalmát, a

ZACHERLIN legalább néhány tucatször felől nem mulná

Kérjen azonban mindenkor lepecsételt üveget és csakis „Zacherlin” névvel ellátottat mert minden más érték-telen hamisítvány!

Kapható:

Nagy-Kanizsán:

Deutsch és Ehrenfeld
Fesselhofer József
Strém és Klein
Schwarz és Tauber
Armuth Nathán
ifj. Fischer Ferencz
Marton és Huber
ifj. Rosenberg Miksa
Fleischhacker József
Rosenfeld A. és Fia.

Berzence:

Kautmann L. S.

Csáktornyan:

Szabia Testvérek
Graner Testvérek
Heinrich Miksa
özv. Göncz L.

Curgón:

Fried Albert
Kreisler Géza
Schwarz Béla.

Keszthelyen:

Laskay Ernő
Wunsch Ferencz
Márton Mór
Agoston Zsigmond
Oszmán Pál
Schleiffer A.

N.-Réce:

Nandrassi Gusztáv.

Perlakon:

Sosterics Pál,
Kramarics Viktor.

Zala-Egerszegén:

Kasztler Sándor
Rosenthal L.
Hubinszky A.
özv. dr. Unger
Gyarmaty Vilmos
Weiss Jónás utóda
és Rechnitzer M.
u r a k n á i.

Az üvegek ára: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 és 2 frt; a Zacherlin-porszóró-készülék darabja 30 kr.

Műherkesztőség:

Fő-titkos Ollog-fő-hís.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankgyűlés, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malajagár és sertőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetéseik jutányosan számítottak.

Nyiltár pótlóára 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Egy fontos társadalmi ügy.

(=) Meleghangú felhívás jelent meg az »Országos Lelencház-Egyesület« részéről, (aláírva Rémi Róbert, mint elnök, dr. Faragó Gyula, mint titkár által) felszólítván a magyar társadalmat, hogy kiki adakozzék az egyesület javára a mennyit tud és akar, mert egy igen nemes célról van szó!

A felhívás mondja, hogy nagy és nemes feladat az, melyet az »Országos Lelencház-Egyesület« maga elé tűzött, hogy megments azoknak az ártatlan kisdedeknek életét, kik apátlanok, anyátlanok, ezrével pusztulnak el évente a legretentőbb nyomor áldozataiként.

Pedig a hazának jó és nehéz időkben egyaránt szüksége van minél több és minél jobb polgárookra. — De ki tagadhatja, hogy az ártatlan kisdedek, kiragadtatva a nyomor és bűn mélyéből, midőn lelkök hirtelen még üde és érintetlen, szerető ápolás és nevelés után idővel ép oly derék és tisztességű polgárai válnak a hazának, mint azok, kiknek apát, anyát és jólelet adott a szerencsésebb végzetük.

Mert — mondja tovább a felhívás — a nyomorban születik a »bűn«, az a bűn, mely mérges lehetével romlást és átkot hoz a világra.

Ha azt akarjuk, hogy minél kevesebb legyen a »bűnösök« száma, — kiket a társadalom, most kizár a maga kebeléből, törekedjünk a nyomor enyhítésére, meg-

szüntetésére, annak a kiálló nyomornak, mely retentő módochként önnön vérünkkel és erkölcsünkkel táplálkozik.

Mentsük meg az ártatlan kisdedeket a hazának és emberiségnek, kik ezrivel pusztulnak el a társadalom szűkkeblésége és és fásult közönye miatt, — mentsük meg őket és egy-egy becsületes élet lesz jutalma és gazdag kárpótlása a mi fáradó zásunknak és áldozatkászságunknak.

Hellasz dicső nemzete menedékházat emelt azoknak az aggastyánoknak, kik a haza szolgálatában valamelyes érdemet szereztek; mennyivel nagyobb és magasztosabb: asylumot nyitni a szerencsétlen lények számára, kiket csak úgy tarthatunk meg az életnek, a becsületnek, ha a társadalom siet apja, a nyja lenni azoknak, kiktől szerencsétlen végzetük apát, anyát megtagadott.

Ez a társadalomnak nemcsak emberbaráti kötelessége, de egyik legfőbb érdeke is. — Az »Országos Lelencház Egyesület«, mely áldásos működését már július 1-jén megkezdte, — céljához képest óhajtaná a kisdéd proletároknak minél nagyobb felkarolását; de az úgy lehetséges, ha társadalom minden tagja, kinek keble érző szívet takar és ki előtt a haza fogalma nem vesztette el még varázsát, kezét fogva siet pártfogásunkra és úgy anyagi, — mint erkölcsi támogatásával részt vesz a mi nagy és nemes feladatunk teljesítésében, az árvák és nyomorgók könyneinek letörésében.

Esdő kérelemmel és bizó reménnyel szólítjuk fel újra a magyar közönséget és kérve kérjük a humanitás és hazafiság — szent nevében, adakozzék az »Országos Lelencház-Egyesület« javára stb. stb.

Nem minden ok nélkül közöltük majdnem az egész felhívást, mely ugyan nem részletezi azt a tevékenységet, melyet az Egyesület kifejtetni akar, de még a sorok közt is sejteni enged — hiszen az ilyen egyesületeknek nem is lehet más célja, — hogy a társadalom részére egy nem jelentéktelen emberanyagot akar megmenteni, mely különben okvetlenül az elzűllésnek, az elpusztulásnak van kitéve. Az »Országos Lelencház-Egyesület« a priori is, a bűn ellen szövetkezett emberbarátok egyesülése, mert bizton remélhető, hogy azok a nagyon szomorú, és a társadalom erkölcsére nézve nagyon tanulságos törvényszéki tárgyalások, — melyek rendszeren a gyermekgyilkos anyá elítélésével végződnek, ha nem is egészen megszűnnek, de jelentékenyen csökkenni fognak.

Nagy része ezeknek a szerencsétlen félrevezetett leányoknak a nyomor kitátása által kergettetik a gyermekgyilkosság iszonyatos bűnébe, itt nincs más javítás, mint az, hogy a társadalom átvevén a gyermek fölött az anyá gondjait, — mind a kettőt az egyiket a bűntől, a másikat a pusztulástól.

Ez azonban csak az egyik oldala az »Országos Lelencház-Egyesület« tevékeny-

A „ZALA“ tárcája.

Peszleg Márton baja.

— Rája. —

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Írta: Kéle György.

Becsületben és munkában ösztölt meg Peszleg Márton nótárius uram.

Harmincz esztendőre vezette lelkiismeretes pontossággal az adóajstromok száraz lélekölő számadatait melyek ép úgy megviselik az embert, mint a banya-munkát az ólom, a higany, a kőszén, vagy a só kigőzölge.

Ráfekszik a lélekre, az arcra a betűknek, számoknak az a hipnotikus ereje, a mely lassan kiszívja az életet, a kedvet, vidámságot, s közönyösen, elfáslva mint a gép: ül, mozog, ír, számol az irodai fehér tászból.

Még jó, ha békessége megvan legalább, de az még éppen hiányzik a társadalom azon kerekéinél, a kik mint a jegyző is, a községnek minden egyébje; van az hajta, forgatva, zaklatva, táncoltatva minduntalan, mint a fiaker-ló.

Ót az a tudat sem lelkesíti, hogy talán főlebb vízi az Isten a dőlet.

Hivatala a földi élettekervényes sikátorainak abba a tornácába esik, a hol megszünt a remény.

Ót nincs avanszma. Még ürtelhet, ha számtalan főlebbvalója közül, (mert az utolsó főnőctől

kezdvé a magas miniszteriumig neki mindenki parancsol) — valamelyiknek a szeszélye ki nem ildöző irodájából, vagy a paraszt-demagogiának nem esik áldozatul, lévén ő két nagy ellenő: a hatalom és reactio ütközője, mely ha nem ruganyos, hajlékony, hanem merev, szilárd mint a tiszta kő: bizony őszemorsóják nagyon könnyen.

Ilyen helyzetben aztán beillik a 30 esztendő egy kis harminczéves háborúnak, a melyből az, a ki győzelemmel vergődik ki, az önkre is van ám úgy silányitva, hogy azon a kneipkura sem igen segít, abba már csak a cirok nélküli pogányvári ridling tarthatja ébren a lelket, hogy el ne kívánczozzék az árnyék-világból. Csakhogy pár év óta a mi Peszleg bátyánk szőlőjét is a filoxera szüreteli le.

S a kit semmi viszontagság, balsors, fáradalom nem ingatott meg, ez az ürdögös picit bogár úgy lepusztította a lábáról, hogy szánalommal jósólják az emberek hátralevő napjai csekély számát.

Gondolomformán találgatják a bajt. Legtöbben a filoxerát okolják.

De ő nem panaszkodik senkinek. Ó a ki mások bajait, megtépett igazságát foltoztatta teljes életében, tettel tanácsaal: büszke volt arra, hogy valaki gyengének lássa, vagy sajnálkozzék rajta.

Megingott, de nem esett el soha. Vas-akarata most is kiállotta a filoxeracsapást. A bor helyett petancsi savanyu vizet ivott tisztán; a jó pogányvárit úgy gondolta hozzá, mint a szal voltva keverve. Ugy esalta meg a gyomrát,

mint a cacsémöt szokták, mikor választás korában anyatej helyett üveg-tutiból szoptatják.

Megszokta lassan.

Nem is ez volt a főbaja Peszleg bátyáknak. Legkevesebbet törődött ő ösmagával. Testi épségének nem ártott, ha gubacsot evett volna és olvasztott süxivot ivott volna rá.

A munka is neki mindennapi imádsága volt, megszokta mint a cigány a börtölést. Mindennapi kettős szorgalommal végezte bokros teendőit, csakhogy lelkiismeretét megnyugtassa.

Más volt az ő filoxerája.

Egy olyan társadalmi baj, a mely leginkább a szegény hivatalnokai osztályban pusztít, a reménytelen sivár pusztasággá tarolja a legerősebb férfielek kedély világát is.

Az egész környéken híres volt Peszleg bátyáknak három leánya.

Szépségükről, jószágukról beszélt a fél világ.

A sok dicséret mellett még is otthon maradt mind a három. A jó tulajdonságok a mai világban csak akkor bírnak forgalmi értékkel, ha pénz, vagyon fedezi. A szemlézés hitelre nem sokat ad a mai kor gyermeke.

A szegény lányokat megdicséri mindenki, de azért nem veszi feleségül senki.

Ez anyagi világban a szerelem romanticiája csak mese, legfeljebb á regényekben olvasnak róla.

A társadalom művelt közép-osztálya az ábrándképek és idealizmus felett mosolyog. Csak egy válogatottnak mint az élvezeti cikkeiben. mértékre, árakra szabva.

Lekopott az a lélekről mint a váltó

ségének. Nézetünk szerint addig köteles a társadalom és ennek a célból alakult szerve a megmentett fölött gondoskodni, míg ez a becsületes munkának meglett nyerve, s nem kell attól félni, hogy még nagyon fogékony korban vezetelték a bünsös ösvényre.

Ez gátot fog vetni a socialismusnak is.

De ha a társadalom ezt akarja elérni, ha oppugnálnán a nyomort, — be akarja dugni a bűn, a gonoszság forrásait, akkor csakugyan a m a g a é r d e k é b e n is bőven kell adakoznia, — adakozni kell mindenkinek, s nem szabad oly örvendetes vagy gyászos eseménynek lenni, a mikor nem az Országos Lelenczáz Egyesület felé fordul a figyelme. Ezzel az intézménnyel, ha úgy lép életbe, mint kell, ha úgy vezetetik, mint a hogy az igazán nagy és nemes céljai azt megkívánják, a társadalom maga önmagának emel el nem muló életet. De nem szabad elfeledni, hogy ehhez igen sok pénz kell.

Nem tudjuk, — hogy minő eszközökkel kezdette meg az egyesület július 1-én működését, de azt tudjuk, hogy annak a segély akciónak, melylyel azt folytatni akarja, a társadalom részéről igen nagyra kell lenni; mert országos az egyesület, s működésének az országra kell kihatnia, különben szűk körre szorítkozva, kevesebbet fog tehetni, mint a mennyit neve után el lehetne várni.

Azért a magunk részéről is melegen ajánljuk a felhívást közönségünk figyelmébe.

Adományokat elfogad: Csetei Herczeg Péter, pénztáros. (Budapesten, VII. Károlykörút 15. sz. a.)

— Konverzió-leszámolás. *Weckerle miniszterelnök, — mint a „Pester Correspondenz“ értesít, — abban a kellemes helyzetben lesz, hogy októberben, mikor mint pénzügyminiszter a képviselőházban kifejti expozéját a jövő évi költségvetéshez, egyuttal tudatja a teljes leszámolás végleges eredményét a nagy konverziós művelet tárgyában. E művelet mindazt teljesítette, amit a magyar pénzügyminiszter tőle várt. Annyi kamatmegtakarítást hozott, hogy a magyar kincstár már eleve fel lehetett szabadítani a valutarendezés költségei alól. A magyar államhűtelnek ily óriási teherpróbáját csak*

a világgpiac felett uralkodó Rothschild-csoporttal, mint hátréldel lehetett megkísérelni. A csoport pedig azzal, hogy vállalkozott a rendkívül roppant műveletre és azt egész világtelkintélyének és világhűtelének alkalmazásával keresztülvitte, Magyarországnak szinte megbecsülhetetlen szolgálatot teljesített, melyet a lovasias magyar nép soha elfeledni nem fog. — A végleges leszámolás az egyes konzorciális tagok közt bizonyára el fog húzódni az ed végeig; de annyit már ma is tudunk, hogy a jól sikerült művelet minden egyes részvevőjének tekintélyes hasznot hajtott. E haszon jól meg van érdemelve, becsületesen van szereve. A világgpiac, midőn elfogadta a csoport kibocsátási árjolyamait, kimutatta nagy bizalmát a csoport iránt

A pécsi posta- és táviráda-igazgatóságtól.

P á l y á z a t.

A kereskedelmügyl tárca keretében a posta és táviránál alkalmazandó 108. posta és táviráda gyakornokjelölt-állásra pályázatot nyitott. Ezen 108 gyakornokjelölt közül 12 a pécsi kerületben fog alkalmaztatni.

Pályázhatnak az 1883. I. t. c. 14. § a alapján, kik középiskolát vagy evvel egyrangú tanintézetet érettségi vizsgával sikeresen bevégeztek, 18. életévüket betöltötték és a magyar állampolgársággal bírnak.

Ezen feltételeken kívül a pályázók a közési erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetlen előéletűket, közhatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta és távirádszolgálatra testileg is alkalmas voltukat tartoznak igazolni.

A pályázat alá bocsátott állásokat a posta és távirádaigazgatóságok fogják betölteni. számszerint minden igazgatóság tizenkettőt.

A sajtókezeltleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvények ennél fogva és pedig a már közszolgálatban állók által előjárásúguk, a közszolgálatban nem állók által ellenben az illető főszolgabíró vagy polgármester úján 1894. július hó 31-ig — a szerint, a hol a pályázó alkalmazást óhajt — a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy a zágrábi posta és távirádaigazgatósághoz nyújtan-dók be.

A felfogadott posta és távirádagyakornok jelöltek, ezen minőségükben 1 forint napidíjban részesülnek, a melyet a posta és táviráda tanfolyam tartama alatt is élvezni fognak.

A gyakornokjelöltek a posta és távirádatanfolyam hallgatására saját költségükön 1895. évi szept. hó 1-én Budapestre, illetve Zágrába helyezettnek át és a tanfolyam hallgatásával járó költsé-

geket u. m. a beiratási és tandíjakat viselni kötelestetnek.

A 10 hónapig tartó tanfolyam befejezése után a gyakornokjelöltek az 1893. IV. t. c. 11. §-a értelmében, ha a feőbb tanintézetet végeztek, évi 500 forintnyi, máskülönb 400 frtonyi segély-díjjal gyakornokokká, az előirt szakvizaga letétele után — pedig a posta és táviráda tanfolyam halgatói részére iskolai képzettségükben mérten halottartó állásokra nyerne képesítést és a meny nyiben a gyakorlati követelményeknek megfelelenek, mint posta és távirádatisztek, vagy ha ily állás fűresedésben nem lenne, addig míg bekövetkezik, — mint posta és táviráda segédtisztek nyerne alkalmazást.

A fentebb kiirt feltételek részleteiben a posta és táviráda igazgatóságoknál bővebb felvilágosítás nyerhető.

P á l y á z a t i h i r d e t m é n y.

A m. kir. posta és táviránál a kezelési szolgálatra alkalmazandó és a XI-ik fizetési osztályban 500 frtól emelkedő fizetéssel és az 1893-ik t. c. által megállapított lakpénzzel javadalmasított posta és táviráda segédtisztek kiképzésére f. évi szeptember hó 1-től kezdve hat óra terjedő gyakorlati tanfolyamokat nyitok a következő posta és táviráda hivataloknál:

1. A budapesti posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Balassa-Gyarmaton és Egerben.
2. a kassai posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Miskolcon és Nagy-Mihályon.
3. a kolozsvári posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Brassóbaú és Maros-Vásárhelyen.
4. a nagyvárad posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Aradon és Nyiregyházaú.
5. a pécsi posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Nagy-Kanizsaú és Szegszárdon.
6. a pozsonyi posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Liptó-Szent-Miklósaú és Nyitraú.
7. a soproni posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Győrött és Szombathelyen.
8. a temesvári posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Lugoson és Zomborban.
9. a zágrábi posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Eszéken és Új Gradiskán.

A tanfolyamokra felvétetek:

- a) első sorban az 1873 ik évi II. t. c. 5-ik §-a értelmében, kisebb hivataloknál alkalmazására igazolvánnyal bíró — igényjogosult katonai alisztek;
- b) a posta-mesteri vagy kiadói minőségben szolgált oy férfiak, kik a gimnazium, realiskola, a polgári iskola negyedik osztályát — vagy ezekkel egyenrangú iskolák megfelelő osztályait, katonaknál, kik a kezelő altiszti iskolát végeztek;
- c) ugyanazon minősítéggel bíró más férfi jelentkezők;
- d) 16-ik életévüket betöltött ifjak, kik a középiskolák 4-6-ik osztályát jó sikerrel befejezték.

pénzről az elűst. A szív és lélek hajlamát erős egoizmus fékezi. Pereszente dobog a szíve, mint valami gőzkazán lokomotívja, ellátva biztonsági szelepekkel; nehogy valami katasztrófa érje a tulajdonost.

Az élet nagy országos vásárján igen magasra szöktek a hiúság drága, haszontalan csecse-becséi mellett a megélhetés szükségletei, s nagyon könnyen elszámítja magát az, ki ügyetlen, járhatlan a matematikában.

Ma-napság a tiszta, érdeke nélküli szerelem kavés házasságot követelt, mert csak két igen nagy, igen-igen szent és erős jellemű lélek küzdhet meg az elpuhult világ nyomorúságaival. Napról-napra kevesebedik ezeknek a száma. A kik házasodnak, többnyire iparkodnak magukat biztosítani a házeseleti balesetek ellen dus hozományyal.

Csak oda siet tudlúni, pihenni mindenki, hol a „kényelemről gondoskodva van.“

Micsoda prometheusi átok nehezedett szegény Peszleg bátyánkra is, elgondolhatjuk.

Égész életét fölálodta, hogy gyönyörű gyerkeinek minél több jóletet, s kényelmet biztosítson, s most mikor legszebb pompájukban virulnak, boldoggá, büszkévé tehetnék, elszorul a szíve, ha rájuk tekint.

Mi lesz belőlük, ha ma-holnap lehunyja szemeit?

A legelhagyottabb teremtetek az ilyen, szegény, uri leányok, a kik nem mehetnek sem szolgálatba, sem a mezőre dolgozni. Olyan hivattal sem tanultak, a mi eltartaná őket. Különb is zsutolva van már a női hivatalok csak nem minden ága, kivéve azt, a hol a szépséget szokás árulni.

Mi neki az élet? Minden pillanatban oda adná, ha csak egyik leányának hozhatná is meg a szerencsét.

Égész életén át magától megvoant mindent, csakhogy több jussón gyermekeiúek; de a szerény hivatalnokai fizetésből becsületes uton képzelenség volt annyit összekapargatni, hogy mind a hármat illendően kiházassithassa. Ha elosztja, kevés jut egynek. Azt pedig igazságérzete nem engedte, hogy mind egynek adja, a másik kettőnek semmit.

Mig ő élt, biztosítva lesz jólétük, De mi lesz belőlük, ha ő elköltözik.

Előre látta, hogy fognak elveszni az élet hideg, veszélyes forgatagjaiban.

Puritán lelkiismerete szemrehányást tett magának, hogy miért alapított családot ilyen viszonyok között.

Ez a titkos bu, amit senkivel nem közölhetett, mert kedves életétárja már régen a temetőben nyugodott, megtört a szánandó embert egészen.

A könnyelmű, felülletes, önző lelkeknek ilyen

létbarca nincs soha. — A jó lstenre hagynak mindent.

De a komcly, üfeláldozó, nemes jó sziveknek ez végzetes, megsemmisítő állapot.

A remény is kezd halványodni, sötétedni, mikor a fonnyadó elérett kedves leányareokon az utolsó rózsapír is els-állt.

Ez a végzet reáborult, összetört a szegény Peszleg apót is.

Nemsokára eltemették titkov bánatával.

Gyászolta siratta a három árva lánya a szerető édes apát, kinek sirhalva legszebb legvirágosabb volt az egész temetőben. De csak egy ideig. Nemsokára elmaradt a virág onnan; mert bánat, öröm, hervadás, virág, jólet, nyomor, élvezet, kiu, minden mulandó a világon.

A három szép leányról, kiket még az apa élt, mindenki dicsért, magasztalt: rög hírek kelték szárnya.

Elveszett, elzűlött mind a három az élet kérelhetetlen létküzdelmében, mint rendszeren azok, a kik nem szokták meg a nélkülözést, nyomort, szenvedést.

A gyenge virág is csak addig virul éppen, mig gondos kéz apolja, életi.

Ott kün a temetőben szivetrázó busan paaszködik az elhagyott, pusztá, néma sirhalom.

Siót a száraz nyarakon elzárni, mert a sekély víz sok bajnak lett már okozója. Megbűnnek a félszáraz erdő vízben a kijövetelnél is. A mostani szerencsétlenségnek is a sekély víz lett az okozója. A magas ember előbb érte a talajt, sem mint remélte.

A peremartoni fehér asszony. A régi csodák egy újabb jelensége tartja igazatosságban Permarton, Berhida, Óskú, Várpalota és Ósi vespréme gyulai községek lakosságát. Az a hír terjed ugyanis szájról szájra, hogy a peremartoni erdő több fáján, sőt egyes bokrokban is szemkaprázatok lény között naponként megjelen a boldogságos Szűz Mária. E hír roppant hatású gyakorol a vidék katolikus biveire, kik most a legnagyobb dolog időben is, csapatostul keresik föl az erdő azt a részét, hol a csodás jelenség látható és órákon át türelmes várakozással lesik Mária megjelenését. Ma már — mint a vesprémi lapok írják — százakra megy azoknak a száma, kik a Szűz Máriát látták, a mint ezüst fénytől környezve, az erdő egyik vagy másik fáján megjelent. A csodás jelenséget állítólag először egy pásztor vette észre. A mint juhait deleleik, ő lefeküdt az erdő szélső fájától körülbelül 400 lépésnyire eső dombra és onnét kísérté szemmel az őrzetere bizott juhnyáját. Fél óráig pih-nhelet ott, — midőn tekintete az erdő szélen álló fára esett s figyelmetlén csodás jelenégre ragadta meg. A fa koronája között ezüst fényben ragyogva, egy női alakot pillantott meg. A jelenség tíz percig tarthatott, a mikor a női alak egyszerre eltűnt. A pásztor ezt a csodás jelenséget titokban tartotta egy ideig, de a faluban csakhamar többen is akadtak, a kik aratók közben a peremartoni erdő szelén megpillantották a fehér asszonyt. Az esemény híre gyorsan terjedt s most már több százra megy azok száma, kik a fehér asszonyt csodás fényben ragyogva, deli fél 1 óra közt egyik vagy másik fán látni vélték, sőt többen azt is látták, hogy apró angyalok röpködnek körülötte. Annak a fának törzse, melyen legelőször a pásztor látta a fehéres alakot, ma már koszorúkkal van körülvéve és tele van ággatva feszülettel. A legszárazságosabb az esettel az, hogy a csodás jelenséget csakis 3-400 lépésről veszik észre azok is, akik látják; a kik közel, vagy a tála alatt vannak, azok soha nem látnak semmit sem. A közelmúlt napokban több ur ember is volt künn a csodás helyen s bár megnézték minden helyet és lát, hol eddig a jelenség történt, de nem láttak semmit. Hogy miért nem látták, azt a már nagy számban ott levő hívők egyike ekkép magyarázta meg:

— Az urak nem látnak semmit, mert nincs bennük hiúk, mint a szegény embernek s a Szűz Mária azért nem mutatja magát nekik, mert haragszik az urakra.

Az esetről különbözőben jelenést tettek a vesprémi főszolgabíróknak is.

Kikötői vendéglő részvényekre. Alig van vidék Balaton partján, mely szebb regényesebb és történelmi emlékekben gazdagabb lenne Révfülöpnél. Kikötője már évszázadok óta élénk forgalommal bír. Ide hozatott át evező hajók a somogyi buza; ide jöttek azért tovaszállítás végett a stajer szekerek. Itt járt ember-emleket óta a zalai arató, cséplő és vásárra menő nép Somogyba és megfordulva. Telen itt van a jéghid, a forgalmi jegüt Révfülöpről az átellenes boglári vasúállomással. A teherszállítás még ma is a Balatonnak ezen a pontján fizeti ki legjobb magát. Mindent a revfülöpi hajócsortium fenálása bizonyítja, mert ez újabb időben csakis a teherszállításokból tartja fenn magát, lévén itt a víz a boglári kikötővel szemközt a legsillegteskenyebb. Ide jó nyarájani a Balaton közepi vidék lakosságát a Zalától, Somogyból, Vespréme megyéből is; sőt sok igen tekintélyes család Budapestről, Temesvárról, Pozsonylól és Kassa-ról is. A fűrdővendégek száma már eddigéig is évenként 300-400-ra felszaporodott. Révfülöp és Boglár között indul meg az új gőzhajójárat is legelsőben. Kora tavasszal márciusban és tart késő őszig, mindaddig, míg a Balaton be nem fagy. Mindezen okok és körülmények arra bírták a zalamegyei Kövágó-Eőrs közszékhely közbirtokosságát, hogy a revfülöpi gőzhajó állomásnak közvetlen közelében egy olyan vendéglő felépítését határozza el, mely a mai kor kívánalmainak mindenben eleget tenni kíván és alkalmassá lesz a fűrdővendégek, átutazók, turisták által lehető legkényelmesebben elszállásolni. Ezen cél elérése végett a kövágó-

őrsi közbirtokosság a szükséges pénzüsszeget részvények útján óhajtja beszerezni. 600 drb. 50 irtos részvényt úgy bocsát ki, hogy az aláírások után 10 százalék, a től számitottan minden két hónapban 20 százalék fizetésekben lesz teljesítendő az aláírt összeg. Az aláírási ivatek aug. 15-ig Kövágó-Eőrsre (Zalamegyében) az elsőkértben küldendők vissza. Az aláírási ivatek dr. Hercegh Mihály bpesti egyetemi jogtanár, első, és Czuppon Sándor E. l. elkész, a lelkész, a lelkész bocsátották ki.

Tűz Gelsen. Jul. 19-én déli harangzó után — amint gelsei tudósítók írja — csakhamar harangkongs jelezte, hogy tűz van. Dr. Viola Ignác kórovoros udvarában, közvetlenül a pajta mellett állott egy rakás szalma; ez gyuladt meg. Szerencsére, a szomszédok hamar észrevettek és elfojtották a tüzet, mielőtt a közeli szalmatető pajtára átesaphatott volna. Levelezőnk megjegyzi, hogy a gelsei tűzoltók miatt akár az egész falu eléghezt volna; mert mire a fecskendővel megjelentek s azt valahogy összeigazgatták, a jelenvoltak már eloltották a tüzet. Több alkalommal gyakorlatot kellene tartani a tűzoltósággal, hogy ne csak parádés ki-vonulások alkalmával, hanem a vész pillanataiban is excelláhatnának a tisztiek és közöltökök egyaránt.

Felülfizetések. A nagykanizsai hadas-tyán egylet árva- és özvegyalajpa javára rendezett mulásdon felülfizettek: Jroszváry Gyula, Billisits József 25-25 forintot. — Gózonny László, Kaiser József, 10-10 frt. Thassy Miklós, főszolgabíró, Remete Géza, országy. képv. Dr. Vízlandvay József, Kohn Gáspár, Véssey László, 5-5 frt. Jeszenszky Árpád, Glavina Károly, Sebestény József, Etényi János, Bakó Gyula, 3-3 frt. Hein Mihály, Horváth Géza, Pálffy Elek, August Zs. Dervarics Akos, Unger János, Öv. Fran-kovits Örnagy, Gaal Miklós, Veisz L. F. 2-2 frt. Kozma György 1 frt 50 kr. Bogen-rieder József, Rakégyi Deszö, Halász Elek, Má-farthy Gyula, Rakóczy Parosettis Ötö. Böröndy Amandus, Dr. Pfravek József, Scheiffner Mihály, Kohlbenschlag Béla, Austerlitz N. 1-1 frt. N. N. 60 kr. Illes István, Gattermaier N., N. N. Schütz Zsigmond, Valdi Géza, és Pál Sándor 50-50 kr. Holczér Lipót 40 kr., Szabó József 30 kr., Pásti Lajosné, Kátizsiner Mátyás, N. N., N. N., Brüll Soma, Finger Miksa, Schütz Sándor és Müller László 20-20 kr., Nikicsér József 10 kr. Összesen 145 frt 50 kr.

Tűz. Julius 16-án kora déután 1 órákor Homok-Komárom közszékhelyen tűz tört ki. Höfer Ferenc kanizsai jegyző szőlőjében az istálló gyuladt ki és innét terjedt tovább, a sűrűn összezsúfolt házakra. A vendédelm színheje neg sem volt közelíthető, mert négy olyan széles utca szics a ház sorok közt, hogy a fecskendő oda-jarható volna. Vízet neg nagy mennyiségről, fejen hordák a targoncák, fűszályók, és korpavárnak. A mentésnél kitüntette magát néhány szomszói tűzoltó; valamint Kelekovics János langyvízi kovácsmeister, Krousz San unne-metazent-miklósi vendéglős és egy konáromi ember, kik hárman a ánkterger közepette, egy házat maguk mentettek meg. Elégett 6 ház több meléképület és a padlásra felhordott kieséptelt gabona. Egy szegény öreg asszony a vész láttára elájút, de csakhamar orvosi segélyben részesült.

A tapolecai postajárat. A tapoleca-tihanyi kedvezőtlen postajárat ellen az érdekelte környék panaszára Zalamegye közigazgatási bizottsága fő jelenést tett a pécsei posta- és táviró-igazgatósághoz s a szerelmek orvosását kérte. Most — mint levelezőnk írja, a postai igazgatóság értesítette a közigazgatási bizottságot, hogy az aszt fő-kövés-kállai-rajolcni postajáratit összekötetés mellett november 1-ől majus 1-éig Tihanyban és Aszófőn délután 5 óráig főtáladás került levél- és kocsipostai küldemények másnap reggel 7 óra 55 perczkor Tapolcára érkeznek. Tihany és Aszófő község lakói részére a jelen-legi viszonyok között ennel kedvezőbb összeköté-tést az igazgatóság nem létesíthetett. Az elmúlt telen egy páztor megtörtént, hogy a jelzet hely-lyeken feladott postaküldemények csak 24 órai késéssel érkeztek be Tapolcára, mert a rossz uti viszonyok következtében Köves Kállára nagy késedelemmel beérkezett az ott köveskállai postajárat nem csatlakozhatott a köves-kállai-tapolecai postajárathoz. Hogy ezen két postajárat csatlakozása a jövőben — eltekintve a rend-kívüli viszonyoktól — mindenkor biztosítottak; intézkedett a postai igazgatóság, hogy Köves-Kála-

Tapolca felé a posta a téli hónapokban a jelen-leginél 30 perczal későbbben induljon; amivel le-hetővé válik, hogy Tihanyról és Aszófőről Kö-ves-Kállára beérkezett posta Tapolcára mindig ugyanazon nap- továbbítassék. Tihany község levelező közönségnek érdekeire való tekintetből pedig az iránt intézkedett az igazgatóság, hogy Aszófőről Köves-Kállára a postajárat a téli rossz uti viszonyok alkalmával is csak akkor indíttassék el, midőn a Tihanyról érkezett posta teljesen feloldoztatott. A posta-igazgatóság ezen értesítését és kiltatásba helyezett intézkedé-sét a közigazgatási bizottság tudomásul vette.

Halálos baleset. Czukeller István 45 éves családos kőműves, e hó 19-én a Zerkovitz-féle vasut-utcai építkezésnél egy létráról lees-vén, oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy ezek következtében másnap meghalt.

Baleset. Gelsei levelezőnk írja, hogy ott Sebestény József földbirtokosnál kaszálás al-kalmával véletlen baleset történt. Egyik kaszál-rakó ember a már magasra rakott kaszál tetéjén megesussott s olyan szerencsétlenül esett le, hogy néhány oldalbordája eltört. Az eses után egy ideig lélekzete is elállt; már majdnem hal-lotnak hitték. Most orvosi gyógykezelés alatt van.

A közönség köréből*)

Nyilatkozat.

A Panama polemia egyik, Rosenfeld Lajos-mint a „Zala” munkatársa által közlé tett nyi-latkozatában következőket olvasom:

„Anélkül, hogy bővebb részletekbe becsajtkoz-tam volna, azon körülményt említém fel első sor-ban is (t. i. Györffy János ural történt beszél-getés alkalmával) mely felfogásom szerint az egész cikknek alapját és magvát képezte: t. i. azt, hogy ugyanazok, kik mint a városközönsé-gének bizalmasai, a bizottságokban működők: sze-repeltek, egyuttal a vállalkozó megbizottjaiként, és hogy dr. Löke ezeket hevesen megítámdta.”

Tekintettel azon körülményre, hogy én Egger B. és Társa, mint a nagy-kanizsai villany vilá-gítást berendező cég megbizottja voltam egyedül ez irányban a dr. Löke Emil ur által Városháza-cimű cikket csakis Rosenfeld Lajos ur mint a „Zala” munkatársa által közlézett nyilatkozatban foglalt interpretáció vagy felvilágosítás folytán személyemre irányzottak tekintem és ezt is csak azon szempontból mert a városi képviselősé-g tagja vagyok.

Amennyiben tehát a „Zala” szerkesztősége vagy munkatársai megbizotti működésében kifejtett tevékenységemet és eljárásomat criticálják úgy nagyon sajnálom, hogy e megtámadás körül oly kevés óvatosságot fejtettek ki, mert egy kis utánjárás vagy információ beszerzése körülű tá-radozás esetében megtudhatták volna,

1. hogy én kezdettől fogva nemcsak a városi közönség előtt de magánál a városi hatóságnál is a vállalkozó illetőleg Egger B. és Társa mint a villanyvilágítást berendező cég határozottan kijelentett megbizottja és képviselője voltam,

2. ennek következtében a városi képviselőség előtt a villanyvilágításra vonatkozó tárgyalások alkalmával érdekeltégemnél fogva részt nem vettem,

3. sem a pénzügyi sem az építészeti bizottság-nak tagja nem voltam és nem vagyok,

4. a szerződés fölötti névszerinti szavazás al-kalmával 142 jelen volt képviselő előtt kijelen-tettem, hogy érdekeltégemnél fogva nem sza-vazom.

5. az ellenőrző bizottságba megválasztattam és a választás eredményének kibírdetése után éppen csak érdekeltégemnél fogva nyomban kijelen-tetem hogy a megbízást el nem fogdom.

6. A villanyvilágításra vonatkozólag a képvi-selőség részéről kiküldött ötös bizottg előtt meg-bizotti minőségemben tárgyaltam — a végleges szerződés fogalmazásánál is nyitott és köteleesség szerűleg megbizotti minőségemben vettem részt.

Trencsén Teplitz 1894. július 18.

Tisztelettel Rapoch Gyula.

*) E rovatban közöljük Rapoch ur beküldött nyilatkozatát, az alakú és tartalmi felelőséget teljesen elhárítva ma-gunktól, annál is inkább, mivel felelős szerkesztőnk, — ki a nyilatkozatot esetleg kommentárral kísérdette volna, — tá-vol van s csak augusztus hó első napjaiban tér vissza.

CSARNOK

BYRON.

Irodalomtörténeti rajz.

— Jelesebb kútiók nyomán. —

Irta: Baboss László.

(9-dik folytatás.)

Időközben lába miatt többször műtétnek kellett magát alávetni, ami tanulmányait félbe-élbe szakasztotta anélkül, hogy a műtétnek eredménye lett volna, de azért nevelője s tanítója Roger miatt szép előmeneteket tett, 1798-ban pedig nagybátyja elhunytával, — kinek unokája már előbb meghalt — a 10 éves köllő most már Lord Byron az ország nemesi közé emelkedett s a külön nagybátyja útján betelep annak adóssággal terhelt birtokába, visszaszereli peres uton még a jótalanul elidegenített Rochdale-t is s ekkép beteljesültek búszke vágyai, amely fele egész jelleme tört az első a legjobbak közé bejuthatni.

Byron a külön nagybátyjától, aki vadászokra vadász s éjjel tücsöket tanít fordulatokra, nemcsak birtokait, de csinait, szolgáját is örökte, lesz alkalmunk még kiérni rá bővebben, minő külön hajlamok uralták köllönket s mennyivel járult hozzá még a szolga Murray is, hogy azokat a fiu képmémben fölébresztette.

1802-ben a Harrowi gimnáziumot látogatta, ahova arisztokraták szokták küldeni gyermekeiket. Byron alig alhatta volna meg, ha különös képességei arra alkalmassá nem tették volna. Tanárai csakhamar felismerték köllőt és szóközi hajlamait, maga pedig a legjobb vívónak küzdött fel magát barátjai között, kik közt különös rokonszenvre Lord Claret méltatta.

Byron ekkor sokat tanult, körülbelül úgy tett, mint Kossuth, az evést és alvást kivéve egész nap tanult és olvasott.

A Don Juanból lájuk, hogy mik voltak a gymnasiumi tantárgyak (I. ének 40.)

- A nyelveket, kivát a holtakat
- A tudományok legmeddőbb faját,
- Művészetet — ha még bolond akad
- Ki annak tartja ami buta, fad —
- Mind megtanulja — tud roppant sokat,
- De rossz könyvekből egy betűt se lát.

Elmondja azután a classicus kor összes köllőit: Homert, Anakreont, Catullt, Virgilt, Lucrétius, Juvenált, — belőlük azonban Byron — Juan mustrált kiadást kap, gondos kezek kitörlik a felit, mindazt, mi durvább, illemsértőbb tágabb értelmű benne.

Három évvel azután egy Bathi kirándulása alkalmával ismerte meg, 2-dik illetve 3-dik szereime tárgyát, — a 13 éves korabeli szerelmét Jacker Margitot is beleértve — Chaworth Marit, akit az „Alom” című költeményében oly szépen megénekelt. Mint minden, ez a szerelem is életre határozó volt Byronnál, ez időtől tán e csaldás egész életét megmérgezte, kedélye elborult, — sőt lett, és mint anyja szeszélyes nevelése, jellemét szeszélyivel ugy csaldása örök fájdalommal tölték el a köllőt, melyet tán egy igaz érzéstarti szerelem kibékített a volna világgal, — pokol volt ez Byronra, — kin, sőt fájdalom, mely átör minden költeményén, megágyasztva a hidegtől, a fagytól, melyek azettepték lelkét.

1805-ben hagyta el a fiatal Lord a harrowi gimnáziumot, — hogy Cambridgebe menjen az egyetemre. — Az egyetemen Byron csak hamar talál jó barátokat: Long, Eddelstein lettek kedvelbarátai. Barátság és szerelem deríték föl egyetemi éveit. Ha azonban elemi iskolázása minden rendszert nélkülözött, annál inkább az egyetemi. Londonba ment leggyakrabban s itt érzékkábító gyönyöröknek adta magát.

A köllöcködési hajlamok kiütörtek teljesen rajta, az elhalt nagybátyja rossz szelleme jelentkezett s leigázta, mint az, ő is folyton pisztolyt hordott, harapós ebeket, medvéket, farkasokat tartott. Child Haroldjában magát és életét festi midőn így szól:

„Rég Albionban egy ifju lakott,
Éreynben általában nem gyönyörködő,
Korhelykedéssel tölté napjait, víz
Zajjal sérvén az éj álmos csendjét.
Valóban ő gyalázatos fiu volt
Dévaj tudományok és istentelen
Óromnek adva ritka földi tárgyát,

Kedvelt ő örömlány s dárídón kívül
Vig cimborák voltak barátai,
Kiknek nem ügyelt születésükre.”

Dözsölések, ivások minden naposak lettek, — koponyából itta a burgundit, amelyet ezüst foglalat tartott össze, s a bolthajtások, hol valamikor a barátok szolozsmai zengtek, most Ruoh-ton az apród és Fietscher és még két szolgája danájától hangzottak.

Később hiúságból, hogy meghizik, csaknem éhen veszett el, majd meg fuladásig evett ivott dorbézolásában, a pezsgó és bordeauxinak sem volt ellensége, a pálinkát pedig szerette; ez életmód azonban idegessé tette s szervezetét teljesen tönkre tette, s ennek következtében aludni nem tudott, izgatott volt, leverten ébredt föl, s az unalom s élettanság gyötörte és csak a szütyakorlások, heves szenvedélyek izgatták, némely napokon pedig nem csak komorság, de örülési rohamok fogták el.

Itt írta első költeményeit a „Szünörök”-nt. E költemények nem állnak a költészet tükélyének magaslatán, de már magukon hordozzák a lángelme kinyomatait, az Edinburghi szemle azonban lesújtotta a fiatal Lord első köllőzsengeit, sőt még a köllői tehetséget is megtagadta tőle, az idő azonban nem adott igazat a kritikanak, s nemcsak maga a köllő, törté ő-se s az tirájával (Angol bardok és skót krikkukok), — hanem a köllőnek egymásután megjelent köllői beszédei s költeményei, melyek a világirodalom gyöngyei.

A kritika azonban sájo sebet ütött Byron szívében, s elhagyta Angliát, hogy feledést keressen.

(Folytatása következik.)

TÖRVÉNYSZEKI CSARNOK.

Járásbírószághoz leérkezett ítéletek.

Lopás büntetével vádolt Ezetes József ellen bűnügy a kir. táblától részben megváltoztatott ítélettel.

Németh József és neje Horváth Katalin felpe-reseknek — öz. Hegedüs Józsefné szül. Kovacs Magdolna alperes elleni pere a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Szándékos emberölés büntette miatt vádolt Belina Istvan elleni bűnügy a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Parviadél vétségével vádolt Dörschug János; Lukács Iván, Horváth Ernő, Kronberger Soma és Biló Dezső elleni bűnügy a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Lopás büntetével vádolt Molnar György elleni bűnügy a kir. táblától helybenhagyó végzéssel. Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Novák László elleni bűnügy a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Szerkesztői üzenet.

P. F. Sárszeg. Szives figyelmét nagyon köszönjük. A b. leteleben foglaltakat mi is tudtuk; de nem akarunk a keszthelyiek régi uszodával szakítani; azért nem változtattunk a hír-közlemény ki-tételén. Egyébként, hogy az ön felszólalásának esetleg érvénye legyen, b. letelenek érdemleges részét, ime közöljük:

„Becses lapjának 56. számában a hírek rovatában: Uj városi tisztviselők. cím alatt azt olvastam, hogy Keszthelyen Braun Radolfot egyhanguslag megválasztották tanácsosná.

Bátorkodom erre tisztelettel azon megjegyzést tenni, hogy Keszthelyen tanácsot nem választanak, mert nem létező rendezett tanácsú város, hanem az 1886. évi XXII. t. cz. I §-ának b) pontja értelmében csak nagy község, így Braun urat csakis községi előjáróval választhatták meg.”

K. P. Langviz. A beküldött felhívást közbe-tettük. A hír-közleményt köszönjük. Szerencsétlenség lapunkat máskor is, valami egészséges humorral megirt tárcával.

K. Gy. Kotor. Tárcaid a mai számban jön. Mentül gyakrabban szerencsétlenség lapunkat!

Tapolca. Köszönjük. Tudán a nyári járdói élénkég nyujt tárgyat valami hosszabb, szellemesen megírható tudósításra is.

A. J. Orosztony. Sziveskedjék bennünket értesíteni: kapja-e lapunkat? Halgatódságból azt sa-gyunk kénytelenek hinni, hogy a lap valahol meg-akad.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTÉR.

Égész selyem, mintaként Foulerdekhat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 ft 66 krig — valamint fekete, fehér s szines selyemszövetek 45 krtól 11 ft 66 krig szállít — sima, koczkás, csikos, virágos, damasziol minőségben (mintegy 240 féle dispoztio és 2000 különböző szin és ar-nyalathban) szállít postabér- és vámentesen a privát-megrendelők lakására Henneberg G. (ca. kir. ud-vari szállító) selyemgyára Zürichben. Mintak postafordívaldval küldetnek. — Svájcba nímzett leve-lorekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ra-gasztandó. (2)

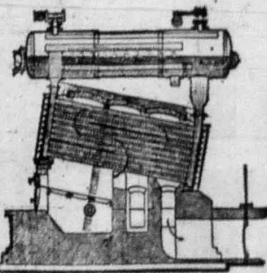
Ügyes comptoirista, ki a raktár-kezelésben is némi jártassággal bír, — egy helybeli előkelő gabona-kereskedésben a zonnal alkalmazást nyer! — Bizonyítványokkal fölszerelt ajánlatok a lap kiadóhatalához intézendők. (165)

HIRDETÉSEK:

Eisele József

RÉZ-, ÉRCZMŰ- ÉS GŐZKAZÁNGYÁR

BUDAPEST, V., Külső váci-út 138.

Ajánlja modern és a mai követelményeknek megfelelő szorszámok, készülőkek, valamint **hidraulikus szögcselő gépekkel** kitűnően berendezett gyárat, bármely szögcselő és nagyságú gőz-kazánok szállítására, szintugy minden másnemű kazánkovács-munkák, mint tartályok, vasszerkezetek, kémények stb. készítésére.

Különlegességek:

Steinmüller-féle szab. vízcsöves gőzkazánok 20 légköri használati fesznyomásig.

FELSZERELÉSEK

gőzkazánletelek, gépek, gőz- és vízvezetékek számára pontosan készíttetnek s azokból nagy raktár tartanak. Teljes szesz-, cukor- és vegyszert gyárbereendezések elvállaltanak s legszakszerűbben készíttetnek.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **helyben**, a **Csengery-utcában** ujjonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdjük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gézgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyúk és fecskendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató készülék,
Előmelegítők,
Közlelművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tüpeztisztító készülék,
Viztartályok,
Vaskémények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzszéptügépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott "Tütra" sorvelő-gépek (legújabb szerkezetű),

Dardlók, morzsolók,
Szecska- és répvágó-gépek,
Ékek, Extirpátorok,
Lékapok, halmozók,
Hengerek és Boronák, valamint mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házlazer

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

köszvény, csász és idegbajok ellen

Kwizda-féle köszvényfolyadék.
1 1/2 palack 1 frt o. á.
1/2 palack 60 kr.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.
Kapható minden gyógyszerárban.

Kwizda-féle köszvényfolyadék,
G. Főletét: kerül. gyógyszerár Kornsburgban.

!!URAKNAK!!

Gyengült férferőnél kiváló szolgálatot tesz a ca. kir. szabadalmazott „galean-villam-készülék” alkalmazására orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leírás boríték alatti 10 kr. levéljegy beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elektro-technikus és ca. kir. szab. tulajdonosánál

78 — BÉCS, I.,
Schulerstrasse 18. sz. a.

„HUNGARIA“

országos magyar vajkivitelű részvénytársaság értesíti a t. gazdaközönséget, hogy irodáját Budapest, Daiszínház-utca 10-ik szám alatt megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt; a vajkivitelét azonban csak f. é. október hó 1-én kezdi meg. 150. 4-1

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejjgazdaság felszerelése tekintettel a már leállított tömeges megrendelésekre legújabb is 8 hetet vesz igénybe.

Részletek az egész korszerű vajtermelést röviden tárgyaló és irásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria” országos magyar vajkivitelű részvénytársaság igazgatósága:

6 Josija Gábor s. k., Kunkel Imre s. k.,
Bár elnök, vezérigazgató.

Fontos
minden háziasszony
és
anya részére!

Dr. Kneipp

Elismert
legjobb
VEGYITÉK
BABKÁVÉHOZ!

KATHREINER Kneipp-malátakávéja az egyedüli, a mely a valódi kavébab ízével és áro-májával bír. Ez utóbbihoz kezdetben egy harmad-később a fele keverendő.

KATHREINER Kneipp maláta-kávéja használatban a legolcsóbb vegyület a babkávéhoz, melynek az egészségre károsan ható alkarszései egyszerre elenyészni.

KATHREINER Kneipp-maláta-kávéja jelenleg oly kitűnően készítség, hogy a babkávével egyszerre örölhető és minden szokott módon elkészíthető.

Kathreiner Kneipp maláta kávéja orvosi kitűnőségek által nyomtatékosan ajánlatik mint olyan tulajdonságokkal bír, melyeket az eddigelt használt pótkávék soha el nem érhetnek.

KATHREINER Kneipp-malátakávéja tisztán elvoze, különösen nőknél, gyermekeknél vérzegényeknél, gyomor- és idegbetegeknél bír kitűnő hatással.

KATHREINER Kneipp-maláta-kávéja mint hazai gyártmány kitűnő családi és egészséges kavé, — mely mindenütt kapható — 1/2 kiló 25 kr.

KATHREINER Kneipp maláta-kávéja közkedveltsége miatt sokszorosan utánoztatik. Nyitva kiméri aru vagy csalárdásra számított csomagokban levő határozottan visszautasítandó.

Csak az eredeti, fehér csomagok kérendők, melyeken világosan kivehető a név: **KATHREINER!**

HIRDETÉSEK

felvétetnek Fischel Fülöp könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

Szerkesztőség:

F 5 - u t c s a Ollopféle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert emberek fogadhatnák el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és sertéződé r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischek Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 firt — kr.)
Félévre 6 korona (3 firt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 firt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyitlitor petítésora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischek Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Hieronymi.

Midőn 1892-ben Hieronymi Károly, országyűlési képviselő, miután ő neki minden illetékes oldalról egyértelműleg, felajánlott magyar alkormányzói állást az osztrák-magyar banknál el nem fogadta, az állami legfőbb számszék elnökévé választott: a »Pester Correspondenz« mindjárt a legnagyobb határozattal kijelentette, hogy vétek lenne az ország közérdekei ellen, ha egy ilyen teljes virulásában duzzadó erőt, ily kipróbált, sokszorosan bevált adminisztratív talentumot paragon hevertetnének ezen a bár magas és nagy méltósággal környezett, de mégis csak holt ponton. Midőn az állami legfőbb számszék új elnöke ezután nemsokára meglátogatta zombolyai választóit, hogy képviselői megbízólevelét, melynek hosszu években át oly híven megfelelt, kezükbe visszategye és megtartotta emlékezetes bucsubeszédét, melyben közéletünknek két égisz sebé, a közigazgatási és nemzetiségi kérdést érintette szakavatott ujjával: mindenki osztozott e véleményben és még az ellenzéki lapok és szónokok is kijelentették, hogy ezt a férfit még elő kell majd hozni a bürojáról.

Tényleg nem tartott soká és Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, tiszta fővel és szerencsés kézzel, belügyminiszternek hivta meg Hieronymi Károlyt kabinetjébe. Alig lépett miniszteriuma élére, máris, felette erélyes tevékenységet fejtett ki Hieronymi

miniszter a közegészségügy terén és különösen a fő- és székvárosban gyors véget vetett az avitikus lomhaságnak. Hogy most meglátogatta kolosi választóit, oly beszámoló beszédet tartott előlük, melyet bizton állam- és programbeszéd számba vehetünk. Koloson is azt a két fontos kérdést, — a közigazgatási és a nemzetiségi kérdést, — taglalta Hieronymi, esak hogy a miniszter szavai már tényeket, erélyes, termékenységgel biztató tényeket jelentenek.

A közigazgatási reformra vonatkozólag kijelentette a miniszter, hogy a kormány már az őszi törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé a községi rendtartásról és egyuttal körvonalozta is koncepcióját. Azok a kis községek, melyek nem rendelkeznek elég értelmiség felett és nem elég vagyonosak, hogy a közigazgatási teendőket kielégítőleg eláthassák, megfelelő számban egy-egy nagy községé fognak egyesíteni, a melyben az ugy nevezett átutalt hatáskör számára állami hivatalnok fog kinevezetni, míg az autonomiának főleg a tisztán helyi ügyeket hagyják meg. A nagyobb, intelligens és vagyonos községek végezzenek jövőre is átruházott hatáskörben állami teendőket. De a személy- és vagyonbiztonság, a közegészségügy és a magasabb népnevelés szolgálatát mindenütt állami, jól minősített, személyükkel és vagyanukkal felelős állami hivatalnokok fogják ellátni. Apró részletekbe nem bocsátkozik a miniszter, hisz különben az egész törvényjavaslatot indokolással együtt közöl-

nie kellett volna a kolosiakkal, mielőtt a minisztertanácsban átment előzetes jóváhagyás végett a korona, törvényhozói tárgyalás végett pedig az országgyűlés elé terjesztetett volna.

A nemzetiségi kérdésben is pozitívummal lépett fel Hieronymi. Tudatja, hogy a választási cenzust Erdélyben egy nivóra fogják állítani Magyarországon cenzusával. Ez igazságos és politikailag okos: egységes közjogunk van, az imént tettük egységessé a házassági jogot is, lehet-e hát a választási törvény más, mint egységes? A nemzetiségnek oly aspirációival szemben, melyek az ország területének integritását, az állami fenségét támadják meg, és Magyarország testéből külön kis hazákat szeretnének kihastani: hajlíthatatlan szigorral lép fel Hieronymi. Az alkotmány és a törvények keretében azonban kész a legnagyobb és a legszívélyesebb előzékenységre. A nemzetiségek méltányos és képestelt elemét, — mentől számosabban alkalmazni és érdem szerint előmozdítani kell a közszolgálatban. A közigazgatási hivatalnok érte kerülete lakosainak nyelvét, tudjon a néppel közvetlen és annak nyelvén érintkezni.

Ez méltányos és megnyerő. A többi a „magyar társadalom“ dolga.

—(A helyrehez. Bécsből írják a „Pester Correspondenz“-nek: „Az az apostoli buzgóságot, melylyel a nagy tiszteletré méltó Bonghi a béks megjegyzés művel Olasz-

A „ZALA“ tárcája.

A gimpli.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —
I. §. Hogy fogják a gimplit?

Kaszás Pál, — a helybeli főgymnasiumban a fizika és mathézis rendes tanárát — az édes anyján és ő magán kívül bizonyára senki se tartotta szép embernek. Nagy mértékben sovány, még nagyobb mértékben hosszú, s a legszínlegnyobb mértékben hirtelen széke volt, s ha annak az ismert nőtának igazat adhatunk, talán csak egymaga képezett kivételt a szabály alól, mert neki rettenetesen nem illett, hogy egy kicsit himlőhelyes volt.

Egy jószabású császárkabát, egy ragyogó fekete cilind, s mügonddal kipödrött bajusz azonban sok mindent helyre hoz, a mit a természet az emberen elkütaárdokott. S még ha hozzágondoljuk, hogy Kaszás Pál a helybeli főgymnasiumban a fizika és a mathézis rendes tanára, nincs rajta mit csodálkoznunk, hogy olyan kis városban, miut a miénk, a hol a bázasulandó fiatal ember fehér holló számba megy, Kaszás Pál egyike volt a legkapósabb s legszívesebben látott fiatal embereknek — kivált a lányos mamák, s a házasság modern eszméitől áthatott lányok előtt, a kiknek a száma pedig számtalan.

Délután 4 óra. Kaszás Pál a tükör előtt áll, s éppen abban fáradozik, hogy a természet vet-

kes mulasztásait pótolja. Ő ugyan, mint minden hű ember, a ki legalább egy fokkal csinosabb az ördögnél, nem találja oly nagyoknak ezeket a mulasztásokat, mint talán egy uton-utótlén gunyolódni szerető felebarátja, a minek élő bizonyosága az az ühitt mosoly és a fityörgő ajksu-sorítás, a melylyel bajuszpödrési műveletét kíséri. Még egy-két sikerült trilla abból a bizonyos operettből, a mely semmi vonatkozásban nem áll a felsőbb algebraival és Struygens electro-dinamikai kísérleteivel és — Kaszás Pál tetőtől-talpig kifogástalan diszben az utcará lép.

A tanár úr arca szinte ragyog az örömtől, a mint az infans közvetlen bukkácsol előre. Csak néha szisszen föl, mikor egy-egy kívánczokó kódorab barátságatlan érintkezésbe jut a tyuk-szemével.

Mind ez azonban csakis addig tart, míg a Kishid-utcaá bekanyarodva egy földsalugáteros fehér házikó elé nem ér, a hol Fildessyné asszonyom — a megboldogult mathézisos professzor özvegye — lakik, hajadon leányával a szép Katinkával.

Kaszás Pál nagyot fúj, futó szemlért tart öltögete fölött, hirtelen kézmozdulattal eltávolít mellényéről egy oda tévedt krétafoltot, és a fizika rendes tanárához illő komolysággal lép be a rácos kapun.

— Hm... Hm...!

Egyzere arca elkomorul, homloka beráncsolódik, idegesen kap ritkás rőt bajuszához, a mint meglátja a kis kerti lugasban a szép Katinkát

és egy, a Katinka közvetlen közelében viruló — zsinoros huszár állítal...

Az igaz, hogy a zsinoros atilla tulajdonosa neki egy van bemutatva, mint tavoli rokon, vagy mi; — aztán meg... hisz neki nincs is semmi komolyabb szándéka, igazán nincs, — mindössze csak szórakozásból látogaja elődének házá... (olyan kedvesen tud csevegni az a Katinka kisasszony...) De mégis bosszantó az emberre, mikor azzal a kellemes reménységgel lépdel el hazulról, hogy szokás szerint egyedül fogja a lugasban találni Katinkát, és... és egy sárka zsinoros huszár állítal lát közvetlen közelében diszleni. — Már pedig a fekete kabát, ha mindjárt Kaszás Pál, a fizika rendes tanára létezik is benne, rosszul és feszélyezve érzi magát egy zsinoros huszár állítal szemben!

A tanár úr habozása tehát teljesen érthető.

Már éppen azon gondolkodott: ne forduljon-e vissza, mikor Katinka mosolygó alakja megjelenik a lugas ajtajába, megcsodál dallamos hangja. (Ez a hang!...)

— „Ah tanár úr, — mily kedves meglepetés!“ — Kaszás Pál ftilig pirul és bátorlalan léptekkel indul meg a lugas felé, hanna az a bizonyos atilla fenyegetőleg kandikál ki.

— „Bocsánatot kérek kedves Nagyad... hm... tisztelem kívántam tenni... hm, hm... Igen tisztelem, — de ha tudom, hogy nagyadnak vendége van... hm, hm... igazán... hm... esekélységgemmel nem alkalmatlankodtam volna... hm, hm...“

és Franciaország közt szorgalmazta, itt kezdetből nyugodtan, minden nyugtalanság nélkül nézték, valamint annak a megválasztotta misztionak is minden fejleményét, mely a franciabarát olasz patriotát és államférfit végre Párisba és a francia köztársaság elnökének kabinetjébe vitte. Hisz itt, e helyen ismételt hangszóló volt, hogy Ausztria-Magyarországnak abszolúte semmi kifogása sincs az ellen, ha Olaszország a vele szomszédos és fajrokon francia nemzettel jó viszonyban él. Barátságos viszony e két nyugati állam közt nemcsak nem ártalja a hármass szövetség defenzív becézőit, — hanem inkább csak elősegítheti azokat: hisz nem titok, — hogy Olaszország belépése a hármass szövetségbe főleg ama támadásokra való tekintetből történt, melyeket Franciaország részéről tapasztaltatott volna; minél jobb lábom áll tehát Olaszország Franciaországgal, annál könnyebben és vesztélytelenebül teljesebb a szövetség célja. A tisztelet méltó Bonghi ur mindenestre nagyon messze megy, — midőn egy párisi szerkesztővel szemben úgy nyilatkozik, hogy a hármass szövetségi szerződés lejártá után Olaszország arra fogja használni cselekvési szabadságát, hogy Franciaországnak teljes érvényű bizonyítékokat adjon barátságáról. Ha a hármass szövetségi szerződés lejár, — egyszerűen meg fog hosszabbítani, mint eddig. Hogy pedig a szövetség teljes fenállása mellett is mint lehet a barátság becses bizonyítékait nyújtani egy rokonszenves szomszéd nemzetnek, — azt Németország és Ausztria-Magyarország mintaszerűen bebizonyította, midőn Oroszországgal vám- és kereskedelmi szerződés kötött s egyuttal igen kellemes modus vivendit létesített. Különben Casimir Perier elnök is, kijelentékeny államférfi és ügyes diplomata, tiszta hideg vizet öntött Bonghi tüzes borába. Midőn a francia békit misztionárius a francia köztársaság elnökénél vért auliencián azt a véleményét fejezte ki, hogy Franciaország és Olaszország közt félreértés forog fenn, Casimir Perier azt felelte, hogy Olaszország csak lehetségeset követeljen, hogy a félreértés elháríttassék: Franciaország okos diplomatikus feje hozzátette még, hogy eltekintve a hármass szövetségtől, az általános óhaj a kibékülés után igen jól megengedi, hogy a faj-

rokon nemzet közt nyugodtabb és termékenyebb jövő legyen. Így beszél egy államférfi, a ki tiszta szemmel tekinté át a viszonyokat. A romániai tuloköz ízelmei monarchiánk és különösen Magyarország ellen kezdenek nagy bosszúságot kelteni az idevaló vezető körökben. — Ha a román kormány az ország alkotmányra folytatású nincs abban a helyzetben, hogy a garázdaságot direkt meggátolja, — úgy határozottan elvárják, esetleg megkövetelik tőle, hogy ünnepléses és határozott alakban jelentse ki sajnálatát és helytelenítését az illetlen üzemek felett és utasítson el minden szotlárítást az internacionális erkölcs és illem megsértésével. Ez legjobban történhetnék egy körjegyzék által Románia valamennyi külföldi képviselőihez.

Szent Iván éji álom.

(+) Ezeknek a forró, párakkal terhes nyári éjszakáknak egyikén, — amilyeneket épp most élünk át, a magyar parlament nagy szónokának és képviselőjének vig álma volt. Ugy rémlett előtte, mintha a képviselőház összes ellenzéki elemei és még azok is az ő tulajdon pártjából, akik a szerencsétlen egyházpolitikai hadjárat alkalmával elváltak tőle, az ő zászlója körül egyesülének és mintha sikerülne egy szerencsés véletlen pillanatban a kormányt és pártját kisebbségbe juttatni. A minisztérium leköszön, a korona alkotmányos szokás szerint megbírvja a parlament vezérszemélyeit, közül természetesen, mint első, a győztest. De itt megszakad az álom: oly rövid egy nyári éj! És mikor az álmodó elhagyta fekvő helyét, a reggeli fürdő és az obligát hideg zuhany után elkezd folyton biggadtában és józanabban gondolkodni a dolgról. Mikor később nagy beszámoló és a programbeszédrel választói és a nemzet elé lépett, — szent Iván éji álmát csak gyengén érintette, de bölcsen óvakodott azt a részletekig kifejezni és kimagyarázni. Nagyon jól felelte. Mindenekelőtt figyelembe veendő, hogy a parlamenti győztes megbírvásának a korona elemég semmi esetre sem kell, hogy az legyen a következő, hogy öt bizza meg e korona az új minisztérium alakításával: a koronának. főleg ha a pillanatnyi többség vezére oly programmal terjeszt eléje, melyet elfogadhatatlannak tart, mindig meg van óra az a joga, hogy a miniszteriumnak, amely bírja a korona bizalmát és nyilván csak is véletlenségből jutott kisebbségbe, felhatalmazást adhasson a képviselőház feloszlására és új választások elrendezésére. A népre való hivatkozás neheze hozná meg az ellenzéki frakciónak a többséget.

Azonban még az itt szemügyre vett eshetőséget is csak álommal lehet összehasonlítani: a mostani képviselőházban alig képzelhető az az eset, hogy valamely kérdésnél lezavazzák a kormányt, legkevésbé olyannál, melyet a kabinetkérdésnek lehetne tekinteni s melynek kabinet lemondását kellene maga után vonni. Az első nagy alkalom, mikor az erők erőteljes mérkőzhetnek, sőt mérkőzőik kell a küzdő tere, a költségvetési vita, melynél a kabinetkérdést nem szükséges, még majd csak aztán felvetni, hanem különösen az appropriáció által magától fel van vetve. Nos, a költségvetési vitánál minden párt őrt áll és teljes erejéből azon van, hogy embereit teljes számmal együtt tartassa. A szabadelvű párt az utóbbi időben fényesen bebizonyította, hogy emberei valódi kötelességtudással vannak eltelve és semmi, még oly fontos magánügy sem képes őket a csatateren való megjelenéstől visszatartani. A jövő költségvetési vitánál is teljes számmal fog megjelenni a küzdőhelyen, — így pedig a abszolút többsége van az összes ellenzéki elemek ellen. Mindenesetre kis többség — de október-novemberig lényegesen nagyobodik, minthogy az úgy nevezett „kiléptettek” jobbik része csak arra vár, hogy a kisebb egyházpolitikai javaslatokat is intézzék el a főrendiházban, hogy aztán ismét visszatérjenek a szabadelvű párt kobebe, melyet csak ellenátthatatlan teljesítmerei kényszer alatt hagytak el ideiglenesen, melyhez azonban százfélé politikai és társadalmi szálak oly szorosra fűzik őket, hogy más politikai közösségekben is élhetnek. Végre azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a költségvetésnél a horvátok is szavaznak. Itt tehát csinyre, — véletlen többségre nem igen lehet gondolni. Ha a szent Iván éji álom teljesedni akar, úgy várnia kell addig az időpontig, amikor a közigazgatási reform parlamenti tárgyalás alá jut és még ekkor sem fog teljesedni, — még ekkor sem teljesedhetik. Sok oknál fogva. — Ha talán arra számít az álmodott egyesült ellenzék vezére, hogy a kormánypart municipalista tagjai igazgatók lesznek, akkor keseri csalódiában legyen része: ez a párt csak az imént szolgáltatva emlékeztetés próbát annak, hogy minden személyes érzelmek és legteljesebb magánérdekeket fel tud áldozni a közjónak. Es még a Szapary-csoportról is szinte képtelenség feltételezni, hogy eszerben hagyja a közigazgatás államaitását, melyért vezére, mint miniszterelnök oly vitázul és kitartóan küzdött. A kormány falhoz szorítására tehát utolsó eszékül nem maradna fenn más, mint garanciális kérdések felvetése. Ez sem fog sokat használni. A kormány semmi esetre sem akarja a municipaliumok szabadságát és hatáskörét területük közigazgatási ügyeire vonatkozólag megsemmisíteni;

Kaszás Pál bizonyára biztosabban mozgott az elméleti fizika magas régióban, mint a kert kavicsos útján és kevésbé hozta volna zavarba egy felsőbbfokú matematikát egyenlet integrál számításával, mint a Katinka bogárszemének villogása. Elég hiba, hogy az egyetemen még nincs rendes tanzéke az udvarlás művészetének. Katinka arca is hirtelen lángba borult, mi azonban a Kaszás Pál zavart tekintete előtt észrevétlen maradt. „Semmit sem tesz kedves tanár ur, — hisz Jenő ugyszólván a családhoz tartozik... már ismerik egymást...” „Igen már volt szerencsém, hadnagy urhoz... Örvendek... hm, hm... Milyen kellemes meleg délután ez a mai!... hm, hm...” — Merev fejbőlintás, hideg kézzorítás, zavart helyfoglalás a Pál tanár ur részéről, a ki forgómozgásba igyekszik hozni térde között ragyogó cilindert. A két kabát kibívólag tekinget egymásra. A feszes helyzetnek az atilla távozása vet véget. — A fekete kabát könnyebbülten lélekzik föl. „Őn ma nagyon szomorúnak látszik tanár ur, — szabad okát tudom?...” „Éppenséggel nem kedves Nagysád. — épen-séggel... hm... Lehetne-e a Nagysád csillag-szemecinek gyújtó atmoszférájában szomorúnak lenni...!” — Pál urat ez a sikerült fizikai bók egész tűzbe hozta. „...Igen azóta szomorúnak látom. — Hanem a hadnagy ur... hm, hm...”

„Hihih! — Csak nem féltékeny Ön Jenőre, hisz — rokonom...” A csilagszemek atmoszférája elborult, s a csengő hang andalító zöngébe olvadt. (Ez a hang!) „Őn igaztalan irántam édes Pál... (A fekete kabát nyugtalankodni kezd)... Pedig ha tudná, mit beszélnek rólunk az egész városban!...” „A csilagszemek atmoszférája kigyulladt, perzselő sugarai gyújtó pontul a Pál tanár ur arcát tűzik ki. — A fekete kabát tűkötől, a cylinder örült gorsasággal forog a tanár ur centripetalis tenyerei között. „Be-szél-nek ró-lunk? !...” Az atmoszféra elborult, Katinka hiszasszony mint a hogy a felsőbb leánynevelő intézetben tanulta, szeméremesen lesült szempilláit s a köténye todrát tegegeti. „Igen bizony. Az egész város tele van a hírével... Hihih! Milyen különös nemde?...” „Nagyon különös... Épen-séggel... hm, hm...” „Még nem is hallotta, hogy... hogy...” „Hogy?...” „Hogy... De nem haragszik meg kedves Pál? Igazán azt beszélük, hogy... hogy mi... hihih!...” „Jegyesek vagyunk...” Pál ur mint a darázsipett ugrott föl ültéből. A cylinder a centrifugális erőnek engedve, az asztal alá rúplott, s onnan nézte nagy duzzogva az izgalmas jelenet folytatását. „Jegye-sek vagyunk?...” Katinka mint jó nevelésű leányhoz illik ilyen komoly pillanatokban, szemébe emelte kötenyét s elérzékenyülve rebegé:

„Istenem!... Ugy-e haragszik édes Pál? Bo-csás-sou meg, — de...” Az atmoszféra kigyulladt, a Pál a két könyéken keresztül nevető szem tüze alatt olvadozni kezdett. „Igazán... ha mertem volna hiúni, hogy remélhetek, — de... hm, hm... ha mertem volna felajánlani szívemet és kezemet...” „Pál, — édes Pálom... szeret-lek...!” Kaszás Pál ur két gömbölyű kart érez nyaka köré fonódni, egy édesen olvadó hang sugja fölébe: „szerelek”, (ez a hang!) s egy még édesebb csók égeti ajkait. A fizika rendes tanára remegve üli át a karcsú derekat, és... — A lugas ajtajában a mama jelenik meg, kezeit áldólag terjeszti a fiatalok feje fölé a meghatott hangon rebegi (Az anyák ilyenkor mindig mélyen meg vannak hatva.) „Vegyétek áldásom, gyermekeim!” 2. §. Gyöngy élet a házasság élet — csuhaja! A lakodalom szokásos fényével és ünneplés-séggel megtörtént, a menyek utánja Kaszás Pál a telekkönyvi ifjúság becézése szerint a menyországban nagybirtokos és a városban a legszebb asszony kétségbevonhatatlan jogos tulajdonosa lett. Akadnak ugyan most is rossz nyelvű népek, a kik hol titokban hol nyilván szerte suttogták, hogy Kaszás Pál okos ember létere nagy boldondot cselekedett, mikor egy vagyontalan és kacér leánnyal behagyta magát ugratni, sokkal nagyobb pártit is csinálhatott volna, — tesszem a gazdag Weber vaskereskedő lányát is, a ki kicsit kancsal ugyan, de 30 ezer forint a hozó-

ellenkezőleg, dusan kárpótolni akarja, a választott teatlétüket az ellenkezésben azért, amit az exekutiva tekintetében elvesz tőlük. Kézen az irányban egyetlen jótan módosítást sem fognak felvenni, melyet a kormány a legkészségesebben el nem fogadna és a felelősségi fórumok végigjárása a legkisebb közéleti választmányok szabadon lesz hagyva. A szent Iván-éji álom tehát itt is csak üres, mulékony hab marad.

Tollfuttában.

Mielőtt a leghitelesebb Szent-Gerzely-féle kalendárium szerint július 20-ikával a kánikula beköszöntött volna, — már valami velőszaló, virághervasztó atmoszféra feküdt városunk levegőjére.

Egy-egy szomorú, lekonyult fejű vadvirág kapaszkodott reszkető életragaszkodással sudár tövehöz: künn a katonai gyakorlótér-fennsíkján, melynek napaszalt pázaitól reszketve bucsuzott a leáldozó nap egy-egy kíváncsi sugara a közkórház fáiak lombjain keresztül.

A vasut partjáról irigy szemek ásták keresztül a sűrűsödő, szürke alkonyi levegőt s megcsendült a dal:

„Buza között, düllő uton megy a lány;
Barna legény lépeget a derekán.“

Pedig hát már le is vágta a buzát gazda öröme, bakalegény bujára.

Megreszket a virág ott a gyakorlótér-pázsitján, megreszketet mázasa is.

Valami nehéz, fájó sóhaj fekszik rá a hallgató lég hullámaira, mint mikor szomorú, szívbesítő preludiummal belekezd az érzékeny szívű kántor a siralmas rekviembe. Aztán viszik a léghullámok a nehéz szomorú sóhaj, ringatják tova a még szomorú dalt:

„Ugy elmegyek, meglátszátok,
Hogy híreim se halljátok.“

A halkán, szomorúan rezgő dalt siró galambbúgás kíséri, mint a temető éneket a zokogó harmonium reszkető hangja.

Itt egy pár, ott egy pár szomorúan, bandukolva Mintha megannyi kétféjű aranyasok libbegnének királyi méltósággal az alkonyi légben. Azok a kegyetlen, fényes, aranyozott, érzéketlen kétféjű saok két szívet marcangoltak akkor. Azét, akit elvittek és azét, akit itt hagytak.

Végre beköszöntött szomorúan, sötétben, mint egy kis próba-ítéletnap . . . a kánikula a leg-

érthetlenebb fizikai hatással, mert Nagy-Kanizsán. — jaj be sok szívnek reménye szállott akkor fagypontra.

Rettenetes, leirhatalan itélet-nap volt az. Ha Montépin vagy Gaboriau lángolófantáziájával rendelkezém se tudnám leírni a maga nagypénteki szomorúságával a kánikula beköszöntének estejét és kínos éjszakáját.

A hold valahol a szentgyörgyvári hegyek mögött késést és leste ott a kiérdemült csász. és kir. bakák ölelkészését a legáratlanban Bacchussal. Ez alatt Nagy-Kanizsa utcáin hullámozott a nép halványan, sápadtan. A villamlámpák fénye megöröült a néma areok mély gyászán. Franz kétségbeesetten futkozott, hogy micsoda ördögi bűvölés ilte meg az ő lámpáit, amik máskor úgy ragyogtak, mint a baka-suviksz?

Homály, mely, sűrű gyászos borulat feküdt meg a város utcáit. Valamelyik áhítható lelkületű korzói mama elkezdte csendesen dudolgatni:

„A kösziklák repednek;
Nap és hold sötétednek.“

Valóságos intó jelek a végítélet napjára.

Ha véletlenül, akkor Nagy-Kanizsán kösziklák is vannak, okvetlenül bejelátszóttak volna egy-egy rémes repedéssel az itéletnap orkesztrumba. De mert Nagy Kanizsán kemény kösziklák nincsenek, de lágy szívű nimfák annál nagyobb mennyiségben: ezek vették át a sziklák szerepét, balkeblőkre szorított kezekkel jelezve a fájó szívek hangtalan megrepedését.

E közben, hogy az itéletnap teljes legyen, — megharsant az arkangyal, (azaz a közös hadsergebeli batalion-hornista trombitája) és indulót fújt a távozó bakagyerekeknek. De minden holtakat föltámasztó harsona-hanggal erősebben megrázta levegőt a baka-nimfák siró, zokogó bugása.

Hiába verte e keseredetten a batalion-tambur a dobát, fölzaklatva keserű fájdalommal a szaporán pörgetett dob minden érző idegét, a derek zászlóit sirató elkeseredett szívek lázas dobogása mellett elenyészett az, mint a lepergő levél zizezése a jégesőben.

Egy-egy szilajabb szívből dalban tört ki a fájdalom:

„Ne menj el, maradj itt!
Még az éjtel ne hagyj itt.
Nem bírok a szivemmel . . .“

Aztán jöttek mások, akik már több poézissel, de kevesebb igazsággal azt dudolták, hogy:

„Nincsen annyi tenger csillag az égen,
Mint a hányszor eszembe jutsz majd nekem.“

Tizenkét órákor egy, minden érező baka-nimfaszívet keresztül-áhasagató éles fütty jeleste a vonat indulását, mely Nagy-Kanizsáról a harmadik zászlóaljat elvitte végképpen. — Az idek kánikula első napja fagyasztó atmoszférával köszöntött be a dézsák ligeteiben és megnémította a baka idilljek berkeit.

Hanem a honvédegyerek azért nem hisznek a virághervadásban. Nagyot sodornak bajszukon és fujják a nótat, hogy:

„Eddig egy volt, most már kettő . . .
Áldja meg a kétszer-kettő
A bakát . . .“

H I R E K.

— **Tüzek Nagy-Kanizsán.** Hétfőn két izben harsogott fel tűzoltóink vészkiáltja. Reggel 9 óra tájban, Kis Kanizsáról jelezetett a tűz, hol Pintér Gyula háza melletti felszer ismeretlen okból kigyuladván, a lángok átcsaptak a ház padlásába és ennek cserépes fedelet elhamvasztották. A tűzoltóság csakhamar sikerült a tüzet lokalizálni. — Este 10 óra után óriási ijedelem okozott azon hír, hogy „eg a nagykanizsai takarékpénztár! Óriási közönség tolongott ezen, a város kellő közepén lévő hatalmas épület felé, honnét messze világító, lángtenger csapott fel. A tűzoltóság, katonaság, és csendőrség kivonulása, az ezernyi nép tolongása meg erősíteni látszott a hírt, mely azonban csak annyiban volt igaz, hogy a takarékpénztár udvarában, levő a Grünhut-féle házai szomszédos és ennek tűzfalához épített faház, melynek egyik részét itt. Wajdits papirraktár is használatba, kigyuladt: erősen veszélyeztetve a szomszédos Grünhut házat, melynek nyitott magtárablakait folyóvíz-nyalodta a láng és a szíprőlák egész tömege röpdösött azong be. A tüzet erősen észleztette a faházban felhalmozott vágott fa és egyéb gyúlékony anyag. Midőn végre kellő vízmennyiség állt a tűzoltóság rendelkezésére, a két feckszédőnek hatalmas vízsugarai gyorsan legyőzték a pusztító elemet. A faház teljesen leégett, nemkülönben nagymennyiségű tűzifa; de a legnagyobb kárt Wajdits szenvedte, kinek több száz rizsma napiárpapírja vált hasznavehetlenné, mely biztosítva nem volt. A Grünhut-féle földszinti magtárba szintén behatoltak a lángok, szerencsére azonban ott nem igen találtak gyúlékony anyagra, az egy két szál deszka, mely az ott felhalmozott buzán feküdt, valamint egyéb apróbb fatárgy megégett. A földszinti valamint a két padlás magtárban elhelyezett terményekben nem annyira a tűz, mint inkább a füst

mánya, — két kézzel oda adták volna hozzá. Pál tanár ur azonban minderről hallani sem akart, sőt nyakig uszott a boldogság tengerében s csak a rendesnél jóval hosszabb termete akadályozta meg, hogy nyakig el nem merült benne.

Csak most vette észre, milyen szép a világ, milyen ragyogó az élet, ha otthon két-ölelő karfogja az embert s ebéd után két cseresnyepiros ajak édesíti meg a fekete kávé. Már így igazán érdemes a fizika rendes tanárának lenni!

A mézes beték hónapokig tartott, Pál ur nem győzött betelni a feleségével; gondolom, más is úgy van vele, ha az a feleség — szép. Mihelyt az iskolában elvégezte hivatalos kötelességét, rohant haza az ő kedves kis feleségének ölelő karjai közé. Mostanában neheze is eszik ezek a száraz hivatalos órák. Reggel 9—12-ig, délután 2—4-ig távol lenni a feleségtől, biz elég kellemetlen dolog egy fiatal házas emberre, a kinek a felesége — szép. De mihaszna: a kötelesség parancsol még ezeknek is.

Különösen délután nehéz volt a válás. S az a hamiskás asszony még kínosabbá tette kedveskedésével!

„Ne menj még kedves mucsám, — még csak most ütötte a kettőt! . . .“ (Egy édes csók.)

„Micsoda... már két óra?! — Mennem kell edesem, eresz! — Tudod, az igazgató...“

„Csak még öt percig maradj mucsám!“ (Két mézes csók.)

„Nem lehet aranyom. — A fekete kabátom! . . .“

„Csak 2 percig még!“ (Három mámoros csók.)

„Nem, nem maradhatok tovább...“

„No várj te rossz ember!“ — kacagott a menyecske.

„— Aztán mikor jössz haza?“

„Négy órákor!“

„Előbb nem lehet?“

„Nem lehet edesem, — épenséggel...“

„No akkor csókoldj meg. — Még egyszer! De négykor itthon légy! Pál! . . .“

— És Kaszás Pál a fizika rendes tanárához nem illő szapora léptekkel sietett az iskolába, hogy egy perc késés nélkül magyarázhassa a szerelmes levelek írásával foglalkozó VII. osztály tagjainak, sinus és cosinus logaritmus táblával való kiszámítását.

3. §. Futó felhők.

Hogy, — hogy nem történt, egy alkalommal Pál tanár ur haza jött az iskolából már — három órákor.

Szinte csiklandozta az öröm, mint fogja ő most meglepni az ő egyedül szomorkodó kis galambját, s milyen forró csókokat fog kapni jutalmul sat. sat. — ábrándos lelkesültégében úgy neki ment egy formátlan villamvilágító oszlopnak, hogy csak úgy koppant bele a cilindernem fészkelő koponyájára.

„Rossz ömen!“ — gondolta volna egy kevésbé tudós s hozzá szerelmes férj, Kaszás Pál azonban nem gondolt semmit, helyére nyomta a cilindert és tovább ábrándozott.

A mint benyit az utca-ajtón, az első tárgy, a mibe szerelmes pillantása ütözködik, az a bizonyos hegyke sárgasziboros buszár atilla, a mi Pál ur

álmainak állandó kísérő réme, lidérsé, elképzelhető tehát, micsoda megdöbbenő hatással volt a tanár ur fantáziájára így — eleven állapotban.

A hadnagy ur hegyke, mosolygós arcot vág, mint a hogy az öbitt, a szerencsétől elkényeztetett emberek szoktak, a kinek a szemében egy fekete kabátos halandó csak gimpli számba megy s leereszkedő vontatott orrhangoz szól oda a képből kikelt tanárhoz, nagyuriansan rogotatva az ret.

„Jó napot tanár ur, jó napot! Becses engedelmével bátor voltam a cosineomnál tisztelet tenni. Sajnálom, hogy tovább nem maradhatok, de a Nikinek megígértém, hogy kilogólok vele. Adieu tanár ur, — a viszontlátásra...“

Jó darabig mereven, mozdulatlanul bámult az erős kardesörtéssel tova kacsázó hadnagy után, kréke önkélelenti ököibe szorult s aztán egy agyegyető gondolatot megkapatva, östriként tört be a házba, egyenesen neje szobájába.

A kis menyecske izlé, pongyolában a pamfagon hátrádtulva olvas a mag legsemmitmondóbb arcával. A mint férjét belépni látja, a könyvet gyorsan eldobja és karjait kitárva siet férje elé... „Macuskám! — Megjöttél? . . .“ (Ez a hang!)

Pál lefegyverzi ez a nem várt fogadtatás, dühbe alább száll, s akadozva rekedt hangon kérdi nejétől:

„Mit keressett itt az ember?“

A menyecske átkarolja férje nyakát, csókkal szórja tele kipirult arcát s kíváncsian kérdő tekintettel néz szemé közé.

„Micsoda ember — mucsám? . . .“

eszközre menő kárt okozott, mely a magyar-francia biztosító társaságot illeti. Ha szélcsend nincs, az általános vízhiány folytán, városunk legvirágzóbb negyede ma már csak volt.

— **Hymen.** Heimler Sándor nagy-kanizsai kereskedő leányát, Irén kisasszonyt, eljegyezte Kamény Albert m. kir. államvasúti hivatalnok Budapestről.

— **Kossuth Lajos szobrára.** Nagy-Kanizsa város gyűjtővén Kossuth szobrára városunkban összesen 558 forintot tolt be.

— **Kirándulók kalauzsolása.** Az Erdélyi Rézártya-Egyesület kirándulások rendezésével kívánja a szebb természeti szépségeket a nagy közönséggel megismertetni. E végből úgy szervezte magát, hogy bármely időben az anyanyelvűből jövő nagyobb kiránduló csoportokat programmal ellátott, vezetési és kalauzolási tudással, hazafias tisztelettel közzéteszik tehát, hogy hajlandók az anyanyelvű bármely vidékéről kirándulást rendezni az erdélyi-rész bármely pontjára, ha legalább 15–20 kiránduló jelentkezik és a megállapítandó részvételi díj lefizetésére magukat kötelezik. A követendő eljárás az lenne: A kirándulás illető vidéki szervezője — kit maga a kirándulni akaró társaság választ vagy kéri fel — összegyűjti a jelentkezőket és a névsoruk legalább 10 nappal előbb beküldésével megkeresi az egyesületet, hogy ekkor, és ekkor, ide és ide, ennyi és ennyi napra szólólag egy kirándulási programot állítson össze.

Erre az egyesület azonnal megállapítja a programot, kiszámítja a részvételi díjat és közölve ezt az illető társasággal, a kirándulás érdekében elvégzi a szükséges intézkedéseket. Ez a határozata az egyesületnek igen fontos, mert ennek alapján igen könnyen és olcsón megtekinthetők az erdélyi-régi gyönyörű természeti ritkaságok. Felhívjuk a nagy közönséget, hogy minél nagyobb számban szövetkezzenek kirándulások megtevésére. Kérdő-küldések Radnóti Dezső főtitkárhoz Kolozsvárra intézendők.

— **A 191-es izzólámpa.** Városunk egyik előkelő polgára panaszolja nekünk, hogy a Kisfaludy-utcában lévő 191-es izzólámpa, noha a próbavilágításnál és kezdetben kiünnöni működött, már napok óta nem ég és a világítást ezen utca lakói ez időben főleg a holdtól nyelik, mely mindig rendszeresen van szabályozva, de éppen azért most már csak olyankor kel fel, mikor az emberek már lefeküsznek; minthogy azonban aludni sötétben is lehet, a lakók ezen ténylegkedést megelőzőleg szeretnének egy kis villamos világítást.

— **Öngyilkosság.** Weisinger Jánosné a nagykanizsai gyémester 45 éves neje, ki azonban urától elválva, mással élt közös háztartásban, lelki furdalások érezték azon tette miatt, hogy elhagyta családját, melyet 6–9 éves gyermekkel szaporított és e miatti bánatában e hó 23-án délután mező-utcai lakásán arsenikummal megmérgezte magát. A mérge bevétele után elment a nagykanizsai városi mérlegházhoz, hogy ott

bucsut vegyen azon férfutól, kinek kedvéért feladta családi boldogságát. Alig ért azonban ide, a mérge romboló ereje a testileg erős nőt földre terítette és noha gyors orvosi segítségben részesült, néhány óra múlva kilehelte meggyévedt lélkét.

— **Pasztító villám.** A Ludbreg közszeg főlti e hó 16-án elvonult zivatar alkalmából, lecsapott a villám a Bathány herceg tulajdonát képező lakóházba, minek következtében a ház és istálló a lángok martalékává lőn. Szerencsére az ott lakó molnár és személyzete a közeli malomba volt elfoglalva s így a biztos veszedelemtől ment volt.

— **Huzsonló év után.** Tizenketten voltak az Isten lelkent szolgálókkor, midőn 1869. július 17-én Veszprémben fogadtak lettek; s ma már csak nyolcan ölelhetők meg egymást és csak 8-nak személtől hullhatott a könyvzáró a találkozás feletti öröm közt. Három elment oda, honnan nincs többé visszatérés, egynek pedig szelleme világa sőtétült el örökre. Az életben maradtok valamennyien előkelő egyházi állást foglalnak el s köztisztviselő és közszereplő között töltik be hivatalukat. Életben vannak és a jubiláris ünnepélyen Keszthelyen részt vettek: 1. Bognár Károly, káptalanfőnöki plébános; 2. Dr. Dunszt Ferenc, keszthelyi plébános és habóti apát; 3. Fekete György, zsidó plébános, kerületi tanfelügyelő; 4. Hankóczy Miklós, kisbairi plébános; 5. Illés Ráfael csorna-promentéri rendi kanonok és főgimnáziumi tanár; 6. Szabó Lajos, kékthelyi plébános; 7. Székér László, halimbai plébános és 8. Szűcs Móric kapornaki plébános. Július hó 17-én délelőtt 9 órakor átjatos csendes misét hallgattak a keszthelyi róm. katolikus templomban, melyet Dr. Dunszt Ferenc apát-plébános tartott, s a melyen a város és a vidék igen szép számu és előkelő közönsége vett részt. Misa után a pályatársak az összejövetel emlékére lefenykéztették magukat s aztán a város, a balatoni park és a „Hullám” szálloda megtekintése után Dr. Dunszt Ferenc apát-plébános vendégiszereplő házában gyűltek egybe, ebédre.

— **Kávé helyett gyufaoidat.** Peresztegi Gyula 13 éves pinczés-fiu e hó 24-én reggelire kevés kávét kapott, mi annyira elkésértette, hogy ezt meg sem érintve, leült, megirta bucsulevelét övösihez, melyben bocsánatot kér mindazoktól, kiknek valaha valamit vételt, kijelenti, hogy oly kevés örömet nyújt neki az élet, hogy ettől megválni akarván, megmérgezte magát. Ezután fogott egy hatalmas kávé poharat, belefaragott egy adag gyufaoidat és mohón megitta. A hatás nem maradt el; a fiu rosszul lett, de a gyorsan nyújtott ellenszer újra visszaadta az életnek melyben nagyobb adag gyufaoidatot lehet inni mint kávét. Különös véletlen, hogy a fiatal öngyilkos jelölt, az öngyilkossá lett Weisingerné testvérének fia.

— **Öngyilkos postaszóla.** A budapest-prágereheli vonalon hónapok óta történtek kisebb-nagyobb sikkasztások, melyek alapján a postai értékek reklamálása napirenden volt. Kezdetben nehéz volt a sikkasztásnak nyomozása, de miután különböző postahivatalnál, de mindig a jelzett vonal állomásairól jöttek a panaszok, — a mozgópóstára s végül ennek Schitkei nevű szolgárára irányult a figyelem. — Két postafelügyelő, hogy a tolvajnak biztos nyomára jöhessen, álnéven csomagokat adott fel, melyekben nyolc darab, jellel ellátott egyforintosokat helyeztek el. A kelepce csakugyan lepré csalta a tolvajt, Schitkei a csomagot ügyesen felmetszette s mint rendszeren szokta, az értékegyet kihúzó gatta s az így megkapasztott csomagot újra beragasztva, eresztette tovább. Prágerehoban a tolvajnak azonnal nyomára jöttek s a sikkasztót, ki éjjel élvezte fáradságának pyümölcsét, a mából felverték, megmozdították s a csomagból kivett összegnek egy részét, hat megjelölt forintot meg is találták nála. A bűnös kétségbeesve, a szerdán reggel Csakortnyán áthaladó vonat elé vette magát Prágerehoban; a vonat átlését teljesen lemetszette, labait levágta. Még ugyanazon vonattal Marburgba viték, amputálták, de ennek dacára meghalt. — Az elsikkasztott összegeket hozzáfőzőleg százhatvan forintra teszik; az öngyilkosnak felesége és hat kiskorú gyermeke maradt hátra.

— **Felhívás.** A dunántúli ev. reform. egyházkerületi főiskola székhelyén Pápa, a pápai egyházmegye közreműködésével szervezett ev. reform. egyházkerületi jellegű leánynevelő intézet az 1894/5-ik évi kezdésével vagyis f. év szept.

hó 5-én megnyílik. Az intézetbe felvételek valláskülönbség nélkül 6–15 éves leánynevelődek, kik elemi oktatást az ev. rev. nőtanító által vezetett elemi-, polgáriiskolai oktatást a szinten női tanerőkkel ellátott városi polgári leányiskolában, esetleg házati oktatást a szülők kívánására magában ez intézetben nyernek. A társadalmi középosztály igényeinek megfelelőleg berendezett nőnevelő teljes ellátási és nevelési díja 180 forint; folyamodók a jelentkezők felső-áráig 140 forint kedvezményes díj mellett is felvételek. A díjak 3 egyenlő részletben előre fizetendők. Jelentkezők az intézet igazgatásával megbízott dr. Horváth József főiskolai tanszék Pápa augusztus hó 10-ig eszközöndők, a ki a jelentkezőknek, valamint levelelbeli megkeresésre bármilyen is minden irányban azonnali részletes felvilágosítással fog szolgálni.

— **A zalamegyei aggharcos testületébe** újabbban alapító tagokul beléptek: Karozag István és Karozag Béla 25–25 forint befizetéssel, pártoló tagokul Beniczki Ferenc, Medved István, Berger Adolf, Lodner Ferenc, Ta'aber János, Petris Ödön, Haba József, Friedmann Károly 3–3 forint tagsági díjjal; továbbá Eperjessy Sándor, 2 forint, ifj. Blau Károly, Staab József, 1–1 forint járultak a testület alapítókéhez — ez összesen 76 forint. A testület szives pártolónak köszönetet mond az elnökség.

— **Legett szőlőhegyi pince.** Merklly Antal Nagy-Kanizsa járás szolgabírájának Balaton-Szent-Györgyön lévő szőlőjében e hó 22-én valószínű gyújtogatásból, tűz ütött ki, mely a csinos cserépteleles pincés házat teljesen elhamvasztotta. Az épület biztosítva nem volt. Kár mintegy 1000 forint.

— **Gőzferőtlenítők.** E hó 24-én sok vidéki arcot láttunk városunkban. Községi bírák jegyzők és egyéb községi kiküldöttek eljöttek városunkba, hogy Seantis Károly főszolgabíró elnöklete alatt megbeszéljék, miképen tegyenek eleget a belügyminiszter. ebbeli utasításának, hogy gőzferőtlenítő gépre tegyenek szert. Határozata ment, hogy a járáskör, mely nagy egészségügyi járasra van felosztva, négy gőzferőtlenítőt fog beszerezni és ennek költségeit megjelölt arányban az egyes községek loják viselni. — Nagy-Kanizsa városa e napokban már szintén megrendelte a gőzferőtlenítőt.

— **A piaristák hete.** A kegyes tanítórend összes társházainak főnökei és küldöttei, szám szerint ötvenketten, a tanügyi bizottság tagjaival összesen hatvanegyen, gyűltek össze tanácskozásra Budapesten, a piaristáknek a Városház-téren lévő rendházában. Naponként délelőtti kilenctől tizenkettőig és délután háromtól ötig tartott a tárgyalás. A rend szervezete közléseiről lévén, az összes előjárók beszámoltak hivataloskodásukról és lemondottak tisztviselőkről. Majd a tanítás terén és a rendi életre vonatkozó ügyek körül fölmerülő óhajások kerültek napi-rendre. Külön bizottság foglalkozott a rendi gimnázium és a kolozsvári Kalazantium szervezetével és elhatározta, hogy a rendi növendékek négy esztendőnyi egyetemi kurzust végeznek. A tanácskozások befejeztével voltak a választások. Rendfőnöknek kózikaraital újra Lévy Imrét választották meg. Kalmár Endre tiszteletbeli rendfőnök lett. A rendkormány tagjai lettek: Horváth Pius, Frank Ferenc, Pap János, Farkas József, Vary Gellért és Pallér Ernő. A rendi növendékek mestere: Roch Gyula. Ifjázfőnökök lettek: Frank Ferenc Budapest, Csérhalmi József Debrecen, Perger József, Kecskeméti, Szokán Sándor Kis-Szeben, Tóth Jenő Kolozsvár, dr. Tóth György Léva, Rappensberger Vilmos Magyar-Ovár, Malonyay István Máramaroz-Sziget, Balássy József Nagy-Becske, Nagy, Farkas József Nagy-Kanizsa, Pócsér Ernő Nagy-Károly, Horváth Sándor Nyitra, Pahinger Alajos Podolin, Karasz János Privigye, Pálmay Miklós Rozsahely, dr. Csányi Miklós Satoraj-Ujhely, Panek Ödön Sombanya, Papp János Szeged, Fűredy János Szent-György, Pióter Elek Tata, Pfeiler Péter Temesvár, Krasznay János Károly Trecsen, Halmi László Vác, Takács József Veszprém.

— **Hódít a villámvilágítás.** Sümegen is megindult a mozgalom a villámvilágítás létesítése tárgyában. Az ügy élén Eitner Zaigmond áll, aki az érdekeltségnek számszerűleg kimutatta, hogy ha csak 500 láng, továbbá a város kivilágításáért a villamtelepre 50 évre ingyen terület és kizárólagos szabadalom és évi 600

„Az a... hm... hadnagy!”

„Tan Jenő érted — mucuskám? — Ó te bohó! Hát meglátogatt bennünket édesem, hisz csak illik a cousinsját meglátogatni...! — De mi bajod neked mucuskám, — milyen véres a szemed? Ugye azzal a mogorva igazgatóval szölköztél össze? Óh a csuf ember!”

„Igen, de...”

Pál tovább akar kérdezősködni a rokonság foka felől, hanem a kis menyecske nem hagyja szóhoz jutni. Oda vonja maga mellé a pamlagra, ajkát, arcát elárasztja forró caókjaival. Pál urnak a csillagszemek gyújtómosférájában lassanként minden gyabakvó gondolata elpárolog, helyt ad az erősebb, hatalmasabb, vérforraló érzelemnek, a minék a neve — szerelem.

„Édes...”

„Kedves...”

4. §. Szarvas okoskodás.

Pál tanár ur másnap az iskolába menet bigadt fölve végiggondolta az egész helyzetet, s rövid elmefuttatás után a következő logikai formában összegezte az eredményt:

„A feleségem a világ legbájosabb teremtsége — az bizonyos; szeret engem — az is bizonyos; az a szárazmórós huszár ailla... hm, hm...”

— És el kell ismernünk, hogy ez a sikerült szarvasokoskodás nemcsak a fizika, hanem a logika rendes tanárának is becsületére vált volna!

Albert János.

forint biztosították, úgy a villamvilágítás Sümegher megvalósítható. A terv szerint minden lámpa bevezetése 2-4 forintba kerülne, míg egy 16 gyertyafényű lámpának egy óráig égése 2 krunál többbe nem jönne s a város az eddigi 40-50 petróleumlampás helyett, amelyek jelenleg az utcák megvilágítására szolgálnak, 100 db. 16 gyertyalánggal égő villamlampát kapna. Az ügy részleteinek tüzetes tanulmányozása és ennek alapján jelentéstétel céljából Eötvös Zsigmond elnöklete alatt nagyobb bizottságot küldött ki az értekezlet.

Betörő cigánybanda. Ismét egy egész banda betörő csigányt kerített kézre a felső-lendvai csendőrség. A máj. apr. 6-án Koblenzer Ignác vizlendvai kereskedő kárára elkövetett betöréses lopás tetteit ugyan sikerült neki Horvát Adám (Kuku) és Horváth Iván (Ficza) kóbor cigányok személyében elcsipni, kik ez alkalommal beismerték, hogy még 3 társukkal követtek el azt. — Az ez ügyben megejtett erélyes nyomozás kapcsán kiderítették a június 10-én Korpics Andrást felső lendvai lakos kárára elkövetett lopás tetteit is, kiket Baranyai Ferencz (Czetekó), Sárközy János (Puskas) Czenez Adám (Bokir) Horváth József (Finga) és Sárközy István (ics) szintén kóbor cigányok személyében letartóztatták. Ezek aztán azt is beismerték, hogy a vidéken évek óta előfordult 10 betöréses lopásnak is ők voltak tettesei — A határszelen garazdalkodó vad cigánynép megfényítése körül derék csendőrséink mindegyre több sikert mutatnak fel; de mi haszná, ha idő múltán ismét felütik fejüket, mindaddig, míg a kormány gyökeresen nem intézkedik teljes megrendszabályozásuk iránt.

C S A R N O K

BYRON.

Irodalomtörténeti rajz.

— Jelesebb kuttók nyomán. —

Írta: Baboss László.

(10-dik folytatás.)

Isten veled! . . . A honi part
A két távolban tűnik el.
Az éji szél búsan sóhajt,
A csúf vadul énekel.
A nap tengerbe száll le már,
Ott rejti el magát;
Isten veled! fényes sugár
Hazám — jó hűszárad!

Igy énekelt Byron, — midőn elhagyta hazáját 1809. június 22-én egy liissaboni gőzösmén, örömei a kritika által megvoltak mergezve, azok pedig, kik az ő satirája által találva érezék magukat, gyűlöletükkel üldözték; napfényre jöttek különökdései, s az újságok bő anyagot találtak, hogy mániáját, rögeszméit, tobzódásait a közönség számára érdekessé tegyék.

Július 7-én ért a gőzös Liissabonba, s hogy mit érzett benne költőnk s milyen volt a benyomása, mit lelkére tett: a Childe Harold bábas éneke, a tanúság. Byron felkereste a társaságokat s ellovagolt Kadixba, Sevillába.

A spanyol nők kiválólag megnyerték tetszését, amit természetesen is találunk, — ha a hideg ködös angliai s a heves spanyol nőkre gondolunk. — E közben megnezte Prevesát, Missolongit s különösen megnyerték tetszését az Albanok. Afrikába is szándéka volt áthajózni, de pénzhány akadályozta a terve kivitelében, de atmet Athenbe s ott egy negyedévig tartózkodott; a régi romoknál, itt is jobban érdekelték a szép görög nők; erről tanuskodik a: Zoé mú ziz agapó: „En lelkem szeretlek“ című költeménye:

„Ajkadra mit szívní égek
Karcu derekadra, mely
Ígér több gyönyörűséget,
Mennyit szó mondhatna el,
Szűdre, mely üdv- s búhozó
Zoé mú ziz agapó!

Meglátogatta még aprílisban Szmirnát Efesus, Konstantinápolyt s átuzta a Hellespontot. — Két évi távollét után június 2-án érkezik vissza Portsmouthba: hazájába.

Ez utazás terméke volt a „Childe Harold“, a melyet Byron maga nem becsült elli nagyra, mint éppen a legkedvesebb barátjai, Dallas Gifford, akik el voltak általa ragadtatva; — de a

költemény, mely a legnehezebb versmértékben íratott, el is arasztá dicsőéggel szerzőjét; — egész kultusza támadt a szerző balványozásának, a trónörökösöt kezdve az utolsó divatkereskedőig, minden, még a nyakkeudódivat s a szerelmes hölgyek is Byronnal s nevével valának betelve. A sors e szeszélye, mely előbb lesújtotta, most egyszerre a magasba, a hir, a dicsőség ormara emelte. A Childe Harold azonban meg is érdemelte e dicsőséget, ebben Byron leírja keletre jöttét, minán áthajózta Portugália virányos partjait, s látta a tájat, a hegyeket a tenger tükrében büszkélkedő Liissabont, a lovasias Spanyolországban megjelentek előtte a keresztény, és mór harcok, a függetlenségért küzdve most; azandaluziai éjjelek pedig melancholiát iheltek különben is setét lelkebe; meglátogatta Görögországot a művészet hazáját — min Góthe és annyi költő, hol az ember és emberi szellem a legszebb alakokban és gondolatokban van megörökítve; Albaniát, majd lemén a Rajnához Helvétiaiba, a Jurához, az Apokhoz, Olaszországba, Milanóba, Velencébe e felséges városba, hol találkoztott ennek lelke az ő lelkevel, sirátják multukat s annak emlékeibe keresve vigasztalást, gyönyörökkel orvosolják égő sebeiket.

Egy órkészep elegia ez, — mondja Castellar — melynél nem tudjuk, mit csodáljunk inkább, a tökéletes alkotó, a magasztos eszméket vagy a mély szomorúságot?

S bár Childe Harold kérvagyó ifju, — nemcsak utja egyike Byron lezsebb költeményeinek, — aki bejárja földrajzotmi szívet a világot s elbeszéli amit érez és lát, a ki elarolja, festi benne magát és érzelmeit, a ki elhagyja, miut üldözött a hazáját, a komor sötét előtélétes Angliát és mien délre, hol nem oly elfogultak az emberek. Harold ki is jelenti, hogy ő nem képes ily világban élni, — mert az ő lelke nem bírheti a szolgalelkűséget, s az ő szelleme nem hajol meg képmutatók előtt, vele született nemessége undort kap az ily emberek kormányzásától, s büszkesége nem engedi, hogy még kétségbeesésében is másutt s másban ne keresen életet; igaz, — hogy e fölötti bánatában komorra lesz, akit mardosnak kinjai és szenvedései, — de azért állva, büszkén futja meg a pályát, szeretve és keresve a természetben — amit nem talál fel saját szívében, s a természet által beszélte el ezen szenvedései, s azok viszhangozzák fájalmait s visszaturkózik szenvedélyeit.

A lélek tükröződése, forrongása a Childe Harold, s Byronnak az embernek legragyogóbb lezsebb, legnemesebb költeménye; nem is csudálahajuk, ha lefegyverezte ellenségeit, elhomalyosította versenytársait, megszegyenítette bírálóit s elragadta a nagy közönséget. — Byront azonban a nagy öröm közepette nagy szomorúság is érte, anyja és barátja harowi iskolatársa halála által, de a parlamentben tartott kiütő

beszédé, a Harold, Moor Tamás közeledése kibékítették a költőt egyelőre sorsával s ő méltan írhatta: „hogy egy reggel arra ébredt, hogy hires ember lett“. — Byron csillaga felütt s mellette sok-sok angol költő, akik addig a napu-garaiban sütkéreztek, lehanyatlott. — Southey, Word-worth, Crabbe éreztek e változást.

A Harold, aki Isten hozad-jában így énekel:

Most a tenger végetlenén
Magam az ég alatt,
Má s o k a t mért sirassak én,
Ha en gem senki sem sirat?
Kutyám talán még nyössörög...
Mástól kap jó falatokat
S majd a mikor visszajövök
Nem ismer rám . . . és megugat!

nem találta el a valót, s szülő hazája nem gyűlölte — felemelte s az a haza, melynek jó éjt kívánt, visszafogadta kebelére, — hogy ismét el-taszíthassa!

(Folytatása következik.)

— „Törvénytészki Csarnok“ rovataunk a helyszűke miatt kiszorult!

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR.*)

Gőzmalom-eladás!

Egy igen jó karban levő

Gőzmalom

3 pár köre 12 löerejű gőzmozdonynyal — Clayton & Schutleworth cégétől — jutányosan eladó!

Weisz Mór nál Pozegán.

(*) Az e rovatban közzétett nem vállal felelősséget a szorok.

HIRDETÉSEK:

Schlick

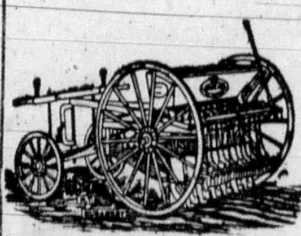
-féle vasöntöde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCI UT,

Városi iroda és raktár: PODHÁNICZKY-UTCA 14. — Fiókraktár:

KEREPESEI-UT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett
szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék
mélyítő- és egytetemes acél-ekék
eredeti SCHLICK, és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajmúzó-eszközök,
valamint Schlick-féle szab. Haladás sorbavetőgépek

Takarmánykészítő gépek, daráló, őrlőmalmok és mindenemü gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévékítő és marokrakó aratógépek és fűkaszáló gépek szállítató mezél vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —

SARG F. A. FIA és TARSA. Első és legrégebbi Stearin-gyertya-gyár Ausztria-Magyarországban. Alapított Ad. de Milly által 1837.

Cs. és kir. udvari
szállítók. 117

Sarg-féle

M

Bevezetése
a Glycerin-
gyártmány-
nak
Ausztria-Magyar
országban.

i
Feltalálása
a glicerín-
szappan-
nak
SARG F. A. által
1858.

l
Feltalálás:
és beveze-
tése a
KALODONT-nak
1887-ben.

y
Harmincz
első érem
és oklevél
1894-ig.

Iroda: BÉCS,
IV. Schwindg. 7.

GYERTYÁK.

Milly-, asztal-, templom-, barock-, renaissance-, conus- és ürgyertyák, milly-éjjeli gyertyák és viasz karácsonyi-gyertyácskák.
Mindenütt kapható! Határozottan SARG-féle milly-gyertya kérendő! Mindenütt kapható!

Ház-eladás.

Ujváry Jozefa és Ujváry Atadár tulajdonát képező a n. kanizsai 2063. sz. telek-jegyzőkönyvben + 302 b. hrsz. alatt felvett ingatlan Nagy-Kanizsán a főutcára néző emeletes, — és a Kölcsey-utca néző földszintes házzal az 1894. évi augusztus hó 2. napján d. e. 10 órakor a nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében *ünksényes árverés útján eladatik.* Árvezeni kívánók tartoznak 1600 forint o. é. bántpénzt a kiküldött kezéhez készpénzben vagy óvadék-képes papírban letenni. Bővebb felvilágosítással szolgál az eladók megbízottja: **Dr. Hauser János** ügyvéd.

Dr. Dreiszker József.

**HIDEGVIZ-
GYÓGYINTÉZETE**

a szép és kies lekvésű **Kőszeg** városában — Vas megye — háromnegyed óra vasúttal Szombathelytől. — Rendszer a **Prinitz** és **Kneipp**. — Nyitva egész éven át.

**Teljes ellátás,
lakás vizkurával együtt**

helenként 25 ft.

Prospectust ingyen és bérmentve küld

az igazgatóság.

3395 sz.
tk. 94.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajló az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai királyi járásbíró 2245/94 számú végzése által Bunczlan Lipót bécsi lakos javára, Schieffer Lázár pacsai lakos ellen 600 ft. tőke, ennek 1894. évi február hó 25. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 55 ft. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 379 ft. 60 kr. ba bécsült butorok, épüetfák és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3395/1894 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pacsán a peres lakásán leendő eszközzésére 1894-ik év július hó 30-ik napjának délelőtt

10 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek bécsáron alul is eladatni fognak.

Az előrvezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint tesz kifizetendő.

Keit N. Kanizsán 1894. ik évi július hó 14. napján.

Barts György.
kir. bírósági végrehajló.

WANNEK és RUSZ

Budapest, VI. Andrassy-ut 76. sz.

Ajánlajk dusan felszerelt raktárakat, u. m. saját készítményű

férfi fehérműket

divatos angol turista ingek

darabja 1.— 1.30, 1.80. Izzadás elleni alsó-
ing Jäger-féle darabja 1.— 1.50, angol háló-
zott alsóing 40. 65. kr., fegyhasban kö-
tött lábtűk 1/2, tucza! 1.80; kesztyűk,
zsebkendők, férfi nap- és esőernyők
a legnagyobb választékban.

Női divatúru cikkek

valódi cosmanosi mosó kretonok, divatos francia szatín és batizst. **Kész női pipere** és fehérműket, legújabb **divatos selyem blanzet** és szatín blonsok. Francia **derékfűzők**, női és gyermek harisnyák, gláé selyem és fil de cos kesztyűk, **fegyhasban kötött női harisnyák** 1/2, tucza! 2 ft. 60. kr.

Fidélki megrendelések pontosan szállókintetnek.

Wannek és Rusz

Budapest, VI. Andrassy-ut 76. sz.

Követség beszerzési forrás a legelőgánabb

reichenbergi öltöny-szövetekből.

Tiszta gyapjú cheviot és kangara.

Egy teljes férfi öltöny 6 ft. 70. kr.

Franz Rehwald Sohne, posztó gyári raktár.

Reichenberg, Csehország.

**ELSŐ NAGY-KANIZSAI
GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE
Nagy-Kanizsán.**

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy **h e l y b e n**, a **Csengery-utcában** ujonnan épült **gépgyárunk** üzemét megkezdtük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jótállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szivattyúk és fecskendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató készületek,
Előmelegítők,
Közlőművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben,

Tápvíz tisztító készületek,
Vízartányok,
Vaskémények,
Malomberehdezések és malomrészek,
Gőzcséplőgépek,
Cséplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott "Tütra" sorvető-gépek (leg-
újabb szerkezetű),

Dardlók, morzsolók,
Szeccsa- és repaváló-gépek,
Ékek, Extirpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerék és Borondák, valamint minden-
féle gazdasági gépek és esz-
közök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.

Szerkesztőség:

F 5 - a t e r e a Ollopféle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentellen levelek csak ismeri kerekből fogadtatnak el.

Késziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankgyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilttér petítőra 10 kr.

Előzetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

A sajtó és anarchismus.

Nagy Kanizsa, július 27.

(—) Párisban a kivételes törvényeket tárgyalja a kamara, melyeket a francia kormány az anarchia megfékezése ellen szükségességeknek tart.

Hogy a socialisták és radikálisok e törvények ellen minden lehetőt elkövetnek, az nagyon természetes, mert ők a köztársasági elvvel egybe nem férőnek tartják, hogy a szabadság megvédése céljából a legféltelenebb szabadság ellen korlátozó törvényeket hozzanak. Ők a socialismus és radikalismus hívei, a kik még abban is a közsabadság megsértését látják, — ha oly eszeveszett propaganda ellen, — minő az anarchismus, a társadalom védekezik.

S mivel ez esetben az államok kormányai képviselik a törvényes rendet, ennek fenntartása érdekében kötelesek amazok a társadalom megóvását célzó intézkedéseket tenni. Ugy hiszszük, hogy mi innen azokat a viszonyokat objektív szemmel ítélni tudjuk meg, mert az anarchismusról nálunk még szó sincs, s annyira nem fájunk még a viszonyok, hogy félünk kellene elterjedésétől.

Tudományos szempontból lehet ezt az

anarchismust oly módon tárgyalni, hogy kutatják annak keletkezését, elterjedését, elfajulását odáig, a mint annak jelenségét jó idő óta Francia- és Olaszországban tapasztaljuk, nagyon jó indulatból származhatnak azok a tanácsok is, melyeket a humanismus alapján annak megszüntetése végett itt-ott tanácsolnak, — de végre is, tudományos felfogásra nem mindenki képes s a humanismus is szóba jöhet, ha az anarchisták is humanitásban fognak gondolkodni, de a meddig az anarchia oly tetekben nyilvánul, melyek minden jó gondolkodásu embert megdöbbenetnek — és megbotránkoztatnak, addig az államkormányok kötelessége mindent elkövetni az ily bestiális gondolkodásu emberek megfékezésére.

Kétségtelen, hogy az érzések elvadulásában nem kis része van a francia és olasz sajtónak is; de talán legnagyobb része.

Legelőbb tekintély lerombolásán fáradoznak. Ezzel azután az első rés van útve a józan, mérsékelt gondolkodáson. — mely nagyon könnyen egyáltalában a törvényes rend iránti respectust öli meg.

Támad azután egyesek, osztályok, felekezetek ellen, s a tendentia szerint más és más név alatt szerepelnek a felforgató eszmék alatt egyesülő csoportok.

Eppen azt a paragrafusát a francia kivételes törvények tartjuk az egész törvény sarkpontjának, mely az izgatás megtorlását, megbüntetését javasolja.

Nem szabad megengedni, hogy a sajtó minden gazságra felhívni jogosult legyen; hogy minden tekintély szétrombolásának eszköze lehessen, hogy büntetlenül okozója lehessen a legnagyobb gazetteknek, s azután az ártatlanságban moshassa kezét. A sajtó hatalom, ezt éppen a sajtómunkásainak kellene legjobban tudniok, — éppen azért nem szabadna a közállapotok jogos kritikáján túl, hatalmával visszaélnie.

A francia socialistikus és radikális sajtónak éppen az ottani viszonyok előidézésében, az állapotok elmergesítésében nagy része van. Ha egyéb nem, mutatná ezt Drumont urnak Brüsszelbe való szökése, — félti a bőrét, s joggal félti, mert ő az antisemitismus leple alatt antirepublikánus és anarchikus tendenciákat terjeszt, s mivel neki magának, a mint ezt viselt dolgai bizonyítják, kevés becsülete van, minden más embert sem tart becsületeseznek.

Az olyan sajtó megfélemezését, — mely a társadalmi osztályok megbontására tör, — önző célokat szolgál, s nem annyira a köz- mint a saját érdekét tartja szem előtt, — a minő Drumont-nak Libre-perole-ja, mely

A „ZALA” tárcája.

A 300 spártai.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Mindig rajongtam a hősökért.

Nem azokért a modern hősökért, akik bizonyos nagyuri sporttal és gurmandériával vadásznak felebarátjaik fölére és orrára, hanem azokért, akik egy-egy magasztos piltanban leszámoltak életükkel is, hogy valamely közös szent ügynek vagy célnak szolgálatot tegyenek.

Az ilyen hősök tettei legfőbb azért imponálnak nekem, mert itt nem játszik közbe sem egy-egy aranyfürtös, vagy hollófürtös fejecske, sem afféle „tengervészes éjű” szem.

Mert mihelyt asszony is van a játékokban (bocásának meg nekem mohamedánus barátaim!) mindjárt vége van én előttem minden zománcnak, minden himporknak.

Azaz: bocásánat! csak vége volt. Most már nekem is kissé hátrább kell állani az aragakkal. Mondjuk csak röviden, minden körülményesebb indoklás nélkül, hogy én a hősökért rajongtam.

Ez a rajongás sekszipri lángokat szított agyamban. Föltettem magamban, hogy tragediát csinállok a 300 spártai hős világtörténelmileg is ragyogó ünfeláldozásából.

Perze, azok a némbajos olvasók, akik ismerik a 300 spártai hős történetét s tudják, hogy mi az a tragedia: egyszerűen azt mondják erre,

hogy kedves barátom, a kend agyának megártott a kánikulai melegség.

Hanem hát a bájos olvasók meg rögtön nekem adnak igazat, ha megmondom, hogy asszonyt is fogok szerepeltetni.

Az asszony és a tragedia olyan szoros össze függésben vannak egymással, hogy mindentlét egyik a másikkal jár.

Azaz: pardon, másként akartam mondani! Annyira beleélődtem abba a korbá, mikor még a 300 spártai hős gyújtotta szívemet lángokra, hogy el is feledkeztem az asszonyról, aki minduntalan bele-beletekint irka firkámba és martirjába tesz gondolataimnak. Mint ahogy neki lett martirjává a 300 spártai hős is. Nem ugyan a Termopilei tengerszorosban, hanem az én lélekemben.

Hej, én édes Istenem, ha visszagondolok arra az aranyos korszakra, mikor én a 300 spártai hőstettét ki akartam készíteni tragediának, — még most is valami leirhatatlan boldogító öntudat dagasztja keblemet.

Oh ti normalis agyvelejű tucat-emberek, ti nem tudjátok, mit tesz az: egy tragediával képlejeli éveken át! Nem is tudom hamarjában: mihez hasonlítsam ezt a gyönyörűséget?

Talán legjobban hasonlíthat a gyönyörűséghez a fiatal prókátor gyönyörűsége, mikor megkapja az első zsíros pert, amiből (a legkedvezőbb körülmények között) csak évek múlva lehet ki-gabalyodni.

Ébren és álomban lelkeim szakadatlanul a 300 spártai hőseivel foglalkozott.

Leonidás, a hős vezér, valóságos intím barátomná lett. Egész dialógusokat folytatunk egymással. Igen természetes, hogy Leonidás helyett is mindig én deklamáltam.

Hogy a helyzet komikumát egész nagyságában bemutassam, ki kell jelentenem, hogy takarékpénztári könyvelő voltam. Azt talán mondanom is fölösleges, hogy prózai foglalkozásomat a legsek-zpiribb kiesinyléssel vettem.

Mindig úgy éreztem, hogy bőrömben két halandó mozog. Egyik volt a törpe, a nyomorult, a hitvány porszem: a könyvelő. A másik a nagy, az egót ostromló, a kimagasló óriás: a drámaíró. Hogy ez a két hatalmas ellentét megferhetett az én gyarló bőrömben, csak annak köszönhető, hogy törpésége tudatában a könyvelő mindig nagy alázattal meglapult a drámaíró mellett.

El sem képzelhetik kérem, hogy mennyi kellemtelenségem volt nekem mégis azzal a nyomorult könyvelővel.

Egyszer a főkönyvelő pozgatja a váltókönyvet. Az erei kidagadnak, a szeméi vérben forognak. Belemarkol a saját becses üstökébe s olyan formán ordít felém, mintha ezt az egész cirógást nekem szánta volna.

— Csöngöly ur, szerencsétlen szülött! Mit csinált?

— Most kérem?

— Nem most, hanem mikor ezt ide írta. Jöjjen csak, nézze meg!

Oda siettem, beletekintettem a nagy könyvbe, elolvastam azt a tételt, melyre a főkönyvelő

a legleveseb kifakadásokkal izgat minden ellen, nem lehet a szabadság megcsorbításának venni; erre nagy zűkség van már azért is, mert megteveszti a gondolkodást sokakban s alássa a törvényes rend fenntartásába vetett hitet. A sajtónak a közszabadság keretében nem lehet és nem szabad kivétel helyzetet engedni. A nemzetiségi elégedetlenség is innen szívja legjobb táplálékát, mint azt a mi román sajtónk izgatásából látjuk, melyek végre kormányunkat is arra fogják bírni, hogy az ő alap nélküli izgatását, féktelen kifakadásait kivétel rendszabályokkal fekezze meg. A hol nem lesz meg az ok, meg fog szünni az az okozat is; éppen ezen a téren vezet a bő szabadság könnyen a féktelen szabadságra.

(—) **A magyar állam és a bankszabadság** Ha az osztrák-magyar banknak valóban szándéka az ősszel az osztrák és a magyar kormányjal felvenni a tárgyalásokat a bankszabadság meghosszabbítása tárgyában, akkor Kautz kormányzóknak és a bank főtanácsának előbb az elődigi, egyáltalán nem tárgyalható és elvileg elfogadhatatlan javaslatoktól teljesen eltérő és pénzügytechnikai tekintetben is kevésbé hiányos javaslatokat kellene kidolgozni. Hogy erre nézve a mostani vezető személyeknek a bank élén, és főtanácsában megvan-e a személyes képesség, értelem és hajlandóság, — erről ma még nem lehet végleges ítéletet mondani. A legfőbb gyakorlati magyar bankszakszerűség körében e lehetőséget csak úgy hiszik, ha az osztrák-magyar banknál a legfelsőbb vezetésben teljes rendszerváltozás történt. A bankkérdés megvitatásának kezdetével a „Pester Correspondenz” által hónapokkal ezelőtt közölt tárgyilagosságot fejtették, melyek Magyarország állami érdeknek érélyes — figyelembevétele miatt a bank osztrák részvényes csoportjának különös nemtetszése által lettek megtisztelve, időközben más felhívatalos közegek és most utólag az

az egész magyar sajtó által pártkülönbség nélkül minden fenntartás nélkül való megerősítésben és helyeslésben részesültek, a mely helyeslés a budapesti kereskedelmi és iparkamara hivatalos nyilatkozataiban is bennfoglaltatik. Ezek a nyilatkozatok érdemleges összhangban vannak korábbi közléseinkkel, melyek szerint a főszólt elvileg a magyar bankigazgatóság teljes függetlenségére és önállóságára kell fektetni.

(oo) **A magyar földművelésügyi minisztérium reformtervekenysége.** A földművelésügyi minisztériumban erősen folynak az előmunkálatok a mezői munkások és a belföldi mezőgazdasági telepítés érdekében és a járási felügyelők intézményének nagyobb mértékben leendő alkalmazása tárgyában. Több magyar jelzőbank késznek nyilatkozott a finanszírozás átvételére.

Magyarország mint Ausztria hitelezője.

(=) A valutarendezésben a magyar kormány teljesítette mindama kötelességet, — sőt még többet is, — melyre az osztrák kormányval kötött szerződés alapján vállalkozott,

Magyarországnak ma olyan aranykészlete van, mely majdnem 30 millió forinttal haladja túl azt a kvótát, a melyet a magyar pénzügyminisztériumnak az államjegyek bevéltására, illetve az arany érték behozatalára készen kell tartania.

A mai aranyáziót, melynek költségeit az állampapírosok kamatoztatásánál a magyar államnak annak idején készpénzzel kell megfizetnie, egyéb pénzügytechnikai okokon kívül főleg annak a sajnálati való ténynek kell tulajdonítani, hogy az osztrák kormány az aranybeszerzésnek Magyarországgal szemben szerződésileg elvállalt kötelezettséget igazolatlan módon nem teljesítette.

Az osztrák kormány még mintegy 100 millió forintnyi aranybeszerzéssel van hátralékban és ezen kívül a valutarendezés érdekében teljesítenie kell azt a halasztatlan kötelességet, hogy az nevezett szalinákat, melyek egy osztrák függő adósságot képeznek, külföldön kötött kölcsön által kiküszöbölje.

Az osztrák kormány e kettős mulasztási büntének

eredete a volt osztrák pénzügyminiszternek pénzügyakértői illetéktelenségében és elvi határozatlanságában van. Az osztrák részről történt korábbi kötelességmulasztás az örökösét azonban a mostani osztrák pénzügyminiszter korlátlan felelősségben átvette. De sajnos, az ő részéről sem történt semmi nagyobb dolog sem, — dacára az ő nevéhez fűzött nagy várakozásoknak, — a magyar állammal szemben eléllalt szerződéses, az osztrák kormány becsülete által garantizált kötelezettség teljesítése végett. Magyarországnak ennek az osztrák kötelességmulasztásnak a költségeit az árszói költségei által költségvetésében a magyar adófizetők pénzével készpénzben meg kell fizetnie. Ennél fogva a magyar állam a valutarendezés ügyében Ausztria hitelezője lett. Közleg az idő, mikor Magyarország minden rendelkezésre álló eszközzel, esetleg minden energiával, amely ez esetben alkalmazható, ezt a követelést Ausztrián érvényesíteni fogja, kell, hogy érvényesítse. Ha Ausztria valamely más eszmével eddigi tradíciói szerinti mindig későn jön és a pénzügyi akció egyéb kérdéseiben is szokás szerint hosszabb idővel elkásk, ugy a halogatási és titlenségi politika e hagyományosan osztrák fényfékezésnek hódolhat addig, amíg az osztrák költségére megy. Ausztria további halogatása tulajdonképp kötelességmulasztása, — hogy a még hiányzó aranyt a valutarendezés számára beszerze, — Magyarországuk milliokra menő kárt okoz az árszói által és a kamatvesztés által is. A magyar állam tehát, ha ez a buza-vonó politika még soká tart, érdemre fogja juttatni jogait mint Ausztria politikai és pénzügyi hitelezője.

Tanügy.

Meghívó.

A Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága Debreczen város hatóságának s az ország tanterviallítás rendező bizottságának meghívása folytán idei nagygyűlés Debreczenben, a város háza dísztermében fogja megtartani, melyre úgy az ország bizottság tagjait, mint a tanítógyüleletek (terület) képviselőit, nemkülönbön a tanfőnököket és tanügybarátokat is tisztelettel meghívjuk.

A gyűlés időrendje a következő:

1. Augusztus 20-án, délután 5 órakor előreteltek.

Még egyszer hallom nevémet, aztán még egyszer egész dörgedelmesen:

— Csöngöly ur! Meanyi is az összeg?

Fülgrom.

Az igazgató áll előttem.

— Alszik, kérem? Meanyi az összeg?

Homlokombhoz kapok. A képzelet és való képei összekuszálódnak lelkemben.

— Meanyi? Éppen 300 spártai, kérem. De ne tessék elárulni!

Iszonyu kacagásban tör ki az egész takarékpénztár és én meglehetősen birka-ábrázattal állok ott a hős 300 spártával.

Ezután a multkorinál jóval ártatlanabb incidens után az igazgató a hivatalos órák vege felé magához hívott s így szól hozzám egész baráti bizalmassággal:

— Kedves Csöngöly ur! Ön nagyon józan és becsületes fiatal ember; de az ön feje valami titkos-bogár felével van tele — így veszem észre. Fogadjon nekem szót, ha boldogulni akar ezen a tisztviselői pályán, házasodjék meg. Önének egy komoly nő kell, aki önt képes lesz kijózanítani s a Termopilei szorosától a realis életbe visszavezetni. Megértett?

Persze, hogy megértettem.

Az igazgatónk feleségének volt egy hű, aki még leány volt ugyan, de nekem csaknem edes anyám lehetett volna. Előttöm állott az okos, komoly nő, ki majd engemet a Termopilei szorostól visszavezet az élet realis ketrecébe.

A legdrámaibb elszántsággal mentem haza. Elővettem a 300 spártai hőst, tragediám győ-

mtatott; de abban a pillanatban forogni kezdett velem a föld. Ajultam bullottam a padlóra.

Mire felmosdattak, már az egész takarékpénztár ott állott, nem ugyan valami lekötelező részvétellel, de mégis azzal a gondolattal: hogyan mentsenek meg engem szerencsétlen?

Képzelmék kérem, egy váltót így vezettem be: Kibocsátó: Leonidas.

Elfogadó: Xerxes.

Forgató: Ephialtes.

Érték: 300 spártai.

Hogy ebből milyen rengeteg kalamitás származott, hogy milyen kegyetlen ceremóniával járt ennek a tévedésnek kiigazítása, — azzal nem tudatom az olvasót.

Az üdvösségnél valamivel bizonyosabban állott előttem, hogy a kezembe nyomnak egy pár száz forint végkielégítést, aztán pokolba kergetnek a 300 spártai vitézzel együtt. Végre magam is beláttam, hogy Leonidas és Xerxes urak nem igazgatósági tagok a esőrgyetei takarékpénztárnál s így azoknak a kedvéért semmi rizikót sem vállalhat a részvénytársaság.

A dolog azonban minden várakozásomon felüli simasággal folyt le.

Egyik igazgatósági ülés alatt behívtak s az igazgató igazán megható szép stílusban adta tudtomra azt, amit röviden és egyszerűen is megmondhatott volna, hogy én egy igen jóra való becsületes ember vagyok, de egyuttal nagy számár is; mert ha számár nem volnék, akkor tudnom kellene, hogy ezen a pályán csak a figyelem, a gondosság teljes odaadásával mehetek valamire

A takarékpénztár levegője nem túl fantasztikus jelkeket, akik a való értékes realismusa helyett a mult idők mohos sziklái között keresnek kincseket. A pénz emberei az ilyen szerencsétlen örülteket azáltalommal tekintik ugyan, sőt (hogy élhessenek) munkáikat meg is rendelik; de ilyen félkegyelműséggel az egyszeres örök igaz birodalomban boldogulni nem lehet.

Körülbelül ezt mondta el az igazgató, természetesen nagyon választékos nyelvezettel, az én fentisztelt számárságotam s félkegyelműségemet szóvirágokba takargatva.

Tehát megvoltam mentve.

Föltettem magamban, hogy a hivatalban teljesen kivetem lelkemből a 300 spártait s csak otthon készítgetem hatalmas tragediámat jelenet-ről-jelenetre, felvonásról-felvonásra.

Már a harmadik felvonásnál voltam a vázlat-készítésben, mikor a takarékpénztárban megint valami ostopaságot követtem el.

Nem bírtam föltételhez szigoruan ragaszkodni. Egy-egy pillanatra teljesen megelégedtem helyzetemről és belemerültem a gyönyörűen fejlődő és kibontakozó tragediába.

Egyik ilyen óvatlan pillanatban, mikor éppen Xerxes táborát néztem a termopilei sziklákról: nevémet hallom kiáltani. Eleinte azt hittem: káprázat az egész. Ki ismerne engem a termopilei sziklák között? Leonidas az én intím barátom ott buzdódot ugyan meg a szoros tövénd. De ő csak nem bolondult meg, hogy hozzám kiabáljon és elárulja magát.

H I R E K.

2. Augusztus 21-én, reggel 8 órakor nagygyűlés.

A nagygyűlés tárgyai:

- 1. Elnöki megnyitó. Titkári jelentés a lefolyt évről.
- 3. A népoktatási törvény revidíójára vonatkozó javaslatok. Előadó: Szabó Bugáth László, (Budapest)
- 4. Az iskolák oktatás országos szervezése. Előadó: Móday Mátyas (Arad).
- 5. A nyugdíj-járadékok kiszabásánál tapasztalt sérelmek. Előadó: Somlyay József (Budapest.)
- 6. Az állami tanítók fizetésének rendezése. (Előadóról az elnökség gondoskodik.)
- 7. Az orsz. bizottság kiegészítése, s az igazgatótanács és tanácsok újalakítása.
- 8. Indítványok. — a) A tanítószágnak az utadól való felmentése. Indítványozó: Somlyay József. — b) A tanítóegyesületek részvétele a millenniumi kiállításon. Indítványozó: Nagy László. — c. Az országos bizottság hivatalos közlönye. (Javaslat az igazgatótanács részéről.) — A gyűlésen netán tárgyalni kívánt egyéb indítványok az elnökségnél a gyűlést megelőzőleg legalább egy héttel írásban benyújtandók. Hasonlóképpen az előadókat is kérjük, hogy pontokba fogalt javaslataikat — előleges kinyomtatás végett — az elnökségnek legalább egy héttel előbb beküldeni sziveskedjenek.

Tisztelettel hívjuk fel a hazai összes tanítóegyesületeket, hogy az országos bizottság a gyűlésén magukat képviseltetni s képviselőiket megbízó levéllel ellátni sziveskedjenek. Az ülésen részvevő bizottsági tagokat, egyesületi testületi képviselőket és az érdeklődő kartársakat felkérjük, sziveskedjenek — bezárólag augusztus 3-ig — a bizottság alulírt alelnökénél) I. ker., Fáros-major-utca 31. sz.] jelentkezni, s egyáltalán értesíteni a következőkről:

- 1. Hol van jelenleg, azon tartózkodáshelyük, ahol a gyűlést megelőző napokban postájukat kapják?
- 2. A vasut mely vonalát használják Debreczenbe és vissza? (Az elnökség gondoskodik a legkedvezőnyes vasuti jegyekről.)
- 3. A Debreczenben időzés alatt vendéglőben vagy magánháznál óhajtanak-e szállást és élelmet? (Méréskelt árú lakásról és ellátásról a Debreczenben működő fogadó-bizottság gondoskodik.) Budapest, 1894. július 20-án.

Az igazgató-tanács nevében:

Szabó Bugáth László s. k. Somlyay József s. k. az orsz. bizottság titkára. az orsz. bizottság alelnöke.

nyűrt fundamentumát. Elkezdtem merengeni hamleti hangulattal.

— Minden, minden csak álom hát az ég alatt. A mult dicsősége; a hősi erény, az önfeláldozás, a halhatatlanság ügybabéra mind, mind csak ábrak hát, amit fölül az élet örök materialismusa... Isten veled szép álom! Isten veled Leonidas, nemes barátom, kivel annyi, boldog költői órák életem át a csendes magány ábrándos világában. Isten veledet hőseim! Elhullani hív engem is a realis élet! Asszony után megyek...

Meggyújtottam a nagy halom papirt és a 300 spártai hőst ott hamvadt el, föltámaszthatlanul...

Földaloztam őket egytől egyig egy aszszonyért...

Elkezdtem elvarolni az igazgató sógorojának. Elkezd em ússze-visszabeszélni minden tucsköt-bogarat, amivel csak be lehet hálózni egy furfangos fiúnak a mamáját. És igazgatóék konstansztálták, hogy nem is hitték: mennyi szellem lakik én bennem. Hisz képes volnék bármily nagy társaságot elmulattatni...

Két hónap óta pedig teljesen rekonstruált ember vagyok. Ha végig megyek az utcán, olyan tisztelettel köszöntenek az emberek, mintha csakugyan megirtam volna a 300 spártai hőst tragédiáját.

Pedig hát az a tragédia soha sem készült el; én azonban a takarékpénztári direktor sógora vagyok.

— A kultuszminiszter a hercegprímásnál. Balaton-Füredről jelentik, hogy Eötvös Lóránd báró közoktatásiügyi miniszter, ki, nótésatvérenek, Inkeynek látogatására Balaton-Füredre érkezett, — meglátogatta Vassary Kólos hercegprímást, kivel bőszebben konferált. A hercegprímás, a miniszter tiszteletére díszbédet adott, a melyre hivatalosak voltak Feher Ipoly főpap, Csemegi Károly nyug. kuriai tanácselnök, Léway miniszteri tanácsos, Franciscs Norbert, Ugron Akos képviselő, Helz Antal esztergomi polgármester. Eötvös Lóránd báró az esti hajóval elutazott.

— A szentferenczendüek társaságából. A nagykanizsai társaságban a következő változások álltak be. Weber Vince másodházfőnök Csakornyára nevezteit ki házfőnökké és piébános helyettesnek, helyébe vicariussa Minosek Melchiád, ennek helyére kiskanizsai hitoktatóvá Hankó Henrik, Feladó-Segedre pedig Rasztics Ralael az unjocok mesterévé s ennek helyére helybeli hitoktatóvá Szabó István pécs-szigetkülvárosi segédlelkész helyeztelet át.

— Kinevezés. Dr. Dezsényi Árpád, nagykanizsai gyakorló ügyvéd a keszi helyi járásbíró-sághoz albróvá nevezteit ki. Gratulálunk.

— A „Polgári-Egyesület” városunk nem fűrdőző közönségének egyedül árnyékos helyen naponkint igen látogatott. Szórakozásról is gondoskodikva van; a tekepályán kívül, most már a lawn-tennis is napirendre került, de még nem tudott magának elegendő híveket szerezni, ellenben az orosz tekepályán igen kedélyesen mulatoznak az esti órákban hölgyeink.

— Óvodák megnyitása. A nagykanizsai „Kisdednevelő-Egyesület” óvodái augusztus 1-én ismét megnyitának. Díjmentes szegénygyermek-ek hiteles szegénységi bizonyítvány előmutatása mellett Bátorfi Lajos egyesületi titkár által vétetnek föl.

— Áthelyezés. Dr. Feleki Lajos szombathelyi albró saját kérelmére a sámségi járásbíró-sághoz helyezteit át hasonló minőségben.

— Halandunk. A sugárút egyik látványosságja nincs többé. A mindenkinek szemébe ötlő Lovak-féle dűldező-deszkakerítés lebontatott helyébe téglakerítés emeltetik. — A Csengeri-utca a Fűrdő-utatótól kezdve a vasuti sorompóig csatornáztaik.

— Kinevezés Brückler István nagykanizsai ügyvédjelöltet a pécsi kir. ítéltőbíráló elnöke a pécsi kir. táblához díjas joggyakornokká nevezte ki. — Tűzek Zalamegyében. A tartós szárazság megszöallattatta a vörös kakast megyékben. E hó 24-én Bessenyő közönségben volt órási tűzvesz, mely 23 lakházat, sok molleképületet s nagy mennyiségű takarmányt pusztított el. Gelse Szigeten és Rád-on e hó 26-án éjjel nagy szélvihar mellett ütött ki a tűz, néhány lakházat hamvavetett el. Fityeházdán 27-én hajnalban pusztított a bős elem, me nyek 12 épület, sok gabon. és takarmány lett áldoztat.

— A posta- és táviróhálózati tanfolyam. A pécsi m. kir. posta- és táviró igazgatóságától a nagy-kanizsai m. királyi posta- és táviróhálózathoz a következők rendelet érkezett: „Folyó hó 13-án kelt basonyó számú rendelkezésem kapcsán utasítom a kir. hivatal, hogy az ott megjelenő lapoknak legközelebbi számában díjmentesen tessese közszé, — hogy a posta és táviró gyakorlókjelölti állásokra a Nagy-Kanizsán és Szegszárdon tartandó p. és t. segédszaki tanfolyamban való jelentkezésre kiírt pályázat folyó hó végével, illetve az uóbbira a jövő hó 10-ével lejár, minek folytán a pályázni szándékozók kérvényeiket a fent kiírt határidőig a közszolgálatban nem állók az illetékes polgármester, illetőleg főszolgabíró útján annál is inkább adják be, mert a később beérkezett kérvényeket figyelembe nem vehetem. A segédszaki tanfolyamban való felvételt iránt beadandó kérvényben megemlíendő az is, hogy a folyamodó Nagy-Kanizsán vagy Szegszárdon akarja-e a tanfolyamot hallgatni. Pécsen, 1894. július hó 26-án. O p r i s.

— Blaháné B.-Füreden. Somogyi Károly kitűnően szervezett színtársulata folyton emelkedő pártó-asal működik. Legutóbb Blaháné is föllépett a társulatnál, melyről tudósítónk ezet el írja. Ma a színházban az Egy nő, a ki az ablakon kinyúrt cipőit, színművet adták Blaháné fellépésével. A divat a zsufolságig tett ház határlasan lekesedéssel fogadta. Két pompás csokrol

nyújtottak fel neki. A közönség kitűntette még Kalmár Piroskái, Dezséry Gyulát és Kassay Károlyt. Blaha Lujza asszony b.-füredi fellépésének tiszteletdíját, 150 forint, elküldte Fehér Ipoly pannonhalmi főpátnak a balatonai kultur-egyesület cseljaira.

— A Lipótmeséről kiszabadult gyermekgyilkos. Habót közönségben — mint nekünk írják — július 24-én a közönséghez közlalkévkő cserjében egy omlásnak induló gyermek-holttestet találtak s a nyomozás azt derítette ki, hogy a gyügyermek egy Kis Julia nevű odaváló örült leánye, a ki csak pár éve szabadtul ki a budapesti örült házából, honnet azért bocsátottak el, mert nem tudták megnevelni a tartási díjat. A szerencsétlen örült majomszeretettel viseltetett négyhónapos kis babája iránt, egészen annak élt s órákat át csokolgatva, ölelgetta. Ezelőtti pár nappal azonban újból kitört rajta az örültég és a mint zavart beszédebből sejteni lehet, egy elborult pillanatában a csecsemőt két labánál fogva megragadta s addig verte a falhoz, míg meg nem halt. Azán a cserjében elástta, honnet a vizsgáló bíró emeltette ki a följelentés alapján. A szerencsétlen lányt letartóztatták ugyan, de orvosi vizsgálat után valószínűleg újból az örülték házába fogják szállítani.

— A cigánytelepítés. Bujosy László, Kunázota község jegyzője már régóta foglalkozik a cigánytelepítés ügyével és írtassott javaslatot a helygyűlésnek is felvitte, ugyanígy, hogy a miniszter a kunyozai jegyzőt bizta meg, hogy a cigánytelepítési törvényjavaslatot készítse. Bujosy már el is készítette ezt a javaslatot, mely a miniszter tetszésével találkozott. A javaslatban a telepítési kísérletek felügyelőségének székhelyéül Szeged van kijelölve. Ha a javaslatot kellő időben sikerül törvényerőre emelni, ez az új hivatal Szegeden már 1895. január elsején megalakul, és nem lehetetlen, hogy a millenniumra szelidített kóbor cigányokat mutatunk be. Szeged kétségtelenül szivesen ad helyet az olyan kulturmisszióknak, a milyen a kóbor cigányok megtelepítése lenne, és érdeklődéssel várja a törvényhozású intézkedést, mely ebben a nagyjelentőségű ügyben, ugy látjuk, már az Gezel meghozatik.

— A mostoha. Valami idegen névvel elköző háziarásban övezgy Halász János, kaposvári óras és néhez sorára jutott tizenhárom éves fia. Mostohánál is mostohánál a fiu irant az az degen nő. Még az edes atyját iselidegenítette tőle. Eveszett egy szobóra a házánál és a mostoha egyenesen az ártatlan gyermeke fogta. Az apja nem is sokat vallotta a fiut, hanem guszba kötötte és véresre verte. A szegény gyerek, csak-hogy meneküljön, azt a mesét gondolta ki kinyájában, hogy az órák egy esatornába rejtette el. Az apja rögtön oda vitte őt és beküldte a esatornába, hogy az órák hozza elő. A fiu nem mert előjönni mert az óra nem volt ott, sohasem is rejtett oda semmit és a lételemtől, a veréstől és a esatorna gözétől elalélt. Egy ideig csak várta őt az apja, azután, mint aki jól végezte dolgát, fölyörözése haza ment. Éjfélkor találta meg az eszméletlen gyermekeket a redőrkör. Teste merev volt, ajka szederes. Hosszas élesztés után — így írja levelezőnk — végre magához tért és elmondta szomorú történetét a járól és mostoháról.

— 30 ezer forint hamvakkban. A Zalaegegerszétől 4 kilométernyire eső Bessenyő községben gyult ki egy gabonakazal s rövid tíz perc alatt lángban alott a közszé fele. A helységnek uincsenek kurjai és viktatói s mire a zalaegegerszégi főzölök odaértek, már csak a fűsörgő erendákat oltozhatták. A károsult gazdák száma neyven. A házakban, gazdaságban épületekben, takarmányban és lábas jószágban történt kár pedig mintegy 20,000 forint lehetett.

— Az állami tanítói állások betöltése. Az állami tanítói állásokra eddig a nyilvános pályázat mellozést nem töltötték be. A miniszteriumban mindig százával heveriek a kinevezésre váró tanítók folyamodványai, de állások csak azok juthatnak, a kiket a miniszteriummal egy-egy helyfolyos ember ajánlott, a többi folyamodók pedig várhatnak bizonytalanságban, míg végre is türemüket vesztve, visszakértek folyamodványaikát, hogy másfelé nézzenek állás után. Most ennek a gyakorlatnak vége szakad. A kultuszminiszter ugyanis elrendelte, hogy ezután 1895. január 1-ől kezdve — a megüresedő állami tanítói állásokra nyilvános pályázatot hirdessenek s a betöltés után a figyelembe nem jött folyamodványokat az illetőknek visszadják

— **A síófoki jegyzőkérdés.** Síófokon, mint tudósított irja, a nép nagyon el van keseredve a főszoigabíró ellen a jegyzőválasztás miatt. Mert a nép is, a főszoigabíró is más akar a jegyzői székbe ültetni. A nép többség akaratára, a főszoigabíró pedig törvényes jogaira hivatkozik. Már két ízben volt választás, de azért Síófoknak még mindig nincs jegyzője. A főszoigabíró mind a két választás alkalmából a maga jelöltjét erőszakolta többségre egy idegen jelölttel szemben s a nép jelöltjét figyelembe sem vette. A nép mind a kétzer óvat emelt a választás ellen s felfolyamodott elene az alispáni hivatalhoz. A fellebbezés most van elintézés alatt. Síófokon nagy érdeklődéssel várják az alispán döntését, mely — ha a főszoigabíró eljárását szankcionálja — esetleg sajnálatos eseményekre vezethet.

— **Gyermekgyarapítás miniszteri rendeletre.** A borsodmegyei Mihályi község ebben az évben is elkészítette a tankötelesekről szóló kimutatást és azt főtörjesztette a közköztudományi miniszterhez. A miniszter azonban nem volt megelégedve a kimutatással és azt visszautasította, azon oknál fogva, mert Mályi községben olyan kevés a gyerek, hogy a tankötelesek száma nem éri el még a törvényes minimumot sem. A legérdekesebb most már a dologban az, hogy a miniszter visszautasítást hátróztatásban utasítja Borsodmegeye alispánját, hogy a gyermekek számának emelése céljából felelősség terhe mellett tegye meg a szükségesnek látszó intézkedéseket. Ezt a szigorú miniszteri rendeletet Borsodmegeye legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén zajos döröltés közt tárgyalták és kibetartás végett kiadták az alispánnak.

— **Zsiványosdi.** Ki-béren egy hat éves kis leánykát, mint azt nagyobb kamazsoktól láttá, zsiványosdit játszott egy nála nál kisebb barátjával. Mikor aztán a statárium végzett, a kislányt elvitte egy lakatlan szobába s ott hurkot akasztott a nyakába, ráállította egy szármolyra, melyet alóla kiránván, annak rendje és módja szerint felkötötte. A kékülvi kezdő kis áldozatot egy véletlenül arra menő földműves szabadtította ki veszedelmes helyzetéből, s csak hosszas fáradozás után lehetett életre kelteni.

— **Örültek egymás közt.** Ószabarátokak a kaposvári kórházban s felkesedéssel beszéltek egymásnak, kiki a maga rögöszmőjéről. Az egyik egy asztalosság volt, ki a menyasszonya után örült meg, a másik egy írnok, ki folyton álláskeresésben utazott. Végre aztán összekoczkodtak s összemérték az öküket. Az írnok volt az erősebb, mert úgy találta falhoz vágni az asztalost, hogy az kiörögte a nyakát. Aztán bambán odaállt a véres áldozat elé s buta együgyűséggel kérdezte az ápolóktól: Ugyan mi lelte ezt a szegény embert? . .

ségügyi tekintetben pedig a túltömöttség miatt. Saját szememmel láttam hozzánk közelben levő uraságnál a szegény kanász csufos kunyhóját. A lakhely áll csupán egy szobából, melynek térmérsége 8—10 négyzetméter. Ebben lakik a család, apa, anya és 3 gyermek. Ez kunyhájuk, élékunyhájuk, és mindentű!

Ilyen nemtelen és az emberi méltóságot lealázó szomorú állapotokat láthat az ember e haladó korban. A másik helyen meg oly sötét és nedves a szegények lakása, a hol szintén többen laknak együtt, hogy őszi esős időben gödör kell nekik ázni egy sarkán a lakaszobának (annak csufolják igazán!) hogy a felfakadó víz oda egyestűjön. Midőn az ily urak — azután olvasnak az anarchia és socialismus különféle és magam azt mondom: undort gerjesztő és határt nem ismerő különbféle kifolyásairól: nagyot néznek, és egész telindulással mondják: halál a gaz fejkre!

Ugy hiszem minden józan és tisztességes polgár elítéli az anarchisták határt nem ismerő gonosz kegyetlenségeit, de ezzel segítve a bajon még nincs.

Szerény nézetem szerint egyesek úgy mint államok egyesüljenek de nem boszura és viszatörésre haza'ni uton, hanem Jézus példája szerint: a felebaráti szeretet utján. Gondoskodni kell minden emberről; munkát és keresetet adni nekik, hogy a nyomor és inség, lenézés, s a. t. ne keserítse szegény emberársaink nagy tömegét. Szóval tiszteljük az emberben az embert! Ne forduljon elő olyan eset sehol, hogy a sertések lakhelye tisztességesebb legyen mint a szegény cseléde. Ha a hatóságok szigorúan és lelkiismeretesen utánna fognak nézni és nem tűrik meg az ily Ásiai állapotokat; és emberek nemeselelkűsége áldást fog kérni az ő és humanumködésükre Nem lesz az a nagy halandóság, lesz piros pozsgás egészséges kinezésű népünk; a melynek arczáról leolvashatjuk a megelégedés jeleit. Hala istennek vannak ehhez kívántató közegelnk. Van megyei főorvosunk, vannak járásorvosaink kororvosaink, és hisszük, hogy teljes erejök-ből azon vannak, hogy népünk a régi óshókhöz méltólag edzett és egészséges legyen. Hogy pedig az ige testté lehessen, nem fogják elűrni a fentemeltt s az emberi méltóságot lealázó egészségtelen lakások felhasználását, mert egészségügyünk mibenléte nagyrészen az ő bszalmuktól függ.

Túrje, 1894. július 23.

Egy emberbarát.

CSARNOK

BYRON.

Irodalomtörténeti rajz.

— Jelenebb kutatók nyomán. —

Írta: Baboss László.

(II-dik folytatás.)

Byron azonban rá is szolgált arra a dicsőségre, melylyel hazája elhalmozta; a borostyán, mely Byron halálánékkát ékesíti méltóbbakra nem szállhatott, — a déli ég alj szolgáltatta ezekhez is a tárgyakat, s ugyanaz a meleg tarka búvájos színezés, mely a Haroldon végig ömlik teszi a Gyaur-t Abydosi arát, a kalozt Lara-t'ly bájosokká és széppé. Az első költeményeiben feltűnő terszerülettség ezekben már alig található, s nem csudáható ha Byron neve a költeményei helyesebben költői elheszélésai, verses beszélei következtében Shakespere neve után lön emlegetve.

Byron költészetét itt van helyén érdeme szerint méltányolni; s azt a mennyire gyöngye erőnk engedi, meg is tesszük.

Byron azon idejében esett a kornak, midőn az események rohamosan fejlődtek s majdnem minnap egy-egy fontosabb esemény kötötte le az érdeklődést — az újabb angol költők nem is voltak e szerencsés helyzetbe, nem csuda, hogy Longfellowot kivéve majd mind európai és filozofiai tárgyakhoz fordultak.

Byron — Shelley idejében az agy Európa lángban állott; szabadság, egyenlőség, testvériség — hangzott át a népek tömegén, s a trónok esése, császárok bukása, s országok alakulása enyészte leírta a sivatár kedélyeket, és azért e kor költői lázban égnek, még azok, akik utánna jönnek,

azok már kijózanodnak a szép almokból s ből-cselkednek.

Lord Byron azonban lázadásban élt saját lazadó korával, reform és lázadás volt azért Byron jelszava, lázadás a közvélemény, lázadás protestanisigma, az ortodoxia, lázadás az osztályuralom, és reform az irodalmi szabályok, a társadalmi előítéletek, a forrángu societé illentana, kicsapongásai, a romlott erkölcsök ellen, ahol csak látszat minden! S e reform és lázadás remekműve Don Juan. Ezzel hadat izent kora előítéleteinek, erkölcsöknek. — Don Juanja megtámadja az álszenteskedést s maga írja róla: „Lassacsokán, majd annak ismerik el Don Juan-t a mi; nem bűn dicőstésének, hanem a mai társadalmi vétki ellen intézett satyranak.” És Byron, aki harcot izent kora előítéleteinek, társadalmi vétkinek, komolyan is érezte hivatását, s fogta fel feladatait. „Mily gyümölcsöt aratunk meddő földünkről? Erzékeink korlatoltak, eszünk gyarló, az élet rövid, — az igazság oly gyöngy mely a mélységet szereti és minden dolgot a szokás minden mérlegén mérnek meg; a közvélemény mindenható hatalom, mely homályos fátyollal borítja el a földet, míg a helyes és helytelen véletlenül válik és az emberek elcsappadnak attól való félelmükben, nehogy saját ítéleteik napfényre jöjjenek, szabad gondolataik bűnökké legyenek és nehogy a földön nagyon sok legyen a világgosság.”

Byron költészte nem is affektálás, hősei sem képzelet alakok, akik nem tesznek semmit s nem képesek semmire, élnek és mozognak, bár tele fájdalommal, de a költő hisz bennök, úgy a mint ő bizik magában, s azok ki is állják a sarat s nem hátrálnak, meghalnak az eszmékért, mint Byron meghalt a görög szabadságeri. Carlyle nem osztja a felfogást s Burns-ról írta remek tanulmányában, ahol kimondja a költő által következő elveket: — „Légy őszinte, hogy higgyenek neked. Ha valaki igaz komolysággal adja elő gondolatait, — érzelmeit, saját szívének valódi állapotait — kénytelenek, de akarják is őt meghallgatni, ha azok komolyak, őszinték, viszhangot keltenek bennünk.”

Carlyle azonban ugyalszik a színer mértékben e tekintetben nagyon szigorúan veszi, mert midőn az affektációról beszél, felkiált: „Még nagy költők se mindig mentek a bűntől, sőt a nagyságba, annak bizonyos nemében és fokán rendszeren belé van olva. A tulzó törekvés a kiválóság után gyakran meglepszik a siker árnyékával, aki nagyon tökéletes akar lenni, éppen gyakran, ezért tökéletlené válik. Carlyle itt éppen példát állít fel Byronban s felhozza ellene: „hogy nem volt közönséges ember, de ha költészetét e szempontból tekintjük, éppen nem fogjuk hibátlanak találni. Általánosságban kimondhatjuk, hogy az nem őszinte, ő nem az isteni forrásból búit föl minket, hanem csak közönséges folyóvízzel kínál, mely első pillanatra kellemesen hat izunkre, de csakhamar visszatetszik s undort szűl.”

„Haroldjai, Gyaurjai valódi emberek? értjük költőleg valók és érthetők?”
„Jellemei, sőt magának a költőnek is jelleme, — mely többé-kevésbé visszatükröződik azokban, nem úgy tűnnek-e fel, mint csak bizonyos alkalmosszerűség, nem mint valódi vagy lehetséges léte, hanem mint olys valami, a minek a természet fölött kellene állani?”

„Bizonyára azok a viharos küzdelmek, kitörő hősködés, emberlelti megvetés és képzelt kétségbeesés, annyi komorsággal, fogcsikorgatással és fojtogatott humorral inkább egy kisszerű tragediaában szereplő színész kiabálásához, mint az élet sulya alatt nyögő ember szenvedéséhez hasonlít.”

Talán Don Juan különösen végső részleteiben közelebbi meg a költői őszinteség fogalmát, — az egyetlen munka, a melyben bizonyos mértékben olyannak rajzolta magát, mint a minő, s annyira csüng tárgyán, hogy pillanatokra megfelfedezik onmagáról. Szóval Byron ezen egykételt oly hatalmas darabjaiban van valami színesítés, — hams tettetett. De Byron gyűlölte a tettetést, hisz azik s szívesen bizonyítjuk sőt szavakkal valósgos háborút indított ellene.”

Igy Carlyle.
Byron azonban bár Macaulay is dubital költészte valdisága fölött, elismeri, hogy bűja nem volt tettetett. Már, hogy oly érzékeny kedélyű ember, oly boldogtalan a szerelmekkel; rossz pénzviszonyaival, szerencsétlen házasságával, — mily poklot borthatott — könnyen érthető,

A közönség köréből.

A cselédlakások.

A törvény szigorúan elrendeli az egészségügyre vonatkozó minden lehető órintézkedést, de sajnosan kell kijelenteni, hogy némely hatóságok részéről nem ellenőriztetik az kelő szigorúsággal.

Például mely községekben vizsgáltnak meg a lakhelyek? Talán sehol! Pedig ezt kellene elsősorban tenni; mert a piszkos, nedves és szellőtlen lakások képezik a főforrását a szegény nép egészségtelenségének.

Hány uradalomnál megvan még ma is a 19. század felé, az az embertelen elbánás a szegény cselédséggel szemben: hogy egy szobába 2—3 családot is beszorítanak!

Elszomorodik a nemesen gondolkozó szív, midőn ily lakások véletlenül be talál pillantani! Egyik sápadtabb mint a másik, folyton zaj és lármá; különösen ha egy kisebb hosszúra talált nőni az az asszonyok nyelve!

Megbotránkoztató pedig főleg erkölcsi tekintetben. Jól tudjuk, hogy sokszor megfélekedzik az ilyen nép magáról, (tisztélet kivételnek) és a legmegbotránkoztatóbb tettekkel viszi néha véghez a gyermekek személtárára is. Kárhazandó ezen együttálás ugy erkölcsi, mint egészségügyi tekintetben.

Erkölcsei tekintetben a megcsámlyálatlan sok megbotránkoztató dolgok elkövetése miatt, egész-

hogy egy ily nagy fájdalom, mily erős s igaz hangokat adott, azt éppen Byron köteményei maguk mutatják és bizonyítják. Boldogtalansága tán ha nem is volt oly nagy, mint a mennyit mutatott, — de szenvedései nagyok és mélyek voltak s ez érzéseket nem affectatio szülte.

Tárgyalás ellenében van s Childe Haroldját felhozva, elismeri, „hogy a ki beszélt, több volt, mint író: ember volt. Tagadásai dacára jól érezték, hogy a szerző egyet tesz személyivel, felismerték a kéjes itju nemesben, ki szülőföldéről menekült s a dére vitte faradhatlan üdülőjét a gondolatot — min! egy démon; üdülője a tajakat, elmondta benne amit látott, érezt. Mily költői fictió ér fel a valódi érzéssel? Valóban itt minden szó a szem vagy szív, egy-egy megindulását jelezi. Nem sokat kell fűzőnk Taine e sokat mondó itéletéhez, de az bizonyos, hogy Byron alakjait hatalmas szenvedélyek s erős viharok duják és erősiük s edik meg, és ezek viszik, mint a ki próbált jellem s mevacélozott akarat embereit cselekvésükben, hősök azok, ha démoniak is, és ha bánat duja is őket, tesznek és nem álmadoznak s tesznek, mint oyanok, kiket nemes ambíciójuk búcsúsa kevérségbe kergetett.

O t a gyaur, a katoz, Abjdosziara, hogy többet ne idézzünk.

A költő szenvedéseit s annak árát Byron mily jól ismerte, mutatják azok a sorok, miket ennek szentelt.

... Csak jüst a dicsőség, költő.
Lesz mindig, mert a tömjén jüstje drága
Dalt, verset, draszt a feltek betöltő,
Viharzó érzés folytán a világra!
Mint tengerparton a szilaj süvöltő
Hab megtörök: a szenvedély dagálya.
Versé fog törni: mert a vers, ha mély
S erős, nem rimlanc: csüpa szenvedély!

Ha férfiak, kik esztendők során
Éltek, szemlélték, vicdiókat sokat
S öök a nagy, de gyászos adomány
Hogy minden érzést, kéjt, — fájdalomakat
Akép irnak le a való nyomán,
Hogy testet öltén, élni látszanak:
Ne írják, bátran mondhatod, — de félek:
Sok gyönyörű dalt semmisítenél meg.

(Folytatása következik)

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadója: Fischel Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

— Ezer év meseköltése. A Magyar mess- és Mondavilág... Benedek Elek a nagyszabású meseműveiből a 10. 11. füzetet kaptak egy-szerre. A 10. füzetben véget ér az öt kötetre tervezett mű első kötete s ez most már külön is kapható díszes kötésben 3 forintért. Ebből az alkalomból a kultuszminisztérium, mely maga is 200 példányt vett meg az iskolai év végén való kiosztás végett, meleg hangú és rendkívül elismerő rendeletben ajánlja Benedek könyvét az összes népoktatási intézeteknek megszerzés végett. Mi a magunk részéről csak örülnünk, hogy a legilletékesebb helyen ily örvendetes érzéket tanúsítanak a szó igaz értelmében nemzeti szellemi művek iránt s ismételtlen nem ajánlhatjuk eléggé a szülőknék és tanítóknak, hogy a nagybecsű könyv megszerzését el ne mulaszták.

— Erzi néai, Hogy kell befőzni? című a be-főtt gyümölcsök, főzelékek, szörpök, kocsonyák stb. készítéséről szóló könyve már megjelent 3-ik bővített kiadásban Ezen kitűnő, minden jó gazdaasszonyak nélkülözhetetlen kézikönyvet melegen ajánljuk minden gazdaasszonynak. Ebben mindig meg fogja találni a feleletet arra, hogy kell befőzni és jól eltartani mindenféle gyümölcsöt. A könyv ára bekötve 1 frt és kapható Lévai Mór könyvnyomdájában Ungvárt valamint minden hitéles könyvkereskedésben. A könyv a következő fejezeteket tartalmazza: I. Közönséges gyümölcsbefőttek (Dunatok) — II. Gyümölcsök cukor nélküli befőzése. — III. Csukorba főtt gyümölcsök — IV. Csukrozott Gyümölcsök. — V. Szárított csukor-gyümölcsök. (Caudirozott.) — VI. Rummi készült gyümölcsök. VII. Gyümölcs isek. (Lekvár.) — VIII. Kéztbe főtt gyümölcsök — IX. Szörpök és edes italok. — X. Kocsonyák (Geléé) és sajtok. — XI. Compotok. — XII. Főzelékek. — XIII. Gyümölcsök tőten át való friss eltartása. XIV. Ecetek.

— Magyar történelmünk a ponyváu. A Róza Kálmán es neje budapesti czég ismét öt ügyes füzetet adott ki. Czimük a következő: 1. A török világ Magyarországon vagy milyenek a magyar hősök? 2. Miként ment meg Erdély az anyaországot? vagy az erdélyi fejedelmek és a török-német világ. 3. Három nagy magyar, vagy Pázmány Péter, Eszterházy Miklós és Zrínyi Miklós élete. 4. I. Lipót király 45 évi uralkodásának változatos históriája. 5. Az utolsó habsburgi királyok viselt dolgai Mind az öt füzetet több kép teszi kedvesebbé. A szövét Bögérről Janos avatott tolia írta vonzóan és lelkesen. Hiszük, hogy a népnek kedves és tanulságos olvasmányává fognak válni ezek a

Jórávató történelmi füzetek. Árak 2 és 4 kr között váltakozik. Kultur-egyletek, olvasókörök s általában a nép javára munkálkodó társadalmi és hatósági személyek terjeszték a nép között e hasznos vállalatot.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Járáshírosághoz leérkezett ítéletek.

Zsurozás vétségével terhelt Babics Gyula elleni bűnügy a táblától helybenhagyó végzéssel.

Hamis eskü büntette miatt vádolt Zsidorics József elleni bűnügy a táblától megváltoztatott végzéssel.

Hamis eskü büntette miatt vádolt Knáusz Boldizsár elleni bűnügy a táblától helybenhagyó végzéssel.

Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségével vádolt Kelemen Mór elleni bűnügy a kir. táblától feloldó végzéssel.

Bírói zártörés, sikkasztás és csalás vétségével vádolt Grünfeld Teréz és Magner Minna elleni bűnügy a táblától helybenhagyó végzéssel.

Mayerhoff Józsefnek — Goldstein testvérek elleni pere a táblától megváltoztatott végzéssel.

Szklepics Mihálynak — Szklepics Lőrincz st. elleni örökösödési pere a táblától helybenhagyó ítélettel.

Beke (Primicz) Annának Primicz István elleni törvényes osztályrész iránti pere a táblától helybenhagyó ítélettel.

Hirschmann Sándornak — Schuthof Róbert elleni 709 frt 84 kr. sj. iránti pere a táblától helybenhagyó ítélettel.

Hirschler Sannak — Grünfeld Jakab es neje elleni 650 frt sj. iránti pere a táblától helybenhagyó ítélettel.

Felsőbb bíróságoktól leérkeztek.

Dr. Bantzik Ferencnek — Csillag Elek elleni perében az 1. bíróság ítélete a kir. Curiatól megváltoztatva.

A nagykanizsai tsakrékiárnak — Mátyás József elleni pere a pécsi kir. ítélő táblától pót-lás végett.

Phoenix biz. intézetnek — Stern Vilmos elleni pere a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Önsegélyző szövetkezetnek — Weiszfeld Dező elleni pere a pécsi kir. ítélő táblától megváltoztatva.

Kupén Annának — Verhár József elleni pere a táblától részben megváltoztatott ítélettel.

Pukmann Jozsefnek — Pukmann László elleni pere a pécsi kir. ítélő táblától feloldva.

Kobósy Károlynak — Kátóczy Ferencz elleni ügye a pécsi kir. ítélő táblától megváltoztatva.

Bjuti-Jánosnak — Molnár János elleni pere a kir. táblától helybenhagyó ítélettel.

Dutsch József és társainak — Nehai Szabó Anna elleni pere a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Hermeczzi papirgyárnak — Miháner Kálmán elleni végrehajtási ügye a pécsi kir. ítélő táblától helybenhagyva.

Feloldó szerkesztő: Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos es kiadó: FISCHEL FÜLÖP.

NYILTÉR. *)

Selyem hamisítvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül. Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összpödörödik és csakhamar kialszik maga után csekély világosbarna hamut hagyva, addig a hamisított selyem (mely szíros szín-szalonnas-lez és könnyen török) lassan tovább ég (mint ahogy rostszáljai a festanyagtól telítetten tovább izzadnak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak megöröbül. Honnberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zúrichben, házhoz szállítva, postabér és vámmentesen — szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes gityonyokra való egész végekben levő valódi selyem szövetekből. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (5)

*) Az e rovatban közöltékkert nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK. Gőzmalom-eladás!

Egy igen jó karban levő 169

Gőzmalom 3 pár köre 12 lóerejű gőzmozdonyval — Clayton & Schutleworth cégtől, — egy 3 1/2 lóerejű gőzmozdony és cséplőgép jutányosan eladó!

Weisz Mór nál Pozegán.

Hirdetések felvétetnek Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

1082. sz./tk. 1894.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Takács István garabonczy, Takács Rozsi férj. Tóth Lajosné menyenyei és özv. Takács Bódié szül. Mihály Rozsi ugy is mint kiskori Takács József gyamja garabonczy lakos vjhajtatónak Takács Anna férj. Lancsár Ferencné vjhajtat szenvedő komáromosi lakos elleni 100 frt tőke, ennek 1892. évi január hó 1-től járó 6 százalék kamatai 38 frt 35 kr. per, 8 frt 90 kr. vjhajtas kérelmi 8 frt 95 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a lent nevezett kir. törvényszék terüle éhez tartozó a garabonczy 33 számú tkjében l. 539 hrsz. alatt Takács Anna férj. Lancsár Ferencné s Takács Rozsi férj. Tóth Lajosné tulajdonánál felvett s 26 torintra becsült egész ingatlan az 1881. évi 60. teak 156. §. a pontja értelmében s pedig az özvegy Takács Boldizsárné szül. Mihály Rozalia javára C. 7. a-tal bekeblezve levő haszonélvezeti szolgáltatmijog fentartással

1894. évi augusztus hó 4-ik napján d. e. 9 órakor

Garabonczy-közégházánál, ugy a csapi 417. számú tkjében l. 667 hrsz. alatt ingatlanoknak Takács Anna férj. Lancsár Ferencnént illeő s 514 torintra becsült fele része 1894. évi augusztus hó 4. napján d. u. 3. órakor csapi község házándl Kemete Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbeötével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikialtási ár a fennebb kitétt becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi április hó 30-ik napján.

M I K O S, előadó.

!! URAKNAK !!

Gyengült férflerónélk való szolgálatot tesz a cs. kir. szab. álmazott „galean-villam-készülék” óhhasználatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leírás boríték alatti 10 kr. levéjegy beküldése ellen. Kapható: Augenföld J. elektro-technikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál 76 — BÉCS, I. Schulerstrasse 18 sz. a

Szállodai hirdetés Nagy-Kanizsáról!

Van szerencsém a mélyen tisztelt község becses tudomására hozni, hogy a Sugár-ut és Korona-herceg-utca sarkán — a város központján

„Hungária“ Szállodámat

a mai kor igényeinek megfelelően berendeztem, hol a t. c. utazó közönségnek kényelmes és tágas utcai és udvari szobák állnak rendelkezésre.

Szállodámtól a fogatok a vonat minden érkezés- és indulásához közlekednek; a bérkocsi díj a vasutról a szállodáig vagy viszont személyenként 40 krajcár.

A szobák ára világítással együtt 60 krajcártól 1 forintig!

Kitűnő konyha és finom balatonmelleki borok olcsó és pontos kiszolgálása biztosított.

Kitűző tisztelettel

Halász Elek szállodatulajdonos.

336 szám. 1994.

Árverési hirdetmény.

Aulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a nagykanizsai kir. járásbíróság 1893. év 7880. számú végzése következtében Jahoda és Schwarz budapesti és Steiner Ferenc tapolcai cég javára Weiner Vilmos nagykanizsai lakos ellen 180 ft- és 25 forint 46 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján leiglat' s 307 frira becsült butorok, bolti átványok, fűszerkereskedési áruk és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagy kanizsai kir. bíróság 336 1894. számú végzése folytán 180 forint és 25 ft 46 kr. tökéltövelet, ezeknek bíróság megítélt 6 százalek kamati és pedig összesen 45 ft 47 krban bíróiag már megalapított költségek erejéig Nagy-Kanizsán alperes lakásán leendő eszközésére 1894. évi augusztus hó 2. napjának d. e. fel 9 órája határidőül kitéveik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérnek becsáron elut is elfognak adatni.

Kell N.-Kanizsán, 1894 évi július hó 19. napján

BARTS GYÖRGY,
kir. bíróiági végrehajtó.

MAYFARTII PH. és Tsa.

cs. és kir. kizár. szab.

Gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor Bécs, II. /1, Tabarstrasse 76. szám.

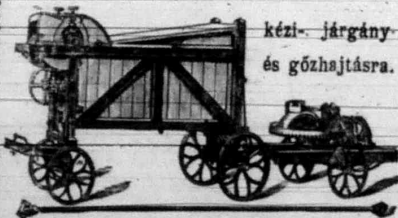
Alapított 1872.

Kitüntetve több mint 370 arany, ezüst és bronzéremmel minden nagyobb kiállításon.

600 murkás.

A gyárakban készülnek a legjobb

CSEPLŐGÉPEK

kézi- járgány és gőzhajtásra.

JÁRGÁNYMŰVEK

1-6 vontatást befogadására.

Legújabb gabonaszóták, trilerők, kukorica-morzsolók, széna- és szalma-sajtók

trézhajtásra, állók és szállító készülékek.

Arjegyzékek és elismerő bizonyítványok ingyen. — Képviselek felvetetnek. 146.

1, 2, 3, és 4 vassal.

Boronák és hengerek

Szeceksavágók, daralók répvágók. Blunt-féle szabadalmazott szóltakaromány-sajtók.

Szállítható takarékos-üstök

mind takarmány-fűtőszék és ipar-mosó készülékek.

Sajtók

minden czébra, valamint bor- és gyümölcs-sajtólásra.

Gyümölcs- és szőlőzúzók.

Aszalókészülékek

gyümölcs és vetemény számára és mindenféle ipari czelokra.

Önműködő szabad

„SYPHONIA“

szőlővessző- és növénypermetezők.

2 arany, 13 ezüst érem.

9 díjaz. és elismerő okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.

lovak, szarvasmarha és juhok számára. Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 85 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint tehenséknél a te-javítás s a tejelőképesség fokozása czéljából.

Fő letét:

Tessék a fön-nebbi védjegyre ügyelni s a vé-telést határozot-tan kifejezeni Kwizda-féleKorneuburgi marha-táppor.

Kwizda Ferencz János osztrák cz. és kir. és román kir. udvari szál-lító kerületi gyögy-ásztársában Korneuburgban Bécs mellett.

Valódi minőségben gyógyszer-tárakban és drogistáknál kapható.

ELSŐ NAGY-KANIZSAI GÉP- és KAZÁNGYÁR, VAS és ÉRCZÖNTÖDE Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy helyben, a Csengery-utczában ujonnan épült gépgyárunk üzemét megkezdük. — Bátorkodunk alább felsorolt gyártmányainkat, melyeknek szakszerű és pontos kiviteléről a teljes jóállást elvállaljuk, a t. c. közönség becses figyelmébe ajánlani:

Korszerű stabil gőzgépek,
Gőzmozgonyok, gazdasági és iparvállalatokhoz,
Szeccatnyók és fecskendők,
Sűrítő és sűrítő berendezések,
Aspirató készülékek,
Előmelegítők,
Küzlöművek (Transmissiók),
Gőzkazánok a legjobb szerkezetben.

Tüpeztisztító készülék,
Vízartányok,
Vaskemények,
Malomberendezések és malomrészek,
Gőzcseplőgépek,
Cseplőgépek kézi és járgányhajtásra,
Járgányok,
Szabadalmazott „Túra” sorcelő-gépek (leg-újabb szerkezetű),

Daralók, morzsolók,
Szecca- és répvágó-gépek,
Ékek, Ektirpátorok,
Lókapák, halmozók,
Hengerek és Boronák, valamint minden-féle gazdasági gépek és esz-közök.

Minden e szakmába vágó, bármely javítások is a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb áron elkészítetnek.

Kiváló tisztelettel

Hirschel Ede és Bachrach.